

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2012.....	3
1.1 ZAKONSKE IN DRUGE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE	3
1.2 ORGANI ZAVODA	3
1.3 URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA	4
1.4 POSLOVNO OKOLJE CD.....	9
1.5 KADROVSKO POROČILO	11
1.6 ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV.....	19
1.7 ZASEDENOST DVORAN	23
1.8 FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2012, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI	26
1.9 INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME.....	34
1.10 TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI	38
1.11 PRODAJA VSTOPNIC ZA PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE V LETU 2012.....	44
II. KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA	47
1 RESNA GLASBA, OPERA.....	47
1.1 SIMFONIČNA GLASBA	47
1.2 GLASBENO-SCENSKA DELA	52
1.3 VOKALNA GLASBA.....	52
1.4 KOMORNA GLASBA	53
2 DRUGA GLASBA	55
2.1 GLASBE SVETA	55
2.2 JAZZ IN CANKARJEVI TORKI.....	59
2.3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI.....	65
3 GLEDALIŠČE	68
3.1 GOSTOVANJA IZ TUJINE	69
3.2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV.....	70

3.3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE.....	74
4 PLES.....	75
4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	76
4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE	77
4.3 FOLKLORA.....	78
4.4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE	79
5 FILMSKI PROGRAM	79
5.1 FILMSKI FESTIVALI	79
5.2 FILMSKI CIKLI	82
5.3 FILMI V REDNI DISTRIBUCIJI	84
5.4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI	86
6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM.....	86
6.1 KULTURNA VZGOJA	87
6.2 USTVARJALNOST MLADIH.....	91
6.3 HUMANISTIČNI PROGRAMI.....	92
6.4 LITERARNI PROGRAM	95
6.5 NASMEH KOREJE.....	97
7 RAZSTAVNI PROGRAM	97
7.1 LIKOVNA UMETNOST	98
7.2 ARHITEKTURA – OBLIKOVANJE	100
7.3 FOTOGRAFIJA.....	101
7.4 DRUGI PROJEKTI	104
7.5 PRIPRAVA ZA NASLEDNJA LET.....	105
III. KONGRESNO-KOMERCIALNA DEJAVNOST CANKARJEVEGA DOMA.....	106

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2012

Na 19. seji 29. februarja 2012 je Svet Cankarjevega doma¹ izdal soglasje k Programu in finančnemu načrtu CD za leto 2012, ki je bil usklajen z začasno odločbo Ministrstva za kulturo² št. 6110-74/2011/4. Program in finančni načrt je potrdil tudi strokovni svet zavoda na 7. seji 29. februarja 2012. Na podlagi odločbe Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport³, izdani 11. junija 2012, je Svet zavoda na svoji 21. seji 16. julija 2012 izdal soglasje k Spremembam programa in finančnega načrta CD za leto 2012. Sprejeti Program in finančni načrt CD za leto 2012 je poleg Strategije CD za obdobje 2008–12 osnova, s katero v Poslovnem poročilu uresničeno v letu 2012 primerjamo z načrtovanim.

1.1 ZAKONSKE IN DRUGE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE

1. Sklep in sprememba sklepa o ustanovitvi Cankarjevega doma
2. Strategija Cankarjevega doma za obdobje 2008–12
3. Investicijski program prenove Cankarjevega doma za obdobje od 2010 do 2013
4. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)
5. Zakon o javnih financah
6. Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)
7. Nacionalni program za kulturo
8. Poziv k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2012
9. Odločbe MIZKŠ in pogodbe, sklenjene z MIZKŠ o financiranju CD v letu 2012

CD izvaja program od leta 1981. Glavna ustanoviteljica CD je država, ki ga vsa leta sofinancira. Druga ustanoviteljica je bila po letu 2004 Iskra d.d., ki bi morala v skladu z ustanoviteljskim deležem (3,47 %) po pogodbi zagotavljati sorazmerni delež sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje glede na sprejete letne načrte. Do leta 2008 je zagotavljala deleže praviloma z enoletnim zamikom plačil, v letih 2009, 2010, 2011 in 2012 ni zagotovila sofinanciranja. Soustanoviteljstvo Iskre d.d. februarja 2013 še vedno ni razrešeno.

CD je kulturni in kongresni center, ustanovljen za izvajanje kulturno-umetniškega programa⁴ (javne službe) ter kongresne in druge dejavnosti na trgu⁵ (dejavnost na trgu). CD opravlja javno službo, zagotavlja program, ki je v javnem interesu ter je financiran s sredstvi MIZKŠ in nejavni prihodki javne službe, največ s prihodki od prodanih vstopnic. CD opravlja tudi druge dejavnosti, ki jih v skladu s sklepom o ustanovitvi ne štejemo v javno službo. Te dejavnosti so financirane izključno s prodajo storitev na trgu na osnovi cenika storitev CD. K tem sodita predvsem organiziranje in izvedba kongresnih, družabnih, družbenopolitičnih, protokolarnih, sejemskih, izobraževalnih, festivalskih ter v zadnjih letih tudi kulturnih prireditev drugih organizatorjev, izposoja opreme in opravljanje tehničnih storitev za druge organizatorje zunaj CD.

1.2 ORGANI ZAVODA

Organi zavoda so: generalni direktor, Svet zavoda in Strokovni svet, ki zagotavljajo poslovanje CD v skladu z veljavnimi predpisi in odgovarjajo za zakonitost poslovanja.

¹ V nadaljevanju tudi CD

² V nadaljevanju tudi MK

³ V nadaljevanju tudi MIZKŠ

⁴ V nadaljevanju uporabljamo tudi okrajšavi KUP (kulturno-umetniški program) ali JS (javna služba).

⁵ V nadaljevanju uporabljamo tudi okrajšavi KKP (kongresno-komercialni program) ali DT (dejavnost na trgu).

V letu 2012 so bile sklicane tri seje **Sveta CD**, od tega dve korespondenčno.

Člani Sveta so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

- Svet je izdal soglasje k Programu in finančnemu načrtu CD za leto 2012.
- Strinjal se je s cenami vstopnic, ki so (bile) podlaga za načrtovanje prihodkov od prodanih vstopnic za posamezne prireditve, zvrsti in dejavnosti javne službe za leto 2012 ter so pomemben vir sofinanciranja programa in drugih stroškov javne službe. Strinjali so se tudi, da v primeru izredno dragega gostovanja (iz sprotne ponudbe) generalni direktor lahko določi tudi višje cene.
- Svet je izdal soglasje k Letnemu poročilu Cankarjevega doma za leto 2011, ki ga sestavljata Računovodsko in Poslovno poročilo.
- Strinjal se je s predlogom generalnega direktorja, da se presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 38.776,40 EUR, ustvarjen v letu 2011, prenese na povečanje obveznosti za sredstva v upravljanju kot vir za nabavo novih osnovnih sredstev.
- Svet se je strinjal, da se delovna uspešnost zaposlenim izplačuje v skladu s sprejetim finančnim načrtom CD ter na osnovi sprotnih ocen uspešnosti poslovanja in meril, ki jih sprejme generalni direktor, vendar največ do višine, ki jo določa Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu. Podlaga za izplačilo je razvidna iz Programa in finančnega načrta CD za leto 2012 in Letnega poročila CD za leto 2011.
- Strinjal se je, da se zaradi pozitivnih rezultatov dejavnosti CD na trgu v letu 2011 generalnemu direktorju in trem direktorjem sektorjev v letu 2012 za 2011 iz prihodkov dejavnosti CD na trgu izplača dodatna delovna uspešnost, vsakemu v višini največ do ene in pol bruto osnovne plače za december 2011, do konca leta 2012 se jim lahko izplača delovna uspešnost največ v višini ene bruto osnovne plače za december 2011 do konca leta 2012.
- Svet se je strinjal s spremembami programa in finančnega načrta CD za leto 2012.
- V skladu z Zakonom za uravnoteženje javnih financ in po predhodnem soglasju ministra je svet zavoda podal splošno soglasje za sklepanje avtorskih in podjemnih pogodb ter za opravljanje študentskega dela in dela dijakov, ki sta nujno potrebna za nemoteno izvajanje načrtovanega programa in finančnega načrta CD.
- Strinjal se je, da predsednik sveta sklene dogovor o podaljšanju delovnega razmerja generalnega direktorja CD Mitje Rotovnika do izteka njegovega sedanjega mandata, to je do 14. 10. 2014.

Strokovni svet se je v letu 2012 sestal enkrat in obravnaval vprašanja s področja strokovnega dela zavoda.

– Potrdil je Letno poročilo CD za leto 2011, ki ga sestavljata Računovodsko in Poslovno poročilo CD za leto 2011.

– Sprejel je Program in finančni načrt CD za leto 2012.

1.3 URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA

Za izvajanje kulturno-umetniškega programa je bilo 2012 v primerjavi s prejšnjimi leti precej nenavadno. Proračunska kriza je povzročila na novoustanovljenem ministrstvu veliko previdnost glede finančnega ovrednotenja programa, ki smo ga predlagali že v začetku novembra 2011. Več kot pol leta smo čakali na jasno sporočilo o višini sredstev, ki bodo na voljo za izvedbo predlaganega programa. Zato smo bili izjemno previdni, saj so bile celo v začasni odločbi ministrstva zapisane kar tri mogoče vsote, s katerimi naj bi izvedli predlog programa, poslanega na ministrstvo.

V času, ki je bil na voljo po prejetju začasne odločbe do sprejetja končne določbe in z njo usklajenega kulturno-umetniškega programa na Svetu CD, je vodstvo CD sprejelo odločitev, da bo skrajno previdno pri izvedbi mednarodnega gledališko-plesnega programa in da ne bo uresničilo precej dragega festivala sodobne glasbe Predihano. Ta je bil umaknjen s programa tudi zaradi izjemno slabega obiska v minulih dveh letih. Podobna ugotovitev je bila tudi glavni razlog za odločitev o

manjšem programu mednarodnih dramskih in plesnih gostovanj. Tudi ta so zelo draga, zanimanje zanje, četudi gre za izvrstne umetniške stvaritve, je bilo vsako leto manjše.

Julija 2012, ko je bilo jasno, da sredstva za program ne bodo okleščena tako, kot je sprva kazalo, smo ugotovili, da bi morda eno od prvotno načrtovanih gledaliških gostovanj sicer lahko realizirali (Heiner Goebbels, *Stifterjeve stvari*), vendar je sporočilo o resnični višini sredstev prišlo prepozno. V nobenem primeru pa z res razpoložljivimi sredstvi ne bi mogli izvesti festivala Predihano niti gostovanja korejske skupine Sadari Movement Laboratory. Na previdnost pri oblikovanju in izvajanju dokončnega programa so še kako vplivale tudi silno neugodne napovedi o zmanjševanju obsega sredstev za stroške dela. Zaradi učinkov Zakona o uravnoteženju javnih financ in prepovedi zaposlovanja v drugi polovici leta 2012 smo zmanjšali število zaposlenih, kar je prizadelo zlasti tehnično-izvedbeno ekipo. Program, kot ga je sprejel Svet CD, je bil kljub temu realiziran z minimalnimi spremembami.

Kot je razvidno iz nadaljevanja vsebinske razčlenbe, so bili v letu 2012 uresničeni vsi drugi programski cilji, vsebovani v strategiji CD. Koprodukcijski gledališki projekt *Ustavljivi vzpon Artura Uia* je bil posebej pomemben, ker je po daljšem obdobju na odru Gallusove dvorane uspešno nastopila SNG Drama Ljubljana in ker je v koprodukcijski krog vstopil tudi Zavod Maribor 2012, kar pomeni, da sta bila SNG Drama in CD vključena v program Evropske prestolnice kulture.

Hkrati so v sodelovanju z ljubljansko opero in baletom vse leto potekale intenzivne priprave za koprodukcijsko uprizoritev opere *Leteči Holandec* R. Wagnerja v Gallusovi dvorani, ki je doživela premiero 18. januarja 2013.

Ključne sestavine javne kulturne službe so bile tudi leta 2012 koprodukcije in partnerstva na eni strani ter na drugi strani program CD s produkcijami, festivali ter domačimi in tujimi gostovanji ter kulturnovzgojne humanistične in literarne prireditve ter razstave. Na vseh naštetih področjih delovanja oz. uresničevanja poslanstva je bil zastavljeni program uresničen. Najbolj zgovoren je zagotovo pregled vseh zavodov in društev, ki so v različnih oblikah partnerstva in koprodukcij s CD sodelovali pri oblikovanju in izvedbi programa v letu 2012.

Na področju glasbe, opere in baleta:

Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTVS, Big Band RTVS, SNG Opera in balet Ljubljana in Maribor, Zavod Druga godba, Perpetuum Jazzile, AKC Metelkova mesto, APZ Tone Tomšič, Akademija za glasbo, Inštitut za raziskovanje zvočnih umetnosti (IRZU), Italijanski inštitut za kulturo, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, AFS France Marolt, Veleposlaništvo Republike Koreje, Café teater, Veleposlaništvo Madžarske, Založba Kreslin, Strip Core – Forum Ljubljana, Društvo zmerne napredka Koper, Veleposlaništvo ZDA, Francoski inštitut Charles Nodier, Narodni dom Maribor

Na področju gledališča in plesa:

SNG Drama Ljubljana, Zavod Flota, Društvo Svobodno neinstitucionalno gledališče, Zavod Margareta Schwarzwald, Zavod Masa, KUD France Prešeren, Zavod Maska, Društvo Café teater, Zavod Emanat, festival Ex Ponto/Društvo B51, festival Mesto žensk, Zavod Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture, Produkcijska hiša RED (Ph RED), Umetniško društvo studio Glas – Haus, AGRFT, umetniško društvo M & N Dance Company, KUD Vija vaja/Kjara's Dance Project, AFS France Marolt, FS Emona, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju / DRGI, Društvo Slovensko komornoglasbeno gledališče

Na področju filma:

Kino Šiška, Kinodvor, Media desk Slovenija, Amnesty International Slovenija, Društvo za gorsko kulturo – Mesto Domžale, Združenja mednarodnih kritikov Fipresci, Kinoteka, Kolosej Ljubljana, MEDIA – Evropska komisija, Francoski inštitut Charles Nodier, Ameriško veleposlaništvo v Ljubljani, Veleposlaništvo Švice v Ljubljani, Goethejev inštitut, Veleposlaništvo kraljevine Španije, Festival mesto žensk

Na razstavnem področju:

Obalne galerije Piran, Goriški muzej – Nova Gorica, Pilonova galerija – Ajdovščina, Umetnostna galerija Maribor, Moderna galerija Ljubljana, Narodna galerija, Pokrajinski muzej Koper, Mestni muzej Idrija, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo oblikovalcev Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov ter nevladni Zavod za kreativno produkcijo Emzin, revija Fotografija, zavoda Photon in Slovenia Press Photo, Foto klub Ljubljana in Kulturno društvo Bežigrad

Med tujimi pa: Umetniški svet Koreje ARKO iz Seula, Odbor za korejsko umetnost C-KAF, Muzej mesta Zagreb, Mestni muzej Reka, Finančna in delniška družba KB1909 – Gorica, Zveza slovenskih kulturnih društev – Trst, Slovenska kulturno gospodarska zveza – Trst, Stalno slovensko gledališče Trst, Zadruga kraška banka Trst, Narodna in študijska knjižnica – Trst, Banca Monte dei Paschi – Siena, Veleposlaništvo Republike Koreje na Dunaju ter veleposlaništvo Republike Hrvaške.

Na področju kulturne vzgoje, humanistike in literature:

Big Band RTVS, Orkester Slovenske policije, Glasbena mladina Slovenije, Glasbena mladina ljubljanska, Pripovedovalski variete, Študentska založba, Društvo za oživljanje zgodb, II. gimnazija Maribor, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod za šolstvo, Društvo slovenskih pisateljev, Festival Teden slovenske drame, Društvo književnih prevajalcev, Francoski inštitut Charles Nodier, Kulturno društvo Anubis, Veleposlaništvo Kraljevine Španije, Društvo lutkovnih ustvarjalcev, Glasbeni center Edgarja Willemisa, Zveza prijateljev mladine, Društvo Arsem, Društvo za primerjalno religiologijo, Društvo SOS telefon za ženske in otroke, Slovensko muzejsko društvo, Forum Ljubljana, Glasbena matica Ljubljana, Zavod za usposabljanje Janeza Levca, Kulturno društvo Vilenica, Konservatorij za glasbo in balet, Društvo študentov invalidov Slovenije, Evropsko združenje za astronomijo v kulturi, Zavod Maska, Slovensko muzikološko društvo, Slovensko muzejsko društvo, Založba Studia Humanitatis, Filozofsko društvo, Mladinska knjiga, KUD Sodobnost International, Vodnikova založba, Mirovni inštitut, Založba Cangura

Če k podatku o več kot stotih naštetih institucionalnih sodelavcih pri oblikovanju in izvajanju programa, ki poteka v šestih dvoranah, galerijah in preddverjih ter na nekaterih prizoriščih zunaj CD, dodamo program, ki ga samostojno načrtuje CD, potem lahko sklepamo, da je Cankarjev dom na področju javne službe v letu 2012 dostojno uresničil svoje poslanstvo, strategijo in upravičil zaupanje številnih obiskovalcev. Ter če k podatkom o obiskih dodamo število umetnikov oz. izvajalcev, ki so sodelovali v izvedbi programa, je podoba CD leta 2012 zelo opogumljajoča. Na žalost ni mogoče ugotoviti, koliko kulturnih delavcev je bilo dejavnih v podpori nastopajočim umetnikom. Celoten program CD je neposredno na prireditvah izvajalo več kot 14.500 umetnikov oziroma izvajalcev. 80-članski kolektiv Slovenske filharmonije se je npr. v Gallusovi dvorani pojavil na petdesetih koncertih in vsaj še na sedemdesetih vajah. Podatek o velikem številu zavodov in društev, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi programa javne službe v CD, pove veliko tudi o delu zaposlenih v CD. Potrebni so bili veliko pogovorov, dogovorov, usklajevanj in organizacije, da je bila vsaka programska enota odlično pripravljena, promovirana in nato izvedena. V tem kontekstu zlasti ne gre prezreti menedžmenta v CD na vseh ravneh, ki je tudi v letu 2012 poskrbel za to, da je bilo brez večjih težav in zapletov izvedenih vseh 1105 prireditev, festivalov, razstav in kulturnih srečanj. K tem številkam dodajmo 814 prireditev ali dogodkov, ki sodijo v kongresno-komercialni program in jih je kolektiv CD organiziral oziroma izvedel ob sodelovanju številnih zunanjih sodelavcev.

Za celovito oceno dela, opravljenega v letu 2012, je pomembno, da CD ostaja zelo pomemben zaveznik in spodbujevalec neodvisnega umetniškega prizorišča. Ne gre le za gledališko-plesni del, ki je ustvaril nekaj kakovostnih predstav, ampak za široko paleto sodelovanja z nevladnimi in civilnimi združenji oz. iniciativami na vseh umetniških področjih.

Vedenje o pomenu razvijanja obiskovalcev že dolgo pomeni eno temeljnih nalog, s katero se ukvarjajo in jo udeležujejo odgovorne službe v CD ter pri številnih programskih partnerjih. Srčiko razvoja obiskovalcev je tudi v letu 2012 predstavljal široko zasnovani program kulturne vzgoje, v katerem

sodeluje velik krog zavodov in umetnikov. Njegova nadgradnja je bil razširjen Kulturni bazar, ki ga za šole kot partnerski projekt izvajajo: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Cankarjev dom kot izvršni producent in Zavod za šolstvo ter številni kulturni zavodi in društva, ki v okviru svojih programov skrbijo za kulturno vzgojo. Vsi, ki izvajamo ta del programa, smo prepričani, da je kakovostna kulturna vzgoja ključ in hkrati pot za dobro obiskanost prireditev in razstav, ki jih v njem prirejamo. Kakovostna kulturna vzgoja zagotavlja prihodnost ne le Cankarjevemu domu, temveč vsem kulturnim subjektom, ki producirajo živo kulturno dogajanje v svojih dvoranah in razstaviščih.

Obiskanost programov z vstopninami, ki so potekali v Cankarjevem domu, se je lani nekoliko zmanjšala v primerjavi s prejšnjim letom. Zmanjšanje obiska je po desetletju rasti tudi priložnost za razmislek o strategiji programa v času hude ekonomske krize, ki še ne bo kmalu končana. Vse več družin si težko privoščijo nakup vstopnic ne glede na to, da so cene v povprečju, celo za vrhunske umetniške dogodke, razmeroma nizke in dostopne v primerjavi s svetom.

Učinkovito so bila uporabljena vsa znana in izvorna »orodja« razvoja obiskovalcev. Poročilo o tržnem komuniciranju in stikih z javnostmi, ki je predstavljeno v nadaljevanju, to oceno potrjuje. Cankarjev dom ima delujoč koncept razvoja obiskovalcev s premišljenimi in kulturi prilagojenimi tržnimi komunikacijami in pri stikih z javnostmi.

V gospodarski krizi je razveseljiv tisti del programa CD, ki poteka kot dejavnost na trgu. Pokazalo se je, da je CD z majhno, a strokovno in zagnano kongresno-komercialno ekipo ter z odlično tehnično izvedbo programa kljub omejitvam, ki jih določa dejstvo, da gospodarska dejavnost poteka v zakonskih pogojih, ki veljajo za javne zavode – dovolj prodoren in strokovno usposobljen za doseganje poslovnih uspehov v konkurenčno neprijaznem okolju. Vdiranje nekaterih javnih kulturnih zavodov na področje organiziranja in izvajanja dogodkov, ki ne sodi v dejavnost, zaradi katere so bili ustanovljeni (in kot nekakšna dopolnilna dejavnost ni transparentno načrtovana kot je to že vsa leta v CD), postaja resen problem, ki ga mora MIZKŠ končno urediti.

1.3.1 IZPOLNJEVANJE NAČRTOVANIH CILJEV POSLOVANJA V LETU 2012

- 1105 uresničenih prireditev javne službe – le 5 manj kot smo načrtovali, 92 več kot je načrtovano v Strategiji CD za obdobje 2008 do 2012;
- 249 prireditev v programu javne službe brez vstopnine;
- 617 različnih prireditev v programu javne službe, več kot 14.500 izvajalcev na prireditvah javne službe;
- v sklopu kongresno – komercialnega programa CD uresničenih 814 prireditev / dogodkov;
- število obiskovalcev prireditev: 357.402 obiskov kulturno-umetniškega programa (v Strategiji je načrtovanih 346.000, v letnem načrtu za leto 2012 283.200) ter 120.735 udeležencev kongresov in drugih prireditev dejavnosti na trgu, skupaj 478.137 obiskovalcev;
- zelo dober izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti. Z manj zaposlenimi kot v preteklih letih je bilo uresničenih 35.580 ur programa (priprav, vaj in prireditev) v prostorih CD;
- organizirali in tehnično smo izvajali prireditve tudi v drugih dvoranah v Ljubljani in po Sloveniji;
- ustvarjen je **celotni prihodek** v višini **9.889.607 EUR** (načrtovan v višini 9.829.150 EUR), odhodki so uresničeni v višini 9.807.863 EUR (načrtovani v višini 9.829.150 EUR).
- pozitivno je finančno poslovanje obeh dejavnosti: prihodki presegajo odhodke v izkazih javne službe in dejavnosti na trgu;
- ustvarjen je **presežek prihodkov nad odhodki 81.744 EUR**, od tega z dejavnostjo na trgu 68.697 EUR;

- v letu 2012 smo iz neproračunskih virov obračunali amortizacijo in zagotovili sredstva za investicijski program in investicijsko vzdrževanje v višini 395.767 EUR, kar je redkost pri poslovanju javnih zavodov;
- sredstva pokroviteljev in darovalcev za javno službo in programe dejavnosti na trgu so bila kljub recesiji uresničena v skupnem znesku 608.450 EUR;
- delež sredstev MIZKŠ za javno službo v v izkazu prihodkov in odhodkov CD (brez sredstev MIZKŠ za investicije po posebni pogodbi) je 56 %, kot smo načrtovali.
- delež neproračunskih prihodkov (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, od opravljenih storitev na trgu ...) je 44 %, kot smo načrtovali;
- s finančno podporo MIZKŠ in z zagotavljanjem znatnega deleža neproračunskih sredstev smo nadaljevali z zahtevnimi projekti postopne prenove CD (prenova Linhartove dvorane), zapisane v Strategiji CD za obdobje od 2008 do 2012;
- številni drugi dobri rezultati (vsebinski, številčni, finančni) kažejo na uspešno in učinkovito poslovanje kolektiva CD, kar je razvidno iz Letnega poročila (poslovnega in računovodskega) CD za leto 2012.

Strateški cilji javne službe CD, ki smo jih zapisali v program in finančni načrt za leto 2012, so bili uresničeni:

- Izveden je bil načrtovani program na področjih resne in druge glasbe, gledališča, plesa, filma, razstav, kulturne vzgoje, humanistike in literature.
- Ustvarjali smo dobre razmere za delovanje in izvedbo dogovorjenega obsega rednega programa Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra RTVS in Big Band RTVS, SNG Drama Ljubljana ter neodvisnih producentov, partnerjev, organizacij, društev in posameznih kulturnih ustvarjalcev.
- Slovenska filharmonija je v Gallusovi dvorani izvedla štiri abonmajske cikle in novoletni koncert.
- Simfonični orkester RTVS in Big Band orkester RTVS sta izvedla načrtovani del svojega letnega programa v skladu s pogodbo med CD in RTVS.
- Glasbena mladina Slovenije je s sodelovanjem Slovenske filharmonije in Cankarjevega doma izvedla koncertni program glasbene vzgoje.
- Glasbena mladina Ljubljana je s sodelovanjem Simfoničnega orkestra RTVS, Big Banda RTVS in CD izvedla načrtovani program glasbene vzgoje.
- Izvedli smo načrtovane kulturnovzgojne programe za mlade, v sodelovanju z MIZKŠ Kulturni bazar, obsežen in odmeven je bil literarni in humanistični program.
- Predstavili smo vrsto koncertov in drugih prireditev v sklopu festivala oddaljene kulture Nasmeh Koreje.
- Uresničen je bil načrtovani program, v katerem sodeluje CD kot koproducent z javnimi zavodi in nevladnimi kulturnimi organizacijami.
- Z raznovrstnim programom smo poskrbeli za kakovost življenja obiskovalcev in za zanimiv kulturno-umetniški program slovenske prestolnice.
- Izvedeni program je vključeval kulturno-umetniško tradicijo, podpiral je živo ustvarjalnost, vključno z reaktualizacijo kulturne tradicije v sodobnost; omogočal je tudi kritično avtorefleksijo kulturno-umetniškega delovanja.

Pokrovitelji in darovalci v letu 2012

Pokrovitelji kulturno-umetniškega programa leta 2012:

Pivovarna Laško, d.d.; Telekom Slovenije, d.d.; Poslovni Sistem Mercator, d.d.; Revoz, d.d.; BTC, d.d.; Porsche Slovenija, d.o.o.; Zavarovalnica Triglav, d.d.; Riko, d.o.o.; Posco-Esdc, d.o.o.; Hyundai Avto Trade, d.o.o.; In516ht, d.o.o.; Delo, Časopisno in založniško podjetje, d.d.; Klaro, d.o.o.; Zavod Radio Študent; Mladina časopisno podjetje d.d.; Val 202

Pokrovitelj leta 2012: **Telekom Slovenije, d.d.**

Darovalka leta 2012: **Tobačna Ljubljana, d.o.o.**

Diamantni pokrovitelj za več kot dvajsetletno zvestobo: **Pivovarna Laško, d.d.**

Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma so v letu 2012 poleg ustanovitelja, Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS, finančno podpirali: Veleposlaništvo Združenih držav Amerike, Veleposlaništvo Kraljevine Španije, Francoski inštitut Charles Nodier, Goethe Institut Ljubljana, Italijanski inštitut za kulturo, Europa Cinemas, Media.

1.4 POSLOVNO OKOLJE CD

Ekonomsko in pravno-politično okolje

- Recesija in negotovo sofinanciranje iz proračunskih sredstev (odločbo MIZKŠ smo prejeli šele 20. junija 2012), nejasen znesek za stroške dela zaposlenih v odločbi je bil dokončno določen šele z odločbo, ki smo jo prejeli 19. decembra 2012) sta v minulem letu povzročala težave in negotovost pri poslovanju CD.
- Tudi v letu 2012 (in za naprej) ostaja aktualen problem neplačnikov, ki mu moramo namenjati veliko pozornost.
- Še vedno je aktualen davek na dodano vrednost. Kongresne storitve imajo v CD zaradi davka na dodano vrednost višje stroške od konkurentov v zasebnem sektorju (vstopnih davkov ne moremo v celoti poračunati), stroški kulturno-umetniške dejavnosti in investicij pa so (zaradi odbitnega deleža DDV) nekoliko nižji.
- V letu 2012 so veliko preglavic (in dodatnega administriranja) povzročili ukrepi in sklepi vlade ter spremembe predpisov. Od marca 2012 naprej smo imeli težave, ker MIZKŠ ni izdajalo soglasij k sklepanju avtorskih in podjemnih pogodb, nujnih za izvajanje načrtovanega programa. Šele 6. julija 2012 smo prejeli splošno predhodno soglasje št. 6110-8/201275 z dne 21. 6. 2012 za sklepanje pogodb. Vlada RS je s sklepom št. 41003-5/2012/43 z dne 10. 5. 2012 omejila stroške študentskega dela na največ 50 % uresničenih v letu 2011. Na argumentirane dopise CD (z vsemi analizami), ki smo jih poslali na MIZKŠ in generalnemu sekretarju Vlade RS, da to ni mogoče, saj pretežni del študentskega dela v CD opravijo hostese in kontrolorji, njihovo število (in stroški) pa so odvisni od števila prireditev in obiskovalcev, do danes nismo dobili nobenega odgovora, splošno predhodno soglasje pa omejitve iz sklepa Vlade RS nerazumljivo ni odpravilo. Spoštovanje neutemeljenega sklepa Vlade RS bi pomenilo kršitev predpisov s področja varnosti in ogrožanje varnosti obiskovalcev. Zakaj? Največji del študentskega dela v Cankarjevem domu zavzemajo hostese in kontrolorji. Na podlagi Zakona o varstvu pred požarom (Ur. list RS št. 71/1993) sta cilj dejavnosti in ukrepov varstva pred požarom varovanje ljudi in zagotavljanje varnega umika ljudi s požarno ogroženega območja. CD kot delodajalec izvaja usposabljanje hostes in kontrolorjev s področja varstva pred požarom, kar je eden od pogojev za varen umik ljudi iz prostorov (dvoran) in iz objekta. Glede na vrsto, namembnost in arhitekturno umeščenost objekta v prostor je potrebno hitro in pravilno ukrepanje v primeru požara oz. evakuacije ali druge ogroženosti obiskovalcev. Za izvedbo hitre in učinkovite evakuacije je potrebno tudi določeno število (odvisno od števila obiskovalcev) hostes in kontrolorjev pri vhodih oz. izhodih v objekt in dvorane. Na podlagi Pravilnika o požarnem redu (Ur. list RS št. 52/2007) imamo v Cankarjevem domu izdelan požarni red, ki vključuje organizacijo varstva pred požarom, naloge in odgovornosti zaposlenih (in zunanjih sodelavcev) pri postopkih za zagotavljanje zaščite življenja in zdravja ljudi ter je podlaga za normative za potrebno število hostes in kontrolorjev v dvorinah. CD mora zagotavljati ustrezno število ljudi, odgovornih za

gašenje začetnih požarov ter za izvajanje evakuacije in nudenje pomoči obiskovalcem ob mogočih izrednih dogodkih. V usposabljanje za izvajanje evakuacije ob izrednih dogodkih in druge oblike pomoči obiskovalcem so vključene hostese in kontrolorji (študenti), ki jih ob začetku dela v CD ustrezno usposobimo, najmanj enkrat letno pa sodelujejo pri obvezni praktični izvedbi evakuacije iz CD, zanje vsako leto organiziramo tudi ustrezna predavanja in uvajanje.

- ZUJF je povsem blokiral tudi nujne nadomestne zaposlitve za nedoločen čas v javnih zavodih. Ne le to, na eno (zavrnilno) vlogo za izdajo soglasja MIZKŠ smo čakali (kljub urgencam) v lanskem letu več kot tri mesece, na drugo utemeljeno soglasje za nadomestno zaposlitev (ob zmanjšanju števila zaposlenih v lanskem letu) smo čakali tri mesece.
- Aktualno ostaja dejstvo, da Vlada RS in pristojno ministrstvo ne motivirata vodstev javnih zavodov k boljšemu delu in racionalnejši porabi javnih sredstev. S »splošnimi« prelovedmi ter številnimi (birokratskimi in drugimi) omejitvami, predolgimi roki pri izdajanju nekaterih soglasij, nezaupanjem v vodstva javnih zavodov in brez upoštevanja posebnosti posameznega javnega zavoda ne bo boljšega poslovanja. Pri izvajanju javne službe in vzdrževanju javne infrastrukture želi biti CD uspešen, učinkovit in gospodaren, žal pa še vedno velja poenostavitev, ki velja v državni upravi in žal širše v javnem sektorju, da »javni zavodi, ki ustvarijo presežek prihodkov, dobijo preveč javnih sredstev«.
- Tudi v letu 2012 država v skladu s predpisi (ter da bi rešili sofinanciranje investicij in nabave opreme) žal še ni zaključila spora z Iskro d.d., ki ima v CD od leta 2004 3,47 % soustanoviteljski delež, ne zagotavlja pa z ustanoviteljstvom določenega deleža sredstev za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme.

Tehnološko okolje

- Investicijski program za obdobje od 2010 do 2013 omogoča, da ostaja CD primerno opremljen za izvedbo najsodobnejših vrhunskih kulturno-umetniških produkcij in gostovanj iz tujine, ustreza tudi mednarodnim standardom za izvedbo kongresnih prireditvev.
- Posodobitve tehnologije in opreme so v recesiji pomembno prispevale k zmanjšanju stroškov energije in racionalizaciji poslovanja.
- Razvoj tehnologije ostaja grožnja "živi« kulturno-umetniški dejavnosti, izvedeni na odrih in pred obiskovalci, saj je sodobna tehnologija sestavni del nepogrešljive opreme povsod, tudi doma. Vse bolj je aktualno vprašanje, ali bo »e-generacija« preživljala prosti čas pretežno v virtualnem svetu računalnikov in sodobnih tehnologij. Umetnost in kultura sta vse bolj dostopni najširšemu krogu prebivalcev posredno, s pomočjo sodobnih tehnologij. Vse to pa ne more nadomestiti neposrednega spremljanja umetniških dogodkov v prireditvenih prostorih in druženja obiskovalcev. S kakovostnim programom, nadaljevanjem prenove CD in z usmeritvami v okolje za urbano druženje obiskovalcev CD ohranja in pridobiva nove obiskovalce.
- Neuresničena je še vedno nujna zamenjava stolov v obeh največjih dvoranah. Dotrajani in neudobni so tako zelo, da se žal številni obiskovalci zaradi njih ne odločijo več za obisk prireditvev.

Naravno, kulturno in socialno okolje

- Z višanjem izobrazbene ravni in življenjskega standarda ljudje postajajo vedno bolj zahtevni. Obisk kulturnih prireditvev narašča z višino izobrazbene ravni, še posebno če se z izobrazbo

povečuje dohodek. Izdatki za kulturo in rekreacijo naraščajo z življenjskim standardom prebivalstva, za katerega so vse bolj pomembni kakovost življenja, prosti čas in zdravje. Žal pa se v zadnjih letih povečuje število brezposelnih, manjšajo se dohodki prebivalcev. V letu 2009 smo ugotavljali, da rezultati poslovanja CD (število obiskovalcev, prihodki od prodanih vstopnic) dokazujejo, da recesija ne pomeni nujno slabšega obiska kulturnih prireditev, navsezadnje gre tudi za »prevrednotenje vrednot« in usmerjanje ljudi h kakovostnemu preživljanju prostega časa. V letu 2010 pa se je začel trend k manjšemu obisku prireditev z vstopnino in manjšemu številu udeležencev na kongresnih prireditvah s kotizacijami, ki se je nadaljeval tudi v letih 2011 in 2012.

- Med skupinami potencialnih obiskovalcev CD so mladi in najmlajši (e-generacija) ter vedno številčnejši pripadniki »tretjega življenjskega obdobja«. Predvsem njim moramo v prihodnje nameniti še več programov oziroma dejavnosti.
- Varovanje okolja in racionalno trošenje energije je CD vključil v svoje poslovne načrte pri prenovi dvoran, zamenjavi žarnic in drugega materiala z ekološkim in varčnim ter s projektom »ekoloških otokov« za ločevanje odpadkov. S tem je CD bolj ekološki, zmanjšujemo pa tudi stroške odvoza odpadkov. Tudi čebelji panji na strehi CD ostajajo in sodijo v sklop akcij CD, povezanih z varovanjem ter spoštovanjem narave in okolja.

Ocena konkurence na področju dejavnosti na trgu

Pri izvajanju programa dejavnosti na trgu so se pokazale posledice izjemno hitrega in širokega razvoja kongresne infrastrukture v Sloveniji v zadnjih letih. Ponudba zmogljivosti za mednarodno kongresno dejavnost je v Sloveniji presegla povpraševanje. Večja konkurenca je izziv za CD, da še bolj kot doslej išče in izkorišča svoje prednosti na tem področju. Izzive pod vprašaj postavlja vse bolj konkurenca, ki jo pri oddajanju prostorov predstavljajo predvsem javni zavodi (v letu 2012 predvsem s področja kulture), ki so bili ustanovljeni le za opravljanje javne službe, zdaj pa po nerealno nizkih cenah (ki ne vključujejo vseh stroškov, saj pogosto »kompenzirajo« oddajanje javne infrastrukture kar s povečano promocijo in oglaševanjem v različnih medijih) oddajajo svoje prostore in opremo, so financirani v veliko večjem deležu (in absolutnih zneskih) iz javnih sredstev kot CD. Predvsem SNG Opera in balet Ljubljana je že v jeseni 2012 prevzela številne kongresno-komercialne projekte, ki so bili pred tem v sklopu kongresne dejavnosti CD, v SNG pa so se "preselili", ker jim za razliko od CD omogoča sklepanje "kompenzacijskih" pogodb.

1.5 KADROVSKO POROČILO

ZAPOSLOVANJE IN ZAPOSLENI

Zadnji dan leta 2011 objavljeni Zakon o dodatnih interventnih ukrepih za leto 2012, po katerem se je podaljšalo obdobje varčevalnih ukrepov, je napovedal, da bo za celoten javni sektor na kadrovskem področju v letu 2012 najbolj značilno varčevanje, zaradi katerega sta še vedno zaustavljena redno napredovanje zaposlenih in izplačilo redne delovne uspešnosti. V tem smislu je bil maja z veliko naglico sprejet in s 1. junijem 2012 uveljavljen Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF). Ta je s seboj prinesel kar nekaj določb, ki so zaznamovale tudi dogajanje na kadrovskem področju v CD. Za plačni sistem v javnem sektorju sta bila pomembna dokončna odprava nesorazmerij s 1. junijem in znižanje plač za 8 %.

Zaradi učinka hkratne uvedbe obeh ukrepov je za zaposlene v CD to pomenilo dejansko zmanjšanje plač v povprečju za približno 1 %. Predvsem zaradi napovedanih omejitev glede izplačila odpravnin ob upokojevanju zaposlenih, ki so že izpolnili pogoje, je kar sedem zaposlenih odpovedalo pogodbo o zaposlitvi in se upokojilo v juliju. S petimi zaposlenimi, ki so sicer že izpolnili pogoje za upokojevanje,

so bili na podlagi istega zakona sklenjeni dogovori za podaljšanje delovnega razmerja za določen čas iz razloga, ker bi bil v primeru njihove upokojitve moten delovni proces v CD. Do konca leta sta se izmed teh upokojila še dva. ZUJF je prinesel delno spremenjen obračun povračila prehrane za službene poti, prevoza na delo in z njega, znižanje povračil stroškov prehrane, omejitev trajanja letnega dopusta z letom 2013 (največ do 35 dni) ter izplačilo jubilejnih nagrad samo za zaposlitve v javnem sektorju. Zaradi tega se je nekaterim zaposlenim zgodilo, da so v istem letu (ali pa v razmiku nekaj let) ponovno prejeli jubilejno nagrado za enako število let, drugim pa se je prejem jubilejne nagrade zaradi predhodnih let dela zunaj javnega sektorja zamaknil za nekaj let.

Sprememb sistemizacije v CD leta 2012 ni bilo. V kadrovskem načrtu CD je bilo predvidenih 167 zaposlitev (dve manj kot za leto 2011). V tem številu so vključene zaposlitve za nedoločen in določen čas (vključno z delavci, ki nadomeščajo začasno odsotne). Zaposleni, ki delajo krajši delovni čas od polnega, so upoštevani kot ena zaposlitev. Za določen čas so bili 31. 12. 2012 v CD zaposleni trije delavci, kar pomeni 1,97 % od vseh zaposlenih v CD, od tega sta dva zaposlena za delo pri projektih, eden pa delno (za polovični delovni čas) nadomešča zaradi bolezni začasno odsotno delavko.

Stanje zaposlenih na dan 31. decembra po letih:

2003	181
2004	176
2005	176
2006	162
2007	168
2008	169
2009	165
2010	166
2011	166
2012	152

Povprečno število zaposlenih v letu 2012 v CD je bilo 161 (4 manj kot v letu 2011). Na **novi oziroma nadomestno** so bili v letu 2012 zaposleni trije delavci, vsi trije za določen čas.

Pogodbe o zaposlitvi so v letu 2012 **prenehale 17 delavcem**. Leto 2012 smo končali z najmanjšim številom zaposlenih v CD doslej, s 14 manj kot leto prej oz. z 28 manj kot pred desetimi leti. Zmanjšanje v letu 2012 je predvsem na račun 12 upokojitev. Trem sodelavcem se je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, z dvema je bil na podlagi njune odpovedi sklenjen sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi. Začasno so bile naloge delavcev, ki so se v letu 2012 upokojili ali odšli iz CD, prerazporejene med druge zaposlene, del nalog bodo (začasno ali stalno) opravljali zunanji sodelavci.

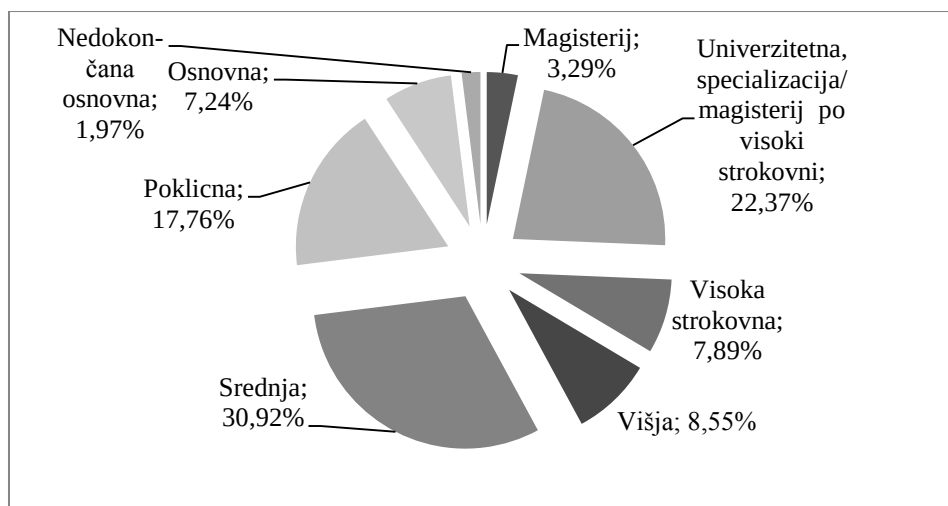
Število zaposlenih po sektorjih na dan 31. 12. 2012: Tehnični sektor (TS) – 80, Poslovni sektor (PS), ki obsega tudi dejavnost trženja kulturno-umetniških programov in odnose z javnostmi – 47, Kulturno-umetniški program (KUP) – 13, Kongresno-komercialni program (KKP) – 12. Po spolu v CD prevladujejo moški (62,50 %), največji delež moških je v TS (87,50 %), najbolj ženska pa je struktura zaposlenih v KKP (91,67 %).

TABELA 1: Število zaposlenih po sektorjih in po spolu.

Sektor	Ženske	delež v %	Moški	delež v %	Skupaj	deleži zaposlenih po sektorjih v %
KUP	7	53,85	6	46,15	13	8,55
KKP	11	91,67	1	8,33	12	7,89
TS	10	12,50	70	87,50	80	52,63
PS	29	61,70	18	38,30	47	30,92
SKUPAJ	57	37,50	95	62,50	152	100,00

Izobrazba zaposlenih

Delovna mesta v CD so uvrščena v tarifne razrede od II. do VII/2. 30 delovnih mest zasedajo zaposleni, ki ne izpolnjujejo pogoja zahtevane javnoveljavne izobrazbe, vendar pa ima od tega 10 zaposlenih na delovnih mestih v VI. tarifnem razredu pridobljeno ustrezno usposobljenost z nacionalno poklicno kvalifikacijo. Ti so v tabeli upoštevani pri vrstici z resnično pridobljeno javnoveljavno izobrazbo, zato je odstopanje navzdol največje ravno pri VI. tarifnem razredu. Število delavcev z neustrezno stopnjo izobrazbe za delovno mesto se je glede na konec leta 2011 zmanjšalo za 8, kar je predvsem posledica upokojitve nekaj delavcev, ki niso izpolnjevali pogoja za zasedbo delovnega mesta. Ima pa 10 zaposlenih višjo stopnjo izobrazbe, kot je zahtevana za delovno mesto, za katero imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, od tega 5 delavcev v tarifnem razredu VII/2 s pridobljenim magisterijem. Neizpolnjevanje pogoja izobrazbe v tem tarifnem razredu pri večini (5 delavcev od 6) je posledica spremembe Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, po katerem so bila s spremembo sistemizacije v letu 2008, ko so bila vsa delovna mesta iz prejšnjega VII. tarifnega razreda, za katerega so omenjeni izpolnjevali pogoje s pridobljeno visoko strokovno izobrazbo, v CD prevedena v tarifni razred VII/2, za katerega pa se zahteva najmanj univerzitetna izobrazba.

SLIKA 1: Izobrazbena struktura zaposlenih v CD***TABELA 2: Resnična in zahtevana izobrazba zaposlenih v CD**

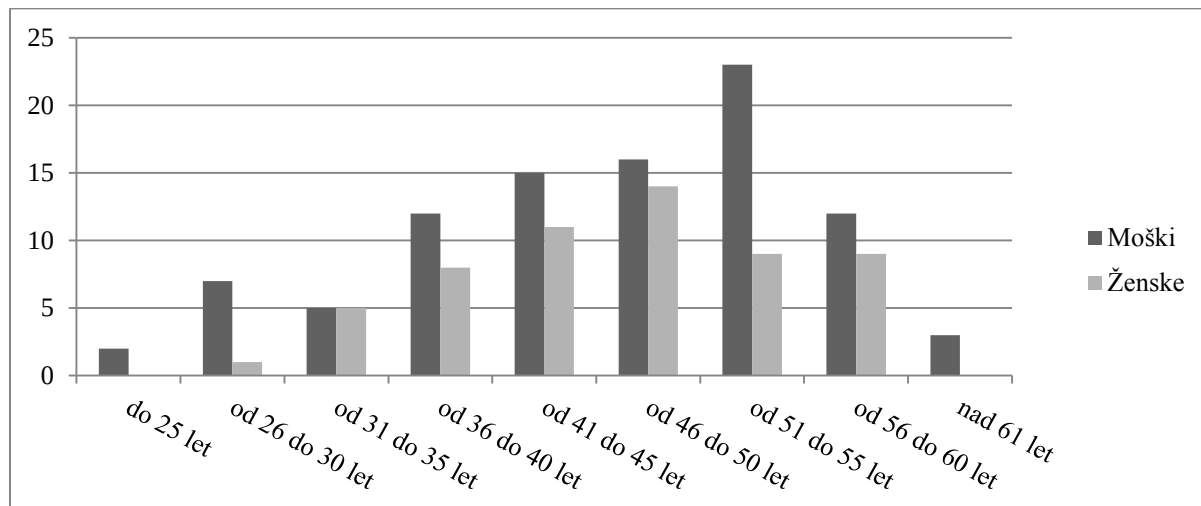
Javnoveljavna stopnja izobrazbe zaposlenih	Tarifni razred delovnega mesta							SKUPAJ
	II	III	IV	V	VI	VII/1	VII/2	
Magisterij	0	0	0	0	0	0	5	5
Univ./spec./mag. po VS	0	0	0	0	1	1	32	34
Visoka strokovna	0	0	0	1	1	5	5	12
Višja	0	0	0	0	12	0	1	13
Srednja	0	0	1	38	8	0	0	47
Poklicna	0	0	19	4	4	0	0	27
Program usposabljanja	0	0	0	0	0	0	0	0
Osnovna	6	2	3	0	0	0	0	11
Nedokončana osnovna	1	0	2	0	0	0	0	3
SKUPAJ:	7	2	25	43	26	6	43	152

Starost zaposlenih v CD

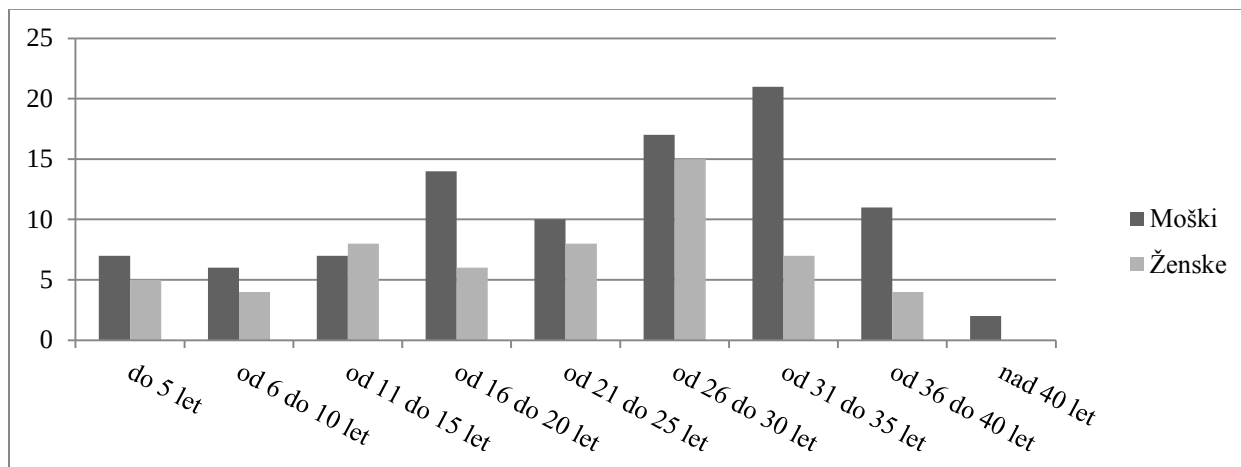
Kljub dvanajstim upokojitvam v letu 2012 je povprečna starost zaposlenih v CD na zadnji dan v letu 46,24 let, kar ni dosti manj kot pred enim letom (46,46 let), saj novih oziroma nadomestnih zaposlitev skoraj ni bilo.

TABELA 3: Število zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah in po spolu (31. 12. 2012)

	5-letne starostne skupine									Skupaj
	do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	od 41 do 45 let	od 46 do 50 let	od 51 do 55 let	od 56 do 60 let	nad 61 let	
Moški	2	7	5	12	15	16	23	12	3	95
Ženske	0	1	5	8	11	14	9	9	0	57
Skupaj	2	8	10	20	26	30	32	21	3	152
Odstotek	1,32	5,26	6,58	13,16	17,11	19,74	21,05	13,82	1,97	100

SLIKA 2: Struktura zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah in po spolu**TABELA 4: Število zaposlenih po spolu in po doseženi pokojninski dobi na dan 31. 12. 2012, po 5-letnih skupinah.**

	Pokojninska doba – po 5-letnih skupinah									Skupaj
	do 5 let	od 6 do 10 let	od 11 do 15 let	od 16 do 20 let	od 21 do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	nad 40 let	
Moški	7	6	7	14	10	17	21	11	2	95
Ženske	5	4	8	6	8	15	7	4	0	57
Skupaj	12	10	15	20	18	32	28	15	2	152
Odstotek	7,89	6,58	9,87	13,16	11,84	21,05	18,42	9,87	1,32	100

SLIKA 3: Struktura zaposlenih po spolu in po doseženi pokojninski dobi na dan 31. 12. 2012, po 5-letnih skupinah.

Varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varovanje okolja

V okviru področja varnosti in zdravja pri delu smo v letu 2012 v CD izvajali program preventivnih zdravstvenih pregledov. Na predhodne, obdobje in usmerjene zdravstvene preglede, glede na predpisano periodiko, smo napotili 41 delavcev. Za dva delavca smo potrebovali zdravniško mnenje za invalidsko komisijo. Proti gripi se je cepilo 43 delavcev (11 manj kot leto prej).

V letu 2012 smo imeli štiri delovne nesreče, od tega sta bili dve na poti na delo ali z njega. Vse poškodbe so bile lažje. Za zmanjšanje tveganja nastanka poškodb in okvar zdravja, ki izvirajo iz nevarnosti in pogojev na delovnem mestu, imajo zaposleni v CD na voljo zaščitna sredstva in osebno varovalno opremo. V ta namen je bila nabavljena ortopedska in delovna obutev, zaščitna oblačila za snažilke, zimska oblačila za voznike in snažilke ter zaščitna očala. Poleg vsega navedenega smo kupili še protizdrsni trak za stopnice, v sodelovanju z Zavodom za varstvo pri delu smo pripravili novo (revidirano) izjavo o varnosti z oceno tveganja in zdravstveno oceno delovnih mest.

Na področju varstva pred požarom je bil opravljen periodični pregled gasilnih aparatov, vgrajenih hišnih hidrantov, varnostne razsvetljave in sprinkler sistema. Zaradi pretečenih A-testov smo kupili osem novih gasilnih aparatov. Nova pridobitev v vseh garderobah za nastopajoče so na vidnih krajih obešeni načrti evakuacije in izvlečki požarnega reda v tujih jezikih.

V zvezi z varstvom okolja v letu 2012 nismo imeli omembe vrednih stroškov, za prihodnje leto pa se napoveduje večji strošek pri pregledu delovne opreme, naprav in vgrajenih sistemov požarne zaščite.

Invalidi

Konec leta 2012 je bilo v CD zaposlenih šest invalidov, kar pomeni 3,9 % delavcev od vseh zaposlenih. CD spada v skladu z Uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, glede na uvrstitev v dejavnost pod šifro 90.040 v skupino drugih javnih, skupnih in storitvenih dejavnosti, za katere je od leta 2007 določena 2 % kvota zaposlovanja invalidov, glede na število vseh zaposlenih. Zahtevano število invalidov je 3, tako da je bila kvota invalidov v CD 31. 12. 2012 presežena za 3, vendar pa eden od invalidov ni upoštevan pri nagradi ali oprostitvi prispevkov, ker je njegova invalidnost posledica poškodbe pri delu.

Julija 2012 je zaradi upokojitve prenehala pogodba o zaposlitvi invalidu III. kategorije. V letu 2012 je bil na invalidski komisiji I. stopnje obravnavan en delavec, postopek je bil končan z zavrnilno

odločbo. Konec leta 2012 smo pripravljali podatke za obravnavo na invalidski komisiji I. stopnje za še eno sodelavko, ki pa bo obravnavana v letu 2013.

Ocenjevanje in redno napredovanje

V marcu 2012 je prejelo letne ocene delovne uspešnosti za leto 2011 164 zaposlenih v CD.

Pogoje za napredovanje smo preverjali za 118 zaposlenih, ki so vključno z oceno za leto 2011 prejeli do marca 2012 tri ali več ocen. Izmed navedenih je pogoje za napredovanje izpolnilo 32 oseb, od tega jih je 17 izpolnilo kriterije za napredovanje za en plačni razred, 15 pa za dva. Z njimi so bili sklenjeni aneksi k pogodbam o zaposlitvi. V letu 2012 so morali imeti zaposleni ob preverjanju izpolnjevanja pogojev za napredovanje pridobljene najmanj štiri letne ocene delovne uspešnosti in dopolnjena polna štiri leta od zadnjega rednega napredovanja ali napredovanja v višji tarifni razred (namesto treh let), glede na določbe Zakona o interventnih ukrepih. Na podlagi Zakona o dodatnih interventnih ukrepih za leto 2012 so napredovali s 1. 4. 2012 (od takrat se jim šteje novo napredovalno obdobje), plača po novem pa naj bi jim pripadala od 1. 7. 2012, vendar pa je ZUJF ta datum pomaknil na 1. junij 2013.

IZOBRAŽEVANJE

V CD skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih na različnih področjih in tudi za njihovo izobraževanje z namenom pridobitve nadaljnje stopnje izobrazbe. V letu 2012 sicer ni bilo sklenjene nobene nove pogodbe o izobraževanju ob delu, saj na podlagi ZUJF uporabniki proračuna s svojimi zaposlenimi ne smejo sklepati pogodb o izobraževanju za pridobitev izobrazbe, razen če obveznost, da delodajalec sklene pogodbo o izobraževanju, ne izhaja iz posebnega predpisa ali kolektivne pogodbe. Vendar pa sta dva sodelavca, ki sta imela sklenjeno pogodbi o izobraževanju za pridobitev nadaljnje stopnje izobrazbe iz prejšnjih let, uspešno opravila šolanje. Konec leta 2012 je bilo odprtih še pet pogodb o izobraževanju ob delu.

Vodje programov in področij spremljajo novosti na svojih delovnih področjih na službenih poteh doma in v tujini. Poleg tega se je v letu 2012 75 delavcev udeležilo različnih oblik izpopolnjevanja (tečaji, seminarji, delavnice, obisk sejmov ipd.).

Za namene kotizacij in šolnin je bilo porabljenih 18.353,60 EUR (za kotizacije 15.616,21 EUR, kar je za 2043,86 EUR več kot leto prej, in za šolnine 2737,39, kar je za 4452,05 EUR manj). Povprečni znesek, namenjen izobraževanju na zaposlenega v CD, je bil 114 EUR, povprečno število porabljenih ur za različne oblike izobraževanj na zaposlenega pa je bilo 9.

BOLNIŠKA ODSOTNOST, STARŠEVSKI DOPUST IN DRUGE ODSOTNOSTI

V letu 2012 so bili delavci fizično v CD 249.237 ur (263.896 ur v letu 2011) ali povprečno 1546 ur na zaposlenega, kar je manj kot v letu 2011.

V letu 2012 je bilo 72 zaposlenim v CD obračunano nadomestilo zaradi bolniške odsotnosti iz različnih vzrokov, v skupnem trajanju 10.426 ur, zaradi starševskega dopusta (porodniški dopust, dopust za nego in varstvo otroka) pa 4208 ur, kar skupno znaša 14.634 ur odsotnosti. Podatek o skupni odsotnosti je podan zaradi možnosti primerjave s podatki iz prejšnjih let. Od 10.426 ur bolniške odsotnosti je bilo v letu 2012 v breme CD izplačanih 5436 ur, v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (boleznine nad 30 dni in nega) pa 4990 ur.

Pet delavcev – očetov je v letu 2012 na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, koristilo skupno 704 ure starševskega dopusta (plačanega in neplačanega), ena delavka pa je na isti podlagi za eno leto zaposlena za krajši delovni čas.

Primerjava samo bolniške odsotnosti z letom 2011 pokaže, da se je njen delež v letu 2012 glede na celotni letni fond ur malenkost zmanjšal, in sicer s 4,01 % na 3,12 %.

TABELA 5: Bolniška odsotnost (vključno s porodniško) v urah od leta 2000

LETO	BOL. ODSOTNOST (v urah)	Povprečni letni fond ur	Delež odsotnosti (boln., porod.) v %
1	2	3	4=2/3
2000	23.630	366.000	6,46
2001	20.740	353.704	5,86
2002	31.669	357.120	8,87
2003	33.632	366.000	9,19
2004	25.156	365.160	6,89
2005	23.197	366.080	6,34
2006	19.736	349.440	5,65
2007	22.488	344.240	6,53
2008	17.852	352.663	5,06
2009	18.872	350.575	5,38
2010	17.807	349.218	5,10
2011	19.212	344.240	5,58
2012	14.634	336.168	4,35

NADURNO DELO

V letu 2012 je bilo 23 delavcem (56 v letu 2011) izplačanih 685 nadur, kar je 2136 ur manj kot v letu 2011, od tega največ za delo, opravljeno v januarju (232) in novembru (157).

TABELA 6: Izplačane nadure po sektorjih od leta 2000

LETO	SKUPAJ	KUP	KKP	TS	PS	Izplačane nadure na zaposlenega
2000	7521,0	595,0	990,0	3878,0	2058,0	41
2001	3426,0	445,0	135,0	2147,0	699,0	19
2002	2843,5	200,0	250,0	1826,0	567,5	16
2003	5390,0	589,0	796,0	2849,0	1156,0	29
2004	3342,0	236,0	502,0	1905,0	699,0	19
2005	2630,5	477,0	160,0	1411,0	582,5	15
2006	3141,0	445,0	786,0	1465,0	445,0	19
2007	3751,0	211,0	448,0	2906,0	186,0	23
2008	4577,0	509,0	547,0	2826,0	695,0	27
2009	3527,0	356,0	304,0	2426,0	441,0	21
2010	2787,5	271,5	161,0	1921,0	434,0	17
2011	2821,0	227,0	206,0	1992,0	396,0	17
2012	685,0	40,0	0,0	585,0	60,0	4

POGODBENO DELO, DELO ŠTUDENTOV IN PROSTOVOLJCEV

V CD je del nalog varovanja in čiščenja v rokah zunanjih izvajalcev, izbranih za opravljanje teh storitev na javnem razpisu in na podlagi sklenjene pogodbe.

V Varnostni službi so del nalog varovanja tudi v letu 2012 poleg enajstih redno zaposlenih s sedmimi varnostniki opravljali na javnem razpisu junija 2011 ponovno izbrani zunanji izvajalci (Fit varovanje). Med letom se je v zunanji varnostni službi zamenjal le en varnostnik, kar kaže na to, da so se razmere v smislu menjavanja zunanjih varnostnikov trenutno umirile. Izmed zaposlenih v CD se je v decembru upokojil en delavec (receptor), ki zaenkrat ne bo nadomeščen z novo zaposlitvijo, bo pa v smislu varčevalnih ukrepov njegovo delo prerazporejeno pretežno med sedaj zaposlene in zunanje sodelavce Fit varovanja. Strošek zunanjih izvajalcev je bil v letu 2012 v primerjavi z letom prej višji za 3528,33 EUR in znaša 140.215,29, medtem ko je bilo število ur opravljenega rednega dela manjše za 74, ur izrednega varovanja pa je bilo za 114 več kot v letu 2011.

Z izbranim zunanjim izvajalcem Aktiva čiščenje, d.o.o., v okviru TS, poleg redno zaposlenih delavk in delavca, potekajo naloge čiščenja in vzdrževanja CD. V letu 2012 je bil letni strošek za opravljenih 14.815 ur 152.513,62 EUR, kar je za 15.357 EUR manj od leta 2011. Če upoštevamo skupno število ur, je največje zmanjšanje pri čiščenju dvoran (1561 opravljenih ur manj), po primerjavi porabljenih ur po posameznih segmentih pa je sorazmerno gledano največji odstotek zmanjšanja pri številu ur za nočno delo (60 %) kot tudi pri opravljenih urah na nedeljo in praznik (16,38 %).

V letu 2011 je bilo za kratkotrajno občasno nadomeščanje zaposlenih in za druga občasna dela na podlagi sklenjenih podjemnih pogodb angažiranih štirinajst zunanjih izvajalcev, in sicer za kinooperaterska dela za potrebe filmskega programa CD, za garderoberska dela za potrebe resne glasbe, druge glasbe, plesno-gledaliških predstav in vzgojno-humanističnega programa za različne prireditve, za koordinacijo gostov na Liffu, za delo z abstrakti v KKP, dva izmed njih pa kot sodelujoča na prireditvah v okviru kulturnovzgojnega programa.

V letu 2012 je v CD delalo 12 prostovoljcev, ki so opravljali različne naloge v okviru 23. LIFFe.

Praktično usposabljanje je v letu 2012 v CD opravljal trinajst študentov in dijakov, izmed katerih sta ga dva dijaka opravljal dvakrat (za 2. in 3. letnik), dve študentki, ki sta prakso začeli novembra 2012, jo bosta končali v letu 2013. Za prevoz in prehrano, kar jim pripada po kolektivni pogodbi, jim je bilo izplačanih 3706,22 EUR. Strošek pavšalnega prispevka za zavarovanje ob primeru poškodbe pri delu in poklicne bolezni je za vse udeležence obvezne prakse skupaj znašal 149,49 EUR. Sedmim delavcem CD je bilo za delo s študenti in dijaki na praksi izplačanih 336 mentorskih ur. Z izvajanjem obvezne prakse smo hkrati dosegli dva cilja: zmanjšali smo strošek dela, ki ga občasno v CD opravljajo študentje prek napotnic, in hkrati koristno prispevali k izvajanju šolskih programov s tem, da določenemu številu študentov in dijakov omogočimo opravljanje te obveznosti v skladu z njihovim izobraževalnim programom. Konec leta 2012 je bilo za mentorsko delo ustrezno usposobljenih 14 delavcev CD, to je 2 več kot leto pred tem.

V letu 2012 je v različnih časovnih obdobjih in trajanju na podlagi študentskih napotnic delalo 168 različnih študentov, ki so od CD za delo prejeli plačilo v skupni višini 117.595,25 EUR neto, od tega 76.504,98 EUR za delo hostes in kontrolorjev, preostalo pa za delo študentov, ki so v organizacijskih enotah CD opravljali različna dela zaradi začasno povečanega obsega programa (npr. delo v KKP, pri blagajni, delo v multimediji in ozvočenju v okviru tehnične izvedbe programa ...) ali nadomeščanja začasnih odsotnih delavcev, v manjšem obsegu pa tudi zaradi sodelovanja na prireditvah kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa kot izvajalci.

Neto izplačila študentom so tudi v letu 2012 kot že zadnjih nekaj let nižja od prejšnjega leta, in sicer tokrat za 23.080,51 EUR. Glede na leto 2008, ko je bilo študentom izplačanih 231.191,50 EUR, je bil strošek študentskega dela v letu 2012 prepolovljen (manjši za 113.596,25 EUR). Stalna racionalizacija

stroškov na tem področju v CD je ključni razlog, da je bilo v letu 2012 nemogoče slediti sklepu, ki ga je izdala Vlada RS, po katerem naj bi v javnem sektorju stroške študentskega dela glede na leto 2011 prepolovili. Dodatno zmanjšanje stroškov študentskega dela bi imelo neposreden vpliv na zagotavljanje varnosti obiskovalcev kot tudi na nižjo kakovost storitev tako na področju javne službe kot tudi pri dejavnosti na trgu.

TABELA 7 : Stroški dela zaposlenih po virih financiranja za leto 2012

stroški dela po dejavnostih in virih financiranja	SKUPAJ	MIZKŠ	nejavni prihodki JS	SKUPAJ JS	dejavnost CD na trgu	delež MIZKŠ	delež JS
a. plače zaposlenih	2.685.088	1.779.182	320.791	2.099.973	585.115	66,3%	78,2%
b. nadomestila plač	621.687	415.916	69.000	484.916	136.771	66,9%	78,0%
c. povračila zaposlenim	264.720	206.481		206.481	58.238	78,0%	78,0%
d. regres za letni dopust	72.358	51.100	5.339	56.439	15.919	70,6%	78,0%
e. drugi prejemki zaposlenih	69.155	53.545	396	53.941	15.214	77,4%	78,0%
skupaj bruto plače (a+b)	3.306.775	2.195.098	389.791	2.584.889	721.886	66,4%	78,2%
skupaj povračila in drugi osebni prejemki (c+d+e)	406.232	311.126	5.735	316.861	89.371	76,6%	78,0%
skupaj prispevki in dajatve od plač	534.781	356.266	60.863	417.129	117.652	66,6%	78,0%
stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	71.688	55.917		55.917	15.771	78,0%	78,0%
SKUPAJ	4.319.477	2.918.407	456.389	3.374.796	944.681	67,6%	78,1%
struktura virov financiranja stroškov dela v %	100%	67,6%	10,6%	78,1%	21,9%		

Stroški dela so v letu 2012 za 130.689 EUR manjši kot leta 2011 in za 19.5030 EUR večji od načrtovanih (predvsem zaradi nenačrtovanih odpravnin zaradi upokojitev).

Viri financiranja stroškov dela zaposlenih:

- MIZKŠ 2.918.407 EUR ali 67,6 %
- Nejavni prihodki javne službe 456.389 EUR ali 10,6 %
- Prihodki tržne dejavnosti CD 944.681 EUR ali 21,9 %.

Podrobneje so stroški dela predstavljeni v računovodskem poročilu.

1.6 ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV

V letu 2012 (2011) je bilo v organizaciji CD izvedenih 1919 (2017) prireditev oziroma dogodkov, ki jih je obiskalo 478.137 (511.856) obiskovalcev ali udeležencev. Manj kot leto prej je bilo udeležencev kongresno-komercialnih prireditev.

V letu 2012 (2011) je CD izvedel 1105 (1178), prireditev kulturno-umetniškega programa, 5 manj kot je bilo načrtovano in 73 manj kot v letu 2011. Presegli smo število prireditev javne službe v primerjavi z načrtom iz Strategije CD za obdobje 2008–12 za 92 prireditev. V sklopu programa javne službe je bilo 249 prireditev brez vstopnine.

V prostorih CD se je zvrstilo 864 (918) prireditev javne službe, v drugih dvoranh v Ljubljani (Križanke, Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kino Šiška, Komuna ...) in na gostovanjih pa v organizaciji CD 241 (260) prireditev. Podobno kot prejšnja leta smo ob kulturno-umetniških prireditvah v prostorih CD organizirali več sprejemov in tiskovnih konferenc, ki niso vključeni v

seštevek prireditev v naslednji tabeli. Glede na prejšnje leto (2011) se je zmanjšalo število različnih kulturno-umetniških prireditev, bilo jih je 607 (672).

Število obiskov(alcev) kulturno-umetniškega programa je doseglo 357.402 (356.961). Večji od zapisanega je obisk na razstavah v večnamenskih prostorih (Velika sprejemna dvorana, Mala galerija, preddverja), saj je resnično število obiskovalcev (ki si razstave ogledajo, ko pridejo na druge prireditve v Cankarjev dom) večje od navedenega v tem poročilu.

V programu javne službe je v letu 2012 nastopilo približno 14.500 (17.240) domačih in tujih izvajalcev (nismo prišteli gostov na filmskem festivalu in v razstavnem programu CD, izvajalci so prešteti zgolj na prireditvah, ne na vajah). Veliko število nastopajočih, ki se vsak dan priključijo redno zaposlenim delavcem, zahteva dobro organizacijo in logistiko ter povečuje spremenljive splošne stroške CD (klima, elektrika, čiščenje, komunalne storitve, vzdrževanje, sanitarni material ...).

TABELA 8: Načrtovano in uresničeno število prireditev in obiskovalcev javne službe v letu 2012

<i>POVZETEK PO DEJAVNOSTIH</i>	načrtovano št. prired.	uresničeno št. prired.	št. prir. uresn/načrt	načrtovano št. obisk.	uresničeno št. obisk.	št. obisk. uresn/načrt
RESNA GLASBA	102	100	98,0	83.000	87.892	106
DRUGA GLASBA	65	59	90,7	22.000	21.793	99
GLEDALIŠČE	102	112	109,8	26.500	28.865	109
FILM	444	450	101,4	53.000	53.729	101
KULTURNA VZGOJA IN HUMANISTIKA	332	314	94,6	36.500	47.859	131
RAZSTAVE	41	46	112	52.000	106.750	205
DRUGE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE	4	4	100	5000	5030	101
PLESNA UMETNOST	20	20	100	5200	5484	105
SKUPAJ KULTURNO- UMETNIŠKI PROGRAM CD	1110	1105	99,5	283.200	357.402	126

Razlogi odstopanja uresničenega od načrtovanega števila prireditev javne službe so opisani v poslovnem poročilu po dejavnostih kulturno-umetniškega programa CD. Uresničenih je bilo le 5 prireditev (0,5 %) manj kot smo načrtovali

CD je v sklopu kongresno-komercialnega programa skupno organiziral 181 (180) projektov z 814 (839) dogodki oz. prireditvami ter gostil 120.735 (154.895) domačih in tujih udeležencev. Podrobnejši pregled in struktura teh prireditev je razvidna iz analize poslovanja kongresno-komercialne dejavnosti CD.

Število prireditev in obiskov od leta 2009 dalje po dejavnostih in zvrsteh

Analize sprememb obsega in strukture programa po dejavnostih in zvrsteh v zadnjih letih, ki so razvidne iz naslednje tabele št. 9, bodo podlaga za pripravo razvojnega načrta CD za naslednja leta.

TABELA 9: Število prireditev po dejavnostih in zvrsteh od leta 2009 dalje

	število prireditev							
	s ponovitvami					različne prireditve		
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
dejavnosti, zvrsti kulturno-umetniškega programa								
simfonična glasba	74	74	75	73	41	45	42	44
glasbeno-scenska dela	6		1	6	1		1	1
vokalna glasba	5	1	1	5	5	1	1	3
komorna glasba	22	19	19	16	22	19	19	16
začasno gostovanje SNG ob	7	24	10		3	7	2	
druge glasbene prireditve	9	7	6		9	7	6	
skupaj klasična glasba	123	125	112	100	81	79	71	64
glasbe sveta	12	8	9	11	12	8	9	10
jazz, Cankarjevi torki	48	43	42	33	48	43	42	33
mejne glasbene zvrsti	17	20	14	15	13	14	10	13
skupaj druga glasba	77	71	65	59	73	65	61	56
koprodukcije	61	6	24	54	15	4	7	11
gostovanja iz Slovenije	51	38	26	46	17	11	13	19
gostovanja iz tujine	9	15	15	12	5	8	9	7
skupaj gledališče	121	59	65	112	37	23	29	37
slovenske plesne koprodukcije	15	31	12	12	6	6	5	4
gostovanja iz Slovenije	2	2	2	1	2	2	2	1
folklor	2	1	2	2	1	1	1	2
plesna gostovanja iz tujine	3	7	9	5	3	6	6	4
začasno gostovanje SNG OB Lj.	33	38	13		5	6	2	
plesna umetnost	55	79	38	20	17	21	16	11
filmski festivali	305	357	378	366	118	144	155	151
distribucija CD	65	52	30		4	4	3	
filmski ciklusi	21	24	12	22	20	22	11	21
izredne projekcije, filmi drugih distributerjev	6	8	25	62	2	5	3	5
skupaj film	397	441	445	450	144	175	172	177
kulturna vzgoja	205	202	229	184	77	105	107	99
ustvarjalnost mladih	26	25	21	16	19	19	17	13
humanistični, literarni programi, drugo	157	174	149	114	152	165	145	110
skupaj kulturna vzgoja	388	401	399	314	248	289	269	222
skupaj razstave	39	42	42	46	39	42	42	46
drugi projekti javne službe	7	9	12	4	1	8	11	4
skupaj kulturno-umetniški program / JS	1207	1227	1178	1105	640	702	671	617
skupaj dejavnost na trgu / DT 181 projektov	820	706	839	814	0	0	0	0
S K U P A J CD	2027	1933	2017	1919	640	702	671	617

Število obiskovalcev od leta 2009 dalje, obisk na prireditvi po dejavnostih in zvrsteh

Analiza obiska prireditev po dejavnostih in zvrsteh (tabela št. 10 v nadaljevanju) v primerjavi s številom prireditev, prihodki od prodanih vstopnic, neposrednimi stroški in vlaganji v program (viri financiranja) bo podlaga za pripravo razvojnega načrta (Strategije) CD za naslednja leta.

TABELA 10: Število obiskov, obisk na prireditev po dejavnostih in zvrsteh kulturno-umetniškega programa od leta 2009 dalje

dejavnosti, zvrsti kulturno-umetniškega programa	Š t e v i l o obiskov				Obisk na prireditev			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
simfonična glasba	80.266	77.339	77.464	73.503	1085	1045	1033	1007
Glasbeno-scenska dela	4442	0	495	6107	740	0	495	1018
vokalna glasba	3900	390	379	4218	780	390	379	844
komorna glasba	5441	5734	5102	4064	247	302	269	254
začasno gostovanje SNG OB	4827	15.936	10.666		690	664	1067	
druge glasbene prireditve	799	480	369		89	69	62	
skupaj klasična glasba	99.675	99.879	94.475	87.892	810	799	844	879
glasbe sveta	5412	4347	2911	4661	451	543	323	424
jazz, Cankarjevi torki	10.835	7454	6449	5499	226	173	154	167
mejne glasbene zvrsti	18.126	15.796	15.523	11.633	1066	790	1109	776
skupaj druga glasba	34.373	27.597	24.883	21.793	446	389	383	369
koprodukcije	7424	895	1765	13.427	122	149	74	249
gostovanja iz Slovenije	6495	3539	3640	8555	127	93	140	186
gostovanja iz tujine	2498	3568	5482	6883	278	238	365	574
skupaj gledališče	16.417	8002	10.887	28.865	136	136	167	258
slovenske plesne koprodukcije	1317	1869	1512	1745	88	60	126	145
gostovanja iz Slovenije	868	604	657	224	434	302	329	224
folklor	970	1003	834	1512	485	1003	417	756
plesna gostovanja iz tujine	2683	2979	3023	2003	894	426	336	401
začasno gostovanje SNG	22.198	27.493	10.516		673	724	809	
Skupaj plesna umetnost	28.036	33.948	16.542	5484	510	430	435	274
filmski festivali	48.749	54.801	57.076	50.335	160	154	151	138
distribucija CD	2296	2354	727		35	45	24	
filmski ciklusi	1712	1406	753	989	82	59	63	45
izredne projekcije, filmi drugih distributerjev	1156	687	949	2405	193	86	38	39
skupaj film	53.913	59.248	59.505	53.729	136	134	134	119
kulturna vzgoja	29.496	35.724	36.723	32.238	144	177	160	175
ustvarjalnost mladih	8381	8179	6991	5386	322	327	333	337
humanistični, literarni programi, drugo	10.107	12.941	11.355	10.235	64	74	76	90
skupaj kulturna vzgoja	47.984	56.844	55.069	47.859	124	142	138	152
skupaj razstave	103.950	88.140	85.510	106.750	2665	2099	2036	2321
drugi projekti javne službe	2440	10.270	10.090	5030	349	1141	841	1258
skupaj kulturno-umetniški program / JS	386.788	383.928	356.961	357.402	320	313	303	323
skupaj dejavnost na trgu / 181 projektov	216.396	167.516	154.895	120.735	264	237	185	148
skupaj CD	603.184	551.444	511.856	478.137	298	285	254	249

Število gostovanj iz tujine od leta 2007 dalje po dejavnostih javne službe

Na pobudo članice sveta CD uvrščamo v poročilo v tabeli 11 pregled števila tujih gostovanj po dejavnostih v sklopu kulturno-umetniškega programa od leta 2007 dalje. Ob številu gostovanj je za vsako leto v tabeli naveden tudi delež tujih gostovanj glede na skupno število uresničenih prireditev določene dejavnosti. Tabela ne vključuje filmske in razstavne dejavnosti.

Tuja gostovanja so zelo draga, zmanjševanje finančnih virov (sredstev MIZKŠ, prihodkov od vstopnic, sponzorskih sredstev) vpliva na število gostovanj (če želimo ohranjati kakovost).

TABELA 11: Število gostovanj⁶ iz tujine in njihov delež⁷ glede na skupno število prireditev po dejavnostih od leta 2007 dalje

število in deleži gostovanj iz tujine po dejavnostih	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012
resna glasba	24	19,8	27	19,7	26	21,1	21	16,8	20	17,9	15	15,0
druga glasba	33	64,7	33	50,8	56	72,7	46	64,8	44	67,7	36	61,0
Gledališče	15	19,2	15	14,3	18	14,9	15	25,4	16	24,6	11	9,8
Ples	7	18,4	11	30,6	3	5,5	7	8,1	8	21,1	5	25,0
kulturna vzgoja	42	12,6	46	13,3	35	9,0	46	11,5	41	10,3	31	9,9
Kulturno-umetniški program	121	19,5	132	19,2	138	18,1	135	18,2	129	19,0	98	16,2

Število prireditev in obiskovalcev kulturno-umetniškega programa v dvoranh CD v letu 2012

- **Gallusova: 125** (128) prireditev javne službe, 119.758 (130.644) obiskovalcev, v povprečju 958 (1043) na prireditev.
- **Linhartova: 143** (144) prireditev, 49.073 (46.709) obiskovalcev, v povprečju 343 (324) na prireditev.
- **Kosovelova: 261** (249) prireditev, 20.812 (21.401) obiskovalcev, v povprečju 80 (86) na prireditev.
- **Štihova: 76** (101) prireditev, 10.282 (13.910) obiskovalcev, v povprečju 135 (138) na prireditev.
- **Klub CD: 80** (100) prireditev, 9463 (12.207) obiskovalcev, v povprečju 118 (122) na prireditev.
- **Duše Počkaj: 46** (23) prireditev, 2420 (1091) obiskovalcev, v povprečju 53 (42) na prireditev (pol leta je bila dvorana v letu 2011 namenjena razstavi H. T. Lautreca).

V drugih prostorih CD (sprejemna dvorana, preddverja, sejne sobe, mala galerija ...) je bilo 133 (173) prireditev javne službe. Zunaj CD (Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kinoteka, Komuna, Križanke, na gostovanjih ...) je bilo v organizaciji CD 241 (260) prireditev programa javne službe s 34.104 (33.369) obiskovalci.

1.7 ZASEDENOST DVORAN

Tudi v minulem letu so bile zmogljivosti ključnih dvoran CD, kljub načrtovano manjšemu obsegu programa in zmanjševanju števila zaposlenih, zelo dobro izkoriščene. 35.580 (36.522 ur v letu 2011, 35.595 ur v letu 2010, 32.489 v letu 2009, 29.200 ur v letu 2008) je bilo namenjenih izvajanju programov. V to niso zajete ure delovanja gostinstva v KCD in ure investicijsko-vzdrževalnih del, ki so jih vzdrževalci in izvajalci opravljali v prostorih CD. Zaradi načrtovane prenove Linhartove dvorane nismo predvideli programa v tej dvorani od začetka junija do konca septembra. Iz razlogov, opisanih v poglavju o prenovi CD v letu 2012, v juniju in septembru 2012 prenova v Linhartovi

⁶ prvi stolpec za vsako leto

⁷ drugi stolpec za vsako leto

dvorani ni več potekala, vendar je bilo prepozno, da bi v celoti zapolnili proste zmogljivosti s programom.

Razpoložljive dvoranske zmogljivosti merimo v CD od leta 1981 naprej s termini. En termin je 4- do 6-urni časovni sklop, ko v dvorani potekajo aktivnosti, povezane z izvedbo prireditev (priprave, vaje, prireditve in pospravljanje po prireditvah). Vsak dan je v osnovi razdeljen na tri termine: dopoldan, popoldan in zvečer. Ločeno evidentiramo še nočne termine. Izhodišče pri terminskem načrtovanju je letna načrtovana zasedenost dvoran, ki jo omejujeta razpoložljiva oprema in letna količina ur delovnega časa zaposlenih delavcev (predvsem) tehnične izvedbe programa, zato (ozko grlo so zaposleni in delno oprema) ne morejo biti v vseh dvoranh zmogljivosti polno izkoriščene. Cilj pri terminskem načrtovanju oz. koordinaciji programa sta najboljši mogoči izkoristek terminov Gallusove dvorane ter hkratni potek dela v preostalih dvoranh glede na razpoložljive delavce in opremo. Negospodarno (z vidika stroškov ogrevanja, elektrike ...) pa je izvajanje prireditev (npr. predavanj) v sejhnh sobah, če ni hkrati v CD prireditve v drugih, večjih dvoranh.

Obseg uresničenega programa je v zadnjih letih dosegel, v letih 2010 in 2011 pa presegel zgornjo mejo, saj ima realno omejitev v vse manjšem številu zaposlenih ter v podcenjenem sofinanciranju splošnih stroškov in plač za program javne službe (glede na obseg programa) od MIZKŠ. Večji izkoristek zmogljivosti hitro povečuje spremenljivi del splošnih stroškov. CD je skrajno racionaliziral število zaposlenih že v prejšnjih letih (podrobneje v kadrovskem poročilu) in s tem že prihranil znatna javna sredstva, do konca leta 2012 pa se je število zaposlenih dodatno radikalno zmanjšalo. Žal že dosežene racionalizacije ustanovitelj ni nikoli cenil oz. »nagradil«. Z zmanjševanjem števila zaposlenih je CD že v letih pred recesijo zmanjšal (in podcenil) znesek sofinanciranja stroškov dela za številna delovna mesta, na primer za varnostnike, čistilke ... Ukrepi, ki so v letu 2012 (in še bolj v letu 2013) dodatno zmanjšali sofinanciranje stroškov dela s strani MIZKŠ, so resna ovira pri izvajanju programa javne službe CD v tako velikem obsegu, kot smo ga bili vajeni v zadnjih letih. Brez povečanega deleža ter s tem sofinanciranja stroškov dela in splošnih stroškov od ustanovitelja (ki v sedanjih razmerah ni realno) dosednji obseg in struktura programa javne službe s številnimi prireditvami brez vstopnine in z omejenim prihodkom od prodanih vstopnic in pokroviteljev (ki se tudi zmanjšuje) nista izvedljiva.

Veliko število zvrstno različnih prireditev v vseh dvoranh CD je značilnost in posebnost CD. Največja (in najdražja) je Gallusova dvorana. Zanj je značilno veliko število terminov vaj in priprav za zvrstno različne programe javne službe. Pomemben razlog velikega števila priprav je v raznovrstnosti kulturno-umetniškega programa, ki omejuje možnosti za uresničitev še večjega števila prireditev ob zelo dobrem izkoristku zmogljivosti. Dnevni program za Gallusovo dvorano precej niha po dejavnostih in zato zahteva časa (terminov) za zelo različne odrske (scenske, lučne, tonske ...) priprave oz. postavitve npr. simfoničnih koncertov, opernih in plesnih scenografij, različnih koncertnih izvedb, prireditev z akustično školjko in brez nje, z baletnim podom in brez njega, s projekcijami, ozvočenjem in ne nazadnje tudi kongresno-predavalniških postavitve. Največ terminov (222) je bilo lani v Gallusovi dvorani namenjenih programom resne glasbe.

Linhartova dvorana je bila v letu 2012 zaradi (načrtovane) prenove slabše zasedena kot sicer.

Zasedenost dvoran z različnimi dejavnostmi v letu 2012 je razvidna iz tabele 12.

Terminsko razmerje med javno službo (KUP) in dejavnostjo na trgu (KKP) naj bi bilo čim bližje zapisanemu v strategiji CD **v vseh dvoranh**: 70 % KUP, 30 % KKP, a že vrsto let ni. V letu 2012 smo dosegli enako razmerje terminov kot v letu 2011: **77 % KUP (76 %), 23 % KKP**. Seštevanje terminov v stroškovno različnih dvoranh CD je zgrešeno oz. takšen seštevek ne pove nič. Stroškovno najdražja in najbolj iskana Gallusova dvorana je bila na primer 81 % zasedena s pripravami, vajami, prireditvami ... javne službe. Glede na vrste prireditev, ki so bile v njej, pa stroški Gallusove dvorane 89 (88) % bremenijo program javne službe, 11 (12) % pa program dejavnosti CD na trgu.

TABELA 12: Število terminov v ključnih dvoranah CD po dejavnostih v letu 2012

prostor	klasi- čna glasba	druga glas- ba	gleda- lišče	ples	film	KV	raz- stave	drugo JS	skupaj JS	DT	Skupaj CD	delež JS	Zase- denost
GD	222	50	101	11		4		22	410	99	509	81	84,8
LD	12	26	50	53	52	96		2	291	95	386	75	77,2
KD		4	87		178	99	2	1	371	53	424	88	70,7
ŠD	6	3	62	30		104	2		207	27	234	88	39,0
VSD	23	1	7			24	126	3	184	144	328	56	54,7
P1	22	1	7	1	1	23	245		300	92	392	77	65,3
P2	3	1	7	1	88	71			171	158	329	52	54,8
MG		19	2	2		3	479		505	23	528	96	88,0
KCD	9	91	57		8	43		1	209	152	361	58	60,2
DDP			318	43		30			391	1	392	100	65,3
G							673	4	677	4	681	99	100,0
drugi prostori CD	69	17	255	28	81	105	301	7	863	503	1366	63	
SKUPAJ	366	213	953	169	408	602	1828	40	4579	1351	5930	77	

MERILA ZA DELITEV SPLOŠNIH ODHODKOV CD

Pri opravljanju dejavnosti nastajajo neposredni in posredni stroški in prihodki. Osnovno merilo za razčlenitev stroškov in prihodkov na neposredne (direktne) in posredne (splošne, indirektne) je, ali so ti stroški in prihodki v posredni ali neposredni povezavi s stroškovnimi nosilci, ki so v Cankarjevem domu prireditve. Stroški in prihodki posameznega stroškovnega nosilca (prireditve) so sestavljeni iz neposrednih stroškov in prihodkov, ki so na prireditve razporejeni neposredno, ter posrednih stroškov in prihodkov oziroma ustreznega dela tistih, ki so nastali za več prireditev.

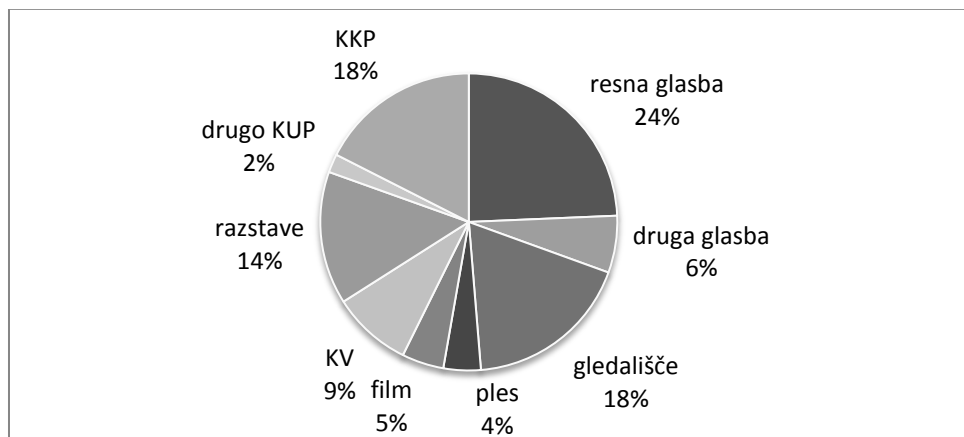
Od 1. 1. 2011 v CD velja Pravilnik o ločenem evidentiranju prihodkov, odhodkov ter sredstev in obveznosti do njihovih virov za različne dejavnosti CD, kar je v skladu s predpisi⁸. Pravilnik vključuje metodologijo za razdelitev splošnih odhodkov na podlagi ponderiranih terminov zasedenosti dvoran za različne dejavnosti.

Uveljavljeni sistem stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev v računovodstvu CD zagotavlja kar največji mogoči delež neposrednega razporejanja prihodkov in stroškov na posamezne prireditve, zvrsti in dejavnosti ter omogoča dokaj realen izračun cen storitev oziroma vrednosti posameznih programov.

Za leto 2012 so izračunani deleži, ki so osnova za razdelitev splošnih odhodkov, povezani z zasedenostjo dvoran, naslednji: **82,5 % splošnih odhodkov je vključenih v odhodke kulturno-umetniškega programa, 17,5 % pa v odhodke kongresov in drugih prireditev dejavnosti CD na trgu.**

Splošni odhodki kulturno-umetniškega programa so glede na zasedenost dvoran razdeljeni na posamezne dejavnosti tega programa na osnovi istih sodil.

⁸ Javni zavodi, ki opravljajo tudi dejavnost na trgu, morajo poslovati v skladu z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti.

SLIKA 4: Deleži ponderiranih terminov za leto 2012 po dejavnostih / osnova za razdelitev splošnih odhodkov

1.8 FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2012, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI

Finančno poslovanje CD podrobno razkriva Računovodsko poročilo, v nadaljevanju so le primerjave uresničenih in načrtovanih odhodkov in prihodkov po vrstah in dejavnostih. Finančni podatki so iz računovodskih evidenc / izkazov prihodkov in odhodkov CD za leti 2011 in 2012 ter iz finančnega načrta za leto 2012.

1.8.1 Finančno poslovanje in rezultati javne službe

- Uresničen je prihodek v višini 7.625.915 EUR (načrtovan 7.546.150 EUR).
- Z nejavnimi prihodki javne službe v višini 1.992.146 EUR (načrtovani v višini 1.964.250 EUR) smo zagotovili sofinanciranje: neposrednih stroškov programa javne službe, splošnih stroškov, stroškov dela in amortizacije (del sredstev za prenovo CD in investicijsko vzdrževanje).
- MIZŠ je zagotovilo proračunska sredstva v višini 5.579.769 EUR (načrtovano 5.527.900 EUR) za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov ter stroškov dela.
- Zavod Maribor 2000 je zagotovil koprodukcijška sredstva v višini 54.000 EUR kot je bilo načrtovano.
- Delež proračunskih sredstev, ki jih zagotavlja MIZKŠ za program javne službe, je v letu 2012 73 % kot je bilo načrtovano.
- Delež drugih sredstev za program javne službe je 27 % kot je bilo načrtovano.

Odhodki in prihodki javne službe

Iz tabele 13 v nadaljevanju so razvidni uresničeni odhodki in prihodki javne službe po dejavnostih v primerjavi z načrtovanimi za leto 2012 in uresničenimi v letu 2011.

TABELA 13: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki javne službe po vrstah

vrste odhodkov in prihodkov	real. 2011	FN 2012	uresničeno 2012	uresničeno 2012/FN	zmanjšanje glede na 2011 v €	struktura
neposredni stroški JS	2.577.828	2.664.362	2.551.524	95,8	-26.304	33,5
splošni stroški JS	1.622.531	1.494.975	1.493.167	99,9	-129.364	19,6
investicijsko vzdrževanje JS	72.453	55.359	97.079	175,4	24.625	1,3
amortizacija JS	211.784	0	96.303		-115.481	1,3
stroški dela JS	3.505.486	3.331.454	3.374.796	101,3	-130.689	44,3
SKUPAJ ODHODKI JS	7.990.082	7.546.150	7.612.869	100,9	-377.214	100,0
MIZKŠK za NS	1.376.666	1.330.000	1.330.000	100,0	-46.666	17,4
MIZKŠ za projekte	54.960	56.858	56.858	100,0	1.898	0,7
MIZKŠ za spl. stroške	1.296.126	1.258.727	1.274.504	101,3	-21.621	16,7
MIZKŠK za investicijsko vzdrževanje	20.200	0	0		-20.200	0,0
MIZŠ za stroške dela	2.943.999	2.882.315	2.918.407	101,3	-25.593	38,3
SKUPAJ MIZKŠ za JS	5.691.951	5.527.900	5.579.769	100,9	-112.182	73,2
EPK za neposredne stroške		54.000	54.000	100,0	54.000	0,7
prihodki od vstopnic JS	1.727.013	1.573.453	1.596.716	101,5	-130.297	20,9
prodaja katalogov	10.140	1.000	7.210	721,0	-2.930	0,1
pokrovitelji JS domači	173.860	210.000	141.345	67,3	-32.515	1,9
pokrovitelji JS tuji	2.250	7.000	0	0,0	-2.250	0,0
donatorji JS domači	42.500	38.000	35.000	92,1	-7.500	0,5
donacije iz tujine	84.130	49.000	84.731	172,9	602	1,1
prodaja storitev JS	226.018	45.000	85.766	190,6	-140.252	1,1
obresti	14.474	14.000	10.511	75,1	-3.963	0,1
drugi prihodki JS	26.182	26.797	30.867	115,2	4.685	0,4
NEJAVNI PRIHODKI JS	2.306.567	1.964.250	1.992.146	101,4	-314.421	26,1
PRIHODKI JS	7.998.518	7.546.150	7.625.915	101,8	-372.603	100,0
PRESEŽEK PRIHODKOV	8.436	0	13.046	-24,2	4.610	0,2

Odstopanja od načrtovanega so zelo majhna.

Neposredni stroški so manjši zaradi odpadlega koncerta G. Sokolova (ki bo v letu 2013) in ugodnejših dogovorov za jesenska mednarodna gostovanja (Zlati abonma, Random Dance, Češnjev vrt) kar je omogočilo nekaj dodatnih sredstev za amortizacijo in nujno investicijsko vzdrževanje, za katerega MIZKŠ ni zagotovilo sredstev.

Nekoliko večji od načrtovanih so prihodki od vstopnic in drugi prihodki javne službe. S tem smo nadomestili manjša sredstva od pokroviteljev in donatorjev (kot smo načrtovali).

V naslednjih tabelah (14. in 15.) je pregled načrtovanih in uresničenih stroškov in prihodkov javne službe po dejavnostih. V tabeli 14. so načrtovani in uresničeni neposredni stroški in prihodki po dejavnostih. Splošni odhodki v tabeli 15., ki vključuje vse odhodke in prihodke javne službe po dejavnostih, so na posamezne dejavnosti kulturno-umetniškega programa razdeljeni glede na metodologijo za razdelitev splošnih odhodkov.

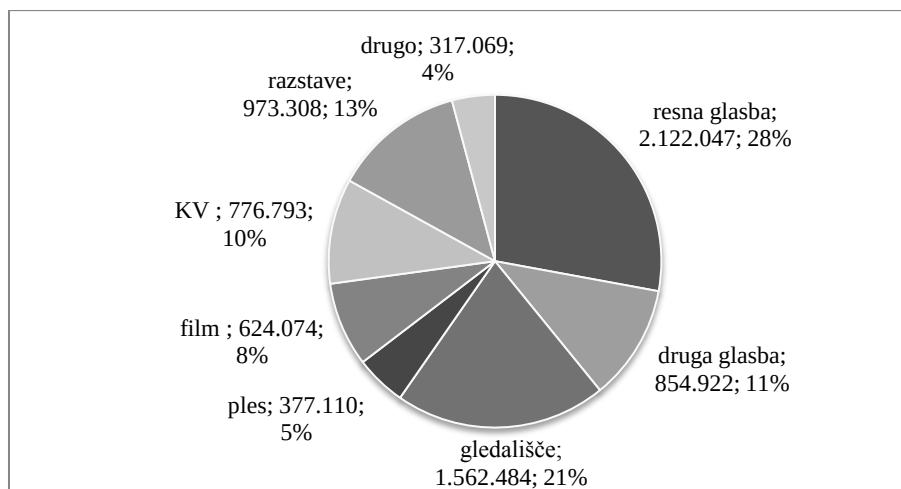
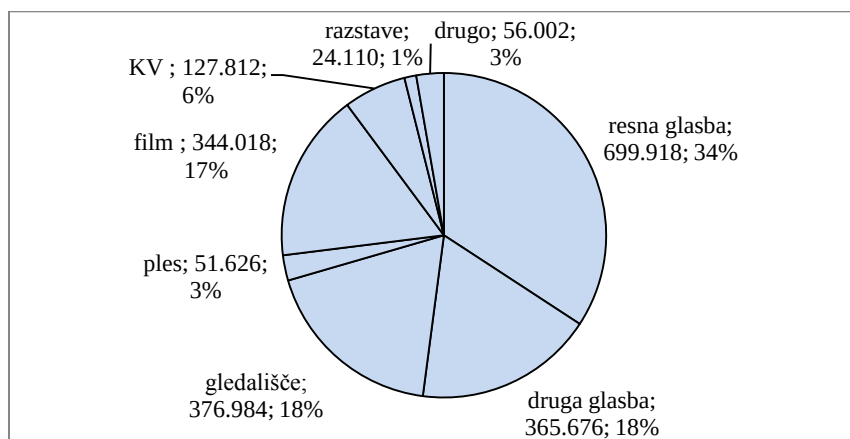
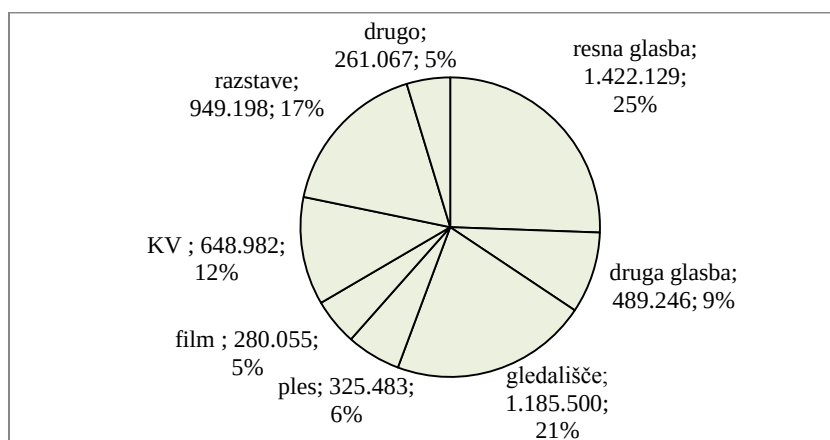
TABELA 14: Načrtovani in uresničeni in neposredni stroški in prihodki javne službe po dejavnostih za leto 2012

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	načrtovani neposredni stroški	uresničeni neposredni stroški	načrtovani prihodki od prodanih vstopnic ⁹	uresničeni prihodki od vstopnic	načrtovano sponzorstvo, donatorstvo	uresničeno sponzorstvo, donatorstvo	načrtovani drugi nejavni prihodki	uresničeni drugi nejavni prihodki
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	721.396	628.950	561.000	599.119	90.000	89.797	14.823	11.002
1. Glasbena dejavnost: druga glasba	459.805	475.321	326.992	315.440	30.000	21.867	16.500	28.368
1. Skupaj glasbena dejavnost	1.181.201	1.104.271	887.992	914.559	120.000	111.664	31.323	39.371
2. Gledališka dejavnost	450.534	448.988	287.643	304.940	10.000	1.400	55.000	70.644
3. Ples	176.432	129.104	45.273	49.898		480		1.248
4. Filmska dejavnost	355.963	345.700	210.952	200.439	129.000	138.533	11.716	5.047
5. Kulturno vzgojna dejavnost * vključno Bazar	230.771	245.352	116.000	116.722	1.000		2.558	11.089
6. Razstavna dejavnost	127.757	112.880	18.093	10.142	9.000	9.000	2.700	4.969
7. Drugi projekti, stroški in prihodki javne službe	141.704	165.229	7.500		35.000		37.500	56.002
SKUPAJ	2.664.362	2.551.524	1.573.453	1.596.700	304.000	261.076	140.797	188.369

TABELA 15: Vsi odhodki javne službe po dejavnostih in virih financiranja za leto 2012

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM / JS po dejavnostih	realizirani neposredni stroški (NS)	splošni odhodki JS	vsi realizirani odhodki	MIZKŠ za JS	nejavni in drugi prihodki za JS	delež MIZKŠ za JS v %	NS na obisk.	vsi str. na obisk.
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	628.950	1.493.097	2.122.047	1.422.129	699.918	67	7	24
1. Glasbena dejavnost: druga glasba	475.321	379.601	854.922	489.246	365.676	57	22	39
1. Skupaj glasbena dejavnost	1.104.271	1.872.698	2.976.969	1.911.375	1.065.593	64	10	27
2. Gledališka dejavnost	448.988	1.113.496	1.562.484	1.185.500	376.984	76	16	54
3. Ples	129.104	248.006	377.110	325.483	51.626	86	24	69
4. Filmska dejavnost	345.700	278.374	624.074	280.055	344.018	45	6	12
5. Kulturno vzgojna dejavnost *	245.352	531.441	776.793	648.982	127.812	84	5	16
6. Razstavna dejavnost	112.880	860.429	973.308	949.198	24.110	98	1	9
7. Drugi projekti, stroški in prihodki javne službe	165.229	151.840	317.069	261.067	56.002	82	33	63
SKUPAJ	2.551.524	5.061.344	7.612.868	5.566.722	2.046.146	73	7	21

⁹ Prihodki od prodanih vstopnic za javno službo CD, ki so knjiženi na računu CD ne vključujejo prihodkov v višini 376.090 EUR, ki so na osnovi pogodb pripadli partnerjem ali koproducentom za plačilo njihovih stroškov.

SLIKA 5: Odhodki (vrednost programa) javne službe po dejavnostih za leto 2012**SLIKA 6: Nejavni prihodki¹⁰ javne službe po dejavnostih za leto 2012****SLIKA 7: Prihodki MIZKŠ po dejavnostih za leto 2012**

¹⁰ Vključno 54.000 EUR od EPK.

1.8.2 Finančno poslovanje in rezultati dejavnosti CD na trgu

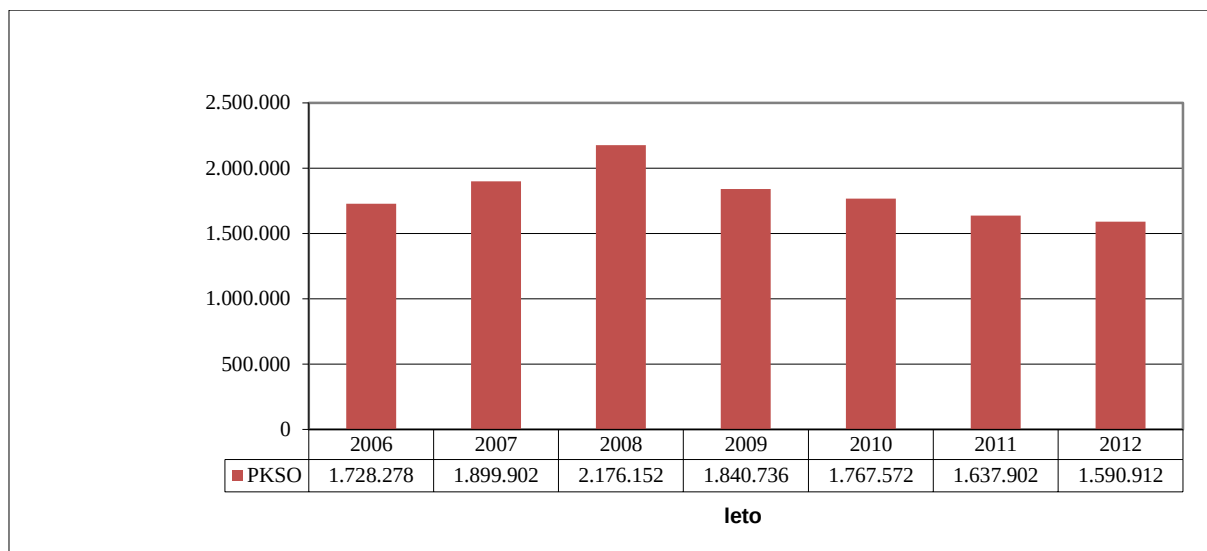
- Uresničen je prihodek v višini 2.263.692 EUR (načrtovan je bil v višini 2.283.000 EUR).
- Neposredni stroški (zunanji dobavitelji) v višini 672.780 EUR so za 11,6 % nižji od načrtovanih (v višini 760.682 EUR).
- V letu 2012 smo uresničili prispevek za sofinanciranje splošnih odhodkov CD v višini 1.590.912 EUR. Z njim smo financirali splošne stroške v višini 375.148 EUR, stroške dela zaposlenih v višini 944.681 EUR, zagotovili 170.028 EUR za amortizacijo, 32.358 EUR za investicijsko vzdrževanje in presežek prihodkov v višini 68.697 EUR, ki bo vir sofinanciranja prenove CD v letu 2013.
- Kongresno-komercialna dejavnost je z ustvarjenimi poslovnimi rezultati uresničila pomembne posredne cilje, ki v računovodskih izkazih niso neposredno vidni: zmanjšala je splošne (predvsem stalne) stroške poslovanja za javno službo in stroške dela javne službe, zagotovila je boljši izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti CD ter ustvarila sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje ter s tem prispevala pomemben del sredstev za investicijsko prenovo CD in posodabljanje njegove tehnologije. Zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost¹¹ je zmanjšala stroške javne službe in za odbitni delež DDV "pocenila" tudi investicijski program.

Odhodki in prihodki dejavnosti CD na trgu

TABELA 16: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki dejavnosti CD na trgu

vrste odhodkov in prihodkov	real. 2011	FN 2012	uresničeno 2012	uresničeno 2012/FN	zmanjšanje glede na 2011 v €	struktura
neposredni stroški DT	588.382	760.682	672.780	88,4	84.398	30,7
splošni stroški DT	434.590	375.825	375.148	99,8	-59.442	17,1
investicijsko vzdrževanje DT	21.035	29.870	32.358	108,3	11.323	1,5
amortizacija DT	171.938	148.130	170.028	114,8	-1.911	7,7
stroški dela DT	979.999	968.493	944.681	97,5	-35.318	43,0
SKUPAJ ODHODKI DT	2.195.944	2.283.000	2.194.995	96,1	-950	100,0
prodaja vstopnic	143.834	200.000	93.681	46,8	-50.153	4,1
pokrovitelji domači	69.333	75.000	0	0	-69.333	0,0
pokrovitelji tuji	600	25.000	346.874	1387,5	346.274	15,3
donatorji domači DT	20.000	10.000	500	5,0	-19.500	0,0
donatorji tuji DT	16.000	15.000	0	0,0	-16.000	0,0
prodaja storitev DT	1.944.947	1.780.000	1.814.080	101,9	-130.867	80,1
drugi prihodki DT	31.570	178.000	8.557	4,8	-23.013	0,4
PRIHODKI DT	2.226.284	2.283.000	2.263.692	99,2	37.407	100,0
PRESEŽEK DT	30.340	0	68.697		38.357	3,0

¹¹ krajše DDV

SLIKA 8: Prispevek dejavnosti na trgu za kritje splošnih odhodkov CD od leta 2006 dalje

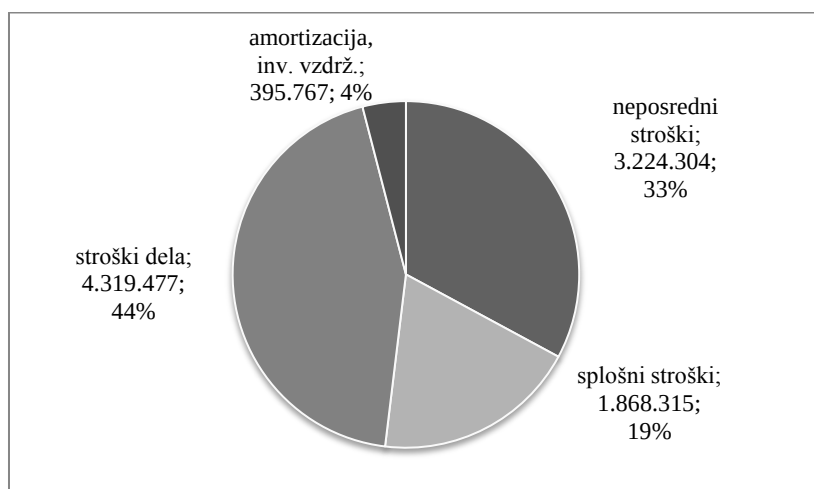
1.8.3 Finančno poslovanje in rezultati Cankarjevega doma v letu 2012

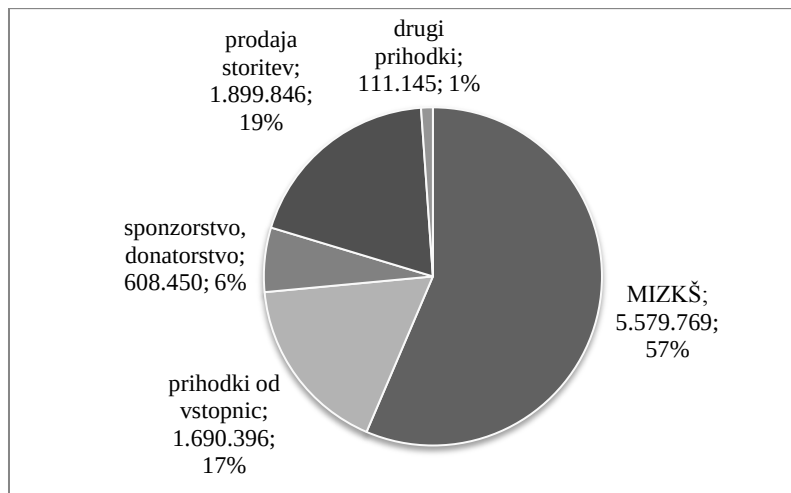
- ustvarjen je celotni prihodek v višini 9.889.607 EUR (načrtovan v višini 9.829.150 EUR), odhodki so uresničeni v višini 9.807.863 EUR (načrtovani v višini 9.829.150 EUR).
- ustvarjen je presežek prihodkov nad odhodki 81.744 EUR, od tega z dejavnostjo na trgu 68.697 EUR;
- v letu 2012 smo iz neproračunskih virov obračunali amortizacijo in zagotovili sredstva za investicijski program in investicijsko vzdrževanje v višini 395.767 EUR, kar je redkost pri poslovanju javnih zavodov;
- sredstva pokroviteljev in darovalcev za javno službo in programe dejavnosti na trgu so bila kljub recesiji uresničena v skupnem znesku 608.450 EUR;
- delež sredstev MIZKŠ za javno službo v v izkazu prihodkov in odhodkov CD (brez sredstev MIZKŠ za investicije po posebni pogodbi) je 56 %, kot smo načrtovali.
- delež neproračunskih prihodkov¹² (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, od opravljenih storitev na trgu ...) je 44 %, kot smo načrtovali;

¹² vključno 54.000 EUR Zavoda Maribor 2012

Odhodki in prihodki Cankarjevega doma kot celote za leto 2012**TABELA 17: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki CD¹³**

vrste odhodkov in prihodkov	real. 2011	FN 2012	uresničeno 2012	uresničeno 2012/FN	zmanjšanje glede na 2011	struk-tura
neposredni stroški	3.166.210	3.425.044	3.224.304	94,1	58.094	32,9
splošni stroški	2.057.121	1.870.800	1.868.315	99,9	-188.806	19,0
investicijsko vzdrževanje	93.488	85.229	129.436	151,9	35.948	1,3
amortizacija	383.723	148.130	266.331	179,8	-117.392	2,7
stroški dela	4.485.485	4.299.947	4.319.477	100,5	-166.007	44,0
SKUPAJ ODHODKI CD	10.186.026	9.829.150	9.807.863	99,8	-378.163	100,0
MIZKŠ ZA JAVNO SLUŽBO	5.691.951	5.527.900	5.579.769	100,9	-112.182	56,4
EPK za NS JS		54.000	54.000	100,0	54.000	0,5
prihodki od prodaje vstopnic	1.870.846	1.773.453	1.690.396	95,3	-180.450	17,1
domači pokrovitelji	243.194	285.000	141.345	49,6	-101.849	1,4
tuji pokrovitelji	2.850	32.000	346.874	1084,0	344.024	3,5
domači donatorji	62.500	48.000	35.500	74,0	-27.000	0,4
tuji donatorji	100.130	64.000	84.731	132,4	-15.398	0,9
prodaja storitev v sklopu javne službe	226.018	45.000	85.766	190,6	-140.252	0,9
prodaja storitev v sklopu dejavnosti na trgu	1.944.947	1.780.000	1.814.080	101,9	-130.867	18,3
obresti	14.474	14.000	10.511	75,1	-3.963	0,1
drugi prihodki CD	67.892	205.797	46.634	22,7	-21.258	0,5
NEPRORAČUNSKI PRIHODKI CD	4.532.852	4.247.250	4.255.838	100,2	-277.014	43,0
SKUPAJ PRIHODKI CD	10.224.803	9.829.150	9.889.607	100,6	-335.196	100,0
PRESEŽEK PRIHODKOV	38.776		81.744			0,8

SLIKA 9: Odhodki CD za leto 2012 po vrstah¹³ Seštevek tabel 13 (JS) in 16 (DT)

SLIKA 10: Prihodki CD za leto 2012**TABELA 18: Viri financiranja Cankarjevega doma po vrstah odhodkov za leto 2012**

Vrste odhodkov / po virih financiranja	MIZKŠ	nejavni prihodki JS	prihodki DT	SKUPAJ CD	delež MIZKŠ	delež CD
neposredni stroški / javna služba	1.386.858	1.164.666	0	2.551.524	54,4	45,6
neposredni stroški dejavnost na trgu	0	0	672.780	672.780	0,0	100,0
splošni stroški	1.274.504	218.662	375.148	1.868.315	68,2	31,8
amortizacija, investicijsko vzdrževanje	0	193.382	202.385	395.767	0,0	100,0
stroški dela zaposlenih	2.918.407	456.390	944.681	4.319.477	67,6	32,4
presežek prihodkov / za investicije v letu 2013		13.047	68.697	81.744		
SKUPAJ ODHODKI	5.579.769	2.046.147	2.263.692	9.889.607	56,4	43,6
SPLOŠNI ODHODKI CD	4.192.911	881.481	1.590.911	6.665.303	62,9	37,1
Struktura virov financiranja	56,4	20,7	22,9			
sofinanciranje splošnih odhodkov CD	62,9	13,2	23,9			
viri financiranja splošnih stroškov in plač	67,8	10,9	21,3			

1.9 INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

Načrt investicij, investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme temelji na sprejetem investicijskem programu prenove Cankarjevega doma za obdobje 2010–13. Sprejeti program je upošteval možnosti sprememb posameznih postavk glede na zagotovljene finančne vire. V predhodni fazi izvedbe posameznih aktivnosti smo morali nekatere postavke spremeniti tudi zaradi vloženih zahtevkov za revizijo postopka javnega naročanja za oddajo del na Državno revizijsko komisijo in zaradi precej spremenjenih pogojev glede varovanja kulturne dediščine.

Investicijsko vzdrževanje smo izvedli v načrtovanem obsegu z lastnimi, neproračunskimi sredstvi, saj od ministrstva za to področje niso bila zagotovljena finančna sredstva.

Nakup opreme v letu 2012 je bil prilagojen resničnim prednostnim potrebam v CD in dogajanju na tehnološkem področju tehnične izvedbe v svetu. Tako smo bili primorani opraviti nakup digitalnega kinoprojektorja, saj že v letu 2013 po napovedih klasičnih filmskih projekcij ne bo več na voljo (ukinitve proizvodnje klasičnega filmskega traku).

Za investicije in nakupe opreme smo v letu 2012 porabili 1.197.434 EUR, od tega je MIZKŠ za IP zagotovilo 900.000 EUR. Za investicijsko vzdrževanje je CD zagotovil 129.436 EUR. MIZKŠ ni zagotovilo sofinanciranja.

INVESTICIJSKI PROGRAM PRENOVE CD ZA OBDOBJE 2010–13

Za investicijski program prenove CD imamo sklenjeno pogodbo in aneks št. 3 z ministrstvom, ki je zagotovilo 900.000 EUR, na podlagi katerega smo s sofinanciranjem iz lastnih v letu 2012 opravili naslednje prenove.

GALLUSOVA DVORANA

Načrtovano fazo izdelave in montaže elektromotornega vleka LV6 smo prestavili na leto 2013, opravili smo le izdelavo krmilnega sistema za nadzor vodenja odrske tehnike:

- izdelava krmilnega bloka za pogon odrske tehnike, ki ga je izdelalo podjetje Elsis d.o.o.
- za upravljanje s sodobnimi računalniško vodenimi reflektorji smo kupili ustrezno daljinsko krmilno napravo Ipad in videokamero za dirigenta;
- projekt prenove sedežev v Gallusovi dvorani je kljub vloženemu trudu še vedno v začetni fazi; na zahtevo ZVKDRS smo naročili projekt oz. načrt stola, ki bo skladen s kulturnovarstvenimi smernicami; projekt je izdelalo podjetje Ambient d.o.o., vzorec novega stola je izdelalo Tapetništvo Bokal.

LINHARTOVA DVORANA

Zaradi zapletov s kulturnovarstvenimi pogoji pri prenovi Linhartove dvorane – zamenjava sedežev in spremembe stopnišča – smo v letu 2012 izvedli prenovo sistema prezračevanja in ogrevanja Linhartove dvorane, v celoti smo prenovili in nadgradili elektroinštalacije ter obnovili stropne dvoranske svetilke. Poleg navedenega smo posodobili tudi tehnično opremo odra in vgradili sodobno multimedijsko opremo. Tako smo v letu 2012 Linhartovo dvorano posodobili na vseh področjih tehnične izvedbe ter s tem dvignili tehnično raven kakovosti prireditev in predstav.

Osnova za izvedbo prenove so bili projekti, ki so bili podlaga za izvedbo javnih naročil in za samo izvedbo.

- Projekt za izvedbo arhitekture je izdelal atelje ARK Arhitektura Krušec d.o.o.
- Projekte strojnih napeljav za I. in II. fazo izvedbe del je opravilo podjetje Biro ES d.o.o.
- Projekte elektroinštalacij za I. in II. fazo prenove je izdelalo podjetje Proelit d.o.o.
- Projekte elektroinštalacij za krmiljenje strojnih naprav in postrojev za LD (I. in II. fazo) je izdelalo podjetje Eliza.

Cankarjev dom je na osnovi projektov izvedel oddajo del z javnim razpisom. Izvedba del je bila na podlagi najugodnejšega ponudnika za strojna in elektroinštalacijska dela oddana podjetju Arba Plus

d.o.o. Gradbeno-obrtniška dela pri prenovi kinokabine (ta je bila nujna, saj za umestitev digitalnega kinoprojektorja v prejšnji kinokabini ni bilo ustreznega prostora) so bila izvedena skladno s tehnološkimi zahtevami za multimedijo in kinoprojekcije.

- Gradbena in zaključna gradbeno-obrtniška dela je s podizvajalci izvedlo podjetje Arba Plus d.o.o.
- Kovinsko podkonstrukcijo za kinoprojektorje je izdelalo Ključavničarstvo Mehle.
- Dobavo in vgradnjo posebnih protipožarnih oken za projekcijsko kabino je izvedlo podjetje TSE d.o.o.
- Gradbeno čiščenje kinokabine je izvedlo podjetje Aktiva čiščenje d.o.o.
- Strojnoinštalacijska dela ter dobavo in montažo opreme za prezračevanje je izvedlo podjetje Arba Plus d.o.o. s svojimi podizvajalci.
- Gradbeno čiščenje strojnic je izvedlo podjetje Kukl d.o.o.
- Izvedbo elektroinštalacij in prenovo svetil je izvajalo podjetje Arba plus d.o.o.
- Montažo multimedijske inštalacije je izvedlo podjetje EIS d.o.o.
- Dobavo in montažo protipožarnega in vlomnega sistema je izvedlo podjetje VTZ d.o.o.

V letu 2012 smo v celoti prenovili dvoransko ozvočenje in tehnološko opremo v tonski kabini.

- Dobavo in montažo dvoranskega ozvočenja (zvočniki Meyer) je izvedlo podjetje Festival Novo mesto.
- Mešalno mizo Yamaha in mikrofone je dobavilo podjetje Audio pro d.o.o.
- Drugo funkcionalno opremo so dobavili podjetje Thomann, MTD Electronics, Gambit trade d.o.o. in E.P.L. d.o.o.

Najobsežnejša je bila prenova tehnologij multimedije in kinoprojekcij. V zadnjih nekaj letih smo priče velikim spremembam v multimediji. Gre za področje, ki se vse bolj digitalizira in tako od nas zahteva vse hitrejšo posodabljanje opreme. Tako smo v letu 2012 v področje digitalizacije prenosa slike in tona ter kinoprojekcij vložili največ sredstev.

- Za digitalni prenos oz. distribucijo AV-signala je podjetje EIS d.o.o. dobavilo in vgradilo opremo.
- Podjetje AVC group d.o.o. je dobavilo digitalni videopredvajalnik znamke Sony in digitalni preklopnik Barco.
- Za podnaslavljanje filmov smo kupili LCD-projektor.
- Za kakovostne digitalne HD-projekcije smo kupili projektor Panasonic s pripadajočo opremo (objektivi, nosilni okvir, kovček). Projektor je dobavilo podjetje TSE d.o.o.
- Realizirali smo prenavo kinoprojektorjev Meopta (starih 32 let), kupili nov set objektivov za oba projektorja, sodobne usmernike za ksenon žarnico ter poseben sistem prenosa klasičnega filmskega traku podjetja Kinoton. Vso montažo opreme je izvedlo podjetje TSE d.o.o.
- Za scensko razsvetljavo smo za dvorano kupili sodobne računalniško krmiljene reflektorje podjetja Robe. Reflektorje je dobavilo podjetje MK Light-sound d.o.o.
- Prav tako smo kupili tudi klasične reflektorje ETC.
- V sklopu posodobitev odrske tehnike smo vgradili elektromotorni vlek (opremo je dobavil B&P Veranstaltungstechnik GmbH), montažo vleka in dobavo elektrokrmilne opreme je izvedlo podjetje Elsis d.o.o.
- Poleg tega smo kupili projekcijsko platno in kovinske praktikable. Oboje je dobavilo podjetje Maori d.o.o.
- Dvižno napravo Genie je dobavilo podjetje Statech.
- Dodatno opremo za sceno smo kupili pri podjetju Klun d.o.o.

V letu 2012 smo v prenove vključili tudi transformatorsko postajo, ki je pomemben sklop delovanja CD. Tako smo kupili sodobne visokonapetostne vakuumске odklopničke znamke Siemens. Opremo je dobavilo podjetje Ceeris inženiring d.o.o.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

V letu 2012 smo načrtovali in uspešno izvedli nekatera investicijskovzdrževalna dela, zlasti na pogonskih sistemih odrske tehnike, obnovi elektroinštalacij ter celoviti prenovi akustične školjke (obnova pogonskega agregata ter praktikablov v školjki). V načrt smo dodali tudi nujno potrebno prenovu talne obloge v garderobnem traktu za nastopajoče. Vsa sredstva v višini 129.436 EUR smo zagotovili iz neproračunskih finančnih virov.

V sklopu rednih investicijskih vzdrževalnih del smo izvedli:

- dograditev varnostnega sistema tovrnega dvigala v Gallusovi dvorani; dela je izvedlo podjetje Dvigalotehnika;
- prenovu orkestrske ograje v GD je izvedlo podjetje Ključavničarstvo Mehle;
- posodobitev elektroinštalacij v Galeriji CD je izvedlo podjetje E.M.G;
- prenovu požarnih vrat v Klubu CD z možnostjo avtomatskega odpiranja je izvedlo podjetje Lumatik d.o.o.;
- posodobitev dvoranskih zaves (senčil) v Klubu CD je izvedlo podjetje Rono d.o.o.

V letu 2012 smo imeli tudi nekaj nenačrtovanih, a vendar nujnih investicijskih vzdrževalnih del, ki jih zaradi pomembnosti nismo mogli odložiti:

- prenovu bakrene strehe zaradi orkanskega vetra je urgentno izvedlo podjetje Monter Kocjan d.o.o.;
- poškodbo stropa na odru Linhartove dvorane je popravilo podjetje Mehdi Cakiqi s.p.;
- večjo okvaro krmilnega sistema pomičnega mostu v Kosovelovi dvorani je prenovilo podjetje Indenna d.o.o.;
- prenovu hidromotorjev za pogon rotacije na odru Linhartove dvorane je izvedlo podjetje Hidro d.o.o.;
- prenovu akustične obloge v pododruju Štihove dvorane je izvedlo podjetje Elektroakustika d.o.o.;
- prenovu opreme za računalniško krmiljenje klimatizacije je izvedlo podjetje Metronik d.o.o.;

Celovito prenovu pogonov akustične školjke v GD smo uspešno izvedli v načrtovanem obsegu:

- zamenjavo in montažo krmilnega agregata na hidravlične pogone je izvedlo podjetje Elsis d.o.o.;
- celovito prenovu hidromotorjev za pogon akustične školjke je izvedlo podjetje Hidex d.o.o.;
- prenovu odzračevalne cisterne hidravličnega olja za odrsko tehniko je izvedlo podjetje Remind d.o.o.;
- zamenjavo zastarelega računalnika za upravljanje odrske tehnike je izvedlo podjetje Gambit trade d.o.o.;
- celovito prenovu lesene talne obloge akustične školjke je izvedlo podjetje Smrekca d.o.o.

V letu 2012 smo izvedli tudi že dolgo načrtovano prenovu talne obloge v garderobah za nastopajoče. Zamenjavo talne obloge je izvedlo Parketarstvo Mrzlikar.

Na področju investicijskega vzdrževanja strojnih sistemov smo obnovili sistem pnevmatskega zapiranja akustičnih loput v GD. Dobavo in montažo je izvedlo podjetje Atlas Copco d.o.o.

Za investicijsko vzdrževanje klimatizacije smo zamenjali eliminatorje vlage na napravi N25. Dela je izvedlo podjetje Bossplast d.o.o.

Za prenovu toplotne postaje CD smo kupili opremo za diktirano vzdrževanje tlaka v sistemu ogrevne vode. Opremo je dobavilo podjetje Simon d.o.o.

NAKUP OPREME IN DROBNEGA INVENTARJA

V okviru posodabljanja tehnološke opreme za izvedbo programa ter sledenja razvoja na področju informatike in telekomunikacij smo vložili znatna sredstva (110.000 EUR) tudi v nakup sodobne tehnične opreme. MIZKŠ tudi za te namene ni zagotovilo sofinanciranja.

- kupili smo sodobno konferenčno aparaturu s pripadajočimi mikrofoni znamke DIS; opremo je dobavilo podjetje AVC group d.o.o.;
- za potrebe digitalnih projekcij smo kupili sodobna projekcijska platna proizvajalca AV Stumpfl;
- za digitalno oglaševanje in obveščanje smo kupili projekcijske zaslone, in sicer TV-plazme Panasonic, ki jih je dobavilo podjetje TSE d.o.o., vertikalni digitalni zaslon podjetja Eksimio d.o.o. ter zaslone LG, ki jih je dobavilo podjetje EIS d.o.o.; strojno in programsko opremo za digitalno oglaševanje in obveščanje znamke Spinetix je dobavilo podjetje EIS; transportno stojalo za TV-plazmo smo kupili pri podjetju EIS; za snemanje predstav smo kupili tudi brezžični mikrofonski komplet pri podjetju Thomann;
- na področju informatike smo opravili naslednja nakupa: opremo za brezžično internetno mrežo znamke Netgear, ki jo je dobavilo podjetje Gambit trade d.o.o., podjetje Anni d.o.o. pa je dobavilo komponente za strežnik.

V letu 2012 smo izvedli zamenjavo dotrajane oziroma zastarele računalniške opreme, kot so računalnik, monitorji, tiskalniki.

- tako je podjetje Gambit trade dobavilo računalnike in tiskalnik;
- podjetje Menea d.o.o. je dobavilo monitorje, prenosne računalnike in računalnike za oblikovanje;
- podjetje E.P.L. je dobavilo računalnik za razvojne potrebe programa;
- podjetje Programski atelje A&Z d.o.o. je dobavilo nove tiskalnike za tisk vstopnic;
- podjetje Slak d.o.o. je dobavilo računalniško opremo za digitalno obveščanje oz. oglaševanje.

V letu 2012 smo kupili nekatera sredstva, ki štejejo za drobni inventar, to so predvsem delovna sredstva in orodje za varno delo zaposlenih:

- kupili smo transportne vozičke (izdelalo Ključavničarstvo Mehle);
- kupili smo merilno garnituro za področje elektroenergetike (podjetje C&G);
- za oder GD smo kupili praktikable (Smrekca d.o.o.);
- za področje scenske osvetljave je Ključavničarstvo Mehle izdelalo pomične stolpe za reflektorje; za odsko tehniko smo kupili monitor podjetja Gambit trade d.o.o.;
- za področje ozvočenj je opremo dobavilo podjetje Audio pro;
- za področje multimedije smo kupili monitorje in zunanje diske;
- opravili smo nakup nekaj nadomestnih pisarniških stolov (podjetje Donar);
- zamenjali smo nekaj zastarelih mobilnih telefonov (podjetje Telekom d.d.).

Sklep

S prenovo ključnih sistemov prezračevanja Linhartove dvorane smo v letu 2012 ponovno uspešno znižali stroške obratovanja, in sicer z optimizacijo procesa prezračevanja in z uvedbo sodobnih principov regulacije elektromotorjev. Posodobitve imajo večplastne učinke tako na kakovostnejši izvedbi prireditev kakor tudi zniževanju porabe električne energije, s tem pa tudi nižje stroške delovanja.

1.10 TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Uvodne ugotovitve

Ob pregledu leta 2012 se zdi, da gre še za eno v vrsti kriznih let, ki od leta 2008 naprej določajo področje trženja in prodaje kulturno-umetniškega ter kongresnega programa CD. Po treh letih recesije, odkar so številni začeli previdneje razpolagati s svojimi osebnimi ali družinskimi proračuni, je kultura pogosto ostala na zadnjem mestu. Dlje ko bo trajalo to obdobje, nevarneje je, da se potrošniki »navadijo« živeti brez kulture, da ne čutijo več želje ali celo potrebe, da bi se nekajkrat mesečno udeležili kakšnega kulturno-umetniškega dogodka. Tudi manj korporativnih dogodkov (oz. najema dvoran), ki jih je za druge naročnike prirejal CD (kongresno-komercialni sektor), manj kongresov, simpozijev in podobnih dogodkov je postalo del vsakdana; še huje – neredka so podjetja, ki menijo, da bi z organizacijo dogodka negativno vplivala na svoj ugled (»razmetavanje z denarjem«).

Bitka za vsakega novega obiskovalca kulturnih prireditev je postala ostrejša. Pogosto je potreben poglobljen razmislek, ali je finančno sploh smiselna; ali torej sredstva, ki jih je v trženje treba vložiti, da bi k nakupu vstopnice prepričali sto novih obiskovalcev, morda ne zajedajo pregloboko v stroške celotnega kulturno-umetniškega dogodka. Cankarjev dom kot osrednja slovenska kulturna ustanova (pa tudi zato, ker je sofinanciran z MIZKŠ) učinka trženjskih akcij ne meri le v prodanih vstopnicah, temveč predvsem v občečloveških učinkih programa, novih idejah in vsebinah, ki jih ponuja in ki so pomembne za kulturalizacijo v našem prostoru. A vendarle je pomembno, koliko ljudi te ideje v živo v dvoranh Cankarjevega doma vidi, sliši, doživi.

Leto 2012 je bilo v kreativnem smislu pomembno za kulturno-umetniški program Cankarjevega doma – in to je pokazalo tudi trženje. Delež prodanih vstopnic je z 61 odstotkov (v letih 2010 in 2011) sicer padel na 57,7 odstotka, a če v izračunu ne upoštevamo filmskih projekcij (ki imajo zaradi ekskluzivnosti izbora predvajanih filmov izjemno ozek krog publike, hkrati pa za CD finančno niso zahtevne), ta odstotek zraste skoraj na 67. Če smo v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 za skoraj 10 odstotkov znižali povprečno ceno vstopnice (12,22 EUR na 11,47 EUR), pa smo jo v letu 2012 (v primerjavi z 2011) obdržali na enaki ravni (11,46 EUR). Ob manjšem številu prireditev z vstopnino (852; v letu 2011 pa 904) se je zmanjšalo skupno število prodanih vstopnic z 214.956 (v 2011) na 198.711 (v 2012). Ob tem je treba zapisati, da je med posameznimi kulturno-umetniškimi programi opazen največji upad prodaje vstopnic pri drugi glasbi (za 5,3 %) in kulturni vzgoji (7,1 %). Z vidika prodajne uspešnosti je pomembnejši oz. bolj alarmanten padec prodaje vstopnic pri drugi glasbi, saj ta kulturno-umetniški program prispeva znaten delež (17 %) prihodka od prodanih vstopnic. Kot smo se v trženju v prejšnjih letih že ukvarjali z upadanjem publike na področju gledaliških in sodobnoplesnih prireditev, se bo v prihodnje treba agresivneje v programskem in promocijskem smislu spopasti s tem področjem (predvsem pa s hitro rastočo konkurenco, ki jo CD ima v prostoru in jo še dobiva).

Eden večjih uspehov leta 2012 (oz. sezone 2012/13) je porast vpisa zlatega abonmaja (za 77 abonmajev), ki sta ga zagotovila izjemen program in dobro načrtovano trženje (nova, prodornejša celostna podoba). Prodajno razmeroma uspešna in medijsko odmevna je bila gledališka koprodukcija *Ustavljivi vzpon Artura Uia* z SNG Drama Ljubljana v začetku januarja 2012. Tudi LIFFe ostaja tradicionalno odlično obiskan, prav tako prednovoletni spektakli na velikem odru (Cirque Éloize). Razprodan je abonma za najmlajše. Leto 2012 uči, da je v našem prostoru kljub recesiji še zanimanje za velika imena in dogodke. Kako učinkoviteje zunaj kroga stalnih obiskovalcev tržiti manj odmevne dogodke, da v poplavi druge kulturne ponudbe v prestolnici in širše postanejo opaznejši, pa ostaja eden glavnih izzivov službe za trženje programa in odnose z javnostmi tudi v prihodnje.

Tržno komuniciranje

Pojavljanje v tiskanih medijih

Cankarjev dom se že vrsto let s plačljivo vsebino redno pojavlja le v dveh tiskanih medijih: dnevnikih Delo in Dnevnik. V Delu tako vsako zadnjo soboto v mesecu objavimo celostranski oglas (koledar) z napovedmi prireditev za prihodnji mesec, v Dnevniku pa smo do junija 2012 vsako prvo soboto v mesecu objavljali izbor 12 najpomembnejših prireditev meseca. Z jesenjo smo to oglaševanje opustili, saj pilotska anketa ni potrdila upravičenosti stroška.

Na program CD pa v obeh navedenih dnevnikih opozarjamo z dnevnimi objavami.

Tednik Mladina je v letu 2012 ohranil medijsko pokroviteljstvo Cankarjevih torkov.

V začetku septembra smo letno programsko publikacijo, v kateri je predstavljena večina programa za sezono, priložili ljubljanski izdaji sobotnega Dela. Pomembna novost letošnje programske publikacije je objava cen za vse prireditve do konca sezone 2012/13. S tem smo želeli naš program, predvsem pa prijazno cenovno politiko, predstaviti čim širšemu krogu obiskovalcev (v delu javnosti namreč še vedno prevladuje mnenje, da je Cankarjev dom »drag«, kar je daleč od resnice). Poleg tega smo programsko knjižico za sezono 2012/13 vsebinsko nadgradili, bila je bolj razgibana, pregledna, celo provokativna – z namenom, da bralcu vzbuja radovednost. Oblikovno je prepoznavnejša, privlačnejša in preglednejša, saj z grafičnimi elementi (poudarki pomembnih podatkov, zaznamki v besedilu, uvajanjem »rubrik« oziroma različnem oblikovanju strani in podobno) pritegne tudi oko »nestrpnega« bralca.

Kongresno-komercialni sektor Cankarjevega doma oglašuje v strokovnih medijih, kot so Finance (priloga o kongresnem turizmu), revija Kongres (uradno glasilo Zavoda kongresno-turistični urad), Vodnik za poslovna srečanja ipd., v medijih (CIM, Tagungs Wirtschaft ...), ki predstavljajo kongresno industrijo v tujini (stroške večinoma nosita kongresni urad ali Zavod za turizem Ljubljana. V okviru kongresno-komercialnega programa v Cankarjevem domu gostujejo tudi nekateri medijsko odmevni projekti, na primer Slovenski knjižni sejem, ki ga vsako leto podpre veliko število medijskih pokroviteljev (Delo, Radio Aktual itd).

Ker se trg tiskanih medijev v zadnjih letih bliskovito spreminja, časopisi in revije postajajo vse slabše brani oz. jih zamenjujejo spletne izdaje in portali, tudi Cankarjev dom (delno) preusmerja pojavljanje na splet (o tem več v nadaljevanju), opušča pa skoraj vse oblike zakupa prostora v tiskanih medijih.

Do tega je pripeljala ugotovitev, da tovrstno oglaševanje ne prinaša želenega učinka oz. je ta neprimerljiv z učinkom uredniških vsebin na prodajo (poskok v prodaji določene prireditve sledi objavi velikega intervjuja ali drugega novinarskega prispevka v medijih, ki poda poglobljen vpogled v določen kulturno-umetniški dogodek).

Radijsko in televizijsko oglaševanje

CD že vrsto let odlično sodeluje s številnimi radijskimi postajami: Radiem Študent, Val 202, Ra Slovenija International in III. programom Ra Slovenija; pa tudi s kulturnimi redakcijami TV SLO in osrednjih slovenskih komercialnih televizij. Vse to se je nadaljevalo tudi v letu 2012. Žal se je zaradi zmanjšanja števila zunanjih sodelavcev RTV SLO v letu 2012 večkrat (v primerjavi z leti prej) pripetilo, da nekateri pomembnejši kulturni dogodki niso bili pokriti/posneti. Ti televizijski prispevki sicer na prodajo vstopnic nimajo vpliva (navadno so posneti na dan dogodka), pomembno pa oblikujejo slovenski televizijski prostor in s tem širijo zavest o kakovostnem kulturnem programu.

Cankarjev dom svojega programa razen nekaterih večjih projektov sicer ni oglaševal na nobeni radijski postaji (z izjemo Radia Val 202 in Slovenija International), tudi plačano pojavljanje na televiziji je redkost (Kulturni bazar na TV SLO, Liffe na POP TV in Kanalu A). Izredno visoka cena zakupa televizijskega časa in relativno draga produkcija TV oglasov tega ne omogočata; kljub dogovoru o popustu pri oglaševanju prireditev je cena za CD s popustom še vedno previsoka. Na drugi strani vsaj največja slovenska komercialna televizija POP TV za oglase s kulturno vsebino zelo zniža ceno. Pod njihovimi pogoji smo v letu 2012 oglaševali LIFFe – Ljubljanski mednarodni filmski festival, Jazz festival Ljubljana in nekatere večje projekte. Televizijski oglasi so učinkovito

komunikacijsko orodje predvsem v mrzlih mesecih oz. v slabem vremenu, ko so ljudje več doma in je plakatiranje le delno učinkovito; hkrati pa nagovarjajo publiko tudi širše, zunaj Ljubljane, ki bi jo tovrstna ponudba morda pritegnila. Cenovna politika javne televizije Cankarjevemu domu tudi v letu 2012 ni omogočila plačanega pojavljanja, pomembno pa je sodelovanje s kulturnimi uredništvimi med RTV SLO in CD, ki ostaja na visoki ravni ravni.

Zunanje oglaševanje

Javno plakatiranje ostaja za področje druge glasbe pa tudi plesa in razstavnega programa pomembno orodje tržnega komuniciranja, saj z relativno majhnim finančnim vložkom doseže pomemben del ciljne publike (urbano prebivalstvo, mlade). V letu 2012 smo z zgodnjim zakupom plakatnih površin poskrbeli, da je Cankarjev dom pri ponudnikih dobil najboljše lokacije, a žal se zaradi (pre)obilice kulturne ponudbe v Ljubljani zgodi, da plakat konkurence (npr. Kina Šiška) visi tik ob našem. T. i. Cankarjevo kolo prepoznavno oranžne barve (skladno s celotno podobo CD), ki ima na prtljažniku pritrjen prostor za plakat, košara na sprednjem delu pa je namenjena letakom, je opozarjalo na naše prireditve v najožjem središču Ljubljane, stalnica so tudi svetlobne oglasne površine na t. i. dimni loputi Cankarjevega doma na Erjavčevi cesti.

Zaradi že omenjene obilice kulturne ponudbe predvsem v prestolnici in s tem povezanimi marketinškimi akcijami, ki v različnih oblikah preplavljajo mesto, bomo v prihodnje poskušali izvesti več alternativnih (gverila) marketinških akcij, ki bodo v zunanjem oglaševanju CD postavile pred konkurenco.

Korporativno oglaševanje

Za korporativno oglaševanje ni namenskih sredstev, že drugo leto pa s PR-akcijami o mestnem čebelarstvu na eni od streh CD opozarjamo na ekološko zavzetost in skrb za okolje (slogan akcije ostaja *S kulturo do narave*). Poleg tega je leto 2012 zaznamovala 30-letnica orgel v Gallusovi dvorani, ki je naletela na odličen odziv medijev. Jubilej smo napovedali že v Programu sezone 2012/13 in na osrednji novinarski konferenci septembra v Gallusovi dvorani (kjer so si jih novinarji pod vodstvom skrbnika orgel Saša Freluha lahko tudi ogledali). Izdali smo posebno publikacijo o orglah, na jubilej pa smo opozorili tudi s plakatom in z obsežnim medijskim sporočilom. Zaznali smo precejšen odziv medijev – tudi posebne televizijske in radijske oddaje ter vidne objave v tiskanih medijih. Opozorili smo tudi na možnost ogleda orgel in šolskim skupinam ponovno ponudili kulturnovzgojno uro Čudoviti svet orgljanja. S 30-letnico orgel smo zaznamovali tudi novo leto: elektronska novoletna čestitka (tiskane že drugo leto zapored nismo pripravili) je s sodobno glasbo švedskega skladatelja Gunnarja Indelstama opozorila na ta jubilej. Čestitka (animacija Rok Predin in Saša Šavel) je naletela na odličen odziv.

V minulem letu smo prvič uvedli tudi darilne bone: doslej smo vsem, ki so želeli z ogledom katere koli prireditve v CD koga obdarovati, ponujali kartico Ivanka, v letu 2012 pa smo na željo obiskovalcev uvedli še darilne bone. Začeli smo previdno, z vsoto 20 EUR, a povpraševanje je bilo glavni razlog za poznejšo uvedbo darilnega bona za 50 EUR. Po podatkih Informacijskega središča CD smo doslej prodali 390 bonov različnih vrednosti. Ugotavljamo, da številnim obiskovalcem bolj ustreza preprostejši način nakupa darilnega bona kot pa kartice CD Ivanka, čeprav ta ponuja popust in ugodnosti. Predvidevamo, da Ivanko redni obiskovalci prireditev v CD kupujejo predvsem za lastno uporabo. Ponudbo darilnih bonov smo v sezoni 2012/13 decembra 2013 dopolnili še s posebej oblikovanimi darilnimi vstopnicami za štiri izbrane atraktivne prireditve (*Cirkopolis*, *Leteči Holandec*, *Barka* in *Grupo Corpo*). Glede na učinek bomo v prihodnje s to potezo vsekakor nadaljevali.

Znova poskušamo oživiti tudi ogleda prostorov CD. Na Ta veseli dan kulture 3. decembra 2012 smo priredili dva ogleda dvoran in preddverij, brezplačni ogledi so bili mogoči tudi za kulturni praznik 8. februarja.

V decembru 2012/13 smo izdali stenski koledar Cankarjevega doma s fotografijami zaodrja Branka Cvetkoviča, v katerem smo označili večje prireditve v naši programski ponudbi; stenskemu koledarju kot (stroškovno racionalnemu) poslovnemu darilu smo tako dodali še promocijsko noto.

Direktna prodaja

Organiziranje skupinskega obiska prireditev v CD se je v minulem letu osredotočilo na dosedanje sodelovanje z organizatorji obiska v podjetjih, društvih, šolah, zavodih, agencijah. Kljub precejšnjemu prizadevanju v letu 2012 (razen redkih izjem) nismo dosti povečali števila organizatorjev obiska, s katerimi bi redno sodelovali; sploh druga polovica leta 2012 je pokazala, da je nekaterim šolam pa tudi društvom zmanjkalo »finančne sape« (po njihovih besedah družine – ko gre za šolske skupine – vse težje otrokom namenijo sredstva za ogled kulturnega dogodka; še posebej če gre za šolske skupine, ki niso iz Ljubljane in je tako k (sicer znižani) ceni vstopnice treba prišteti še ceno prevoza). Kot pozitivno pri direktni prodaji pa lahko omenimo organizacijo *Drugega predstavitvenega dne programov resne glasbe v Cankarjevem domu* v maju za ravnatelje glasbenih šol in profesorje glasbe. Pri organizaciji sta nas podpirala Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport – oddelek za glasbeno šolstvo in Zveza slovenskih glasbenih šol. Udeležencem smo predstavili letni program resne glasbe, opere in baleta CD ter Slovenske filharmonije in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija (ki sta bila soorganizatorja dogodka), ponazorili ugodno cenovno politiko za šolske skupine (cene vstopnic od 5 EUR naprej), hkrati pa smo jih prosili za njihov pogled na našo ponudbo oz. organiziranje skupinskega obiska. Kot osnovno težavo so omenili neplačevanje stroškov in ur, ki jih pedagoški delavec porabi, da skupino mladih spremlja na koncert in da takšen obisk sploh organizira. Predstavniki ministrstva so sicer pokazali razumevanje, a hkrati povedali, da za zdaj še ne vidijo rešitve.

Na dober odziv šolskih skupin že tradicionalno naleti (in je tudi v 2012) Slovenski bienale ilustracije. V letu 2012 je bila že njegova 10. izdaja, na katero nam je uspelo privabiti več kot sto večinoma šolskih skupin, izpeljanih je bilo 75 vodenih ogledov za šolske skupine in 25 delavnic za otroke (8 različnih), ki so dosegle zelo dober odziv. V želji privabiti čim večje število šolskih skupin, smo se odločili, da skupinam, ki se v Cankarjevem domu udeležijo katere koli prireditve iz kulturnovzgojnega programa, ponudimo 40-odstotni popust na vstopnino 10. SBI. Odličen odziv mentorjev na to ponudbo je pokazal, da je cena pomemben dejavnik pri odločitvi za nakup, ko gre za organizirane skupine mladih. Tudi v prihodnje bo direktna prodaja ostala pomemben del trženja, še krepiti in utrjevati nameravamo tudi odnose z dosedanjimi in prihodnjimi organizatorji skupinskega obiska.

Splet

Obisk spletne strani Cankarjevega doma za leto 2012

Po manjšem upadu obiska spletne strani Cankarjevega doma v letu 2011 smo v letu 2012 zaznali ponovno rast; povečalo se je tudi število različnih obiskovalcev, ki spremljajo spletno stran CD. Obiskovalci so odpirali manj strani (torej so manj brskali po strani) in se tudi manj časa zadrževali na strani, ki so si jo ogledovali. To je največkrat znak, da so razmeroma hitro dobili informacijo, ki so jo iskali.

V letu 2012 so obiskovalci največ uporabljali brskalnike Firefox (33 %) in Internet Explorer (33 %), Chrome (20 %), Safari (8 %), Android Browser (2 %) ter Opera (1,5 %). Lanska napoved, da bo delež uporabe Android Browserja (brskalnik na pametnih telefonih, op. p.) naraščal, se je uresničila. Ker spletna stran CD trenutno pametnim telefonom ni vidna celoti (ne vidi se del strani, ki je v flash tehnologiji) v letu 2013 pripravljamo posodobitev v smeri teh trendov.

Sicer 71,5 % obiskovalcev prihaja na našo spletno stran prek iskalnikov: google (92 %), najdi (5 %), search (1,48 %), bing (0,62 %), yahoo (0,25 %). Kar 14,3 % zavzemajo obiskovalci, ki pridejo na našo stran neposredno (37 % na vstopno stran), torej brez iskalnikov in povezav, 14,2 % obiskovalcev pa je na spletno stran Cankarjevega doma prišlo iz usmeritvenih strani: največ iz facebooka (37,1 %).

Naslednja tabela (št. 19) prikazuje obisk spletne strani Cankarjevega doma: ločuje med številom obiskov, različnimi obiskovalci, številom prikazanih strani, opredeljen pa je tudi čas, ki ga v povprečju posamezni obiskovalec preživi na spletni strani.

TABELA 19: Pregled obiskovalcev (Visitors Overview)

Leto	Število obiskov (Visits)	Različni obiskovalci (Unique Visitors)	Število prikazanih strani (Pageviews)	Čas na strani
2008	369.234	185.532	1.615.947	0:03:09
2009	419.317	209.526	1.758.308	0:03:01
2010	421.848	216.848	1.606.253	0:02:43
2011	398.650	215.660	1.467.368	0:02:37
2012	403.269	232.795	1.393.389	0:02:18

Spletna stran Cankarjevega doma (www.cd-cc.si) ni edina pojavitev Cankarjevega doma na spletu: samostojna spletna stran se oblikuje še za festivale: Festival dokumentarnega filma (FDF), Ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe), Slovenski knjižni sejem (SKS) in Jazz festival Ljubljana, od leta 2012 pa tudi za Kulturni bazar. Povečanega obiska sicer v letu 2012 nismo zaznali (tabela spodaj), dosegli pa smo pomemben korak v tehnološkem smislu, saj bodo odslej vse navedene spletne strani produkt Cankarjevega doma (doslej smo za to delo imeli zunanjega partnerja).

TABELA 20: Obisk spletne strani festivalov

2012 (2011)	Število obiskov (Visits)	Različni obiskovalci (Unique Visitors)	Št. prikazanih strani (Pageviews)
FDF	16.663 (20.572)	7486 (10.084)	79.950 (92.958)
Jazz festival	30.428 (26.700)	15.837 (14.739)	168.387 (108.728)
LIFFe	117.349 (132.698)	59.108 (66.208)	2.079.841 (2.285.969)
SKS	ni podatka (35.455)	ni podatka (19.595)	ni podatka (159.297)
Kulturni bazar	5634	4336	19.813

V letu 2011 smo zaznali trend naraščanja obiskanosti vseh festivalskih strani, za leto 2012 pa zaznavamo upad obiska – razen jazz festivala. Za knjižni sejem letos ni podatka, ker so stran prvič razvili zaposleni v CD; enako nameravamo v prihodnje storiti z vsemi spletnimi stranmi festivalov, za analize pa bo uporabljen sistem *google analytics*.

Socialna omrežja – Facebook in Twitter

Spletna stran Facebook Cankarjevega doma ima že skoraj 6250 oboževalcev, Teater Cankarjevega doma skoraj 3602 prijateljev, Galerija Cankarjevega doma 4806, Liffe 6660, Jazz festival 2202, FDF 269, Program za otroke in mladino 130 in Predihano 550 oboževalcev (v letu 2012 ni bilo cikla). Navzoči smo tudi na Twitterju z Jazz festivalom in Liffom, od leta 2012 pa smo na Twitterju tudi kot Cankarjev dom. Oba nastopa, tako na Facebooku kot na Twitterju, bomo v prihodnje še nadgrajevali, predvsem Twitter daje še precej manevrskega prostora za razvoj (pisanje vodstva CD, programskih vodij ...).

E-novice

Tedensko pošiljamo elektronske novice o dogodkih v CD na več kot 3100 naslovov, v letu 2012 smo zaradi uvedbe novih (za CD nesprejemljivih) pogojev ponudnika sicer začasno (za leto 2012) izgubili možnost pošiljanja e-novic prek spletnih strani festivalov – LIFFa in Jazz festivala. Prenos baze e-naslovov je že v teku, tako da je odslej možnost upravljanja z njimi povsem v domeni CD.

MMS novice

Konec leta 2012 smo opustili pošiljanje SMS in MMS obvestil, saj se je razvoj kroga obiskovalcev, ki bi te novice želeli prejemati, ustavil (oz. so se preusmerili v e-pošto). Javno dostopne raziskave kažejo, da potrošniki prek sms-obvestil pričakujejo predvsem ugodnosti, kot so popusti ali bonusi, v CD pa smo z njimi želeli obveščati o novostih ali spremembah v programski ponudbi. Do sredine leta 2012 smo želeli pridobiti okrog šeststo naročnikov, ker pa se je ta številka ustavila pod štiristo, smo nadaljnji razvoj opustili, naročnike pa povabili na naše spletno obveščanje.

Od sredine leta 2012 se intenzivno ukvarjamo s prenovno spletne strani CD, ki bo uporabniku prijaznejša, preglednejša in bolj privlačna; hkrati pa bi želeli s svojim (prenovljenim) spletnim mestom čim več obiskovalcev »pretvoriti« v kupce ali jih vsaj spodbuditi, da bi na spletni strani opravili eno izmed zelenih dejanj, kot so prijava na e-novice, sodelovanje v nagradni igri, ipd. Zavedamo se, da je dober spletni nastop železno ogrodje vsakega poslovnega subjekta; v trdi konkurenci kulturnih in kongresnih ponudnikov je zato ključno, da je spletna stran popolno zrcalo podobe Cankarjevega doma v najboljši luči.

Odnosi z mediji

Cankarjev dom že vrsto leto nadgrajuje in pogloblja odnose z mediji; to nenazadnje dokazuje tudi obiskanost novinarskih konferenc, ki so danes, v času spleta, le v redkih kulturnih ustanovah tako dobro obiskane kot v CD. Nenazadnje pa na profesionalno, usmerjeno in sprotno poročanje kažejo tudi objave: redna komunikacija s ključnimi novinarji in uredniki zagotavlja, da se CD redno pojavlja v raznovrstnih medijih, predvsem pa v največjih dnevnih časopisih, osrednjih informativnih dnevnih oddajah na TV in radijih pa tudi na številnih spletnih portalih, ki postajajo vse pomembnejši na medijskem trgu. To kaže tudi analiza medijskih objav v elektronskih, tiskanih, internetnih medijih, ki je navedena v nadaljevanju.

V letu 2012 je bilo o Cankarjevem domu skupno objavljenih 7115 objav v tiskanih, elektronskih (radio in TV) in spletnih medijih (leto prej 7424). Upadlo je število objav v tiskanih medijih in na televiziji, naraslo pa je število objav na spletu in radiih. Padec objav v tiskanih medijih je posledica dejstva, da ima vse več (vse) časopisnih hiš svoje spletne portale, ki bolj sprotno in obširneje pokrivajo kulturo, tiskane izdaje pa o kulturnih dogodkih (pogosto) pišejo le v skrajšani obliki (ali še to ne). Tudi sicer tiskani mediji (oz. mediji nasploh) izgubljajo svojo moč pri nakupni odločitvi: obiskovalci se bodo za nakup vstopnice veliko prej odločili na podlagi reference bližnjega kot na podlagi medijske objave. V Cankarjevem domu smo sicer nagib k takšnemu trendu zaznali že pred leti, v zadnjem času pa postaja še izrazitejši. Vse to napeljuje k ideji, da bo v prihodnje treba ljubitelje kulture (obiskovalce) intenzivno povezati med seboj, jih organizirati in združiti.

TABELA 21: Analiza medijev od 1. 1. do 31. 12. 2012

Mesec	Skupno število objav	Splet	Radio	Televizija	Tiskani mediji
Januar	661	100	77	26	458
Februar	854	127	187	62	478
Marec	972	155	227	51	539
April	629	77	91	38	423
Maj	526	76	77	15	358
Junij	373	46	48	19	260
Julij	159	21	21	4	113
Avgust	86	13	10	2	61
September	430	73	72	9	276
Oktober	768	95	172	37	484
November	906	112	146	62	586
December	731	83	134	64	450
SKUPAJ	7115	978	1264	389	4486

Sklep

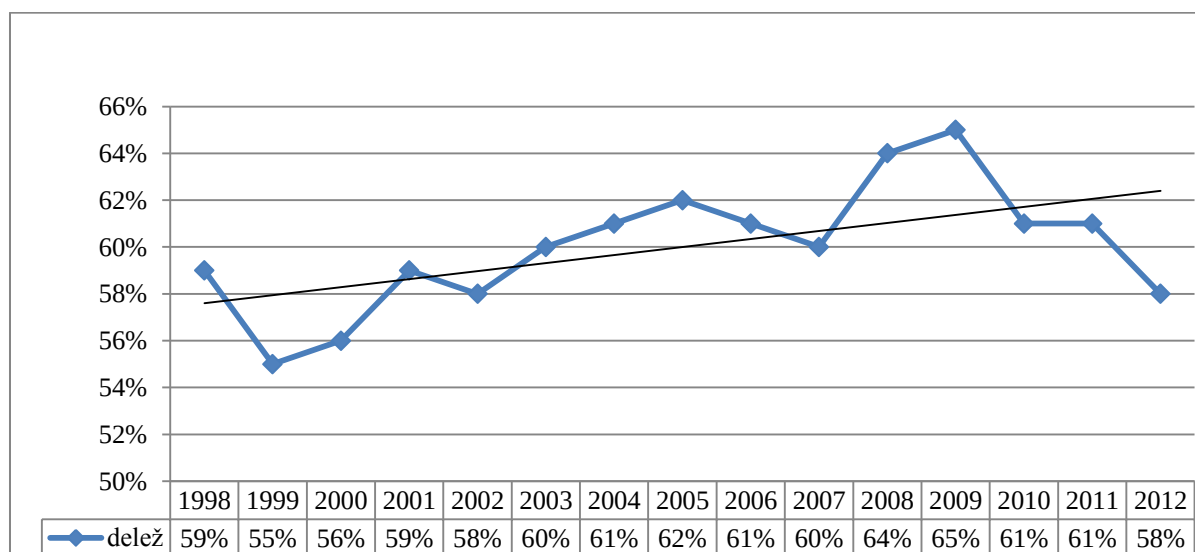
Dejstvo je, da so se v zadnjih nekaj letih razmere v prodaji vstopnic za kulturne prireditve spremenile bolj kot prej v desetih ali dvajsetih letih. Zaostrena konkurenca, vseprevzemajoči val "popkorn" kulture, gospodarska kriza, vse manj prostega časa posameznika in podobno so dejavniki, ki na novo pišejo smernice uspešne prodaje vstopnic. Kje lahko ponudniki kulture, kot jo ima CD, še najdejo svoj bazen obiskovalcev? Kako do moči, da bo ta spet (ali še bolj) postala zanimiva širšim množicam? Koliko naj se spremeni kulturno-umetniški program in koliko prodajni prijem, da bomo v prihodnje letno poročilo lahko zapisali 65-odstotni delež prodanih vstopnic? Tudi v letu 2012 je CD zaznamovalo nekaj prodajnih uspehov: LIFFe, zlati abonma, Tržaški pevski zbor Pinko Tomažič; svoje obiskovalce je ponovno našel Café teater v Klubu CD, navdušil je Iztok Mlakar, nad načrtovanjem je bil tudi obisk decembrske predstave *Cirkopolis* Cirque Eloize. Vse navadeno navdaja z upanjem, da so prodajni uspehi še mogoči: z odličnim "produktom", bolj trdim delom, premišljeno trženjsko strategijo in popolnim doživetjem kulturno-umetniškega dogodka bo CD tudi v prihodnje zagotavljal, da je vreden časa in denarja obiskovalcev. V letu 2013 pa bo na področju tržnega komuniciranja treba preseči ustaljene metode in vzorce, se postaviti v čevlje našega obiskovalca in najti nove poti. Z roko v roki s premišljeno zasnovanim kulturno-umetniškim programom, seveda.

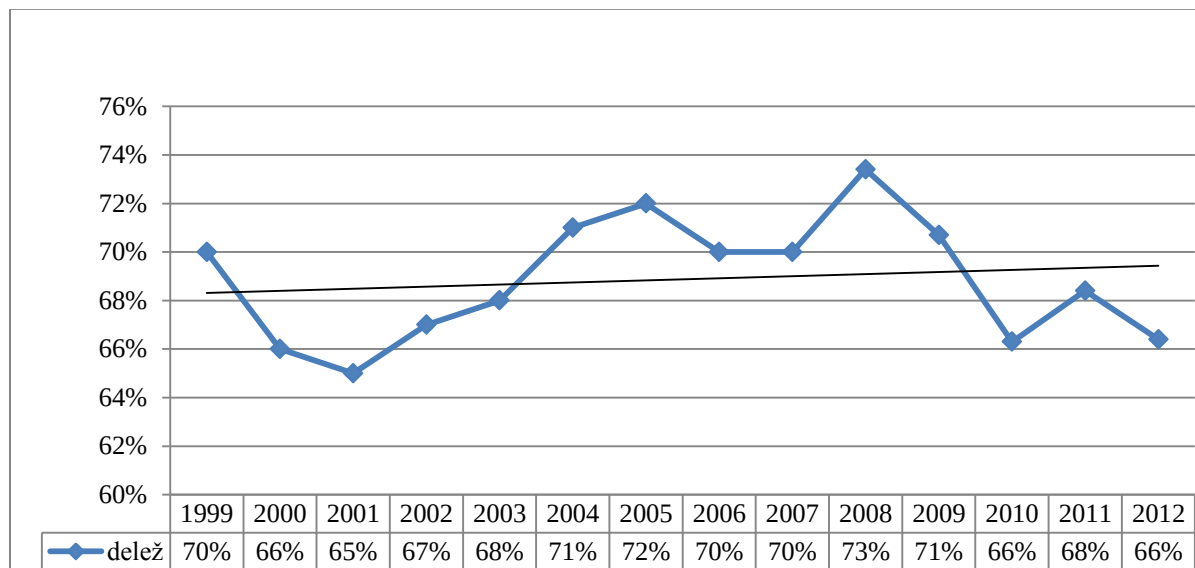
1.11 PRODAJA VSTOPNIC ZA PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE V LETU 2012

Delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji) je pomemben pokazatelj ustreznosti umeščanja posameznih prireditev v dvorane in prostore CD, čeprav je zaradi posebnosti posameznih prireditev (akustika, orgle, kinoprojektor, odrska tehnologija ...) včasih nujno izvajanje določenih prireditev v (po številu sedežev) »prevelikih«, a po drugih merilih najprimernejših dvoranah.

Med cilji poslovanja CD je zapisano, da naj bi prodali vsaj 60 % vstopnic, ki so v prodaji. V letu 2012 je bil ciljni delež prodanih vstopnic presežen na vseh dejavnostih kulturno-umetniškega programa razen filmskega, ki zaradi specifičnosti (festivali, posebni cikli, veliko število sedežev v Linhartovi dvorani) vsa leta ostaja v deležu prodanih vstopnic (glede na dvoranske zmogljivosti) pod 50 %, po povprečnem številu prodanih vstopnic na projekcijo pa ne zaostaja za drugimi kinematografi.

SLIKA 11: Delež prodanih vstopnic glede na število v prodaji od leta 1998 dalje za prireditve kulturno-umetniškega programa / brez razstav

SLIKA 12: Delež prodanih vstopnic glede na število v prodaji od leta 1998 dalje / brez razstav in filmskega programa

Prodaja vstopnic po dejavnostih

Za **852** (864) prireditev kulturno-umetniškega programa (brez razstav) je bilo v letu 2012 (2011) **prodanih 198.711** (214.956) vstopnic ali **57,7** (61,01) % vstopnic, ki so bile v prodaji¹⁴. Prodanih je bilo 16.245 vstopnic manj kot leto prej. V prodaji je bilo 7860 vstopnic manj kot leto prej. **Povprečna cena vstopnice** 11,46 EUR je ostala na ravni iz prejšnjega leta (11,47 EUR) in je bila nižja kot leta 2010 (12,23) EUR, v povprečju je bilo prodanih 233 (249) vstopnic na prireditev.

V številu in deležih prodanih vstopnic niso upoštevane brezplačne vstopnice, namenjene promociji programa, novinarjem, pokroviteljem, darovalcem, gostom CD iz tujine, izvajalcem in koproducentom po pogodbah in zaposlenim, ki si morajo po službeni dolžnosti ogledati prireditev.

Klasična glasba: 95 (106) prireditev z vstopnino, 79.340 (84.970) prodanih vstopnic, od tega 43.903 (45.163) abonmajskih, prodanih je bilo 69,7 (71,49) % vseh vstopnic (glede na število v prodaji). Povprečna cena vstopnice je bila 12,70 (12,88) EUR. V povprečju smo prodali kar 835 (802) vstopnic na prireditev. Najbolje obiskani so bili koncerti v sklopu zlatega abonmaja, za katere je bilo na šestih koncertih prodanih 95,8 (90,6) % vstopnic, ki so bile v prodaji, po povprečni ceni 35,14 (34,03) EUR.

Druga glasba: 50 (54) prireditev z vstopnino (19 manj kot leta 2010), 16.596 (20.453) prodanih vstopnic, to je 60,6 (65,91) % vseh vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila 23,89 (24,81) EUR. Povprečno je bilo prodanih 332 (379) vstopnic na prireditev.

Gledališče: 100 (62) prireditev z vstopnino (46 več kot leta 2010), 22.219 (8270) prodanih vstopnic, to je 62,9 (55,87) % vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila nekoliko nižja kot leto prej, 18,01 (20,63) EUR. Povprečno smo prodali 222 (133) vstopnic na prireditev. Najuspešnejše po prodaji vstopnic je bilo gostovanje *Cirkopolis*, na katerem smo na petih predstavah konec decembra v GD prodali 5024 vstopnic, to je 84 % vstopnic, ki so bile v prodaji.

¹⁴ Podatki vključujejo prodane abonmajске vstopnice (SF, RTV ...) za predstave, ki so vključene v program javne službe CD.

Ples: 18 (36) prireditev z vstopnino, 4229 (13.832) prodanih vstopnic, to je 60,5 (55,94) % vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila 16,22 (17,33) EUR. Povprečno smo prodali 235 (384) vstopnic na prireditev. Število plesnih predstav je bilo manjše (18 manj kot leta 2011).

Film: 450 (430) predstav z vstopnino, 48.959 (52.592) prodanih vstopnic, to je 41,1 (45,74) % prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji). Povprečna cena vstopnice je bila le nekoliko višja kot leto prej, 4,65 (4,56) EUR. Povprečno je bilo prodanih 109 (122) vstopnic na predstavo. Prodaja vstopnic se je zmanjšala za festivala dokumentarnega in gorniškega filma ter za projekcije drugih distributerjev. Še vedno je bil dobro obiskan novembrski festival LIFFe, na katerem smo prodali 41.257 (45.564) vstopnic, prodaja vstopnic se je zmanjšala v primerjavi z letom 2011. Prodali smo 44,6 (49,3) % vstopnic, v povprečju 142 (157) na projekcijo.

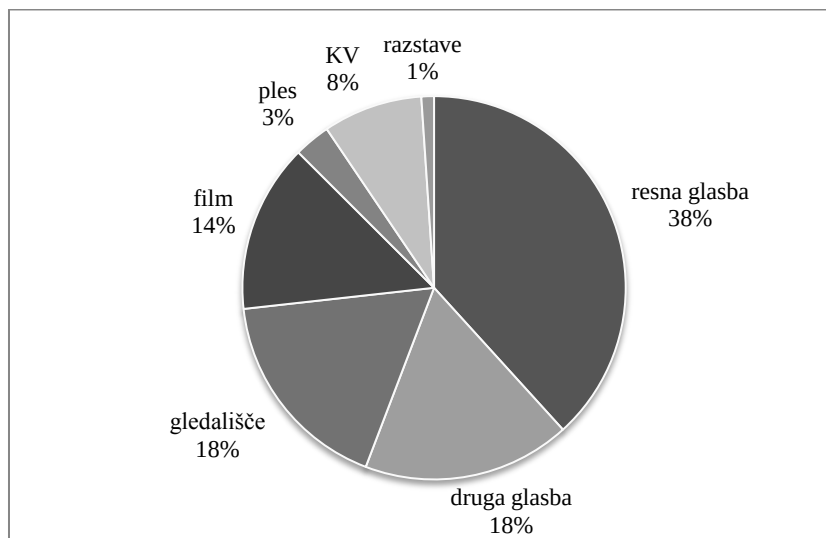
Kulturna vzgoja in humanistika: Povečali smo število brezplačnih prireditev, z vstopnino smo imeli 139 (176) prireditev, 27.368 (34.839) prodanih vstopnic ali 65,5 (72,62) % prodanih vstopnic. Povprečna cena vstopnice je bila nekoliko višja 6,46 (6,12) EUR. Povprečno smo prodali 197 (198) vstopnic na prireditev. V letu 2012 se je zmanjšal obisk organiziranih (šolskih) skupin.

Razstave: Za štiri razstave v Galeriji CD je bilo prodanih 7654 vstopnic (v letu 2011 je bilo prodanih 14.652 vstopnic, od tega 12.769 za razstavo H. T. Lautreca), ostale razstave so bile brez vstopnine.

Kongresno-komercialni program

V letu 2012 smo prodali 12.241 vstopnic za 42 kongresno-komercialnih prireditev.

SLIKA 13: Deleži uresničenega prihodka od prodanih vstopnic za leto 2012 po dejavnostih javne službe¹⁵

¹⁵ Brez prihodka od prodanih vstopnic, ki je po pogodbah pripadel partnerjem ali koproducentom.

II. KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA

1 RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe in opere je v letu 2012 realiziral sto prireditev, dve manj ob načrtovanih: od tega 64 različnih prireditev simfonične, komorne, vokalne in glasbeno-scenske zvrsti. Spremembe programa so bile glede na prijavljeni in korigirani načrt programa za leto 2012 pravzaprav neznatne, zato lahko ugotavljamo zelo visoko realiziranost napovedanega programa. Manj je bilo predvsem mladinskih simfoničnih matinej, ki jih uresničujemo glede na odziv šolskih skupin. Iz lastnega programa Cankarjevega doma je zaradi bolezni izvajalca odpadel recital Grigorija Sokolova v srebrnem abonmaju, ki ga nismo mogli nadomestiti v letu 2012. Nekaj sprememb so doživele tudi izvedbe programa naših partnerskih institucij, predvsem Orkestra Slovenske filharmonije, ki je zaradi dolge gostovalne turnee v novembru 2012 nadomestila delež svojih koncertnih obvez z gostujočimi ansambli.

Cilji posamičnih programskih sklopov programa resne glasbe so različni, saj so žanrski sklopi produkcijsko in vsebinsko raznovrstni, usmerjeni pa so tudi v nagovarjanje različnega občinstva. Tu ne nameravamo ocenjevati doseženih ciljih tistih programov, ki jih stalni partnerji programa resne glasbe Cankarjevega doma načrtujejo, razvijajo in izvajajo samostojno: to so koncerti Orkestra Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra RTV Slovenija pa tudi matineje za mladino, ki jih oba orkestra pripravljata za Glasbeno mladino Slovenije in Glasbeno mladino ljubljansko. Enako velja za izvenabonmajske koncerte v izvedbi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija in njihov tradicionalni Božični koncert, pa tudi za uprizoritve SNG Opera in balet Ljubljana. Samostojni pri oblikovanju in izvedbi obeh letnih koncertov študentov sta tudi Akademija za glasbo in Akademski pevski zbor Tone Tomšič Univerze v Ljubljani.

Zaradi raznovrstnosti žanrskih sklopov podajamo oceno o realizaciji glavnih ciljev posameznih programskih sklopov v uvodu, pred posamičnimi analizami.

1.1 SIMFONIČNA GLASBA

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije

Modri abonma I in II

Oranžni abonma I in II

Abonmajskim koncertom Orkestra Slovenske filharmonije smo v letu namenili 36 koncertnih terminov, razdeljenih v dva abonmajska cikla s ponovitvama. Orkester je izpeljal svojo koncertno dejavnost skladno s terminskim načrtom. Program sezone snuje vodstvo Orkestra Slovenske filharmonije samostojno, prav tako sami podajajo prijavo programa in poslovno poročilo z letno evalvacijo opravljenega dela, zato nameravamo v našem poročilu obravnavati le krstne izvedbe ter odmevnejše nastope ali programe.

Orkester je v letu 2012 naročil in izvedel tri novosti: skladbo *Lux aeterna* Tadeje Vulc (16. februarja 2012), *Praznovanje vetra* Marjana Šijanca (29. marca 2012) in suito za orkester *Polinezija* Janeza Matičiča (4. oktobra 2012). Ker je bil Orkester novembra 2012 na dolgem evropskem gostovanju s koncertno izvedbo opere *Jolanta* P. I. Čajkovskega s solistko Ano Netrebko v naslovni vlogi, je izvedbo štirih abonmajskih koncertov zaupal dvema gostujočima orkestroma: Orkestru SNG Maribor (22. in 23. novembra, dirigent Robert Houlihan) in Zagrebški filharmoniji (29. in 30. novembra 2012, dirigent Dimitrij Kitajenko). Med uglednimi gosti naj omenim gostovanje sira Nevilla Marrinerja marca 2012. Navdušujoč je bil junijski koncert pod taktirko glavnega dirigenta Emmanuela Villauma s pianistom Fazilom Sayem. Oktobra je Orkestru ponovno dirigiral skladatelj Matthias Pintscher, ki je vključil tudi svoje delo *Mar'eh* za violino in orkester s solistom Davidom Fulmerjem, koncert je bil del sodelovanja s 14. festivalom Slowind. Decembra je ponovno gostoval Julian Rachlin v dvojni vlogi

solista in dirigenta. Med mladimi slovenskimi glasbeniki naj omenimo septembrski nastop klarinetista Blaža Šparovca, ki je Slovenijo zastopal na tekmovanju Evrovizijski mladi glasbeniki 2012 na Dunaju. Podatki o prodanih abonmajih in vstopnicah za izven koncertov Orkestra Slovenske filharmonije niso razveseljivi, saj kažejo 5-odstotni upad števila abonementov v jesenskem delu sezone 2012: v povprečju je bilo za vsak abonmajski koncert prodanih 950 vstopnic (leta 2010 prodanih 1003, leta 2011 pa 951).

Koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija

Simfonični orkester RTV Slovenija je izvedel vse načrtovane koncerte v Gallusovi dvorani, kjer predstavlja svoj abonmajski cikel Kromatika. Vse koncerte tega cikla posnamejo in posredujejo na programu Ars Radia Slovenija, nekatere pa je predvajala tudi Televizija Slovenija.

Prvi del sezone je programsko potekal v glavnem po predstavljenem načrtu. Na prvem koncertu z glavnim dirigentom En Shaom je kot solistka nastopila flavtistka Eva Nina Kozmus z Nielsenovim koncertom. Poleg *Šeste simfonije* L. van Beethovna so izvedli *Bagatele* Marija Kogoja v priredbi A. Srebotnjaka.

Na koncertu 22. marca je bil krstno izveden koncert za tolkalca in simfonični orkester Petra Šavlija z naslovom *Čakra*. Dirigiral je Lorenzo Castriota, solist je bil Andraž Poljanec. Namesto napovedanega Respighija je bila na sporedu *Pesem poletja* F. Deliusa.

V koprodukciji smo pripravili koncert 19. aprila, ki je bil v znamenju Šostakovičeve glasbe, z odlično mlado južnokorejsko violinistko Ye-Eun Choi pa smo ga uvrstili v program Festivala oddaljenih kultur Nasmeh Koreje. Dirigiral je Marko Letonja; po kakovosti igre vseh umetnikov, skupinske prežetosti z veseljem do muziciranja in zahtevnosti sporeda je bil to eden najboljših koncertov sezone. Majski koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenija je poleg Mozartovih del pripravil krstno izvedbo kantate *Artemis* Janeza Matičiča s solistko Thereso Plut, Zagrebškim kvartetom saksofonov, Komornim zborom RTV Slovenija in dirigentom Urošem Lajovicem.

Junija je kot solist nastopil priznani pianist Dejan Lazić, dirigiral je En Shao, na sporedu so bila dela Antona Lajovica, *Italijanska simfonija* F. Mendelssohn-Bartholdyja in *Koncert za klavir in orkester št. 2* Johanna Brahmsa.

Jesenski niz koncertov Kromatike je inavguriral koncert ob 80. obletnici Antona Nanuta, dolgoletnega glavnega dirigenta Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Poleg Kogojevega *Andanta za violino in klavir*, ki ga je za godalni orkester priredil F. Avsenek, smo prisluhnili *Šesti simfoniji* P. I. Čajkovskega. Namesto napovedanega solista Ivana Skrta je vskočila violinistka Nadja Tokareva in prepričala s *Koncertom za violino in orkester v D-duru* istega skladatelja.

Pod naslovom *Zora* je orkester 18. oktobra pod taktirko En Shaa izvedel koncert z deli treh slovenskih ustvarjalcev, ki so študirali v Nemčiji: tako smo slišali *Koncert za klarinet in orkester* Vita Žuraja, *The Journey* za harmoniko in orkester Nine Šenk ter novo delo Tomaža Bajžlja. Spored so dopolnjevala dela njihovih učiteljev Wolfganga Rihma (*Preobrazba 2*) in Matthiasa Pintscherja (5 orkestrskih skladb). Solista sta bila Klemen Leben na harmoniki in Jože Kotar na klarinetu.

Osrednja zanimivost koncerta 15. novembra 2012 je bila izvedba dela *Sanje leta* Brine Jež Brezavšček, kantate za mešani zbor in orkester na istoimensko pesnitev Gregorja Strniše, ki ga je zasnovala leta 1980, dokončala pa letos. Vokalni del je izvedel Akademski pevski zbor Tone Tomšič, v Brahmovem koncertantnem delu sta bila solista violinist Primož Novšak in violončelist Thomas Grossenbacher. Dirigiral je En Shao, kot uvodno skladbo je orkester izvedel *Lontano* Györgyija Ligetija.

Decembrski koncert je bil v znamenju mladega kitajskega violinista Ninga Fenga; na sporedu so bili uvertura *Viljem Tell* G. Rossinija, Paganinijev *Koncert za violino in orkester št. 1 v D-duru*, simfonična suita *Pepelka* S. Prokofjeva.

Zlati abonma

Program gostujočih orkestrov v okviru zlatega abonmaja je izvedel vseh šest načrtovanih koncertov. Predstavlja osrednji gostovalni program CD na simfoničnem področju in je edini, ki ga oblikujemo

samostojno. Naši cilji so visoka izvedbena kultura izbranih orkestrrov, dirigentov in solistov, kar najboljša mednarodna referenčnost izvajalcev, osmišljena podajanja partiturne sporočilnosti ter zanimivost predstavljenih sporedov. Ocenjujemo, da so bili vsi cilji doseženi in da smo v letu 2012 doživeli kar nekaj presežnih interpretacij. Izvedba sporedov in zasedba nista dosti odstopali od napovedanih. Abonma je bil zelo uspešen, saj smo jeseni dosegli večji vpis abonmajev (1178), resda na račun upada abonentov drugih ciklov. Tudi izvenabonmajski obisk je bil večji od pričakovanega, kar 1078 smo jih prodali za izven na 6 koncertih. Kritike vseh koncertov so bile kar najbolj ugodne, saj je interpretativna moč (predvsem) dirigentov razgrinjala visoko individualizirana branja znanih partitur.

Naša največja težava ostaja zagotavljanje pričakovane kakovostne ravni orkestrrov tudi v prihodnje, ob zagotavljanju kar najboljše cenovne dostopnosti.

Marca je nastopila **Rotterdamska filharmonija**, ki je k sodelovanju povabila Dunajsko pevsko akademijo. Impresionističen spored je vključeval Debussyjevo simfonično sliko *Morje* ter velikopotezno koreografsko simfonijo *Dafnis in Hloa* Mauricea Ravela. Največje odkritje večera je bil mladi kanadski dirigent Yannick Nézet-Séguin, ki je vodil ansamble v bogatem zvočnem tkanju in očaral z odrsko sugestivnostjo. »... v njem vre izjemen glasbeni nemir, ki se nato razdaja v neskončni elegantni pozornosti do glasbenega detajla in tudi v razraščanju muzikalnih erupcij.« (Dnevnik, G. Pompe)

Ponovno gostovanje **Zbora ruske državne kapele** pod taktirko dirigenta **Valerija Poljanskega** je 18. aprila 2012 ponudilo redko slišano kombinacijo skladb za mešani zbor, tolkala in štiri klavirje. V prvem delu smo tako slišali *Svatbo*, koreografske slike Igorja Stravinskega, v drugem pa kantato *Catulli Carmina* Carla Orffa. Odličen zbor in suha, tolkalno zastavljena inštrumentalna spremljava sta publiki ponudila drugačno zvočno sliko Stravinskega. Solisti so bili sopranistka Ana Pegova, mezzosopranistka Ljudmila Kuznecova, tenorist Oleg Dolgov, baritonist Jevgenij Liberman in basist Andrej Antonov. »... odličen zbor kot homogeno vokalno telo; sijajni barvno izenačeni soprani s čistimi dolgimi tišinami, temnejši alti, skladni moški glasovi s potrebno in značilno rusko svetlejšo barvo tenorjev in zvenečimi basovskimi nižinami.« (Delo, M. Zlobec)

Nemško orkestrsko odličnost pod sugestivno močjo visoko individualiziranega branja je ponudilo majsko gostovanje **Simfoničnega orkestra Severnonemškega radia (NDR) iz Hamburga** pod taktirko **Thomasa Hengelbrocka**. Izjemna je bila mlada pianistka Alice Sara Ott, ki je nastopila v Lisztovem *Prvem klavirskem koncertu*. Kritika je poudarila njeno interpretacijo, ki je po glasbeni osmišljenosti visoko odstopala od drugih interpretacij, ki smo jim bili obilno izpostavljeni v jubilejnem skladateljevem letu. Simfonija večera je bila Beethovnova *Eroica*. »Thomas Hengelbrock se dviga nad vsakršne načinovne delitve izvedbene prakse in se uveljavlja kot izstopajoče sodobna dirigentska osebnost ravno s svojim poučenim pogledom na glasbeno preteklost ... Zračna, nebombastična, poantirano lesketava, a tudi kantabilno mehka igra pianistke ... sta Lisztovo napravo povsem očistili pošastne napihnenosti.« (Dnevnik, G. Pompe)

Sezono 2012/13 je začelo gostovanje **Münchenske filharmonije** 17. oktobra 2012 pod vodstvom mladega zvezdniškega dirigenta **Andrisa Nelsonsa**. V celovečernem Brahmsovem programu je bil solist *Koncerta v D-duru* violinist Christian Tetzlaff. Brahmsova *Četrta simfonija* sodi med najpogostejše izvejane dela in latvijski dirigent je ponudil silovito pulzirajočo interpertacijo. Posebno čarna je bila orkestrova igra, ki se je gibala v odzivnem muzikalnem zanosu neskaljenega veselja do skupne igre. »Tempiranje izvedbe ni bilo niti za kanec 'slovesno', temveč pretočno (iskrivo stopnjevano v finalnih plesnih preskokih med solistom in orkestrom), spodbujeno iz rapsodovega uzrtja posamičnih vrhov v glasbeni obliki in iz dirigentove želje po komplementarni spevnosti ... oziroma zvočni vzvalovljenosti.« (Delo, J. Dobovišek)

Novembra je prvič v zlatem abonmaju nastopil **Belgijski nacionalni orkester**. Zaradi skrajšane turneje po Nemčiji (glede na načrtovano) je kot ena najbolj priljubljenih solistk v tem trenutku

ponovno nastopila pianistka Alice Sara Ott, dirigiral je **Stefan Blunier**. Na sporedu so bili simfonična pesnitev *Labod iz Tuonele* Jeana Sibeliusa, Griegov *Koncert za klavir in orkester* ter *Simfonija št. 5* P. I. Čajkovskega. Orkester je v Ljubljani ustvaril izjemno koncertno ozračje in navdušil publiko. Strokovna javnost je imela kar nekaj zadržkov, predvsem zaradi dirigentove interpretacije. Solistka je ponovno očarala z »mehkim pianističnim bistvom«, kritika pa je dirigentu očitala predvsem svojevoljne interpretativne posege v vodenju notranje dramatike simfonije.

Glasbeno izjemen je bil ponovni nastop ugledne **Sanktpeterburške filharmonije** z glavnim dirigentom **Jurijem Temirkanovim** 2. decembra 2012. Solistka je bila uveljavljena pianistka ruske romantične šole Eliso Virsaladze, ki je podala zračno, a tonsko zlito interpretacijo Schumannovega klavirskega koncerta. Temirkanov je očaral z zadržano, a intenzivno dirigentsko prezenco. Koncertantno delo sta uokvirjali *Klasična simfonija* Prokofjeva in Šostakovičeva *Deseta simfonija*. Veliko vrednost orkestrove tradicije osvetljuje podatek, da je institucija obe skladbi izvedla krstno, prvo celo pod skladateljevim dirigentskim vodstvom. »Tudi Temirkanove Klasične simfonije, nabrite in nič manj stoične, ter Šostakovičeve Desete si ne bomo zapomnili po izrecnih novostih. Poudarek je bil drugje: v trajni enosti glasbe, dirigenta in orkestra. V tradiciji, s pomočjo kakršne človek (Rus, Slovenec, kdorkoli) lažje ostane pokončen; seveda se misel še zlasti navezuje na Šostakovičevo delo.« (Delo, J. Dobovišek)

Simfonični koncerti za mladino

Simfonične matineeje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

V okviru programa simfoničnih matinej, ki nastajajo v sodelovanju z Glasbeno mladino Slovenije in Orkestrom Slovenske filharmonije, smo uresničili 13 od prvotno 16 načrtovanih simfoničnih matinej, ki so bile razdeljene v štiri terminske bloke.

Skladno z načrtom je potekala nova matineja *Z glasbo v veselje*, ki sta jo izvedla Orkester Slovenske filharmonije in Slovenski komorni zbor pod vodstvom Martine Batič. Majski sklop koncertov *Z orkestrom in solisti* pod vodstvom Simona Dvoršaka in s predstavitev koncertantnih del z orkestrskimi solisti je namesto načrtovanih štirih doživel le dve izvedbi; predvidevamo, da zaradi šolskemu urniku manj ugodnega majskega termina.

Prva jesenska matineja, namenjena učencem II. in III. triade, je bila *Glasbila simfoničnega orkestra*. Dirigirala je Živa Ploj Peršuh, povezoval je Boštjan Gorenc Pižama, vključevala je odlomke iz Brittnovega *Vodnika po orkestru* in *Slik z razstave* M. P. Musorgskega v priredni Lea Funtka. Čeprav je to navadno razprodana matinejska uspešnica, se tokrat šole niso odzvale po pričakovanjih in izvedli smo le tri namesto načrtovanih štirih.

Zaradi gostovanja Orkestra Slovenske filharmonije sta izvedbo novembrskega sklopa štirih matinej prevzela Orkester in zbor SNG Opera in balet Ljubljana in pod vodstvom Lorisa Voltolinija ter s solisti Martino Zadro, Urško Žižek, Aljažem Farasinom in Juretom Kušarjem izvedli matinejo *Ljubezen v operi* za učence III. triade in srednješolce. Predstavili so odlomke iz oper *Nabucco*, *Traviata* in *La Bohème*.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

V sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko smo izvedli vse štiri načrtovane simfonične koncerte za mladino, po dva s Simfoniki RTV Slovenija in z Orkestrom Slovenske filharmonije. Koncerti so dobro obiskani, saj jim prisluhne med 960 in 1100 poslušalci.

Dva koncerta matineeje Dopoldan s Simfoniki RTV Slovenija sta pod vodstvom Simona Krečiča predstavila dva mlada pevka solista: sopranistko Jerico Steklasa in tenorista Martina Sušnika. Pod naslovom *Operni dvoboj* je koncert predstavil priljubljene tenorske in sopranske arije ter duete iz opernih del Mozarta, Johanna Straussa ml., Puccinija in Rossinija.

Aprilski matineji Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije sta potekali pod naslovom *Z glasbo do španskega srca*. Dirigirala je Martina Batič, povezovala sta Tanja Dimitrievska in Dejan Pevčević, solistka je bila sopranistka Irena Preda. Matinejo je navdahnili južnoameriški idiom, ki je razpel svoj glasbeno-gledališki izraz v arijah in romancah iz pri nas manj predstavljanih zarzuel P. Sorozábala, M. Marquesa, R. Chapija ter v inštrumentalnih delih skladateljev A. Ginastere, J. P. Moncaya, G. Gershwina, L. Bernsteina. Program je bil namenjen srednješolcem in osnovnošolcem od 6. razreda.

Drugi simfonični koncerti

Okvir osrednje simfonične ponudbe je v letu 2012 dopolnilo šest simfoničnih koncertov, ki navadno nagovarjajo širše občinstvo in v svoje programe vključujejo repertoar oziroma izvajalce, ki vsebinsko ne sodijo v ožjo abonmajsko ponudbo. Ocenjujemo, da so bili cilji teh koncertov doseženi, saj so bili koncerti dobro obiskani, orkestrom pa so programi ponudili žanrsko razširitev na glasbene vsebine, ki jih osrednja koncertna dejavnost običajno ne ponuja.

Novoletni koncert

Na novoletnem koncertu se je Orkestru Slovenske filharmonije prvič pridružil Slovenski komorni zbor s svojo dirigentko Martino Batič. V prvem delu koncerta so predstavili praznični vsebini primeren *Magnificat* skladatelja Johna Rutterja s sopranistko Katjo Konvalinko. Drugi del koncerta je nanizal priljubljene razpoloženske in bravurozne orkestrske skladbe Viktorja Parme, Emila Adamiča, Mihaila Glinke, Edwarda Griega, Leonarda Bernsteina, Edwarda Elgara ter priredbe priljubljenih del J. S. Bacha v orkestraciji L. Stokowskega.

Koncert Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo

Orkestru študentov je na njegovem rednem aprilskem letnem koncertu v Gallusovi dvorani dirigiral George Pehlivanian, solistka je bila violinistka Tanja Sonc, ki je izvedla Brahmsov *Koncert za violino in orkester v D-duru*. V drugem delu je bila na sporedu Sibeliusova *Druga simfonija*.

Božični koncert

Svoj tradicionalni praznični koncert v Gallusovi dvorani je Simfonični orkester RTV Slovenija izvedel skupaj z Mladinskim pevskim zborom RTV Slovenija ter učenci in dijaki baletnega oddelka Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani. Dirigiral je Simon Krečič, na sporedu pa so bila dela W. A. Mozarta in J. Haydna, božične pesmi v izvedbi zbora ter baletni vložki na suito iz *Hrestača* P. I. Čajkovskega. Prireditev je posnela TV Slovenija, obisk pa je bil precej slabši od načrtovanega (852 prodanih vstopnic).

Bojanu Adamiču ob 100-letnici rojstva – Poklon Mojstru

V koprodukciji z RTV Slovenija in Festivalom Ljubljana smo pripravili prireditev, ki je 12. marca odprla festival 27. slovenskih glasbenih dni. Izvajalci programa so bili Big Band in Simfonični orkester RTV Slovenija, dirigent Žare Prinčič, solista Anja Bukovec in Hinko Haas ter vokalista Nuška Drašček in Oto Pestner. Prireditev je vključevala filmske odlomke, katerih izbor je pripravil Dušan Hren. Celovečerni koncert je v šestih programskih sklopih razkril mojstrovo široko območje delovanja in ustvarjanja. Prireditev je posnela in predvajala TV Slovenija. Prodali smo 485 vstopnic.

Simfonični orkester RTV Slovenija in Duo Silence

Odmeven in dobro obiskan je bil avtorski večer Duo Silence – sestavljata ga Primož Hladnik in Boris Benko – s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, ki je 27. novembra v Linhartovi dvorani predstavil skladbe z novega albuma *Musical Accompaniment for the End of the World* (Glasbena spremljava za konec časa). Izjemno subtilna, konceptualno zaokrožena stvaritev je požela navdušene odzive stroke in ljubiteljev dua, ki je posebej za ta koncert priredil celotno novo ploščo in izbor nekaterih starejših skladb. Dirigiral je hrvaški dirigent Tomislav Fačini, solist na klavirju je bil Igor Vičentić. Glasbeni delež je dopolnjevala interaktivna instalacija mladih likovnikov, ki so na projekcijskem platnu vizualno spremljali oziroma komentirali glasbeni delež.

V okviru festivala Nasmeh Koreje smo 12. junija v Gallusovi dvorani na pobudo partnerja projekta Umetnostnega sveta Koreje (ARKO) pripravili **Večer klasične tradicionalne korejske glasbe**. Prijazno se je vabilu k produkciji dogodka odzval Orkester SNG Opera in balet Ljubljana. Dirigiral je Sung-Jin Kim, solisti so bili vokalistka Kwon-Soon Kang in umetniki na pri nas redko slišanih tradicionalnih inštrumentih: Jae-Won Lim na degumu (bambusova flavta), Dae-Seok Jeong na komungu (šeststrunske citre) in Ji-Young Yi na kajagumu (dvanajststrunske citre).

Na sporedu so bila dela korejskih skladateljev na ljudske teme, ki odstirajo subtilnost korejske estetike. Ta se odraža v bogati dinamiki, presunljivi lepoti tradicionalnih napevov, uporabi značilnih inštrumentov, čaščenju umirjenosti vsakdanjega bivanja. V počastitev slovenske kulture smo na spored uvrstili *Slovenske ljudske ples* Antona Srebotnjaka.

1.2 GLASBENO-SCENSKA DELA

V koprodukciji med Evropsko prestolnico kulture Maribor 2012 in SNG Opera in balet Ljubljana ter Opera in balet SNG Maribor je bila po premieri v Mariboru tudi v Ljubljani predstavljena integralna različica opera **Črne maske** Marija Kogoja pod dirigentskim vodstvom Uroša Lajovica, ki je pripravil tudi redakcijo partiture. Režija je bila zaupana Janezu Burgerju, nosilno vlogo pa je oblikoval Jože Vidic. Pripravili smo 4 ponovitve od 2. do 6. marca 2012, v okviru Festivala Ljubljana pa sta bili junija pripravljeni še dve ponovitvi. Obisk marčevskih ponovitev je bil dober, saj si je predstave ogledalo v povprečju 705 obiskovalcev, junijske pa so doživele zelo slab obisk. Ponovitve, ki smo jih skupaj s SNG Opera in balet Ljubljana predstavili tudi ljubljanski publiki, so tako omogočile širšo dostopnost tega dela, integralna verzija postavitve modernističnega dela za glasbeno gledališče pa je odstrla novo poglavje v zgodovini uprizorjanja *Črnih mask* na Slovenskem ter pomeni mejnik v razumevanju in tolmačenju Kogojevega opusa.

V sodelovanju z društvom Choregie – Novo glasbeno gledališče iz Maribora smo decembra 2012 načrtovali ponovitev produkcije skladbe *Europera 5* Johna Cagea za pianista, dva pevca, osvetlitev in trak, ki bi bila izvedena v Mariboru pod umetniškim vodstvom Karmine Šilec in v izvedbi Ansambla Kebataola!. Izvedba predstave je odpadla, ker društvo ni dobilo zaprosenih sredstev.

1.3 VOKALNA GLASBA

Vokalni program je pripravil pet, po pristopu in estetiki različnih prireditev slovenskih izvajalcev. Vse so bile dobro obiskane in so dosegle širše občinstvo.

Po mariborski premieri v okviru Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 se je tudi v Ljubljani na odru Linhartove dvorane z dvema ponovitvama 21. in 22. januarja predstavil scenski koncert v 14 slikah avtorice Karmine Šilec pod naslovom **Placebo ali Komu potok solz ne lije**. Glasbenogledališki projekt je navdahnila tema trpljenja Marije med Jezusovim križanjem, kot jo izraža srednjeveško besedilo *Mati žalostna je stala* (Stabat mater). Izvajalci so bili Carmina Slovenica, Slovenski komorni zbor, Jožica Avbelj, Olga Kacjan, Marko Hatlak, Karmen Pečar, Musica Cubicularis, Renata Vereš Klančič, Kaja Lorenci in drugi. Avtorji glasbe: G. B. Pergolesi, J. S. Bach, J. Cooper, A. Vivaldi, P. Vasks, G. Bryars in K. Šilec. Predstava je bila dobro obiskana (638 prodanih vstopnic) in kljub kontroverznemu sprejemu obveljala za drzno, »visoko stilizirano in estetizirano inscenacijo«. Kritika je opazila tudi vsebinsko večplastnost arhetipskega materinstva, kot ga nagovarja avtorica. Dodana vrednost predstave pa je tudi tehnično inovativna in zahtevna multimedijska uprizoritev, ki je vključevala nove, posebej za predstavo kreirane in daljinsko vodene video, avdio in scenske elemente.

Skladno z dolgoletnim partnerskim odnosom smo sodelovali pri promociji in izvedbi **Letnega koncerta Akademskega pevskega zbora Toneta Tomšiča** 19. maja 2012 v Slovenski filharmoniji. Dirigent je bil Sebastjan Vrhovnik, večer so pripravili pod naslovom *Ves svet je oder*. Prvi del koncerta je bil povzetek projekta »William Shakespeare v glasbi in besedi« in je med drugim krstno

predstavil novi deli na Shakespearovo besedilo: *Love is my sin* Gašperja Jereba in *Sonet 130* Mateja Kastelica, ki je bila tudi zmagovalna skladba natečaja za novost na besedilo W. Shakespeara. V drugem delu je zbor predstavil del rednega sezonskega programa, s katerim koncertira doma in v tujini. Koncert so zaokrožile sodobne obdelave slovenskih ljudskih skladb, med njimi tudi novosti Tomaža Habeta (*Hod'te k nam na kres*) in Katarine Pustinek Rakar (*Ti-di-di Drajsa*).

Ob 40-letnici delovanja je **Tržaški partizanski pevski zbor Pinka Tomažiča** 11. novembra pripravil jubilejni koncert pod naslovom *Mi smo tu! Ieri, oggi, sempre! (Včeraj, danes, vedno)*. Koncert je bil razprodan več tednov vnaprej, saj je nenačrtovano sovpadel z družbenimi napetostmi pred začetkom obdobja širših javnih protestov po celi Sloveniji in je po mnenju medijske javnosti prerasel v manifest zahtev po večji solidarnosti in socialni koheziji.

Zaradi velikega zanimanja je zbor pripravil ponovitev 1. decembra. Gostje obeh koncertov so bili: Ženski pevski zbor Kombinat, Partizanski pevski zbor Ljubljana, Gojmir Lešnjak - Gojc, Boris Kobal, Vlado Kreslin, Drago Mislej Mef, Iztok Mlakar, Kraški ovčarji, Dirty Fingers, The Freakwaves. Na prvem večeru so sodelovali Slovenski taborniki v Italiji, Rod modrega vala Trst-Gorica.

1.4 KOMORNA GLASBA

Srebrni abonma

Cikel komorne glasbe Cankarjevega doma je predstavil šest od načrtovanih sedmih koncertov. Novembra napovedani recital pianista Grigorija Sokolova je zaradi bolezni umetnika odpadel. Pianist je visoko individualiziran umetnik svetovnega pomena, zato koncerta nismo mogli nadomestiti z drugim izvajalcem. Nadomestni koncert je načrtovan 2. aprila 2013.

Srebrni abonma predstavlja naši glasbeni sredini komorne koncerte referenčnih vrhunskih mednarodno uveljavljenih umetnikov. Ocenjujemo, da so bili vsi pripravljene koncerti kakovostno izvedeni in so kljub omejenemu številu koncertov ponudili domači publiki uvid v mednarodno referenčno komorno muziciranje. Kot velika težava se kaže preslaba informiranost domače publike (pa tudi pedagogov glasbenih šol) o mednarodnem dogajanju, saj se navadno dobro odzivajo le na obiske koncertov tistih izvajalskih imen, ki jih poznajo že vrsto let. Treba je opozoriti tudi na razliko v pričakovanjih in odzivu mlajše in starejše publike, kar se je izrazilo pri prvih dveh koncertih srebrnega abonmaja. Naša služba za trženje programa namreč veliko sodeluje s šolami in skuša mlado publiko pritegniti predvsem k programom, ki so ji blizu. Takšna sta bila koncerta Dua Leskovar-Sollima in kitarista Marcina Dylla, ki sta bila sicer odlično obiskana. Vendar pa mlada publika prinaša drugačen tip poslušalske pozornosti, ki lahko moti starejšo, navajeno drugačne zbranosti.

V jesenskem delu vpisa abonmaja smo zaznali zaskrbljujoč padec na 165 prodanih abonmajev (prej 203), tudi na račun boljše prodaje zlatega abonmaja. Tudi sicer se področje mednarodnih komornih koncertov kaže kot problematično: razpeto je med obilico komornih dogodkov slovenskih organizacij in glasbenikov na eni strani ter izključno osredinjenost na imena mednarodnega zvezdniskega sistema na drugi, ob dokaj majhnem zanimanju za najboljše mednarodne poudarjalne pristope ter zanimive in smiselne programe. Usmeritev našega komornega programa torej ostaja zavezana predstavljanju referenčnih mednarodnih izvajalcev; žal pa ti ne dosežejo tolikšne pozornosti in živega odziva kot v glasbenih, strokovnih in navsezadnje medijskih krogih svetovnih središč.

Odlično je bil obiskan januarski koncert dua violončel z Moniko Leskovar in Giovannijem Sollimo. Polnokrvna dvojica niza glasbena obdobja in žanre od baroka do sodobnosti, v Ljubljani sta predstavila *suito* Marina Maraisa, priredbo Debussyjevega *Preludija k favnovemu popoldnevu* (G. Sollima) ter skladbo *Razlaga sanj* (2006) Giovannija Sollime. Prepričala sta z nekonvencionalnim pristopom in novimi koncertnimi vsebinami, na katere so se navdušeno odzvali mlajši poslušalci, drugim pa sta kljub visoki izvajalski kulturi delovala poenostavljeno glede na njuno bogato nadarjenost in znanje. Koncert je bil sicer dragocen kot ilustracija novih izraznih iskanj dveh

mojstrskih godalcev, ki želita klasično formulo komornih koncertov prilagoditi potrebam sodobne glasbenosti. Imeli smo 415 prodanih vstopnic.

Gostovanje kitarista Marcina Dylla 15. februarja 2012 smo pripravili v sodelovanju z Društvom prijateljev glasbe Koper, ki je organiziralo tudi mojstrski tečaj za mlade kitariste. Koncert je bil odlično obiskan, Dylle pa je izvedel napovedani spored recitala. Umetnik je pokazal visoko kulturo muziciranja, odlično tehniko in upravičil pričakovanja. Koncert je bil razprodan.

Marca je kot predstavnik mlajše generacije organistov na orglah Gallusove dvorane koncertiral Madžar László Fassang. Izbral je reperezentativen spored skladb od Bacha do znamenite *Volumine* sorojaka Ligetija in zaključil z improvizacijami, po katerih je izjemno cenjen. Koncert je bil odlično obiskan, prodali smo 406 vstopnic.

Izjemno je bilo srečanje s pianistom Pierre-Laurentom Aimardom, ki je v Gallusovi dvorani koncertiral 17. aprila 2012. Dramaturgija njegovega programa je ponudila sodobno branje Lisztove glasbe, predvsem njegovega zadnjega ustvarjalnega opusa, ki kaže nove harmonske in formalne oblike. V poglobljeno zasnovanem sporedu, ki ga je izvedel brez pavz med posamičnimi krajšimi skladbami, je pianist pokazal predvsem skladateljsko povezavo z mlajšimi generacijami (Alban Berg, Aleksander Skrjabin). Glede na ugled izvajalca smo pričakovali večji odziv publike, kar je kot zaskrbljujoč simptom našega glasbenega prostora komentirala tudi strokovna kritika obeh osrednjih dnevnikov (400 prodanih vstopnic).

Jesenski del sezone je uvedel koncert ob tridesetletnici velikih simfoničnih orgel v Gallusovi dvorani, tako smo predvečer obletnice inštrumenta iz delavnice Karla Schukeja zaznamovali s koncertom češkega organista Jaroslava Tůme. Program je večinoma razgrnil dela čeških orgelskih mojstrov (Vitezslava Nováka, Petr Eben, neznani mojster) in se sklenil z improvizacijo na temo Premrlove *Zdravljice*. Strokovna javnost se je na ta koncert dobro odzvala, prodali smo 372 vstopnic.

Godalni kvartet Pavel Haas je decembra nastopil z naslednjo zasedbo: violinista Veronika Jarušková in Marek Zwiebel, violist Pavel Nikl in violončelist Peter Jarušek. Spored Kvarteta mladih čeških glasbenikov se ni razlikoval od napovedanega; največja programska zanimivost in poudarek je bil eden od poznih Beethovnovih kvartetov, *Godalni kvartet št. 13*, ki so ga izvedli s finalom, mojstrovo *Veliko fugo*, op. 133. Koncert je bil povprečno obiskan (225 vstopnic), zaznali smo dober odziv publike, kritika pa je opazila predvsem polnokrvno igro v zahtevnem programu in sodobnejši interpretativni pristop.

Mladi mladim

Komorni cikel, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko, je v letu 2012 predstavil vseh šest načrtovanih koncertov. Večino koncertov je posnel Radio Slovenija. Koncerti so bili zelo dobro obiskani, saj smo v povprečju prodali 93 vstopnic na koncert. Izvrstni mladi koncertanti pa so oblikovali slogovno široke in kakovostno strnjene sporede.

Januarja sta v Klubu CD nastopila harmonikar Uroš Polanc in saksofonist Jan Gričar. Slednjega je na klavirju spremljal Zoltan Peter. Zaradi repertoarne osnove inštrumentov je spored obeh predstavljala predvsem sodobne skladatelje. Koncert v marcu je bil v znamenju pihal: v prvem delu se je predstavil odličen basklarinetist Borut Turk, klavirski partner je bil Tadej Horvat, v drugem delu pa pihalni kvintet Noobsayswhat (izvajalci: Pija Hočevar, flavta; Pavel Kac, oboa; Jasna Komar, rog; Janez Pincolič, fagot; Aleksander Miklavc, klarinet). V akustično prijazni frančiškanski cerkvi je potekal majski koncert s harfistko Ulo Mlakar in organistko Polono Miklavčič.

Jesenski del sezone je odprl skladateljski večer 24. oktobra v Klubu CD, predstavila sta se Matija Krečič, ki je pokazal zrel opus v okviru raznovrstnih zasedb od inštrumentalnih solov in duov do vokalnih ansambelskih skladb. V drugem delu je svojo glasbeno misel, ki se giblje v okvirih

jazzovskih in etno vzorcev, predstavil Matija Marčina. 21. novembra sta se v Dvorani Slavka Osterca Slovenske filharmonije predstavila nagrajenca Tekmovanja mladih slovenskih glasbenikov 2012, kitarist Jaka Klun in violinistka Lucija Krišelj (na klavirju jo je spremljal Rok Palčič). Odlično obiskani decembrski pevski recital v Dvorani Slavka Osterca je predstavil tenorista Davida Jagodica in sopranistko Jerico Steklasa.

Drugi komorni koncerti

28. marca smo v dvorani Slovenske filharmonije pripravili koncert **Klavirskega tria Amael**, ki ga sestavljajo pianistka Tatjana Ognjanović, violinist Volodja Balžalorsky in violončelist Damir Hamidulin. Na spored so uvrstili dela Franza Schuberta, Alfreda Schnittkeja in Ludwiga van Beethovna ter se izkazali kot uigran trio z visoko kulturo komorne igre. Prodali smo 206 vstopnic, kar ocenjujemo kot dober obisk.

Po skoraj desetletju se je v našem programu ponovno predstavil kitarist **Mladen Bucić**, ki je v spored poleg klasičnih kitarskih mojstrov uvrstil tudi sodobnike Dušana Bogdanovića in Federica Morena Torrobo, dober odziv pa je doživela tudi prva slovenska izvedba kitaristove skladbe *Trije haikuji*, ki jo je sicer že predstavil v zamejstvu. Koncert je bil dobro obiskan, z 240 prodanimi vstopnicami.

Javni nastop študentov orgel Akademije za glasbo

Programska stalnica našega sporeda je letni recital orgelskega razreda Akademije za glasbo v Ljubljani na orglah Gallusove dvorane. Pod mentorstvom Renate Bauer so se 22. maja predstavili študentje Marko Heričko, Gašper Jereb, Bojana Ivančič, Anita Kralj in Ana Klopčič. Na sporedu so bila dela Johanna S. Bacha, Jana P. Sweelincka, Igorja Dekleve, Josefa Kličke, Marcela Dupréja, Alexandra Guilmanta, Slavka Osterca, Petra Ebna in improvizacije Gašperja Jereba.

V okviru nove serije orgelskih koncertov, s katerim smo počastili tri desetletja inavguracije orgel v Gallusovi dvorani, smo 21. novembra prav tam izvedli recital Daliborja Miklavčiča za pedalni čembalo in orgle. Koncertant je v zadnjih letih po Evropi predstavil koncept recitala s pedalnim čembalom. Prisluhnili smo delom Johanna Sebastian Bacha, Matthiasa Weckmanna, Charlesa Marie Widorja, Marcela Dupréja, Pierra Attaingnanta in Petra Ebna, na pedalnem čembalu pa je izvedel skladbe Johanna Sebastian Bacha.

2 DRUGA GLASBA

Program Druge glasbe smo izvedli v treh širših sklopih – Glasbe sveta, Jazz in mejne glasbene zvrsti ter v dveh posebnih programskih sklopih Svetlobna gverila in Brecljevanje. Ocenjujemo, da so bili koncerti na visoki ravni, čemur pritrjuje strokovna javnost s številnimi kritikami, predvsem v dnevnih časopisih. Naleteli pa smo na zelo slab obisk pri nekaterih projektih (Dulsori, Toumani Diabate), upadel je tudi obisk Cankarjevih torkov, zato programa v celoti ne moremo oceniti kot odličnega. Za zelo uspešna so se izkazala sodelovanja s koproducenti: Café Teater (La Vie en Rose), Drugo godbo (koncerta v Klubu CD) in Narodnim domom Maribor (koncert Adama Lana na Jazzlentu).

Izvedli smo večino predvidenih prireditev, nekatere, ki so odpadle, smo nadomestili z drugimi; zaradi krčenja finančnih sredstev smo zmanjšali število prireditev pri Cankarjevih torkih.

2.1 GLASBE SVETA

Program so sestavljali sklopi: Nasmeh Koreje (s tremi koncertnimi večeri, od tega je bil eden vključen v abonma Glasbe sveta) in abonma Glasbe sveta s šestimi koncertnimi večeri (trije spomladi, trije jeseni). Izvedli smo tudi štiri koncerte kot partnerji 29. mednarodnega festivala Druga godba.

Nasmeh Koreje sta uvedla nastopa najbolj znane plesno-glasbene skupine Dulsori. Nastopa sta bila tudi del abonmaja Glasbe sveta. Sledila sta koncerta klasične tradicionalne korejske glasbe in skupine Tori Ensemble, ki smo ga izvedli v sodelovanju z Drugo godbo, saj je bil to predpogoj Korejske fundacije, ki je zagotovila sredstva za gostovanje.

Sodelovanje z Zavodom Druga godba pri organizaciji in izvedbi festivala Druga godba je sicer potekalo tako, da je za koncerte Madredeus v Gallusovi dvorani in za koncerte v Klubu CD (Moriarty; Erkan Ogur & Derya Turkan ter Amira; Tori Ensemble) CD prispeval organizacijsko in izvedbeno ekipo, Druga godba pa je poravnala neposredne stroške koncertov, razen načrtovanega deleža za neposredne stroške za koncerta Erkan Ogur/Amira in Tori Ensemble. Druga godba je poravnala tudi stroške dvorane za koncerta Madredeus in Moriarty.

NASMEH KOREJE

Večino programa smo izvedli v zglednem sodelovanju s korejskim Arts Councilom, ki je zagotovil honorarje in potne stroške za nastope korejskih glasbenikov (razen Dulsori in Tori Ensemble).

DULSORI

Najbolj spektakularna tolkalna skupina iz Južne Koreje v tem stoletju, ki izhaja iz tradicionalnih ritmov Koreje. Osupljivo bobnanje in scenski nastop, ki jemlje dih obiskovalcem, kjer koli se skupina pojavi, od Avstralije, Afrike, do celotne Evrope. Dulsori (divji ritem) si prizadeva obuditi duha starodavnih korejskih slavij. Gre za vokalno-inštrumentalni obred, v katerem se energiji nastopajočih in obiskovalcev povezujeta in skupaj prispevata k nepozabni izkušnji. Izvedli so dva atraktivna nastopa, obisk je bil soliden, vendar smo kljub temu načrtovali večje število obiskovalcev.

10. in 11. februar, Gallusova dvorana

TORI ENSEMBLE

Yoon-jeong Heo, komungo (šeststrunske citre), vodja; Kwon-soon Kang, džonga (klasična lirična pesem); Young-chi Min, degum (bambusova flavta), ango (boba v obliki peščene ure); Suk-joo Lee, piri (bambusova oboa).

Yoon-jeong Heo, ena vodilnih glasbenih osebnosti v Koreji in virtuoziinja na svojem inštrumentu, je leta 2007 ustanovila ansambel, ki igra na tradicionalne korejske inštrumente, z namenom, da bi lokalni slog odprla srečevanjem z glasbo od drugod. Tako je hitro našla pajdaše na newyorški sceni (Ned Rothenberg, Erik Friedlander, Satoshi Takeishi). Razširjeni ansambel je pod imenom Tori Project nastopal tako v ZDA kot v Evropi in navduševal občinstvo z glasbo, ki je niso slišali še nikoli. Predano igranje inštrumentov, pesmi korejskega dvora, sijajne improvizacije. Stara in nova muzika od daleč je ponudila posebno doživetje in enega vrhuncev obeh festivalov (Nasmeh Koreje in Druga godba) v polnem Klubu CD. Koncert je bil brez vstopnine.

11. junij, Klub CD

VEČER KLASIČNE TRADICIONALNE KOREJSKE GLASBE

Orkester SNG Opera in balet Ljubljana

Dirigent: Sung-Jin Kim; solisti: Jae-Won Lim, degum; Dae-Seok Jeong, komungo; Kwon-Soon Kang, glas; Ji-Young Yi, kajagum

Program: Sung-Hwan Choi, *Arirang*, fantazija za orkester; Sung-Ki Kim, *Transformacija*, za degum in orkester; Dae-Seok Jeong, *Suridže*, koncert za komungo in orkester; Alojz Srebotnjak, *Slovenski ljudski plesi*, za orkester; June-Hee Lim, *Pesem za žensko dušo*, koncert za ženski glas, kajagum in orkester; June-Hee Lim, *Reka Han*, simfonična pesnitev

Koncert je bil brezplačen, zato ga je obiskalo večje število obiskovalcev.

12. junij, Gallusova dvorana

ABONMA GLASBE SVETA

Abonma Glasbe sveta v letu 2012 vključuje osmo in deveto sezono. Z njegovo uvedbo leta 2004 je Cankarjev dom zgradil enega svojih programskih stebrov, saj sta ga občinstvo in tudi strokovna kritika zelo dobro sprejela. Večkrat so bili odzivi navdušujoči, dvorane pa povsem polne. Program abonmaja se vsako leto navezuje tudi na festival Oddaljenih kultur, občasno z večkratnimi tematskimi večeri. Program skuša vsako leto predstaviti aktualno dogajanje na področju glasb sveta (world music) kot tudi pri spajanju različnih zvrsti, kjer imajo prevladujočo vlogo vpogled ali navezave z ljudsko glasbeno zapuščino. Tako spremljamo kariere največjih lokalnih glasbenih zvezdnikov, ki so prodrli tudi na zahodno glasbeno prizorišče, občasno pa predstavimo zgodovinsko pomembne glasbene osebnosti, ki še nikoli niso nastopile v Sloveniji. V osmi sezoni so bili takšen primer angolski pevec Bonga, korejska skupina Dulsori in izjemni indijski kitarist Vishwa Mohan Bhatt s projektom Desert Slide.

BONGA (Angola)

Bonga, vodilni glas, konge, dikanza, Betinho, kitara; Juvenal Cabral, bas; Ciro Lopes, harmonika; Gibson, bobni

Še en legendarni glasbenik je prišel k nam prvič. Pevec, ki je glasbo svoje domovine popeljal v svet že v sedemdesetih letih ter od takrat naprej s svojim nežnim in zapeljivim glasom mehča srca damam vseh generacij. To je storil z legendarnima albumoma *Angola '72* in *Angola '74*, ki ju je posnel na Nizozemskem, kamor se je zatekel pred policijskim pregonom portugalskega vojaškega režima. Bonga je namreč v šestdesetih letih tekmoval za Portugalsko pod rojstnim imenom Barcelo de Carvalho in bil kar desetletje državni rekorder na 400 m. Hkrati je bil v svoji domovini politično dejaven v gibanju za neodvisnost, pri čemer je uporabljal svoje »afriško« (nekolonialno) ime Bonga Kuenda. Ko so Portugalci ugotovili »prevaro«, se je moral zateči na Nizozemsko. Dandanes se lahko pohvali s številnimi uspešnimi albumi, ki jih predstavlja po vsem svetu. Ob dejstvu, da je pesem *Sodade* (najbolj značilen primer melanholične pesmi hrepenenja) s Cesario Evoro postala svetovni glasbeni fenomen, se lahko le nasmehne, saj je bil on med prvimi, ki jo je pel, že 18 let preden je zaslovela.

Koncert je bil zelo toplo sprejet med občinstvom kot tudi strokovno javnostjo.

14. januar, Linhartova dvorana

DULSORI (J. Koreja)

(glej Nasmeh Koreje)

DESERT SLIDE (Indija)

Pandit Vishwa Mohan Bhatt, mohan veena; Prithviraj Suresh Mishra, tabla; Anwar Khan Manganiar, glas; Gazi Khan Barna, kartâl; Feiruz Khan Manghaniyar, dholak; Ghewar Khan Manghaniyar, kamanchiya

Prav gotovo gre za enega najboljših glasbenih projektov zadnjih let. Čarodej slide kitare in gremijev nagradenec Vishwa Mohan Bhatt (skupni album z Ryjem Cooderjem) ter neobrzdana radžastanska skupina Divana so pripravili glasbeno poslastico z najboljšimi glasbenimi začimbami Indije.

Vishwa Mohan Bhatt je eden redkih indijskih glasbenikov, ki so prepoznavni tudi na Zahodu. Slovi ne samo kot izjemen improvizator, temveč tudi kot senzibilen skladatelj. Nekdanji učenec Ravija Shankarja je iznašel glasbilo mohan veena, kitaro, ki združuje lastnosti indijskih tradicionalnih brenkal s tistimi, ki jih ima severnoameriška slide kitara: najlepše značilnosti Vzhoda in Zahoda tudi nenehno plemeniti.

Odličen koncert pred razprodano Linhartovo dvorano.

14. marec, Linhartova dvorana

MÁRTA SEBESTYÉN (Madžarska)

Márta Sebestyén, glas, pihala, tolkala; Judit Andrejszki, glas, čembalo; László Perger, akustična kitara, bolgarska tambura; Ferenc Sebő, lajna, akustična kitara, glas; Iván Barvich, piščal tarogato, bolgarski kaval, tambura; Pál Havasréti, glas, lajna, kontrabas, tolkala

Nedvomno ena najpomembnejših evropskih vokalistik zadnjih tridesetih let, ki jo je širša javnost sprejela po filmu *Angleški pacient*. Toda pri nas smo jo spoznali že veliko prej, bodisi prek koncerta na Drugi godbi s skupino Muzsikás bodisi na drugih odrih. K nam je prinesla tradicionalne pesmi Madžarov in drugih prebivalcev te dežele, zlasti njenih manjšin, v najprivlačnejši podobi. Do dandanes namreč te pesmi ni še nihče odpel s tako privlačnim glasom in tako srčno. Bil je lep koncert, obisk pa je bil slabši od pričakovanega.

S podporo Veleposlaništva Madžarske
19. oktober, Linhartova dvorana

TOUMANI DIABATE (Mali)

Filifing Toumani Diabaté, kora; Fode Kouyaté, bobni; Fanta Mady Kouyatée, kitara; Mohamed Koita, bas

Grammyjev nagrajenec, kralj kore in sovodja projekta AfroCubism Toumani Diabaté je prvič v Sloveniji predstavil lastno skupino, s katero navdušuje po največjih mestih in dvoranah na svetu. Glasbenik iz družine mojstrov kore, ki sega kar trinajst generacij v preteklost, se rad pohvali, da igra glasbo, starejšo od Bacha. Slavo je uspešno delil s pokojnim Alijem Farko Touréjem, zdaj pa jo razširja z različnimi mednarodnimi projekti in s svojo skupino, s katero jo posnel zelo uspešen album *Boulevard de l'Indépendance*. Poleg izjemnega igranja Toumanija Diabatéja krasita še odrsko izžarevanje in komunikativnost. Odličen koncert, navdušeno občinstvo in kritike, vendar zelo skromno število obiskovalcev. „Plemenit ostanek, podaljšan na svetovne odre, je podajanje umetnosti 'dželija', namenjeno pozivu k plesu, a še bolj h globokemu poslušanju, ki naj navdahne poslušalce k dejanju, k aktivnemu odzivu. Ta 'duhovni' in kozmopolitski vidik je neizbrisen v godbi, navzven izčiščen, preprost – in prelep.“ Ičo Vidmar, Dnevnik

13. november, Gallusova dvorana

KAYHAN KALHOR & ALI BAHRAMI FARD (Iran)

Kayhan Kalhor je v glasbenem svetu znan kot največji mojster na kemančeju, perzijskih goslih, ki jih igra z neverjetno zanesenostjo. Tokrat se je predstavil z basovskim kemančem, ki so ga posebej zanj naredili v Avstraliji. Skupaj z Alijem Bahramijem Fardom sta izdala odlično ocenjeni album *I Will Not Stand Alone*, ki sta ga bosta predstavila tudi v Ljubljani na odličnem koncertu v polnem Klubu CD.

27. november, Klub CD

SODELOVANJE DRUGE GODBE in CD

MORIARTY (Francija)

Rosemary Moriarty, glas; Tom Moriarty, orglice; Arthur Moriarty, kitara, tolkala; Zim Moriarty, kontrabas, kitara; Charles Moriarty, kitara; Vincent Moriarty, bobni, tolkala; Eric Moriarty, bobni, tolkala

Ime so si nadeli po Kerouacovem junaku iz knjige *On the Road*, v širni svet pa jih je izstrelil *Jimmy*, veliki hit z njihovega prvega albuma. Glasbeniki, ki so se rodili francoskim in ameriškim staršem, so hitro prepotovali svet in postali kultna skupina s svojevrstnim glasbenim slogom, ki se navdihuje pri irski tradicionalni glasbi, countryju in bluesu. Odlične kritike in navdušeno občinstvo v dobro zasedenem Klubu CD.

8. maj, Klub CD

MADREDEUS (Portugalska)

Beatriz Nunes, glas; Pedro Ayres Magalhães, klasična kitara; Carlos Maria Trindade, klaviature; Jorge Varrecoso, violina; António Figueiredo, violina; Luis Clode, violončelo

Če je kateri sodobni ansambel dosegel popolno zvočno milino, potem so to Madredeus. Lani so se vrnili, da bi proslavili svojih petindvajset let s predelanim gradivom svojih klasik in angelskim glasom nove pevke Beatriz Nunes. Zdi se, da je ustanovitelj in vodja zasedbe Pedro Magalhães v njej ponovno našel ustvarjalni navdih, ki pesmi Madredeus popeljejo v neskončnost. Še vedno so rahločutne,

otožne, zasanjane, nostalgične. Bil je dober koncert, vendar je žal na isti večer v Križankah nastopila Zaz, zato je bil obisk koncerta skromen
12. maj, Gallusova dvorana

ERKAN OĞUR & DERYA TÜRKAN / Turčija in **AMIRA** / BiH

Erkan Oğur, kitara; Derya Türkan, kemanče

Amira, glas; Bojan Z, klavir; Nenad Vasilić, kontrabas; Bachar Khalife, tolkala

Izjemna glasbenika črpata globoko v orientalski tradiciji in jo oživljata v duhu današnjega časa. Oğur je že v sedemdesetih letih razvil kitaro »fretless«, ki mu je omogočala igranje kompleksnejših netempiranih orientalskih lestvic (makam). Türkan je eden najbolj cenjenih glasbenikov na svetu, ki igrajo malo turško violino kemanče. Igral je na številnih albumih Kudsija Ergunerja in sodeloval s številnimi mojstri jazza, kot sta Renaud Garcia-Fons in Bojan Z. Oğur in Türkan nedvomno igrata turško glasbo, a z izjemnim avtorskim pečatom in presunljivo usklajenostjo.

Po sodelovanju z Merimo Ključo je mojstrica sevdalink našla novo sorodno dušo. V Franciji živeči pianist Bojan Z se umetniško vrača v svojo nekdanjo domovino z izborom tradicionalnih pesmi iz Bosne, Srbije, Makedonije in s Kosova. Iskrive interpretacije se gibljejo med radostjo in žalostjo, iz obeh razlogov pa priteče tudi kakšna solza. Koncert je bil zelo dobro obiskan in je imel dobre kritike.
26. maj, Klub CD

TORI ENSEMBLE (J. Koreja)

(glej Nasmeh Koreje)

2.2 JAZZ IN CANKARJEVI TORKI

Program so sestavljali trije sklopi: Cankarjevi torki (21), 53. jazz festival Ljubljana in koncerta Big Banda RTV Slovenija.

Poleg sodelovanja pri izvedbi dveh koncertov Big Banda RTV Slovenija smo sodelovali tudi s festivalom Jazz Lent (Narodni dom Maribor) pri koncertu Adama Lana (Jazz festival Ljubljana).

CANKARJEVI TORKI

Cankarjevi torki v Klubu CD so s svojo programske svežino in nenehnim dogajanjem zapolnili in nadgradili glasbeno ponudbo v Ljubljani ter predstavljali jedro programa druge glasbe. Zaradi manjših sredstev MIZKŠ je bilo število torkov manjše, kot je bilo predvideno, in zato se je cikel končal oktobra. V primerjavi s prejšnjimi leti se je zmanjšalo število obiskovalcev in ni bila dosežena raven obiska v skladu z načrtovanimi prihodki.

Konceptualno program koncertov tega glasbenega sklopa temelji na naslednjih načelih:

- promoviranje jazzovske umetnosti vse koledarsko leto ter s tem vzgajanje in navajanje občinstva na glasbeno zvrst, ki razvija svobodni duh in oblikuje kritično glasbeno misel;
- dopolnjevanje in posodabljanje programskih vsebin Ljubljanskega jazz festivala ter s tem oblikovanje jazzovske kakovosti v prostoru, ki naj bi dopolnila ali razširila programske zagate, povezane s kratkostjo jazz festivala, ga vse leto uravnavala in dolgoročno zagotavljala širino programske politike jazzovske ponudbe Cankarjevega doma;
- z uvrščanjem koncertov mejnih glasbenih zvrsti želimo povečati splošno kulturno ali glasbeno zavest v tem kulturnem okolju;
- spodbujanje ustvarjalnosti, povezane z jazzom in drugo sodobno glasbo.

NARAT BAND (Slovenija)

Boštjan Narat, glasbenik, filozof, vodja skupine Katalena in kantavtor, se je po odmevnem solo prvencu *Strah je odveč* in po petem albumu *Noč čarovnic* Katalene znova vpisal v slovenski glasbeni prostor. Pri svojem novem kantavtorskem projektu je združil moči z izkušenimi in preizkušenimi glasbenimi sopotniki: Matevžem Kolencem, članom skupine Melodrom, ki se podpisuje pod

aranžmaje, električne kitare in bas, Polono Janežič, ki podobno kot pri Melodromu in Kataleni pri novem Naratovem projektu skrbi za klaviature, Jeleno Ždrale, prvo violino slovenske glasbene scene, ter Blažem Celarcem, bobnarjem in tolkalcem, članom skupin Brina, Hamlet express, Mildreds in Los Hermanos muy simpaticos. Pesmi, ki so nastajale v zadnjem letu in ki so jih (vsaj nekatere) redni obiskovalci Naratovih kantavtorskih koncertov že poznali, so tako pridobile novo, svežo in predvsem za prostor, v katerem so nastale, neznačilno podobo, ki so v obliki ploščke izšle spomladi 2012. Dober koncert z dobrim obiskom.

10. januar

FIRE! (Švedska)

Mats Gustafsson, pihala, *fender rhodes*, elektronika; Johan Berthling, bas, orgle; Andreas Werliin, bobni, tolkala

Zasedba, sestavljena iz mednarodno priznanih skupin (The Thing, Tape, Wildbirds & Peacedrums), je razburkala glasbeno prizorišče s svojevrstno avtorsko poetiko, ki zajema iz zgodovine jazza, elektronske glasbe in noisa. Dober koncert in povprečen obisk za jazzovske koncerte.

17. januar

ROBERT JUKIČ in KRAMP (Slovenija, Avstrija)

Mednarodni priznani basist in skladatelj Robert Jukič je predstavil projekt Dobrote iz skrinje zarote, ki ga je slovenska glasbena kritika uvrstila med najboljša avtorska dela leta 2011 v Sloveniji. V koncertni različici so sodelovali Andraž Mazi, Metod Banko, Tonč Feinig in drugi. Koncert je bil zelo slabo obiskan. V turobnem ozračju so nastopajoči nastopili profesionalno.

24. januar

SAVINA YANNATOU & PRIMAVERA EN SALONICO (Grčija)

Savina Yannatou, glas; Kostas Vomvolos, kanun, harmonika; Kyriakos Gouventas, violina; Harris Lambrakis, nej; Yannis Alexandris, ud, kitara, tambura; Michalis Siganidis, kontrabasdouble bas; Kostas Theodorou, tolkala

Po desetletju, ko je nastopila v Linhartovi dvorani CD, in po številnih odlično sprejetih cedejih za založbo ECM se je v Ljubljano vrnila ena najbolj cenjenih pevk iz Sredozemlja z odlično spremljevalno skupino iz Soluna, ki z veliko improvizacije popelje pesmi Sredozemlja v povsem svoj svet. Dober koncert in soliden obisk.

31. januar

JANJA MAJZELJ Goli na odru (Slovenija)

Goli na odru je glasbeni projekt igralka in nagrajenke Prešernovega sklada 2011, ki se spogleduje s šansonom in tangom. Pri projektu in na koncertu so sodelovali še Joži Šalej, Jelena Ždrale, Nino de Gleria in Blaž Celarec. Koncert se je izjemoma začel ob 22. uri (po proslavi ob kulturnem prazniku) in se iztekel v kulturni praznik.

7. februar

FOOD (Norveška, VB)

Thomas Strønen, bobni, živa elektronika; Iain Ballamy, tenorski in sopranski saksofon

Lirična elektroakustična improvizacija zaznamuje ta odlični duo, ki je aprila 2010 izdal svoj prvenec za založbo ECM. Deluje od leta 2006 in je nastopil na vidnih jazz festivalih po Evropi. Koncert je dobil zadržane kritike, obisk je bil podpovprečen.

14. februar

NOSTALGIA 77 feat JOSA PEIT

Kit Downes, klavir; Ben Lamdin, kitara; Josa Peit, glas; Riaan Vosloo, bas; Tim Giles, bobni; James Allsopp, pihala; Fulvio Sigurta, trobenta

The Sleepwalking Society, dolgo pričakovani četrti studijski album *Nostalgie 77*, na katerem slišimo nemško pevko Joso Peit, je izšel marca 2011 pri založbi Tru Thoughts. Sledilo je obsežno gostovanje

po Veliki Britaniji in Evropi. The Sleepwalking Society prežemata bogata odtenka bluesa in folka, v njem odzvanja cel niz različnih glasbenih slogov. Zelo dober koncert, dobre kritike in veliko obiskovalcev.

21. februar

SAMO ŠALAMON 2ALTO feat. LOREN STILLMAN, JOHN O'GALLAGHER & ROBERTO DANI

Slovenija, ZDA, Italija

Loren Stillman, altovski & sopranski saksofon; John O'Gallagher, altovski saksofon; Samo Šalamon, el. kitara; Roberto Dani, bobni

Najnovejši mednarodni jazzovski projekt Sama Šalamona z dvema newyorškima saksofonistoma in italijanskim bobnarjem je potrdil Šalamonov talent, tokrat pa je prvič imel tudi dober obisk.

28. februar

BRINA Slečena koža (Slovenija)

Brina Vogelnik, glas; Jelena Ždrale, violina; Luka Ropret, kitare; Drago Ivanuša, harmonika; Nino de Gleria, bas; Blaž Celarec, tolkala

Brinin glas na novem albumu *Slečena koža* zveni osupljivo, ko pripoveduje stare ljudske, in čustveno, ko se posveča zgodbam vsakdanjika. Bend se giblje lahko od virtuoznosti do minimalistične spremljave in ves čas zveni navdihnjeno. Dober obisk in dober odziv občinstva, skupina pa je imela boljši nastop kot ob predstavitvi novega albuma na Drugi godbi.

6. marec

RESONANCE ENSEMBLE (Švedska, Poljska, Ukrajina, ZDA)

Magnus Broo, trobenta (Š); Dave Rempis, altovski & tenorski saksofon (ZDA); Mikolaj Trzaska, altovski saksofon, basovski klarinet (P); Waclaw Zimpel, klarinet (P); Ken Vandermark, tenorski in baritonski saksofon, klarinet (ZDA); Steve Swell, pozavna (ZDA); Per-Åke Holmlander, tuba (Š); Mark Tokar, bas (ZDA); Devin Hoff, bas (ZDA); Tim Daisy, bobni (ZDA); Michael Zerang, bobni (ZDA)

Orkester združuje odlične improvizatorje iz Chicaga, Stockholma, Gdanska in Kijeva ter skladateljsko sledi »suite forms« pod vplivom Duka Ellingtona in Charlesa Mingusa. Koncert je bil pomemben, ker je v Sloveniji prvič predstavil izbor novega vzhodnoevropskega jazza. Kritike so bile zadržane in tudi obisk ni izpolnil pričakovanj glede na sredstva, ki so bila namenjena za neposredne stroške.

13. marec

TIM BERNE & SNAKEOIL (ZDA)

Tim Berne, saksofoni, skladbe; Oscar Noriega, pihala; Matt Mitchell, klaviature; Ches Smith, bobni; Tim Berne predstavlja enega najboljših projektov v svoji karieri. Snakeoli (prej Los Totopos) vre od novih idej in februarja 2012 je izdal album *Snakeoil* za založbo ECM. Koncert je potrdil visoka pričakovanja, obisk pa je bil katastrofalno slab.

MARC RIBOT Really The Blues (ZDA)

Marc Ribot, kitare, Cooper-Moore, klaviature; Brad Jones, bas; JT Lewis, bobni

Nov projekt proslavljenega kitarista se je odpeljal v osrčje R&B klasik. Standardno velik obisk za Ribotove koncerte in dobre kritike. "... Pogled na bend, na 'belega judovskega črnca' in tri imenitne črnske glasbenike je v Cankarjevem domu razkrival natanko to: Ribotovo socialno-glasbeno senzibilnost in občutek za 'popravljanje' krivic ter opozarjanje nanje v času, ki je izrazito mimobežen."

Ičo Vidmar, Dnevnik

27. marec

DEMETER (Slovenija) in NEVCHEHIRLIAN (Francija)

Jure Engelsberger, glas, akustična in električna kitara; Miha Zbašnik, klasična in akustična kitara, glas;

Frederic Nevchehirlian, glas, kitare; Julien Lefèvre, violončelo, kitara; Gildas Etevenard, bobni; Stéphane Paulin, zvok

Duo Demeter je zrasel iz gimnazijskega neopanka devetdesetih ter se po treh albumih z bandom Racija (1995–2000) sčasoma preobjedel hrupa in hitrosti. Ob neuspešnem iskanju bobnarja z občutkom sta se člana podala v akustične vode in sledita vodilu, da je komad dober takrat, ko zveni dobro na akustični kitari. Avtorja besedil in glasbe Miha Zbašnik (1977) in Jure Engelsberger (1977) sta samouka, ki po svoje prepletata igro dveh kitar in vokalov ter svoje refleksije nizata v bolj ali manj posrečena besedila. Žal glasbenika nista predstavila novega gradiva, kot je bilo sprva pričakovano.

Več let po smrti Jacquesa Preverta javnosti ostaja nerazkrita celotna umetnikova razsežnost: stvaritve upornega poeta in predanega pisatelja. To neraziskano gradivo, pogosto neizdano in še nikoli prej orkestrirano, je Nevchehirlian zbral in priredil v pesmi. V Nevchehirlianovi poustavitvi Prévertov umetniški izraz, od govorne besede, melodij in pesmi do improvizacij, prejme nepričakovano silovitost. To je pokazal tudi na novem, odličnem ljubljanskem koncertu.

GET THE BLESSING (VB)

Clive Deamer, bobni; Jim Barr, bas; Jake McMurchie, saksofoni; Pete Judge, trobenta

Če zapišemo, da ta energični angleški kvartet igra jazz-rock, smo povedali premalo. Kajti Get the Blessing se ne navezuje na jazz-rock in fusion iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja, marveč je navdihnjeno z Ornettom Colemanom jazzu pridal grobost in neposrednost ter plesnost rocka, temu pa večslojnost, nepredvidljivost in kompleksnost jazzu. Po odličnem nastopu na ljubljanskem jazz festivalu 2009 se je na naše odre vrnil z novim albumom in sijajnim koncertom pred številnim občinstvom, ki je bilo navdušeno. Dobro oceno je koncert požel tudi v strokovni javnosti.

“... potegnili so občinstvo, dobroslušneži njih in špil je šel samo navzgor ...” Ičo Vidmar, Dnevnik
10. april

TIGRAN HAMASJAN klavir (Armenija)

Hamasjan je vzhajajoča zvezda jazzovskega klavirja iz Armenije, ki osvaja evropske jazzovske odre kot po tekočem traku. Tudi ljubljanski koncert je upravičil visoka pričakovanja. Dober odziv občinstva, kritiki pa so “zaspali”.

17. april

HANNE HUKKELBERG (Norveška)

Hanne Hukkelberg, vodilni vokal, kitara, sintetizator; Ivar Grydeland, kitara, notesnik; Mai Elise Solberg, vokal, kitara, sintetizator

Predstavitve novega albuma *Featherbrain* – lomljiv in prožen, silovit in pretanjen odzven nekakšnega antičnega popa je ponovno dokazal razkošen ustvarjalni kredo te izjemne mlade norveške umetnice. Dober obisk ter dober odziv občinstva in kritikov.

24. april

HARRIS EISENSTADT SEPTEMBER TRIO (Kanada, ZDA)

Harris Eisenstadt, bobni; Ellery Eskelin, tenorski saksofon; Angelica Sanchez, klavir
Eden redkih bobnarjev, ki slovi tudi kot skladatelj in sodi med najbolj vsestranske glasbenike svoje generacije, brez katerega si ni mogoče zamisliti aktualne newyorške glasbene scene. Zelo dober komorni koncert, a za zelo malo obiskovalcev. Zelo dobre kritike.

25. september

NANA MILČINSKI: Še ena pomlad (Slovenija)

Nana Milčinski, glas; Martin Štibernik, klaviature; Anže Langus Petrović, bas; Sergej Randjelović, bobni; Žiga Stanonik, kitara; posebni gost: Juš Milčinski

Dramaturginja, režiserka, igralka in pevka je premierno predstavila uglasbeno poezijo svojega dedka Frana Milčinskega Ježka, ki je izšla na uspešnem albumu *Še ena pomlad*.

2. oktober

STEVE LEHMAN TRIO (ZDA)

Steve Lehman, saksofon; Matt Brewer, bas; Damion Reid, bobni

Šestkrat (2006–11) zmagovalec rubrike Rising Star Artist v reviji Downbeat in najboljši jazzovski album leta 2009 (Travail, Transformation & Flow) v New York Timesu. Steve Lehman se je predstavil v »zvezdniškem« triu z basistom Mattom Brewerjem in bobnarjem Damionom Reidom ter v popolnosti upravičil visoka pričakovanja. Dober odziv občinstva in odlične kritike.

9. oktober

BELLERUCHE (VB)

Kathrin deBoer, glas; Ricky Fabulous, kitara; DJ Modest: elektronika

Trio iz Londona v spoju omamnega ženskega glasu, silovitega analognega zvoka in iskrive elektronike. Z atraktivnim nastopom so predstavili novi album *Roller Chain*, ki je izšel pri založbi Tru Thoughts. Soliden odziv občinstva, kritika samo na Radiu Študent.

NEOMI (Slovenija)

Saša Vipotnik, glas; Tadej Košir, kitara; Jernej Kržič, bas; Erik Marenče, klaviature; Anže Žurbi, bobni

Zasedba v avtorskih pesmih z iskrenimi poetičnimi besedili na zgoščenki *Poglej* (december 2011) podaja urbano pop glasbo s primesmi soula. Na koncertu se je poznalo, da skupini primanjkuje koncertnih izkušenj.

23. oktober

53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA

28.–30. junij 2012 Križanke, Klub CD, Štišova dvorana

Spremenjena festivalska podoba, kot sta jo ponudila jubilejni 50. jazz festival Ljubljana in njegovo nadaljevanje v letih 2010 in 2011, je festivalsko podobo prestolnice prevetrila z večdnevni celodnevni dogajanjem in Klubom CD kot središčem dogajanja. Ker je bil ta koncept izjemno dobro sprejet tako od strokovne javnosti kot obiskovalcev, smo to usmeritev nadaljevali tudi v letu 2012. Projekt sta vodila vodja programa CD Bogdan Benigar in Pedro Costa, vrhunski poznavalec jazz iz Lizbone, ki je solastnik jazzovske založbe Clean Feed ter organizator festivalov Clean Feed po svetu. Program sta pripravila skupaj, objavljen je bil marca 2012.

Festival je trajal od 28. do 30. junija s pomembno novostjo, mini festivalom 12 Points Plus, ki smo ga združili z novinarsko konferenco. Z izvedbo tega dogodka smo izpolnili pogoje za prijavo na razpis EU Culture za podporo festivalom. Izpolnili smo tudi željo večine obiskovalcev in strokovne kritike, da bi Jazz festival potekal v Križankah dva dneva. Koncerti so potekali še v Štišovi dvorani in predvsem v Klubu CD, ki je bil ponovno zelo živahno osrednje srečevališče obiskovalcev festivala, med katerimi so bili tudi novinarji iz tujine, v času festivala pa je v Ljubljani zasedalo tudi predsedstvo Europe Jazz Network, katerega član je z Jazz festivalom Ljubljana tudi Cankarjev dom, njegov predstavnik v mreži Bogdan Benigar pa je bil septembra izvoljen v novo predsedstvo na generalni skupščini mreže.

Ob pričakovanem obisku so bili kritiki zelo navdušeni nad programom in njegovo izvedbo, festival pa je požel velik odmev tudi v tujini z objavo daljšega zapisa na spletni strani All About Jazz. Recenzije so bile objavljene še v nemških, italijanskih, hrvaških in srbskih medijih.

Med najbolj izstopajočimi koncerti so kritiki izbrali duo Joeja McPheeja in Ingebrigta Håkerja Flatena, koncert kvarteta Trumpet & Drums in solo koncerta Petra Evansa in Kaje Draksler.

Festival je nadaljeval sodelovanje z založbo Clean Feed, ki je v letu 2012 izdala dva koncertna posnetka s festivala 2011 (Angles 8, Igor Lumpert Trio). Na lanskem festivalu je posnela še več koncertov, ki bodo izdani v letu 2013, med drugimi tudi solo recital Kaje Draksler.

“... Prijetno sveže poslušalske skušnjave ... Ljubljanski jazz letos ni samo preživel. Bil je živ.” Ičo Vidmar, Dnevnik

Program:

20. junij, Klub CD

12 Points Plus napoveduje 53. jazz festival Ljubljana

Elifantree (Finska)

Kaja Draksler's Acropolis Quintet (Slovenija, Italija, Romunija, Turčija)

World Service Project (VB)

29. junij

Joe McPhee & Ingebrigt Håker Flaten (ZDA, Norveška)

Adam Lane's Full Throttle Orchestra (ZDA, Portugalska)

Klub CD

Joe McPhee solo (ZDA)

Štišnja dvorana

Jure Pukl's Abstract Society (Slovenija, ZDA)

Dee Dee Bridgewater (ZDA)

Križanke

Peter Evans solo (ZDA)

Žiga Murko 13 (Slovenija, ZDA)

Klub CD

30. junij

Kaja Draksler solo (Slovenija)

Lama (Portugalska, Kanada)

Trumpet and Drums feat. Peter Evans, Nate Wooley, Jim Black, Paul Lytton (ZDA, VB)

Klub CD

Ibrahim Maalouf Diagnostic (Francija)

Neneh Cherry & The Thing (Švedska, Norveška)

John Scofield's Hollowbody Band feat. Kurt Rosenwinkel, Ben Street, Bill Stewart (ZDA)

Križanke

Drugi koncerti v jazzovskem programu CD:

BIG BAND RTV SLOVENIJA z gosti

Tradicionalni koncerti Big Banda RTV Slovenija v jesenskem terminu v Linhartovi dvorani in Klubu CD. Program je prispeval Big Band RTV Slovenija v skladu s pogodbo.

JANI KOVAČIČ & BIG BAND RTV SLOVENIJA

Dirigent in aranžer: **Igor Lunder**

Silikonski časi, jazzitette 2

Druge jazzitette so z isto ekipo nadgradile prvo ploščo *Cerberus hotel* (2010). Aranžer in dirigent je bil zopet Igor Lunder.

Žal je prepozna objava programa v produkciji RTV Slovenije povzročila, da je bil obisk precej manjši, kot bi lahko bil.

8. november, Klub CD

BIG BAND RTV SLOVENIJA IN ALENKA GODEC

BOŽIČNI KONCERT – HIPPI CHRISTMAS

Dirigent: **Tadej Tomšič**; solistka: **Alenka Godec**

Big Band RTV Slovenija je izvedel nekatere najbolj znane božične skladbe, kot so *White Christmas*, *Amazing Grace*, *Feliz Navidad*, *Santa Claus is back in town*, *Silent Night*. Vse skupaj v priredbah za jazzovski orkester, izpod peresa Aleša Avblja, Matjaža Mikuletiča in Tadeja Tomšiča. Obisk je bil slabši od pričakovanega.

13. december, Linhartova dvorana

2.3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI

Načrtovanih in izvedenih je bilo dvaindvajset koncertov (s ponovitvami) domače popularne glasbe, šansona in drugih glasbenih vsebin. Enega smo priredili s Café Teatrom. Poseben sklop je namenjen Brecljevanju in Svetlobni gverili.

JOSIPA LISAC

Koncert na valentinovo

Posvečeno Karlu Metikošu. Povprečen koncert popularne hrvaške pevke tokrat ni napolnil dvorane.

14. februar, Gallusova dvorana

JANEZ BONČINA BENČ feat SEPTEMBER & PRIJATELJI

Največje uspešnice (The best of) Benčevega večdesetletnega glasbenega opusa

Janez Bončina Benč, avtor, glasbenik po duši in srcu, legenda, pionir slovenskega in nekdanjega jugoslovanskega rocka je pripravil lep koncertni večer, na katerem so sodelovali Tihomir Pop Asanovič, Marjan Malikovič, Braco Doblekar, Ratko Divjak, Primož Grašič, Blaž Jurjevčič, Aleš Avbelj, Čarli Novak, Peter Ugrin ml. Samo za ta veliki dogodek se je v prvotni zasedbi ponovno zbrala legendarna skupina September. Utrip novega sodelovanja z Benčem sta predstavila tudi Murat & Jose. Dober odziv obiskovalcev v skoraj polni dvorani.

30. marec, Linhartova dvorana

LA VIE EN ROSE

100 let Bojana Adamiča

Letošnji festival šansona La vie en rose je bil posvečen stoti obletnici rojstva skladatelja Bojana Adamiča, predvsem njegovim šansonom in popevkam, ki so odločilno zaznamovali zgodovino slovenske popularne glasbe. Mojstrove skladbe so zazvenele v svežih priredbah slovenskih izvajalcev ter v izvedbi zvezd slovenske glasbene scene in nekaterih prihajajočih pevcev.

Večer sta povezovala Vita Mavrič in Boris Kobal.

Sodelovali so: Iva Stanič; Same babe; Anja Rupel; KGB Art Factor; Bilbi; Rok'n band; Polona Juh; Aphra Tesla; Tina Marinšek; Ana Bezjak; Bossa de novo; Male malice; Mia Žnidarič; Kramp; Nina Strnad; Darja Švajger.

Inštrumentalna spremljava: Café teater band pod vodstvom Jake Puciharja, klavir; Primož Grašič, kitara; Aleš Avbelj, bas; in Marko Juvan, bobni.

La vie en rose prireja Café Teater v koprodukciji z RTV Slovenija in Cankarjevim domom.

Idejna zasnova in umetniški vodja projekta: Vita Mavrič

Scenarij: Marko Vezovišek, Boris Kobal

Scenografija: Andrej Stražišar

4. junij, Gallusova dvorana

ALEKSANDER MEŽEK

Ljubljana po Londonu

Glasbeni gostje: Steve Smith, Simon Johnson, Scott McKeon, Pino Palladino, Tim Bye, Hiša

Koncert slovenskega pevca in kitarista z gosti iz Velike Britanije. Malo obiskovalcev.

11. september, Gallusova dvorana

AVTOMOBILI

Koncert ob 30-letnici delovanja

Novogoriški Avtomobili veljajo za eno najbolj plodnih, izvirnih in prepoznavnih rock skupin na Slovenskem. Na bogati tridesetletni glasbeni poti so nanizali kar osem avtorskih studijskih albumov, s katerih še danes presenetljivo sveže in brezčasno zveni zajeten zalogaj velikih uspešnic. Njihova ustvarjalna moč z leti še zdaleč ne usiha, saj so lani posneli deveti studijski album. Na jubilejni vožnji s kančkom nostalgije skozi drevored najnovejših skladb, prepletenih z največjimi uspešnicami, so se z

Avtomobili zapeljali tudi posebni gostje: Severa Gjurin, Pliš, Rok Golob, Zlatko in Rok Škarabot. Dober odziv obiskovalcev v solidno zapolnjeni dvorani.

5. oktober, Linhartova dvorana

PERPETUUM JAZZILE

Perpetuum Jazzile & Rajaton

Vokal Xtravaganza 2012

Zasedba v hramu slovenske kulture vsako jesen po svoje spektakularno predstavi povsem sveže novosti iz koncertnega repertoarja za prihodnje leto. Pevci Perpetuum Jazzila na svoj vsakoletni nastop pripeljejo v goste tudi čim bolj atraktivne legende iz svetovnih a cappella krogov ... in tudi lani ni bilo nič drugače – iz prijetno sveže Finske je prvič v Slovenijo prišla skupina Rajaton, šestčlanska zasedba s svojevrstnim petjem, raznovrstnim repertoarjem in odrskim performansom. Tretji koncert so Perpetuum Jazzile zaradi zasedenosti termina izvedli v poznejšem terminu brez gostov. Vsi koncerti so bili razprodani.

6., 7. oktober in 8. november, Gallusova dvorana

VLADO KRESLIN

Srca na stežaj!

Gostja: Mary Coughlan

»Vlado se vsega okrog sebe loteva z veliko strastjo, glasba, ki jo izvaja z zanosom in odličnostjo, pa je podaljšek njegove osebnosti.

Tradicionalne teme obuja v modernih, brezčasnih pesmih, ki se dotaknejo vsakogar od nas. Množica inštrumentov – od violin in čudovitih cimbal vse do orgel hammond in sintetizatorjev – razpira široko paleto glasbenih odtenkov in vplivov, ki jih vnaša v pesmi.« *Allan Taylor, po koncertu v Gallusovi dvorani, decembra 2011*

Gostja Mary Coughlan, ki ji zaradi presunljivega petja in samouničujočega življenja pravijo irska Billie Holiday, je izdala petnajst albumov in igrala v treh filmih Neila Jordana, med njenimi oboževalci pa so Van Morrison, Morrissey in Mick Jagger.

Tradicionalna koncerta pred razprodanima dvoranama.

10., 11. december, Gallusova dvorana

TINKARA KOVAČ

album RASTEMO – v živo in od blizu!

Tinkara Kovač, vokal, flavta; Marko Stropnik, solo kitara; Marko Verbič, akustična in električna kitara; Denis Scher, bas kitara; Dorian Granda, bobni; Andrea F, tonski mojster

Bližnje spoznavanje albuma *Rastemo* in Tinkarinega sveta je na večeru dodatno poglobil pogovor pod vodstvom Jureta Longyke.

19. december

FESTIVAL SVETLOBNA GVERILA

Ocubo: Gravitacijsko slikanje

Gravitacijsko slikanje je kontemplativna svetlobna projekcija, ki jo soustvarjata publika in gravitacijska sila. Avtorja sta ustvarila interaktivno orodje ali vmesnik (*interface*) med publiko in stavbo. To orodje reproducira stavbo v miniaturi izvedbi in publiko omogoča, da od zgoraj na stavbo ali njeno fasado zlija pravo barvo. Gravitacijska ali težnostna sila barvo sili, da se počasi pomika proti dnu stavbe in ustvarja abstraktne barvne linije.

Z uporabo tehnike »video mapping« avtorji do potankosti poustvarijo obliko stavbe ter s tem popolno povezavo med resnično in projicirano barvo. Vsakdo lahko soustvarja podobo gibajočih se barv in s tem doda kaj svojega. Na Svetlobni gverili je bila premierna izvedba te interaktivne projekcije velikega pomena za današnji čas.

Duet OCUBO sestavljata Portugalec Nuno Maya in na Portugalskem živeča Belgijka Carole Purnelle. Produkcija: Strip Core/Forum Ljubljana in Cankarjev dom

23.–26. maj, Ploščad pri vhodu številka 2

BRECLJEVANJE

ali »Eksponat Marko Breclj nadleguje v Cankarjevem domu in v šotorih na njem.«

Brecljevanje je bila sedemdnevna neprekinjena in dejavna prisotnost kantavtorja, performerja, nevladnika, novinarja in politika Marka Breclja v CD. Posvečena je bila 40. obletnici na Radiu Koper posnete pesmi *Rolling Stonesi spoznajo moje stare starše*.

Ob njem sta bila podnevi receptor DPZN Iztok Krkoč, ki je vodil Psihosocialno glasbeno poslušalnico, in prihodnji predsednik DPZN, snemalec in režiser Matevž Pucer, ki je na video snemal, nadzoroval strujanje v svetovni splet in vodil Brecljeteko.

Projekt je imel veliko medijske pozornosti in malo slabšo pozornost občinstva, razen pri Zaslišanjih. Vsekakor pa je treba priznati, da je bila Brecljeva enotedenska prisotnost v Cankarjevem domu eden najbolj zanimivih umetniških dogodkov v Ljubljani v letu 2012.

Program:

Od PO, 16., do PO, 23. aprila, od 11. do 19. ure

Middle brother, resničnostna razstava

Razstava (instalacija) dokumentov, fotografij, predmetov, rastlin in ljudi. Ljudje, nameščeni eksponati, so se družili z eksponati prišleki. Breclj je uporabljal štedilnik, Krkoč hladilnik, dalo se je posedeti, pogovarjati, počutiti se, kakor da čas ni denar. Srednji brat je bil Priletni Parazit Marko Breclj med bližnjimi ljudmi, razstava je bila posvečena njegovi 61 let dolgi poti.

PO, 16. aprila, ob 19.30

Uradno odprtje razstave z jedrnatimi govorniki (vsi skupaj 15 minut) za uvod, glasbeno-filmsko-scenskim nastopom skupine Menendes brothers kot jedrom ter z istrsko pogostitvijo in druženjem za iztek. Odpiral za odprtje razstave na začetku je uporabil Miloš Pavlica, ki je Marka Breclja z vokalnim kvartetom Beli Črnci leta 1969 prvi povabil k nastopu v Ljubljano.

ČE, 19. aprila, ob 20.30

Franci Blašković & Gori ussi Winnetou, Tudosok, Dani Kavaš

Koncert je napovedoval in torto *Rolling Stonesi spoznajo moje stare starše* razrezal Marko Breclj.

NE, 22. aprila, ob 19.30

Marko Breclj

Koncert je bil posvečen Bojanu Adamiču.

Zaslišanja

Javni videosnemani pogovori z osebnostmi, ki jim je Marko Breclj zastavljal vprašanja, oni pa so se lahko »branili« z odgovori, vprašanji in molkom.

TO, 17. aprila, ob 20. uri

Jani Kovačič

SR, 18. aprila, ob 20. uri

Mateja Kolečnik

PE, 20. aprila, ob 20. uri

Sanja Žmavc

SO, 21. aprila, ob 20. uri

Diego Menendes

Predstavitve so bile obrazložitve stališč in premislekov, iskanja vzgibov za dejavnosti.

TO, 17. aprila, ob 17.30

Tudi Rajko Muršič (raziskava UPB)

SR, 18. aprila, ob 17.30

Tudi Rastko Močnik (kaj je in kaj bo)

PE, 20. aprila, ob 17.30
Tudi Tonči Kuzmanić (Likej)

PO, 23. aprila, ob 11. uri
Avkcija

Najboljšemu ponudniku so bili na razpolago trije tehnično brezhibni in registrirani fiči ter glinasta glava Marka Breclja, delo kiparja, scenografa, performerja in avanturista Marka Kovačiča.

Vse dni ob 16. uri
Video-Brecljeteka

Sedem dni videoprojekcij v času odprtosti resničnosti razstave (od 11. do 19. ure). V predvidenih uro in dvajset minut dolgih terminih je Matevž Pucer predvajal izbrane posnetke iz velikega in neurejenega video arhiva DPZN, dokumentarne filme o Breclju in Društvu prijateljev zmerne napredka, posnetke TV-oddaj, Mehkega terorizma in Kopergrounda ter doslej javnosti nepredvajane vznemirljive prizore kopanja kardinala Franca Rodeta v Istrskih toplicah.

Vse dni od 11. do 19. ure
PSGP recepcija: Iztok Krkoč

Dolgoletni receptor DPZN je uradoval v Psihosocialni glasbeni poslušalnici, kot to počne v Kopru pri vhodu v MKSMC že devetnajsto leto. Prinesel je del svoje velike zbirke zgoščenk. Obiskovalcem so bili na voljo bodo tudi stripi, računalnik in pepelniki.

Spremljevalni program

ČE, 5. aprila, ob 12. uri

Konferenca za novinarstvo in performans

Marko Breclj je pojasnil koncept in posameznosti Brecljevanja ter zbranemu novinarstvu predstavil tudi svoj novi klobuk, prikrivalec pleše, in slabo uro star video *Pri najljubšem učencu moje mame*.

NE, 15. aprila, ob 18. uri

Spuščanje fičotov po stopnišču v Malo galerijo

Uro pred sončnim zahodom: Postavitev šotora na strehi CD

Vsak dan od 10. do 11. ure: Kolenovalni pohodi po Ljubljani (start in cilj Mala galerija)

Vsak dan od 13. do 15. ure: Poziranje Marku Kovačiču za kip glave, Mala galerija

Nenapovedljivo: Mehkoteroristično človekoljubje na zaposlenih, obiskovalstvu in nastopajočih drugih prireditev CD

16.–23. april

Mala galerija, sejne sobe M1–4, Kosovelova in Linhartova dvorana ter terasa Kluba CD

3 GLEDALIŠČE

Gledališki program CD je bil v prvi polovici leta 2012 v znamenju velike koprodukcije s SNG Drama Ljubljana in EPK – Maribor 2012, uprizoritve Brechtove *Ustavljeni vzpon Artura Uia* v režiji Eduarda Milerja na odru Gallusove dvorane. Uprizoritev je doživela nesporen uspeh, tako pri občinstvu kot pri kritiki, in tako potrdila upravičenost dolgo načrtovanega koprodukcijskega gledališkega projekta. Relativno bogat, ne pa vselej uspešen je bil tudi program gledaliških koprodukcij z nevladnimi organizacijami, s katerimi je CD predstavil 8 premiernih uprizoritev. Izrazito pa je ta program obogatilo sodelovanje z AGRFT, v koprodukciji s to ustanovo so bile v različnih dvoranah CD predstavljene kar 3 premierne uprizoritve, poleg tega smo gostili tudi ponovitev zelo uspešne

diplomske uprizoritve iz jesenskega semestra AGRFT. Med gledališkimi gostovanji iz tujine lahko izpostavimo predstavo *Cirkopolis* – domišljijско potovanje sodobnega izraza.

3.1 GOSTOVANJA IZ TUJINE

V skladu s svojo programsko strategijo naj bi CD z gostovanji tujih gledališč slovenski gledališki javnosti in tudi širšemu občinstvu ponujal relevantne uprizoritve pomembnih avtorjev in izrazitih umetniških trendov v mednarodnem prostoru. Ob nekaj mednarodnih festivalih, ki so vsi po vrsti razmeroma majhni, obenem pa namenjeni predvsem izoblikovanemu občinstvu, si je CD pred leti prizadeval, da bi deloval kot najpomembnejše prizorišče za mednarodno gledališče v našem prostoru in pomenil tudi referenčno točko, ki zagotavlja prepotrebne informacije o tem, kaj se dogaja v evropskem gledališkem prostoru. Občinstvo tega programa nikoli ni bilo prav množično, v zadnjih letih pa se je zaradi številnih razlogov še celo zožilo. Gostovanja tujih gledališč, ki zahtevajo dokaj velik finančni vložek, so znotraj programske sheme CD tako postala skrajno problematična, vselej znova tudi postavljena pod vprašaj.

Ob tem nam je v prvem delu leta uspelo realizirati samo eno gostovanje iz tujine, in sicer iz Srbije: srbsko gledališče namreč v Ljubljani že tradicionalno privabi številčno občinstvo, zlasti pripadnike srbske skupnosti. Na začetku sezone 2012/13 je gledališki program CD obogatilo sodelovanje z Mednarodnim festivalom uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto. Gostili smo predstavo *Češnjev vrt* v režiji Paola Magellija, pri nas znanega in priznanega režiserja. In konec leta smo okronali z resnično vrhunsko predstavo sodobnega cirkusa – *Cirkopolis*.

Atelje 212, Beograd; A. Sidran: OČE NA SLUŽBENI POTI; režiser Oliver Frlić

Uprizoritev kulturne drame enega najizrazitejših avtorjev nekdanje Jugoslavije, ki je znana tudi po slovitem filmu E. Kusturice, je nastala v znamenitem beograjskem gledališču Atelje 212, ki ima tudi v Sloveniji velik ugled. V glavni vlogi je nastopil Vlastimir Đuza Stojiljković, režiral pa jo je ta hip »najbolj vroči« režiser s prostora nekdanje Jugoslavije, tudi v Sloveniji cenjeni in celo razvpiti Oliver Frlić. Uprizoritev, ki je prava uspešnica, je na različnih festivalih prejela številna priznanja in nagrade, med drugimi tudi tri na referenčnem sarajevskem festivalu MES. Gostovanje tovrstne uprizoritve je vsekakor upravičeno tudi v programski shemi CD, z zadovoljstvom in navdušenjem pa ga je sprejelo tudi občinstvo, ki je dvakrat napolnilo Linhartovo dvorano. Zlasti po zaslugi režiserjevega ugleda je bilo med občinstvom, ki je tradicionalno željno srbskega gledališča, tudi veliko število pripadnikov strokovne javnosti.

3. in 4. februarja, Linhartova dvorana

Gostovanja v sodelovanju z Mednarodnim festivalom uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto

– Državno gledališče Vera Komisarževska, Sankt Peterburg, Rusija: DON JUAN, po Molièru priredil in režiral Aleksander Morfov

Znani bolgarski režiser Morfov pogosto sodeluje z gledališči v Rusiji, kjer ga cenijo kot rušilca konvencij. *Don Juan* je izrazito posodobljena uprizoritev najtemnejše igre velikega klasicističnega komediografa, ki je z uspehom gostovala po številnih evropskih mestih. V slovenskem kontekstu je živopisna in spretno zrežirana uprizoritev vendarle delovala precej staromodno; večjega uspeha v tem prostoru ni požela.

14. septembra, Linhartova dvorana

– Compagnie Dernière Minute, Toulouse, Francija; Pierre Rigal: MiCRO

Gledališki koncert, ki nam glasbo ponuja v poslušanje in tudi gledanje. Glasbeniki-igralci-plesalci v njem razvijajo silovito energijo, s katero ustvarjajo pre-post-rock glasbo. Predstava, ki je bolj glasbena kot plesna, je požela zadovoljstvo predvsem pri mlajšem občinstvu.

21. septembra, Linhartova dvorana

Teatro Metastasio Stabile della Toscana, Italija**Anton Pavlovič Čehov: ČEŠNJEV VRT**

Režija Paolo Magelli

Paolo Magelli se je po desetletjih ustvarjanja v gledališčih na Balkanu in tudi pri nas, kjer se spomnimo vsaj *Vojčka* v Mariboru in *Zločina na kozjem otoku* v Mladinskem gledališču, vrnil v rodno Italijo, Toskano. *Češnjevi vrt* je njegova prva uprizoritev v gledališču, ki ga vodi od leta 2010 in je tretji *Češnjevi vrt* v njegovi karieri. Čehov je tokrat ves v gibanju, brez »čehovljanskih pavz«, skoraj brez psihologije, v sami akciji. A predstava ni pritegnila veliko občinstva.

*12. decembra, Linhartova dvorana***Cirque Éloize: CIRKOPOLIS**

Sodobni cirkus Cirque Éloize je v Gallusovi dvorani z uspehom nastopil že tretjič. Videli smo že predstavi *Nomad* in *Megla*, zdaj pa *Cirkopolis*. Ob cirkuški tradiciji, reaktualizirani s perspektive sodobnega cirkusa, ta predstava črpa zlasti v sedmi in deveti umetnosti, iz filmov in stripov. *Cirkopolis* sta navdihnili filma *Metropolis* Fritza Langa in *Brazil* Terryja Gilliama, kar pomeni, da je sporočilo predstave v smeri zavračanja zatiranja in nepravilnih, totalitarnih družb. Predstavo sta režirala Dave st. Pierre in soustanovitelj cirkusa Jeannot Painchaud ter vanjo je vpletenih dvanajst nastopajočih. V okolju industrijsko zasnovane scenografije v pretežno modrih in sivih tonih se zvrstijo prizori s pisarniškimi birokrati, s kravatami in mizami, ki se šibijo pod težo papirnatih aktov, korakajočih uniformirancev ter tistih, ki ugotovijo, da je mogoče v tem okolju žonglirati in ob tem plesati. *Cirkopolis* nas popelje na domišljjsko potovanje, na katerem je mogoče vse. Ob spremljavi izvirne avtorske glasbe se pojavijo skrivnostni liki, ki lovijo ravnovesje med resničnostjo in domišljijo. To je bila predstava za naš čas in kot takšno jo je prepoznalo tudi občinstvo.

*od 27. do 31. decembra, Gallusova dvorana***3.2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV**

Po dolgotrajnem načrtovanju ter številnih zapletih in težavah, ob katerih je že grozila odpoved projekta, smo v januarju 2012 uspešno realizirali koprodukcijsko uprizoritev s SNG Drama Ljubljana in EPK – Maribor 2012. Načrtovana in v javnosti že napovedana uprizoritev *Vampirji* v režiji Diega de Brea je bila v oktobru odpovedana zaradi težav pri nastajanju besedila uprizoritve, ki so sledile prepovedi uprizorjanja po scenariju filma *Ples vampirjev* Polanskega, ki je bila prvotno načrtovana. V novembru 2011, tako rekoč v zadnjem hipu, nam je uspelo, da smo se z novim umetniškim vodjem ljubljanske Drame dogovorili za nov projekt: uprizoritev Brechtove igre *Ustavljivi vzpon Artura Uia* v režiji umetniškega vodje samega, Eduarda Milerja in z Jernejem Šugmanom v naslovni vlogi. Odločitev, četudi je bila sprejeta v izjemni časovni in produkcijski stiski, se je izkazala kot upravičena, saj je privedla do v vsakem pogledu uspešne uprizoritve.

Brechtov *Ustavljivi vzpon Artura Uia* v režiji Eduarda Milerja je prva gledališka uprizoritev, ki je nastala na odru Gallusove dvorane po 16 letih (po Shakespearovem *Macbethu* v režiji Janeza Pipana, ki je bil 1996 prav tako ustvarjen v koprodukciji s SNG Drama Ljubljana). Ob njej se je ponovno izkazalo, da slovensko gledališče, ki sicer deluje na občutno manjših odrih, zmore napolniti in ustvarjalno izkoristiti razsežnosti velike dvorane, kakršna je Gallusova. Tudi na tem odru se je potrdila visoka kakovostna raven igralskega ansambla slovenskega osrednjega gledališča. Ponovno se je potrdilo tudi, da slovensko gledališče zmore pritegniti tudi širše občinstvo (in tudi v razmerah, ki temu niso najbolj naklonjene: ob dejstvu, da so bile v CD vse predstave odigrane v dveh različnih časovnih obdobjih (januar-februar, oktober), smo lahko zelo zadovoljni, da si je uprizoritev ogledalo dvakrat večje število gledalcev, kot jih zajema abonma SNG Drama). Potrdilo se je tudi, da gledališka uprizoritev na odru Gallusove dvorane za slovensko javnost predstavlja velik in vznemirljiv dogodek, ki lahko pritegne izjemno zanimanje in utrdi ugled CD kot osrednjega slovenskega prizorišča in tudi produkcijske hiše.

V programu gledaliških koprodukcij z nevladnimi organizacijami smo realizirali 8 premiernih uprizoritev, z AGRFT pa 3. Njihova uspešnost je izrazito nihala, vsekakor pa smo lahko zadovoljni

vsaj s tokrat že drugo koprodukcijo s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem v režiji Yulie Roschina.

Ob tem sta bili ponovno prikazani dve izmed najuspešnejših uprizoritev koprodukcijskega programa iz zadnjih let: v marcu *Nekega dne in neke noči* Barbare Kapelj Osredkar (ob gostovanju na festivalu Teden slovenske drame) in Mullerjev *Macbeth po Shakespearu* v režiji Ivice Buljana v aprilu.

Zaradi zdravstvenih težav avtorice je bil v leto 2014 prestavljen projekt v koprodukciji s Café teatrom, *Pisma, ki mi jih nisi napisal* Vite Mavrič.

Kot je bilo že omenjeno, je ta del programa izrazito obogatilo sodelovanje z AGRFT. Akademiji, ki se pri svojem študijskem delu bori s katastrofalnimi prostorskimi možnostmi (kar zlasti bremeni pripravo študijskih uprizoritev), je CD odprl vrata v 5. nadstropje, ki je sicer zgolj na pol dograjeno in zato večinoma prazno. V tem prostoru je potekal del študijskega programa AGRFT, ob koncu študijskega leta pa so študentje v več manjših dvoranh CD javnosti prikazali rezultate svojega dela.

SNG Drama Ljubljana, CD, EPK Maribor 2012; Bertolt Brecht: USTAVLJIVI VZPON ARTURA UIA; režiser Eduard Miler

Poleg že navedenega je vredno omeniti tudi, da se je uprizoritev Brechtovega *Artura Uia*, oziroma parabole o vzponu Adolfa Hitlerja v žanru gangsterske zgodbe, izkazala kot izvrstna programska odločitev. Uprizoritev je izzvenela kot izrazito aktualno, celo angažirano gledališče, v katerem so številni gledalci prepoznali osrednje teme in probleme današnjega trenutka ter se z njim tudi živo identificirali (o tem so pričali tudi odzivi kritikov in gledalcev, pa tudi njihova številčnost).

Za to pa je poleg Brechta seveda zaslužna predvsem celotna avtorska ekipa uprizoritve: najprej režiser Eduard Miler, ki je v sodelovanju z dramaturginjo Žanino Mirčevsko odločno skrajšal in razigral besedilo ter ga spretno umestil na oder Gallusove dvorane, ob izvrstnem prispevku scenografa Marka Japlja, celoten igralski ansambel, predvsem pa ponovno sijajni, naravnost fascinantni Jernej Šugman; izjemno pomembno vlogo pa je v uprizoritvi odigral tudi ansambel glasbenikov pod vodstvom Boštjana Gombača, ki so v živo sodelovali v predstavi in pri tem s pridom izkoristili tudi orgle v dvorani. O učinkovitosti uprizoritve pričajo tudi kritiški zapisi, ki so bili v tem primeru zelo številni, pri tem pa malodane vsi po vrsti pohvalni. Navedimo le kritika obeh osrednjih slovenskih časopisov:

Blaž Lukan, Delo: »Ustavljivi vzpon Artura Uia v režiji Eduarda Milerja je predstava, ki ve, kaj hoče. Čvrsto je postavljena v prostor velike Gallusove dvorane Cankarjevega doma (monumentalna, a funkcionalno razčlenjena scenografija je delo Marka Japlja, njen neločljivi del so videoprojekcije Andreja Intiharja in oblikovanje luči Andreja Hajdinjaka), ki ga nepretenciozno in suvereno obvladuje v vseh pogledih, ni predimenzionirana, a se tudi ne ustraši glomaznih dimenzij velikega odra. Kot velika koprodukcija zagotavlja občinstvu kulturni dogodek, kakršnih bi v našem gledališču lahko bilo več, in upati je, da bo dobro preživela selitev v epekajevski Maribor. (...) Uprizoritev proizvede dva nesporna dosežka. Prvi je Arturo Ui v izvedbi Jerneja Šugmana, studiozen in metodično doziran lik velikega diktatorja v vzponu (...). Drugi dosežek je glasba Boštjana Gombača, ki uprizoritvi daje intonacijo glasbene drame.«

Tanja Lesničar Pučko, Dnevnik: »Predstava je prav po brechtovsko poučna in duhovita, polna namigov in odvodov, dovolj absurdna in dovolj potujena, da se ne sprevrne v komedijo, ekipa pa zelo dobra.«

Uprizoritev je bila z navdušenjem sprejeta tudi na dveh ponovitvah v Mariboru, v sklopu EPK. Zaradi gostovanja SNG Drama Ljubljana v Kolumbiji pa žal ni mogoče realizirati predvidenih ponovitev v Gallusovi dvorani v marcu 2013, zato pa sta bili uspešno izvedeni še dve ponovitvi v oktobru 2012.

Premiera 20. januarja, Gallusova dvorana

Ph RED, CD; Tandem Eclipse: EU SI MUOVE

Dela oziroma performansi ustvarjalnega tandema Eclipse so v minulih letih kar nekajkrat zagotovili izjemno vznemirjenje na ljubljanski art sceni. Zanimanja sta bili avtorici resda deležni samo v ožjem krogu zainteresiranega občinstva (večinoma tistega, ki obiskuje tukajšnja »alternativna« prizorišča in še zlasti galerijo Kapelica), a vsaj v tem krogu zelo izrazito. Veliko pozornost so jima posvečali tudi mediji in kar nekaj evforično navdušenih publicistov. Koprodukcija s CD je predstavljala njun poskus prodora med širše občinstvo (vodila ga je prodorna producentka zavoda Ph RED), ki se je zaradi njune

dotedanje prodornosti zdel obetaven. Žal obetov ni izpolnil. Performans v Štihovi dvorani je pritegnil zgolj staro in zvesto občinstvo obeh umetnic. Obenem pa je treba priznati, da je bil projekt tudi v svojem kreativnem potencialu zelo skromen. Soočenje z motivom in delovanjem EU, ki sta ga napovedali umetnici, se je uresničilo kot nedorasel performans brez prave teže, ki je razočaral celo pristaše njunega dosedanjega dela. Zaradi skromnega odziva je bila tretja napovedana predstava odpovedana.

Premiera 27. januarja, Štihova dvorana

Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju, CD; Eva Škofic Maurer, Maja Dekleva Lapajne: MOJA NIT JE RDEČA

Solistična klovnovska predstava, v kateri se je pod režijskim vodstvom Maje Dekleva Lapajne v širokem razponu svojih kreativnih veščin predstavila klovnesa Eva Škofic Maurer – je nit humorja vdela v šivanko poezije. Predstava je namenjena odrasli publiki in vsebuje tudi avtorefleksivno noto – in kot taka je v našem prostoru precej nenavaden in dragocen dogodek. S svojim specifičnim humorjem je osvojila razmeroma številno občinstvo in smo ji zato namenili kar nekaj dodatnih ponovitev. Zelo dobro pa je bila ocenjena tudi v kritičnih odzivih.

Premiera 2. februarja, Dvorana Duše Počkaj

Glas-Haus, CD; Nika Vipotnik, Rima Rampre: RADIO YU TUP; Nkol ni prepozn za slavo

Glasbena klovnijada, ki jo je ustvarila Nika Vipotnik, je merila na kabaretni pristop, hitro menjavanje vlog obeh protagonistk – deklíc za vse, ki skačeta po studiu in sami »furata« radijski program od poročil in tehničnih podvigov do žive interpretacije uspešnic. Namenjena je bila predvsem sproščeni in živahni zabavi; a večjega uspeha pri tem ni dosegla. Zaradi premajhnega zanimanja pri občinstvu je bila načrtovana druga ponovitev predstave odpovedana.

Premiera 8. marca, Štihova dvorana

Improvizacija 2012 / KUD France Prešeren, CD; režiser Juš Milčinski

Tradicionalno *Improvizijo* je to leto vodil nov režiser, ki ji je zagotovil nekaj svežega zagona; v osnovi pa je vztrajal pri že znanem konceptu. Z njim so improvizatorji tudi tokrat pritegnili številno občinstvo.

12. maja, Linhartova dvorana

AGRFT, CD; David Ives: ZADET PRAVI ČAS; režiser: Milan Golob

Diplomska uprizoritev 8. semestra študentov AGRFT je predstavila pet duhovitih enodejank, v katerih se prostor, čas in razmerja med posamezniki presenetljivo preobračajo prek besednih iger in miselnih preskokov. Uprizoritev je bila v prvi vrsti namenjena predstavitvi mladih umetnikov, ki vstopajo v profesionalni gledališki prostor, ter je pritegnila predvsem študente in pa strokovno zainteresirano občinstvo. Mentorja Matjaž Zupančič in Boris Ostan.

Od 15. do 19. maja, Dvorana Duše Počkaj

AGRFT, CD. William Shakespeare: Julij Cezar; režiserka: Mateja Kokol

Uprizoritev študentov 6. semestra dramske igre in gledališke režije. Mentorja Jožica Avbelj in Jernej Lorenci. V okviru na novo vzpostavljenega sodelovanja z AGRFT (v sklopu katerega je CD študentom akademije omogočil tudi študijsko delo v sicer nezasedenem 5. nadstropju) je bila javnosti predstavljena tudi produkcija tretjega letnika z obveznim programom Shakespeara (tovrstne študijske produkcije so se doslej dogajale samo v skromnih in majhnih prostorih akademije). Za ta okvir presenetljivo spretna in inteligentna, dobro izvedena uprizoritev vselej aktualnega Shakespeareovega političnega gledališča.

18. junija, Štihova dvorana

AGRFT, CD: Prezir dve; Gledališki festival študentov AGRFT

Mentor: Sebastijan Horvat; režiserji: Simon Belak, Eva Kokalj, Nina Šorak, Daniel Day Škufca, Zala Sajko, Mateja Kokol, Milan Golob. Druga izdaja festivala Prezir, krajših avtorskih predstav študentov

AGRFT, ki nastajajo v seminarju, namenjenem raziskovalnemu delu ob rednem študijskem programu na AGRFT. Zelo zanimiv večer, bogat z zelo raznovrstnimi avtorskimi posegi mladih umetnikov, je v treh manjših dvoranaх CD trajal več ur. Pritegnil pa je nepričakovano številčno občinstvo, ki je z velikim zanimanjem spremljalo ustvarjanje mladih gledaliških umetnikov.

20. junija, Dvorana Duše Počkaj, Kosovelova dvorana, Štihska dvorana

Slovensko komorno glasbeno gledališče, CD. Ch. W. Gluck: OGOLJUFANI SODNIK; režiserka Yulia Roschina

Znameniti operni reformator Gluck je pred 250 leti napisal komično opero, ki jo lahko postavimo v vsak prostor in čas, uživamo v čudoviti glasbi ter se nasmejimo duhoviti vsebini. Njen osrednji lik izkusi, da so nekatera področja človeškega življenja kljub moči, denarju in oblasti neobvladljiva. Po uspešnem sodelovanju s SKGG iz lanske sezone (*Telefon* in *Težave na Tahitiju*) je bila to že druga komornooperna predstava v koprodukcijskem programu Teatra CD. Tudi tokrat pod režijskim vodstvom mlade Yulije Roschine, ki je opernemu gledališču navkljub skrajno skromnim produkcijskim sredstvom znala zagotoviti svež in sodoben uprizoritveni pristop.

Iz kritike Stanislava Koblarja, Pomenljivo v radoživosti, Pogledi, 10. oktobra 2012: »SKGG deluje že od leta 1996, 'uglašeno' je na 'svoje' občinstvo (ki je tudi tokrat zapolnilo dvorano) in ustvarja brez večjega pompa, po 'gverilsko', zmalo 'orožja' in precej učinki.«

23. septembra, Kosovelova dvorana

Generator

Barbara Kapelj Osredkar

DRAGA DUŠA

Predstava Draga Duša je posvečena igralki Duši Počkaj. V letu 2012 je namreč minilo že trideset let od njene smrti. Avtorica Barbara Kapelj Osredkar je predstavo zasnovala kot premlevanje o večnosti in minevanju, o staranju, starosti in spominjanju. Veliki igralki Iva Zupančič in Štefka Drolc se povrneta v otroštvo, v svojo mladost, v izvor svojega ustvarjanja. Razmišljata o smislu igralskega poklica, o predolgih nočeh, ki sta jih preživeli na odru. Podoživljata svoja bivanja v vseh obsegih Platonove razlage duše, ki jo prepletajo *logos* kot misel, mišljenje, vedenje, *thymos* kot emocija in *eros* kot želja. Vse to, kar obsega, obseda umetnico, igralko, mamo, ženo, ljubico, babico in hčerko na dolgi ustvarjalni poti. Med spominjanjem igralki interperirata odlomke vlog, ki so ju zaznamovale: Štefka Drolc poustvari Nežo iz *Voranca* Daneta Zajca, Ismeno iz *Antigone* Dominika Smoleta, Winnie iz *O, krasni dnevi* Samuela Becketta. Iva Zupančič podoživi Reko iz *Otroka reke* Daneta Zajca, Ismeno iz *Antigone* Dominika Smoleta, predstavo *Igrati* Gertrude Stein ter poezijo Boruta Kardelja. Prepletejo se neskončni spomini gledaliških duš, ki so bivale in sodelovale z Dušo Počkaj. To je izjemna, posebna in dragocena predstava – zaradi velikih igralk in zaradi gledališkega spomina.

10., 11., 12., 16., 18. oktobra, Dvorana Duše Počkaj

Masa

Mojca Žorž

ROŽA IN FRAK

Mojca Žorž je plesalka in ilustratorica, ki ustvarja "one woman shows", v katerih prepleta gib, animacijo in izvirne kostume, kar nastaja na podlagi njenih ilustracij. Roža in Frak je plesno-pantomimska miniaturna, ena oseba živo odigra par, moškega in žensko, v stilu *commedie dell'arte*. Zanimiva ter dobro zastavljena in izvedena predstava, ki pa žal ni pritegnila dosti občinstva. Tisti pa, ki so na predstavo prišli, so jo sprejeli z odobravanjem in tudi z navdušenjem.

8., 9., 13., 14., 22. novembra, Dvorana Duše Počkaj

Emanat

Irena Tomažin OKUS TIŠINE VEDNO ODMEVA

Irena Tomažin, plesalka, koreografinja, igralka, performerica in glasbenica, ki jo že nekaj časa zanimata povezovanje giba in glasu, pojmovanega telesno, se je v predstavi *Okus tišine vedno odmeva*

vrnila v preteklost, k tradiciji, izročilu in statusu glasu in podob, ki jih iz generacije v generacijo prenaša glas kot medij ustnega izročila.

Kritičarka Zala Dobovšek je v Delu zapisala – Oprijemljiva nevidnost glasu: »Njena kapaciteta glasovnih zmožnosti je enormna in v skladu s tem je tudi scenski okvir zastavljen v bazični maniri, materialna izpraznjenost se na neki točki zazdi tudi edina možna odločitev: izvajalkina izčrpna sugestivnost glasovnih nians zmore »nevidno« zvočno formo postopoma prestrukturirati v povsem samostojno upodobitev navideznega lika, rekvizita, prostora in celo časa. Tomažinova skupaj z dramaturginjo Barbaro Korun in oblikovalcem zvoka Aldom Ivančičem imaginarne »pokrajine glasu« zasnije na kolažnem principu, precej razbremenjenem racionalnega sosledja, zato pa s toliko bolj osredotočenimi poudarki o nasprotjih in sporočilnih razponih, ki jih ponujajo razrezane glasovne variacije.«

7., 9., 10. decembra, Dvorana Duše Počkaj

Ponovitve koprodukcijskih predstav iz prejšnjih sezon

Barbara Kapelj Osredkar: Nekega dne in neke noči, produkcija Maska; 2 ponovitvi v CD v Dvorani Duše Počkaj in gostovanje na Tednu slovenske drame v Kranju

Cvetje v jeseni, priredba po romanu Ivana Tavčarja, režija Marko Čeh, produkcija Zavod Margarete Schwarzwald; ena ponovitev v CD v Štihovi dvorani, gostovanje na Tednu slovenske drame v Kranju in na Slovenskem festivalu komornega gledališča na Ptuj

Heiner Mueller: Macbeth po Shakespearu, v režiji Ivica Buljana, produkcija Mini teater Ljubljana, ena ponovitev v CD v Štihovi dvorani

3.3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE

Prešernovo gledališče Kranj; Nikolaj Vasiljevič Gogolj: REVIZOR; režiserka **Mateja Kolečnik**

Sveža, duhovita in ostra uprizoritev ene največjih mojstevin ruske dramatike je bila v CD povabljena ob priložnosti, ki je obetala večje število občinstva: Gogoljev *Revizor* je bil namreč del maturitetnega programa za leto 2012. Ob tem nam je uspelo skoraj v celoti napolniti 3 dopoldanske in 1 večerno predstavo.

februarja, Linhartova dvorana

AGRFT; Dane Zajc: POTOHODEC; režiserka: **Zala Sajko**

Sveža, presenetljivo duhovita in razigrana uprizoritev Zajčeve drame, ki so jo študentje AGRFT ustvarili v 7. semestru, je že ob premieri (januarja v Lutkovnem gledališču) pritegnila zvesto občinstvo. Pozneje je prejela nagrado na Mednarodnem festivalu gledaliških šol v Brnu. Gostovanje je dopolnilo sodelovanje z AGRFT.

2. in 3. junija, Kosovelova dvorana

Mednarodni festival uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto: VZKLIK ZA ČLOVEČANSTVO; režija **Renata Vidič**

Gledališka predstava po delih Srečka Kosovela, ki je posebej pozorna na družbenokritično in socialno dimenzijo njegove misli. Izrazito mladostna uprizoritev, ki je bila premierno predstavljena v Črni gori, je v CD gostovala v okviru festivala.

20. septembra, Kosovelova dvorana

SNG Nova Gorica in Gledališče Koper

Iztok Mlakar: SLJEHRNIK

Iztok Mlakar je za predstavo dobil navdih pri Hugu Hofmannsthalu, ki je natanko pred stotimi leti za salzburški festival napisal *Slehernika*, igro o smrti bogatega človeka, katere motiv izhaja iz angleške

srednjeveške moralitete. To je uspešnica, ki je bila v letu 2012 izbrana tudi v osrednji program Boršnikovega srečanja. Tudi ljubljansko občinstvo je to predstavo sprejelo z gromkim smehom in navdušenjem.

8., 9. in 23. oktobra, Linhartova dvorana

Gledališče Koper

Aldo Nikolaj: PAROLE, PAROLE

Koprsko gledališče je v prevodu Srečka Fišerja postavilo na oder uspešnico *Ni bila peta, bila je deveta* (Non era la quinta, era la nona, 1973) italijanskega komediografa Alda Nicolaja (1920–2004), jo prepletlo s smiselno izbranimi popevkami iz zlatih časov sanremskega festivala (v duhovitih in spevnih prepesnitvah Igorja Saksida ter ob lahkotnih klavirskih spremljavah Davorja Hercega) ter jo ponudilo v žanru »glasbeno-kriminalne komedije« *Parole, parole*. Režiser in scenograf Jaka Ivanc je osupljivo zapletanje ter presenetljiv razplet čustvenih razmerij v standardnem ljubezenskem trikotniku, v katerem je edini poganjalec dogajanja vseskozi dominantna usodna ženska – Eva, postavil v privlačen okvir sredozemsko temperamentnega, radoživega in izvedbeno izmojstrenega kabareta. Izbor predstave za silvestrski večer v Cankarjevem domu je bil pravi.

31. decembra, Linhartova dvorana

Café teater pod oblaki v Klubu CD

Café teater, ki ima že nekaj let svoje stalno prizorišče v Klubu CD, je v letu 2012 načrtoval 24, izvedel pa 21 prireditev. Prva premiera v sezoni je bila komedija *Ne stavi na Angleže* sodobnega srbskega avtorja Vladimirja Đurđevića. Pripravili so tudi premiero komedije *Aldo in Micika* Toneta Partljiča, v režiji Vinka Möderndorferja in v izvedbi Mojce Partljič in Renate Jenčka ter jo štirikrat ponovili. Osemkrat so ponovili predstavo *Sprava* istega avtorja. Zijah Sokolović je večkrat izvedel svojo uspešnico *Cabares cabarei*. In bila sta tudi dva večera šansonov, enega, posebej uspešnega, je pripravila direktorica Café teatra Vita Mavrič s svojimi gosti.

Klub CD

4 PLES

Plesna umetnost ima v programih CD pomembno vlogo. Predstavlja jo v širokem razponu od iskateljskih praks sodobnega plesa, prek velikih predstav, ki povezujejo različne izrazne načine, do klasičnega baleta.

Pri tem se je CD še pred nekaj leti ponašal kot osrednje prizorišče za sodobni ples na Slovenskem in je tej vrsti umetnosti posvečal posebej izostreno pozornost. Ponudba sodobnoplesnih prizorišč v Ljubljani se je v zadnjih letih obogatila (poleg Plesnega teatra Ljubljana in Elektrarne, zdaj tudi Španski borci in Kino Šiška), obenem pa pozornost občinstva na konceptualno in artistično izostrene predstave usiha. Tako se tudi sodobnoplesni program CD – in to tako ob koprodukcijah s slovenskimi ustvarjalci kot ob gostovanjih tujih umetnikov – srečuje z vedno večjimi težavami pri pritegovanju gledalcev tovrstnih prireditev. V tem smislu ima plesni program CD podobne težave kot gledališki, s katerim tvori smiselno povezano celoto. Gostovanja tujih umetnikov, zlasti kadar so draga (velika tuja imena pa so vselej draga), postajajo čedalje bolj problematična.

Ob tem se v zadnjem času pojavlja še nov problem: krčenje javnih sredstev, ki jih ministrstvo in mesto namenjata ustvarjanju t. i. neodvisnih projektov, ki je v tem hipu že skrčeno na minimum. Prav zaradi tega je bilo na tradicionalnem razpisu CD za koprodukcije v letu 2012 prijavljenih zelo malo projektov; pravzaprav sploh ni več projektov tistega tipa, ki so nekoč tvorili ogrodje koprodukcijskega programa plesa in gledališča v CD. Ta položaj je zelo zaskrbljujoč: navkljub zgoraj omenjeni širitvi prizorišč in programske ponudbe v Ljubljani je namreč očitno, da mladi in sveži ustvarjalci, tudi tisti, ki jim je že uspelo opozoriti na svoje potenciale, ne dobijo več možnosti za ustvarjanje.

Ob tem pa se je – tudi v koprodukcijskem programu CD – v slovenskem prostoru pojavilo nekaj novega. S Kjara's Dance Project in M&N Dance Company smo dobili dve skupini, ki se v

ustvarjalnem in v produkcijskem smislu precej razlikujeta od doslej znanih ustvarjalcev na slovenskem sodobnoplesnem prizorišču, mednje pravzaprav niti ne sodita. V obeh ustvarjajo plesno gledališče, ki ga je žanrsko težko opredeliti: giblje se med vzori pri sodobnem baletu (obe skupini vključujeta plesalce s klasično baletno šolo in tehniko, ki pa ne dosega nivoja profesionalnega baletnega ansambla), sproščeno pojmovanem sodobnem plesnem gledališču in vključevanjem najrazličnejših popularnih plesnih tehnik; pri tem se s konceptualno utemeljitvijo ne obremenjuje, je pa izrazito komunikativno (velikokrat tudi všečno). Obema skupinama (bolj Kjari Starič) uspeva pritegovati širok krog večinoma mladega občinstva. Za to skrbita z všečnostjo predstav, posebej pa tudi z izjemno prodornim marketingom in reklamiranjem: občinstvo pridobivata prek lastnih šol in delavnic, prek novodobnih socialnih omrežij, pa tudi z izrazitim vložkom v neposredni PR, kakršnega si sodobnoplesno gledališče na slovenskem nikoli ni znalo ali moglo privoščiti, CD pa tudi ne (Kjara Starič je s pomočjo pokroviteljev in darovalcev svoji predstavi npr. zagotovila tudi atraktiven in relativno gosto predvajan televizijski spot). Obe skupini sta se z novima uprizoritvama predstavili v koprodukcijskem programu CD. In za ti dve predstavi producenti niso pridobili nikakršnih javnih sredstev – produkcijo so si s pomočjo donatorjev zorganizirali sami. In – da ne pozabimo: predstava M&N Dance Company je bila predpremierno predstavljena v Novi Gorici, mednarodno premiero pa je še pred Ljubljano doživela v Rotterdamu.

4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE

Les ballets C de la B, Belgija; Alain Platel & Frank Van Laecke: GARDENIJA

Predstava, ki jo je ustvarila skupina umetnikov transseksualcev in transvetitov pod vodstvom znamenitega koreografa in režiserja, je intimna zgodba, stkana iz burnih življenj njenih akterjev. Pretresljiva in izjemno sugestivna predstava, ki z intimno iskrenostjo in performersko bravuroznostjo govori o drugačnosti in univerzalnosti želje po ljubezni in sprejemanju, je navdušila kritike in občinstvo številnih evropskih umetniških središč. Navdušila je tudi v Ljubljani, a občinstvo je bilo – navkljub veliki slavi, celo razvpitosti uprizoritve – tudi tokrat maloštevilno.

16. in 17. februarja, *Linhartova dvorana*

Jonathan Burrows & Matteo Fargion: CENENO PREDAVANJE in KRAVJI KOMAD

Mednarodno priznani koreograf Jonathan Burrows je po izidu prevoda svoje knjige *Koreografov priročnik* obiskal Ljubljano. V organizaciji Maske in JSKD je vodil delavnico in predaval, v CD pa z Matteom Fargionom uprizoril duhovito repliko na *Predavanje o ničemer* Johna Cagea. Pravzaprav *lecture performance* (ki je na mednarodnih festivalih ta hip izjemno priljubljena forma predstave miniaturnega obsega), ki je pritegnil skoraj izključno izoblikovano, v aktualno sodobnoplesno teorijo posvečeno občinstvo.

20. marca, *Kosovelova dvorana*

Regionalni kreativni atelje Josef Nadj, Kanjiža, Srbija; Josef Nadj: DOLŽINA 100 IGEL

Predstave Josefa Nadj, slovitega koreografa, ki že leta živi med Francijo in Vojvodino, so vselej dogodek. Svojski in izjemno zgovoren gibalni izraz, nenavadna odrska magija, ki prostoru daje nove razsežnosti, predmetom pa novo podobo in vsebino, bogastvo neke srednjeevropske tradicije, subtilno približevanje čarobnemu in obrednemu, intenzivnost avtorskega iskanja ... Tudi ta, najnovejša predstava Jozefa Nadj, ki je v Ljubljani zelo priljubljena in vselej pritegne gledalce, ki mu sledijo z zvestobo poznavalcev, je bila nenavadna in avtorsko izrazita. Ples je postavila v dialog z likovno umetnostjo (med predstavo plesalci z gibom ustvarjajo slike v maniri *action painting*) in improvizirano jazz glasbo, ki jo ustvarja sodelujoči glasbeni ansambel. Pri tem pa se je gibala skozi sanjske podobe, v katerih sta bila neprestano prisotna tako spomin na otroštvo kot misel na smrt. Magično.

12. aprila, *Linhartova dvorana*

Laboratory Dance Project, Koreja: SI VESEL, DA ME VIDIŠ?

V sklopu festivala Nasmeh Koreje in z odločilno pomočjo korejskih državnih ustanov se je v CD predstavila tudi najbolj znana sodobnoplesna skupina iz Koreje (s skupino je pred nekaj leti sodeloval tudi naš priznani koreograf Iztok Kovač). V enem večeru so uprizorili tri krajše predstave, ustvarjene pod vodstvom korejskih koreografov: Jeon Mi Sook: *Si vesel, da me vidiš?*, In Soo Lee: *Sodobno občutje*, Shin Chang Ho: *Brez komentarja*. Prikazali so izjemno plesno veščino in bravuroznost (tehnično odličen ansambel), v eni izmed koreografij nekaj duhovitosti, v zaključku večera pa komunikativen prestop rampe, s katerim so navdušili zlasti mlado občinstvo. Z njihovim večerom se je potrdila že znana usmeritev korejskega gledališča: v kreativnem smislu se v celoti naslanja na zahodnoevropske in ameriške vzore, pri tem pa neselektivno, včasih tudi brez pravega občutka meša najrazličnejše motive (to se najbolj očitno pozna pri izboru glasbe, ki je včasih prav boleče neustrezen), zato pa premorejo navdušujoče sijajno tehnično izpopolnjenost. Kritiški odziv (Mojca Kumerdej v Delu) je bil ogorčen.

13. junija, Linhartova dvorana

Random Dance: FAR

Eden osrednjih plesnih dogodkov druge polovice leta je bilo gostovanje skupine **Random Dance Waynea McGregorja**, ki je s predstavo *FAR (Flash in the Age of Reason)* nastopila na odru Gallusove dvorane. Delo se navdihuje pri dobi novega razmišljanja, razsvetljenstvu, ter preučuje gib in odnos do telesa v času, ko se je prvič pojavilo zavedanje o telesu. McGregorjevo koreografijo definira raziskovanje anatomskih in nevronske povezave telesa, giba, mišljenja in čustvovanja. Deset izvrstnih plesalcev je ponudilo intenzivno izkušnjo v prepoznavnem plesnem besednjaku Waynea McGregorja z zvočno podlago Bena Frosta. Predstava je bila ob velikem promocijskem vložku tudi dobro obiskana (647 prodanih vstopnic) in je pritegnila veliko mlade plesne publike. Ocenjujemo, da je bilo to eno uspešnejših gostovalnih predstav leta 2012, z aktualnim koreografskim podpisom in relevantno plesno izvedbo ter dobrim sprejemom. Žal kritičnih zapisov nismo zasledili.

28. novembra, Gallusova dvorana

4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE**M&N Dance Company, CD, in De Gouvernestraat Rotterdam; Nastja Bremec, Michal Rynia: MIT**

Plesni tandem Nastje Bremec in Michala Rynia, ki deluje v Novi Gorici, ustvarja prepoznaven avtorski izraz s povezovanjem sodobnega plesa z elementi hip hopa. V predstavi *Mit* se naslanjata na mit o Orfeju in Evridiki, da bi poetično uprizorila temo o sobivanju in iskanju komunikacije. Plesalca sta tehnično sijajna in bravurozno prehajata med različnimi plesnimi tehnikami, ki ju vključujeta v svojo poetiko. Obenem pa spretno skrbita za atraktivnost in privlačnost predstave, ki jo vseskozi preveva sveža mladostna energija. Zanimanja na ljubljanskem sodobnoplesnem prizorišču jima ni uspelo pritegniti (pa tudi nobenega kritika – tako je predstava ostala malodane brez odmeva v medijih); vendar sta dvorano napolnila z občudovalci, učenci in prijatelji iz domačih krajev.

12. januarja, Linhartova dvorana

Kjara's Dance Project, CD; Kjara Starič: compASSION

Kot je bilo omenjeno že zgoraj, s Kjara's Dance Project se je na slovenskem plesnem prizorišču pojavila skupina, oziroma ansambel, ki deluje po povsem novih principih. Kjarini plesalci (ki so večinoma končali srednjo baletno šolo) tehnično sicer niso tako izbrušeni kot npr. Nastja Bremec, niti niso izrazno tako sugestivni kot tisti iz sodobnoplesnih projektov; tudi koreografija skupine je razmeroma preprosta. A vendar je njihova najnovejša predstava dovolj učinkovita. Izpeljana je kot komunikativna pripoved, pri tem pa odlično zdizajnirana; tako je všečna, da je ne zruši niti pretirano sentimentalno besedilo, ki se na koncu pojavi kot nepotreben sporočilni dodatek. Če je strokovna javnost ob predstavi izrazila kar nekaj pomislekov (ob treh ponovitvah nam jih je nekaj vendarle

uspelo privabiti), pa jo je zvečine mlado občinstvo, ki je napolnilo tri dvorane, sprejelo z evforičnim navdušenjem.

3., 4. in 5. marca, *Linhartova dvorana*

Celinka

Uršula Teržan: PRIJATELJICI ZA VEDNO

Predstava raziskuje plasti sodobnega življenja skozi gledišče dvojice, plesalk Uršule Teržan in Tanje Skok, ki ju povezuje dolgoletno prijateljstvo.

Kritičarka Daliborka Podboj je za Parado plesa zapisala: »Mladostna gibalna poetika dveh zrelih plesnih ustvarjalk – Njun ples je ples prelivanja likovnih gibalnih oblik, ki jih še posebej poudarjata plesna kostuma potiskana s črtastimi, krožnimi in pravokotnimi linijami v stilu poparta. Kostumske oblike in kreacije domiselnih dodatkov s pravokotno oblikovano lycro utrjeno na robovih s kovinsko žico se pred gledalca razprostirajo kot iluzije oblačilne mondenosti, ki bi se jih marsikatera tudi željno oprijela. Predstava je do potankosti likovno zarisana, vključno z oblikovanjem luči (Sanja Valič, Danilo Pečar). Noto estetskega niansiranja pa še posebej barvajo in poglobljajo plesna zlitja dueta, ko se njuna perfekcija gibalnih linij zazdi v trenutkih statične zamrznitve, kot da bi jih izklesal kipar, sam mojster Rodin. Uršula Teržan je v tem njunem zlitju dualnosti bolj zadržana, hladna, medtem ko je Tanja Skok mladostno zvedava in topla, kar njunemu plesnemu duhu prijateljevanja doda simpatično začinjenost.«

Uršula in Tanja sta svoj duet namenili v spomin Kseniji Hribar, svoji mentorici in tistim časom, ko sta pripravljali svoj prvi duet, plesni prvenec na odru Plesnega teatra Ljubljana. Predstava *Prijateljici za vedno* je delno tudi njuna intimna izpoved o prehojenih skupnih poteh in obdobju individualnega razhajanja. Je pa predvsem optimistična rariteta na naši uprizoritveni sceni, saj bi še kar naprej sledil njuni gibalni poetiki navdihnjeni z mladostnim optimizmom.

7.–9. novembra, *Štihska dvorana*

4.3 FOLKLORA

Akadska folklorna skupina France Marolt: PREBUJENI ZAPISI

Redna partnerska prireditve je tudi 64. letni koncert Akadske folklorne skupine France Marolt ŠOU v Ljubljani. Lanski aprilski koncert na odru Linhartove dvorane je skupina zastavila pod naslovom *Prebujeni zapisi* in ga posvetila manj znanim opisom plesa na Slovenskem. Zapisi so izšli predvsem v časopisju, rokopisnih zbirkah in leposlovju od 17. do konca 19. stoletja in nekateri so bili dostopni le v arhivih na Dunaju. Izbrskani dokumenti, prebujeni in rekonstruirani za oder, so ob bogati kostumografiji, prilagojenem plesnem izrazu in za folklorno občinstvo precej nenavadnih godčevskih sestavih popestrili klasičen folklori program. Vodilo skupine je premikanje meja v folklorno-plesni dejavnosti in njihova letošnja produkcija je ostala zvesta tej usmeritvi. Od dobrem obisku in razdelani scenski sliki daje poseben čar njihovim nastopom prepričljiva angažiranost vseh sodelujočih. Prodali smo 549 vstopnic.

21. aprila, *Linhartova dvorana*

Folklorna skupina Emona: POGLEJ .. 'VA-SE'

Slavnostna akademija ob 45. obletnici delovanja

Projekt *Poglej va - se* je lahko razumeti kot Poglejva se (par) ali Poglej vase (posameznik). Je zgodba o spoznavanju različnosti med dečkom in deklico, spogledovanju fanta in dekleta ter skupnem življenju moža in žene.

Ustvarjalci koncerta so predstavili tri različna obdobja, ki nas vse spremljajo skozi življenje – rekli so: mladost, norost in zrelost. Skozi ta obdobja nas je popeljalo devet različnih plesnih priredb, ki vsaka zase govori svojo zgodbo, skupaj pa je to prikaz (našega) življenja.

S tem so (tudi) prikazali zgodbo skupine. Folklorna skupina Emona raste od leta 1967. Združila je na tisoče pogledov – poglede med plesalci, glasbeniki in poglede gledalcev. Združili so devet

koreografov in kostumsko zajeli Slovenijo. Prikazali so lep, bogat pregled dela in ustvarjanja prednikov ter zanimivo poustvarili našo kulturno dediščino.

24. novembra, *Gallusova dvorana*

4.4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE

Dvanajsti gala večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo

Redna jesenska produkcija Društva baletnih umetnikov Slovenije v znamenju novih plesnih stvaritev na glasbo slovenskih avtorjev je že nekaj let stalnica našega programa. Med koreografi zadnje izdaje 3. novembra v Linhartovi dvorani so bili: Mitja Popovski, Siniša Bukinac, Jasna Zavodnik, Alena Medič, Tetiana Svetlična, Dana Petretič, Rosana Hribar in Gregor Luštrek. Društvo je ponudilo dragoceno platformo za koreografski izraz mladih baletnikov in plesalcev, ki so pokazali zelo raznovrsten tehnični ter estetski potencial. Obisk ocenjujemo kot razmeroma slab, imeli smo 206 prodanih vstopnic.

3. novembra, *Linhartova dvorana*

5 FILMSKI PROGRAM

Filmski program v letu 2012 smo uresničili v celoti, v skladu z načrtovanim. Kot običajno sta bila osrednja dogodka oba festivala v organizaciji Cankarjevega doma (Liffe in Festival dokumentarnega filma – FDF), pa tudi Festival goriškega filma, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo, si vsako leto nabira vse zvestejše občinstvo. S še posebej velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da Liffu kljub recesiji in infrastrukturnim težavam (zapiranje kinodvoran v središču mesta) obisk ne odstopa od povprečja zadnjih petih let, ko je privabljal med 45.000 in 50.000 obiskovalci. Pri filmskih ciklih je bil prvi termin tradicionalno vezan na Festival oddaljenih kultur (leta 2012 Južna Koreja), medtem ko se drugi spogleduje bodisi s filmsko zgodovino bodisi z literaturo. Zaradi pomanjkanja sredstev smo se lani ponovno povezali z literarnim festivalom Fabula ter pripravili zgodovinski pregled del, ki temeljijo na prozi Franza Kafke, s čimer smo pospremili ponatis številnih njegovih romanov in dnevniških zapisov. Filmska distribucija je tretji nosilni steber filmskega programa; v letu 2012 je bil to najšibkejši člen filmskega programa, po svoje tudi zato, ker Cankarjev dom zaradi preobilice filmov, ki jih odkupijo večji in močnejši distributerji (ti imajo zaradi nakupov velikih programskih paketov prednost), preprosto ne more priti do privlačnejših naslovov, ki bi združevali umetniško vrednost in komercialno naravo. Zato smo se v letu 2012 odločili spremeniti način distribuiranja filmov; odslej predvajamo kakovostne filme, ki so jih odkupili lokalni distributerji, za katere ocenimo, da sodijo v program Cankarjevega doma (npr. *Zveri južne divjine: zakaj bi kupovali enega najboljših filmov leta 2012, če ga je odkupil distributer v paketu z drugimi filmi*).

5.1 FILMSKI FESTIVALI

Od 22. do 29. marca 2012

14. MEDNARODNI FESTIVAL DOKUMENTARNEGA FILMA (FDF)

Vse več dokumentarnih filmov dandanes zasledimo v programih velikih mednarodnih festivalov, kar je znak, da zanimanje in pozornost, namenjena dokumentarnemu filmu, naraščata. Dokumentarni film kot komentar našega časa in hkrati kritičen komentar igranemu filmu je deležen precejšnjega zanimanja tudi v Sloveniji.

Na FDF 2012 je bilo predstavljenih 31 celovečernih dokumentarcev. Programske sekcije so zdaj že tradicionalne: Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic; Miti, ikone, mediji; Intimni portreti;

Aktualni, družbeno kritični dokumentarci. V sklopu retrospektive smo predvajali antologijo t. i. rockumentarcev, glasbenih dokumentarcev z družbeno kritičnim sporočilom.

14. FDF je v sodelovanju z Amnesty International Slovenija četrtič organiziral tekmovalno sekcijo, v kateri tekmujejo filmi na temo človekovih pravic. Tričlanska mednarodna žirija je prvo nagrado razdelila med filma *Barzak* (Mantas Kvedaravicius, Litva) in *Posebni let* (Fernand Melgar, Švica). Tekmovalno sekcijo bomo na festivalu ohranili tudi v prihodnje.

FDF je prav tako četrtič gostoval tudi na drugi lokaciji, v Kinodvoru, s čimer si skuša razširiti krog občinstva. Retrospektiva se je odvrtila v dvorani Slovenske kinoteke. Leta 2007 je festival naštel zgolj tisoč obiskovalcev, leto dni pozneje skoraj dva tisoč, leta 2009 malo manj kot tri tisoč, leta 2009 in 2010 tri tisoč sto, kar je bil lep napredek za izrazno formo, težko najde med širše občinstvo. Leta 2012 je obisk upadel, našteali smo približno 2300 obiskovalcev, zato smo se odločili festival prestaviti v zgodnejše marčevsko obdobje.

Med spremljevalnimi dogodki sta izstopali dve okrogli mizi, ki sta se navezovali na programske poudarke; obsežnejši program filmov na temo jedrske energije je pospremila okrogla miza z naslovom *Peklenski scenarij: za in proti jedrski energiji*, dokumentarec o sodobni medijski krajini in New York Timesu pa javna razprava *Iskanje čudežne rešitve za tradicionalne medije: od New Yorka do Ljubljane*, ki smo jo pripravili v sodelovanju z Mirovnim inštitutom.

V sodelovanju s partnerico Amnesty International Slovenije smo organizirali tudi Izkustvene delavnice za učence in dijake; udeležence z gosti iz Zimbabveja in Malezije smo z različnimi metodami popeljali na »potovanje« po neformalnih naseljih, t. i. slumih, ter jim predstavljali, kako se videokamero lahko uporablja kot orodje aktivizma.

O festivalu so poročali vsi vidnejši slovenski mediji, še posebej obširno pa Delo, Dnevnik, Mladina, Radio Slovenija in RTV Slovenija (glej priloge).

Od 2. do 6. aprila 2012

6. mednarodni festival gorniškega filma

Po obdobju, ko smo sklop gorniških in avanturističnih filmov predvajali v okviru Festivala dokumentarnega filma, smo se zaradi izjemnega zanimanja in velikega razmaha dokumentaristike na tem področju pred leti v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo odločili predstaviti izbor vrhunskih gorniških in avanturističnih filmov v novem okviru. Leta 2010 smo po enoletnem premoru program gorniških filmov vrnili v Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma in sodelovanje nadaljevali tudi v letu 2012; na petdnevem festivalu so si obiskovalci lahko ogledali približno štirideset domačih in tujih gorniških in avanturističnih filmov, filmski program so dopolnjevala predavanja vrhunskih alpinistov, predstavitev novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogle mize.

Predstavljeni filmi so se potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film na temo okolja in gorskih športov ter najboljši film po izbiri občinstva. Program festivala je v celoti zasnovalo Društvo za gorsko kulturo iz Domžal oziroma njen predsednik Silvo Karo.

Od 7. do 18. novembra 2012

23. LJUBLJANSKI MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL / 23. Liffe

Programsko najbolj ambiciozen projekt filmskega programa CD je tudi lani predstavil prerez najsodobnejše svetovne filmske produkcije. Premierno smo v Sloveniji prikazali 110 filmov (od tega 13 kratkih), med njimi kar 70 celovečernih filmov, ki niso imeli zagotovljene distribucije za Slovenijo in jih po vsej verjetnosti ne bo mogoče več videti znotraj naših meja.

Na 23. Liffu smo nadaljevali z delno predstavitvijo programa v Mariboru, kjer smo zavrteli 24 filmov. Odmev je bil pozitiven, zato bomo s to prakso v prihodnje nadaljevali.

Programsko realizacijo festivala je večinoma omogočila pridobitev finančnih sredstev zunaj javnih razpisov. Poleg glavnega pokrovitelja Mobitel d.d. je finančno podporo festivalu lani znova namenila darovalka Tobačna Ljubljana, ponovno smo bili deležni izdatne pomoči evropskega programa Media, ki je v primerjavi z letom 2009 (in leti poprej) skoraj podvojila sredstva za Liffe, kar je ljubljanski festival postavilo na drugo mesto po višini sredstev, ki jih Media med vsemi prijavljenimi (približno šestdeset festivalov) podeljuje za evropske filmske festivale. Media je Liffe leta 2009 uvrstila v novo, dolgoročno shemo financiranja, s čimer je festivalu zagotovljena štiriletna podpora. Medijski pokrovitelj je bila znova časopisna hiša Delo.

Program, ki smo ga predstavili, je v celoti izpolnil pričakovanja javnosti in tudi medijev, ki so v namenjanju medijskega prostora festivalu zopet presegli pričakovano. 110 filmov smo strnili v enajst programskih sklopov. Novostim iz prejšnjih izdaj (npr. Kino balon, ki se je izkazal za pomemben korak naprej, s katerim obenem vzgajamo mlado občinstvo) smo dodali novo osvežitev, sekcijo Kino-integral, ki promovira eno najbolj zapostavljenih in redko vidnih izraznih oblik, sodobni eksperimentalni film. Petič je bil tekmovalnega značaja tudi izbor kratkometražnih filmov, na katerem je prvo nagrado podelila tričlanska mednarodna žirija. Festival je avtorski retrospektivi posvetil italijanskemu režiserju Matteu Garroneju in francoskemu cineastu Leoxu Caraxu, tematsko retrospektivo pa t. i. filmom ceste.

O festivalu smo našli približno 350 medijskih objav, o njem se je obširno poročalo tudi na spletnih straneh ter v različnih in vse bolj priljubljenih blogih.

Festival je leta 2012 spremljalo 140 domačih in tujih akreditiranih novinarjev. Filmi so bili prikazani na 284 projekcijah, od tega 24 v Mariboru. Obisk festivala je bil v skladu s pričakovanji, filme si je ogledalo 45 tisoč gledalcev.

Kar zadeva programsko zasnovo festivala, smo prebirali v glavnem pozitivne kritike. V dnevnem časopisu Delo, ki je bil tudi medijski pokrovitelj 23. Liffa, so med festivalom vsak dan pol strani ali celo stran v celoti posvetili festivalu, kar je za Liffe pomemben podatek. Delo d.d. je kot medijski pokrovitelj sodeloval osmo leto zapored.

Ker festival niso samo projekcije filmov, temveč tudi vse, kar ta uradni program spremlja, smo pripravili tudi celo vrsto dogodkov, povezanih s festivalskimi gosti. Leta 2012 smo jih v Ljubljani gostili 35 in z njimi pripravili več kot petdeset dogodkov (predstavitve pred projekcijami, pogovori, predavanja, novinarske konference). Prišli so med drugim iz Velike Britanije, Avstrije, Nemčije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Srbije, Argentine, Francije, Izraela, Grčije in Madžarske.

LIFFe kot večino prejšnjih let ni gostil velikih zvezdnških imen, ki so povezana predvsem z ogromnimi stroški, zato pa je v mesto povabil veliko zelo zanimivih filmskih ustvarjalcev, ki predvsem na področju evropskega filma kotirajo zelo visoko. Da bi bila srečanja med obiskovalci in filmskimi ustvarjalci, ki jih je festival gostil, bolj prijazna in pristnejša, smo Drugo preddverje Cankarjevega doma zdaj že tradicionalno preuredili v festivalsko središče, kjer so bili združeni tako vsa logistika kot novinarsko središče ter prostor za srečevanje in druženje. Drugo preddverje je torej združevalo blagajno, novinarsko središče, festivalski logistični center, VIP-sobo, dvorano za predavanja in seminarje, oder za pogovore z gosti, kotiček za sprostitev in druženje. Odziv občinstva na središče je bil znova pozitiven, obisk ob pogovorih z gosti nadpovprečen, zato bomo v tem smislu nadaljevali tudi v prihodnje. Kot drugo festivalsko središče je znova zaživel tudi preddverje v Kinodvoru.

LIFFe ostaja t. i. pregledni festival, ki ponuja v pregled množico filmov, ki so bili tako ali drugače deležni pozornosti na svetovnih filmskih platnih, njegovo osrednje programsko načelo pa ostaja predstavljanje novih avtorjev, katerih prvence in druge filme predstavljamo v tekmovalnem sklopu Perspektive. Zmagovalnemu filmu podarja nagrado vodomec, glavni pokrovitelj festivala, Mobitel d.d. LIFFe je podelil štiri nagrade; tradicionalnega vodomeca za najboljši mladi filmi iz sklopa Perspektiv je prejel srbski neodvisni film *Klip* Maje Miloš, nagrado združenja mednarodnih filmskih kritikov

FIPRESCI je prejel švicarski film *Fant iz zgornjega nadstropja* režiserke Ursule Meier, nagrado za najboljši kratki film norveški *Tuba Atlantic* Hallvarja Witzøja, nagrado občinstva pa avstralsko-nemška koprodukcija *Lore* režiserke Cate Shortland.

5.2 FILMSKI CIKLI

Od 22. do 26. februarja 2012

Kafka na filmu

V sodelovanju z literarnim festivalom Fabula smo pripravili cikel filmov na temo *Kafka na filmu*, ki se je skladal z mednarodnim simpozijem o znamenitem piscu. Filmske vsebine niso prinašale zgolj klasičnih literarnih predelav za veliko platno (Welles, Haneke), temveč tudi filme, ki se Kafke lotevajo bolj nekonvencionalno, z dekonstrukcijo njegovega dela (Straub & Huillet), mešanjem različnih kratkih zgodb ali filmi, ki jih je Kafka inspiriral posredno (Losey).

Projekcije so v okviru festivala pospremila predavanja o vlogi Kafke znotraj literarne zgodovine 20. stoletja. Filme si je na šestih projekcijah ogledalo štiristo gledalcev.

Predvajali smo naslednje filme:

Proces (The Trial, 1962, Orson Welles)

Razredni odnosi (Klassenverhältnisse, 1984, Danièle Huillet, Jean-Marie Straub)

Grad (Das Schloss, 1997, Michael Haneke)

Preobrazba (Prevračanje, 2002, Valerij Fokin)

Gospod Klein (Mr. Klein, 1976, Joseph Losey)

Kratki filmi:

Jezdec na vedru (Hiilisangolla ratsastaja, 1991, Katariina Lillqvist)

Sobna štorikla (Kamarihaikara, 1993, Katariina Lillqvist)

Podeželski zdravnik (Maalaislääkär, 1995, Katariina Lillqvist)

Medijski odzivi:

»Cikel z naslovom *Kafka na filmu* v ljubljanskem Cankarjevem domu tako prinaša filme nekaterih najbolj drznih ustvarjalcev – Orson Welles, Joseph Losey, Michael Haneke, Valerij Fokin, Katariina Lillqvist. Tistih, za katere je bila domneva o nezmožnosti vizualne predstavitve Kafkovega sveta preprosto nesprijemljiva in ki se ob tem niso hoteli sprijazniti niti z neizbežnostjo izgube, ki naj bi sledila 'prevodu' njegovih besedil v podobe, pač pa so se pogumno podali v brezkompromisno raziskovanje nekonvencionalnih oblik razmerja med besedo in podobo.« (Pogledi)

Od 1. do 2. marca 2012

Robert Walser – literatura in film

V okviru festivala Fabula je Ljubljano obiskal Reto Sorg iz Robert Walser Stiftunga v Švici. Walser je švicarski klasik, Kafkov sodobnik, pri nas je bilo v tem času ponovno izdano Walserjevo »življenjsko delo« roman *Jakob von Gunten*. Sorgovo predavanje v Cankarjevem domu in izdajo knjige smo pospremili s priložnostnima projekcijama dveh filmov, ki temeljita na Walserjevi prozi:

Inštitut Benjamenta (Institute Benjamenta, 1996, brata Quay)

Pomočnik (Der Gehülfe, 1976, Thomas Koerfer)

Od 6. do 15. aprila 2012

Sodobni korejski film

V okviru festivala Nasmeh Koreje je potekal filmski cikel sodobnega južnokorejskega filma, ki je na svetovni zemljevid stopil in nase krepko opozoril na prelomu stoletja. Korejski film je v dobrih desetih letih postal svojevrstni fenomen; uspešen in kakovosten je bil tako v polju visokopračunske,

»studijske« produkcije, znotraj katere so domači filmi podirali rekorde gledanosti, hollywoodske uspešnice pa postavile na stranski tir, kot tudi v zahtevnejši in intimni estetiki, ki je očarala predvsem gledalce po svetu, kjer so pobirali najvidnejše festivalske nagrade. Filmski cikel je predstavil najzlahtnejšo produkcijo obeh ekstremov, tako žanrske uspešnice, ki so jih podpisali režiserji Park Chan-wook, Bong Joon-ho ali Kim Jee-woon, kot festivalsko nagrajevane filme, pod katere so se podpisali danes globalno prepoznavni režiserji Kim Ki-duk, Hong Sang-soo ali Hur Jin-ho.

Program predvajanih filmov:

Božič v avgustu (Christmas in August, 1998, Hur Jin-ho)

Laži (Lies, 1999, Jang Sun-woo)

Shiri (Swiri, 1999, Kang Je-kyu)

Stari (Oldboy, 2003, Park Chan-wook)

Pomlad, poletje, jesen, zima ... (Spring, Summer, Autumn, Winter ..., 2003, Kim Ki-duk)

Zgodba o dveh sestrah (A Tale of Two Sisters, 2003, Kim Jee-woon)

Kralj in klovn (King and the Clown, 2005, Lee Jun-ik)

Skrita radost (Secret Sunshine, 2007, Lee Chang-dong)

Potujoča glasbenika (Beyond the Years, 2007, Im Kwon-taek)

Skrivna združitev (Secret Reunion, 2010, Jang Hun)

Bili smo tam (We Were There, 2012, June Park)

Medijski odzivi:

»Poleg blagajniških ljubljencev in čudaških umetnin je tu še novi korejski film, ki so ga v istem času tvorili režiserji s povsem samosvojo 'poetiko tišine', s katero portretirajo svet neekscitabilnega vsakdana. V tem polju so ustvarjali veterani korejskega filma (Im Kwon-taek s *Potujočimi glasbeniki*), novinci (Hur Jin-ho z *Božičem v avgustu* ali Lee Chang-dong s *Skrito radostjo*) in avtorji, ki so z vsakim novim filmom krenili v novo smer, kot je Kim Ki-duk z lirično mojstrovino *Pomlad, poletje, jesen zima ...* in *pomlad*. Mojstrsko preskakovanje med žanri je namreč še ena posebnost korejskih režiserjev, ki tako ustvarjajo veliko obrazov ene Koreje.« (Delo)

Od 4. do 13. oktobra 2012

Filmski program na Mestu žensk

Cankarjev dom je po nekajletnem premoru znova prisluhnil potrebam festivala Mesto žensk, se pridružil produkcijski ekipi ter pripravil filmski program, ki se nanaša na njihov tematski fokus, staranje. Tematika staranja ni bila dolgo časa zanemarjena samo znotraj feminističnih in ženskih študij, tematika staranja je zanemarjena – da ne rečem odsvetovana – tudi v dobršnem delu svetovne filmske produkcije. Medij, ki je od nekdaj temeljil na spektaklu ter idealiziral svoje (mladostne) igralske ikone, v tem kontekstu nikoli ni videl ne vrednega tematskega okvira ne tržne niše. Staranje pač nikoli ni bilo popularno, kot nikoli niso bile popularne režiserke, nemalokrat pogrešljivi del kreativnega (*mainstreamovskega*) produkcijskega aparata, ki so bile največkrat pregnane v polje dokumentarnega filma. Zato so ravno tam, na »margini« produkcije, vsebinskih poudarkov in identitete, zadnje čase nastajala nekatera najbolj zanimiva dela, ki smo jih uvrstili v program.

Filmi, ki smo jih vključili v retrospektivo, odpirajo tudi vprašanja medgeneracijske solidarnosti, predvsem pa ne favorizirajo konstantnosti razvoja življenja, temveč njegovo cikličnost.

Program je vseboval naslednje filme:

Daleč od nje (Away From Her, 2006, Sarah Polley)

Babica (Babusja, 2003, Lidija Bobrova)

Babice revolucije (2006, Petra Seliškar)

Tihožitje z ženo (Still Life With Wife, 2006, Kersti Uibo)

Rezine časa (2001, Zemira Alajbegović)

Katatsumori (1994, Naomi Kawase)

Sonce na obzorju (Sun on the Horizon, 1996, Naomi Kawase)

5.3 FILMI V REDNI DISTRIBUCIJI

Od 2. do 22. januarja 2012

Ženske iz šestega nadstropja

(Les femmes du 6ème étage)

Francija, 2011, režija Philippe Le Guay

Komedija s socialnim robom je postavljena v Pariz šestdesetih let, kjer se suhoparni in poročeni francoski buržuj zaljubi v špansko služkinjo ter odkrije povsem nov svet strasti, svobode in flamenka. Borzni posrednik in njegova soproga imata mirno življenje srednjega razreda v elegantni stanovanjski zgradbi. Otroke sta poslala v internat. Zato je toliko bolj živahno v šestem nadstropju iste zgradbe, kjer prebiva žensko osebje, ki streže oziroma služi bogatim družinam v stanovanjski zgradbi. Nedavno so prispele »gostujoče delavke« iz Španije: šest žensk različnih starosti. Jean-Louisa začne neustavljivo privlačiti njihov svet – svet, ki se tako močno razlikuje od njegovega ...

Ženske in šestega nadstropja je bila velika evropska uspešnica, precej gledalcev so zvabile tudi v Kosovelovo dvorano Cankarjevega doma, kjer si je film ogledalo več kot 1600 gledalcev.

Medijski odzivi:

»Film Ženske iz šestega nadstropja, postavljen v leto 1962, je razredna farsa, ki je mehka, fantazijska in ziheraška, da misli, da ima rob – kot da bi se ustrašila svoje lastne premise, ostane na varni strani razredne napetosti. Napetosti so tu le seksualne.« (Mladina)

Od 2. do 19. februarja 2012

Ženska, ki poje

(Incendies)

Kanada, Francija, 2010, režija Denis Villeneuve

Ganljiva pripoved, ki privede ekstremizem in nasilje današnjega sveta na presunljivo osebno raven, hkrati pa je film tudi poetični testament o srhljivo močni želji po preživetju. Po smrti njune matere notar izroči Jeanne in Simonu Marwanu dve pisemski ovojnici: ena je namenjena njenemu očetu, za katerega sta mislila, da je mrtev, druga pa njenemu bratu, za katerega nista vedela, da obstaja. Jeanne se odloči, da bo odpotovala na Bližnji vzhod in raziskala zgodovino svoje družine, o kateri dotlej ni vedela skoraj nič. Simona materina zapuščina sprva pusti hladnokrvnega, vendar je njegova ljubezen do sestre tako močna, da ji kmalu sledi na pot, na kateri skupaj začneta odkrivati zgodbo svoje matere, ki je povsem drugačna od tiste, ki sta jo poznala doslej.

Režiser Villeneuve je okoli matere Nawal namenoma ustvaril politični vrtinec. Vojne, ki so pogubile to regijo, so včasih vključevale kar 17 različnih frakcij z zavezništvi in izdajami osupljive zapletenosti. Da bi ostal zvest tej realnosti, je moral politični položaj ostati kompleksen, ne da bi se spodkopalo zasnovano filma. Film je prejel številne mednarodne nagrade, med drugim je bil nominiranec za tujejezičnega oskarja 2011.

Medijski odzivi:

»Čeprav se kanadski cineast Denis Villeneuve s svojim četrtem celovečercem, Žensko, ki poje, ni podal v iskanje še ne uhojenih smeri filmske pripovedi, pa nam v njem vendarle ponuja izvirno variacijo znanih narativnih elementov, s katero nas suvereno ter z izjemnim občutkom za preplet osebnega in družbenega popelje skozi čas in prostor. [...] Čeprav lahko domnevamo, da je režiserju številne kvalitete prinesla že literarna predloga, po kateri je nastal scenarij, pa prav tako ni mogoče spregledati, da je Villeneuve iz nje ustvaril pristno filmsko pripoved, ki navdušuje s svojo kompleksno evokacijo tragične bližnjevzhodne družbene stvarnosti.« (Pogledi)

»Dennis Villeneuve velja za obet sodobnega kanadskega filma, pa ima za sabo že tako kilometrino, da so mu lani na festivalu Karlovi Vari namenili kar retrospektivo. Če bi radi izvedeli zakaj, je Ženska, ki poje dober začetek za spoznavanje tega, kljub mladosti izjemno zrelega avtorja.« (Radio Slovenija)

Od 5. do 19. oktobra 2012

Ženska iz petega okrožja

(La femme du 5ème)

Francija, VB, 2011, režija Pawel Pawlikowski

Pretanjena psihološka drama, postavljena v sodobni Pariz, ki se glavnemu junaku po eni strani prikazuje kot ustvarjalno okolje, po drugi kot stopnišče v osebni pekel. Ameriški pisatelj Tom Ricks pride v Pariz, da bi bil bližje svoji hčerki. Ob prihodu mu pokradejo kovčke, nekdanja žena ga zaradi vdora v stanovanje prijavi policiji in prepove komuniciranje s hčerko, zatem pristane v zanikrni sobi v arabski četrti na obrobju mesta. Ker nima denarja za najemnino, sprejme sumljivo delo nočnega varnostnika. Mimogrede spozna še skrivnostno žensko Margit, vdovo poljskega pisatelja, ki se mu ponuja kot muza in priložnostna »prijateljica noči«. Ko Toma policija aretira zaradi suma umora sosedu, se njegov svet začne rušiti, saj ne ve več, kdo okrog njega je resničen in kdo ne ...

Medijski odzivi:

»Ženska iz petega okrožja, posneta po romanu Douglasa Kennedyja, je triler, v katerega vdirajo Roman Polanski (Podnajemnik), Andrej Tarkovski (Zrcalo) in Franz Kafka (Preobrazba), jasno, vsak s svojo vizijo odrešitve žanra in avtorja.« (Mladina)

»Pawel Pawlikowski je kot Delfsko preročišče. Po dokumentarnih filmih se je odločil za igrane, ker želi raziskovati stvarno in poetično s pomočjo suspenza. V Ženski iz petega okrožja tako ves čas sestavlja in razdira realnost, kraje, čas, identitete in žanr sam, dokler nas na koncu ne preseneti z velikim vprašanjem, ki nas kar noče zapustiti: kaj vidi glavni junak. Kdo bo zdaj rešil to uganko?« (Radio Slovenija)

Od 25. do 30. decembra 2012

Zveri južne divjine

(Beasts of the Southern Wild)

ZDA, 2012, režija Benh Zeitlin

Fantazmagorična parabola o deklici, ki se upre naraščajočim vodam in domišljijским bitjem v mitskem boju proti sodobnemu načinu življenja, je eden najbolj hvaljenih in nagrajevanih filmov leta 2012. Prvenec mladega Benha Zeitlina je zmagovito pot začel na festivalu Sundance, kjer je prejel nagrado za najboljši film, nadaljeval v Cannesu, kjer je zmagal v sklopu Poseben pogled, sklenil pa jo bo na podelitvi oskarjev, kjer je nominiran v štirih kategorijah, med drugim za najboljši film leta in najboljšega režiserja.

Šestletna deklica Hushpuppy živi z očetom v arhaični, od sveta odrezani skupnosti, ljubkovalno poimenovani »Kopalna kad«, ki leži nekje v južni Louisiani. Njen oče Wink jo vzgaja v neustrašno, trpežno dekle. Pripravlja jo na čas, ko bo veselje pokazalo zobe in njega ne bo več tam, da bi jo lahko zaščitil. In res: Wink nenadoma stakne čudno bolezen in narava pobežlja. Temperatura naraste, topijo se ledeniki in iz njih vstajajo črede divje prazgodovinske govedi, imenovane turi. Dvigajo se vode, bližajo se turi, Winku vse bolj peša zdravje, Hushpuppy pa se sredi te kataklizme odloči poiskati svojo mater.

Medijski odzivi:

»Katastrofe so običajno posnete skozi oči odraslih, v Zvereh južne divjine, nadrealistični, vizualno izredno zgoščeni, že kar nasičeni, fantastično ozvočeni senzaciji, hipnotičnem produktu filmskega kombinata iz New Orleansa (Court 13), gverilskem eposu, ki izgleda tako, kot da bi skušalo Malickovo Drevo življenja panteistično dopolniti film Na sledi očetu, pa lahko katastrofo – smrt socialne države in ekonomskega reda – vidite skozi neprofitne oči otroka, 6-letne afroameriške deklice z imenom Hushpuppy ...« (Mladina)

»Moderna povest režiserja Benha Zeitlina je magično realistična zgodba o odraščanju z močno socialno in politično noto. V filmu ob vsakem zaveslaju junakov po blatnih poplavnih vodah mrgoli

simbolnih prispodob. Pravzaprav je neodvisni film mladega režiserja tipičen nasičen in razsrediščen prvenec, ki hoče v uri in pol povedati vse, kar se je režiserju pletlo po glavi v letih, preden je dobil svojo priložnost. Gre za nekakšen pavšalen pravljичni pregled socialnopolitičnega stanja v sodobni Ameriki. Vendar šestletna Quven'zhane Wallis z neverjetno doživeto igro vso pozornost zadrži na sebi, zato je to predvsem zgodba o njej, o otroškem pogledu na umazani svet, v katerem se vse odvija prvič in so vsi ljudje vredni zaupanja.» (Delo)

5.4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI

31. decembra 2012

Podmornica

(Submarine)

VB, 2011, režija Richard Ayoade

Zgodba o petnajstletnem Oliverju Tatu, najstniku s kopico problemov, ki si v prihajajočem poletju postavi dva cilja: izgubil bo nedolžnost (dokler je to še ilegalno) in rešil zakon svojih staršev. Oliver Tate je čudaški najstnik. Živi s svojimi starši v odmaknjeni pokrajini v Walesu in sanjari o svoji prvi ljubezni, sošolki Jordani. Njegove ljubezenske fantazije v njem nemalokrat vzbudijo bizarne, celo samomorilske misli. Morda pa so njegovi občutki zgolj reciklirana oblika odnosa med njegovimi starši, ki sta iz dneva v dan bolj naveličana drug drugega. Oliver sumi, da ima njegova mama skrivno afero s svojo mladostno ljubeznijo, samooklicanim ekscentrikom in ezotrikom Grahamom, ki se je pravkar preselil v sosednjo hišo. Je njegova ljubezen do Jordane res tisto pravo občutenje, ki ga včasih preveva kot ocean ter mu daje občutek, da je postal eno s sončnim zahodom in obalo?

Podmornica je precejšnje nasprotje tradiciji mladinskih filmov, v katerih je glavni junak, najstnik, naslikan prizanesljivo. Junaku, kot je portretiran v *Podmornici*, ne moremo pripisati krivde; je pa res, da je Oliver nekako hudoben, zadržan in sebičen.

Film smo v Cankarjevem domu zavrteli kot silvestrsko predpremiero; film bo redno distribucijo doživel v letu 2013.

6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM

Kulturnovzgojni in humanistični program smo načrtovali v skladu s strateškimi cilji: spodbujanje ustvarjalnosti; povečanje dostopnosti do ustvarjalnosti za nove generacije umetnikov, ustvarjalcev v kulturi ter vseh tistih posameznikov in društev, zavodov ... ki se ukvarjajo s kritično in teoretsko refleksijo; zagotoviti večjo dostopnost prireditev; podpiranje pobud pri razvoju ambicioznih programskih vsebin.

Tudi v letu 2012 smo sledili načelu večanja raznovrstnosti kulturne produkcije; razgibali smo zlasti področje glasbene vzgoje, pri čemer smo s kreativnimi ekipami in izvirnimi metodično-didaktičnimi pristopi razvili in premierno predstavili pet novih (glasbenih) kulturnovzgojnih učnih ur.

Humanistični program je v letu 2012 z načrtovanimi dogodki odpiral številna družbena in kulturna vprašanja, v program pa smo sprejeli tudi nekaj spodbud in izzivov, ki jih je prinašalo družbeno in kulturno dogajanje. Zadovoljni smo, da prav z omenjenim programom lahko dopolnujemo umetnostne dogodke in jih v določeni meri samoreflektiramo. Cankarjev dom si je s smelo in razvojno strategijo načrtovanja literarnega programa pridobil položaj literarnega prizorišča, ki ponuja vrhunske literarne dogodke, pogosto snovane koprodukcijsko, kar pomeni, da pri programiranju sodelujemo tako s programskimi predlogi kot s finančnim vložkom.

Ocenjujemo, da smo dosegli cilje, ki smo si jih postavili v programskem načrtu za leto 2012 ter so opredeljeni v strateških dokumentih in poslanstvu Cankarjevega doma.

6.1 KULTURNA VZGOJA

6.1.1 FILMSKA VZGOJA

Filmsko vzgojo že več let zapored uresničujemo s filmskim abonmajem za mlade.

Tudi v letu 2012 smo razvijali koncept vzgajanja občinstva za oba filmska festivala: za Liffe in Festival dokumentarnega filma. Abonma, imenovan **Dokumenti časa** (sestavljen iz dokumentarnih filmov, igranih dokumentarcev ali filmov, ki se navezujejo na dokumentarno vsebino oziroma temeljijo na resničnih dogodkih), je z oktobrskim vpisom leta 2011 pridobil nekaj več občinstva kot minulo sezono, jesenski vpis leta 2012 pa je bil porazen (dva abonenta), zato smo abonma odpovedali. V prvi polovici leta 2012 smo tako v okviru Dokumentov časa prikazali naslednje filme: *Na sledi očetu* (režija: Debra Granik); *Ropar* (režija: Benjamin Heisenberg); *Adžami* (režija: Scandar Copti, Yaron Shani); *Življenje na smetišču* (režija: Lucy Walker) ter *Na morje!* (režija: Pedro González-Rubio).

Abonenti abonmaja **Liffe po Liffu** (izbrani filmi zadnjega festivala Liffe – po presoji Simona Popka) so si spomladi ogledali: *Technotise: Edit in jaz* (režija: Aleksa Gajić); *Še eno leto* (režija: Mike Leigh); *Ču do vi to* (režija: Alejandro González Iñárritu); *Namišljene ljubezni* (režija: Xavier Dolan); *Stric Boonmee se spominja* (režija: Apichatpong Weerasethakul). Jeseni smo vpisali samo 39 abonentov, do konca leta pa so si ogledali dva filma: *Izlet* (režija: Nejc Gazvoda) in *Pisma sv. Nikolaja* (režija: Mitja Okorn). Pri obeh smo imeli dober obisk neaboniranih obiskovalcev.

V letu 2012 smo v sodelovanju z avtorjem in izvajalcem Mitjo Reichenbergom izvedli filmskoglasbeno kulturnovzgojno uro **Poslušanje klasične glasbe na filmih**, s katerim smo mladim obiskovalcem želeli omogočiti opazovanje tega nevidnega elementa in jih popeljati v svet onkraj filmske podobe ter jim odpreti nove možnosti v smer, imenovano celostno razumevanje filmov. Na petih vodenih predstavitev ob filmskih in glasbenih odlomkih (sledil ji je ogled filma *Amadeus*, v katerem je prav klasična glasba nosilka celotnega filmskega doživetja) smo našli šesto učencev tretje triade.

6.1.2 GLEDALIŠKA VZGOJA

KRALJESTVO PRAVLJIC TER VEČJI OD PRAVLJIC

Projekta Kraljestvo pravljic (za otroke do 10. leta) in Večji od pravljic (10 +) sta bila tudi v letu 2012 zasnovana po selektorskem principu; pri izboru predstav sva sodelovali vodja gledališkega programa Diana Koloini in vodja kulturnovzgojnega programa. Ogledali sva si otroške produkcije, ki so v minulem obdobju nastale tako v institucionalnih kot drugih gledališčih in ustanovah (izbor so dodatno utemeljevale dobre ocene strokovne kritike). V »decembrski paket« so bile uvrščene nekatere lastne produkcije in koprodukcije iz minulih letih:

Tri Sneguljčice, produkcija: CD

To je Ernest, produkcija: Forum Ljubljana, koprodukcija: CD

Take ljudske, produkcija: Forum Ljubljana in Mini teater; koprodukcija: CD

Bastien in Bastiena, produkcija: KD Anubis

Janko in Metka, produkcija: SNG Maribor in Mini teater

Glasbena urica s tolkali in pesmijo, produkcija: STOP

Božični koncert Glasbenega centra Edgar Willems, koprodukcija: Glasbeni center Edgarja Willemsa in Cankarjev dom

Terrafolk: (P)osvojimo pesem drugega naroda, produkcija: CD

Katalena ... za vas in mesto, produkcija: CD

Marko repa in skače, produkcija: CD

Martin in Gregor ali od junaka do bedaka, produkcija: CD

Lani smo našli 1700 obiskovalcev Kraljestva pravljic, kar je v primerjavi z letom 2010 (ob približno enaki ponudbi) za polovico manj. Pri analiziranju, zakaj se je obisk tako zmanjšal, skupaj s starši in pedagoškimi delavci ugotavljamo, da bo v letu 2013 treba znižati cene vstopnic.

ABONMAJI ZA OTROKE IN MLADINO

Z abonmajsko ponudbo si želimo dvigniti raven kulturne ponudbe za otroke in mladino različnih starosti ter jih – ob siceršnjih ciljih kulturne vzgoje – prepričati, da je obiskovanje kulturnih dogodkov ustrezen način preživljanja prostega časa.

Abonma za otroke od 4. do 8. leta, **Moj prvi abonma**, zasnovan po selektorskem principu (konzultant: Matej Bogataj), je imel v sezoni 2011/12 103 abonente več kot sezono prej; v spomladanskem delu so si abonenti ogledali: *Mini cirkus Bufeto*, produkcija: Zavod Bufeto; Boris A. Novak: *Mala in velika Luna*, produkcija: Lutkovno gledališče Ljubljana, Dramski oder za mlade in Prešernovo gledališče Kranj; Franjo Frančič: *Imej se rad!*, produkcija: Slovensko stalno gledališče Trst in Gledališče Koper; *Mala vodna vila*, produkcija: KD Anubis. Na vseh predstavah je bilo precej obiskovalcev, ki niso abonenti. Jeseni smo vpisali nov abonma, za katerega imamo celo več zanimanja kot minulo sezono. Abonenti so si novembra ogledali projekt *Tolkala za radovedneže*, v decembru pa predstavo *Janko in Metka* (nastalo v koprodukciji med Mini teatrom in SNG Maribor).

Ta hud abonma pripravljata programski vodji kulturnovzgojnega in gledališkega programa; abonenti sezone 2011/12 so si v januarju lahko ogledali koprodukcijo M & N Dance company ter De Gouvernestraat Rotterdam z naslovom *Mit*, v februarju pa našo lastno koprodukcijo *Ustavljivi vzpon Artura Uia* z EPK Maribor in Dramo SNG Ljubljana. V marcu je abonente navdušila predstava *Cvetje v jeseni* Zavoda Margareta Schwarzwald, Cankarjevega doma in Društva S.N.G., v aprilu pa smo napovedano produkcijo *Modra ptica* SNG Maribor zaradi bolezni v ansamblu nadomestili s koncertom skupine Terrafolk. Za sezono 2012/13 imamo vpisanih 5 abonentov manj kot lani (48), dijaki pa so si jeseni že lahko ogledali: *Sljehrnika* (koprodukcija: SNG Nova Gorica in Gledališče Koper), *Knjigo o džungli* (produkcija: APT Novo mesto) in *Moja nit je rdeča* (koprodukcija: DRGI in Cankarjev dom). S predstavo *Knjiga o džungli* smo nagovorili tudi mladino med 10. in 14. letom starosti, saj smo z njo začeli sezono 2012/13 **D best abonmaja**. To sezono smo vpisali 86 abonentov, kar pomeni, da je tudi v okviru tega abonmaja obisk nekoliko slabši kot sezono prej, ko smo imeli 95 abonentov.

PROJEKTI

Kulturnovzgojna učna ura **Igralec** (scenarij in režija: Barbara Hieng Samobor; kostumografija: Barbara Stupica; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Igor Samobor in Matjaž Tribušon) je bila na sporedu že petnajsto leto (14. 10. 1996 smo jo uprizorili prvič). Zahvaljujoč sijajni igralski ekipi, profesionalnim tehničnim sodelavcem in seveda tudi natančni režiji uprizoritev vse do danes ni pomembno zanihala v kakovosti. V letu 2012 je bilo kar 7 ponovitev za 1155 mladih gledalcev.

Gledališke kulturnovzgojne učne ure **Tri Sneguljčice** (namenjena otrokom od 4. do 8. leta) v letu 2012 nismo ponovili niti enkrat; v letu 2013 smo jo uvrstili v Moj prvi abonma ter ji namenili še nekaj terminov – če nam ne bo uspelo pritegniti pozornosti, jo bomo v letu 2014 umaknili s programa.

Še vedno vsako pomlad namenimo do sedem terminov predstavi **Dogaja!**, ki duhovito in učinkovito prepleta izrazne možnosti plesnega in dramskega gledališča ter glasbe in videa; lani smo na sedmih ponovitvah našli 791 gledalcev.

Med knjižnim sejmom je v Cankarjevem domu gostoval APT Novo mesto s predstavo **Knjiga o džungli** – načrtovali smo 4 ponovitve, realizirali smo tri, ki so bile zelo dobro obiskane, odzivi so bili izjemno pozitivni.

Kritika je naš projekt **Martin Krpan ali od junaka do bedaka** (premiera je bila v januarju 2010) označila kot bistroumno in kratkočasno glasbeno-gledališko učno uro. Pavle Ravnohrib kot Martin Krpan in Boštjan Gombač kot Gregor sta v letu 2012 predstavo odigrala manjkrat kot v letu poprej, in sicer kar 11-krat – za 1824 obiskovalcev.

Kulturnovzgojni projekt **Do konca sveta** avtorice Dragice Potočnjak in v režiji Matjaža Latina smo podnaslovili kot angažiran okoljsko-gledališki projekt; v letu 2012 smo imeli dve ponovitvi za 247 gledalcev.

6.1.3 GLASBENA VZGOJA

SODELOVANJE Z GLASBENO MLADINO LJUBLJANE IN GLASBENO MLADINO SLOVENIJE

Glasbena vzgoja v Cankarjevem domu je koncipirana skoraj za vse starostne skupine, uresničujemo pa jo tako s kulturnovzgojnimi učnimi urami kot s specialnimi programi v okviru letnega programa Orkestra Slovenske filharmonije in Simfonikov RTV Slovenija. V programu glasbene vzgoje sodelujeta tudi Glasbena mladina Slovenije in Glasbena mladina Ljubljana; sodelovali smo pri že utečenih projektih, ki smo jih že večkrat predstavljali: **Jazz v živo (Sprehod skozi zgodovino jazza z Big Bandom in dirigentom Lojzeto Krajncanom)**, **Ostržek** (Policijski orkester za GML) in **Glasbena torta**. Omenjeni projekti so imeli odličen obisk in dober odziv.

NOVOSTI V LETU 2012

V letu 2012 smo se odločili za več novosti prav na področju glasbene vzgoje. Za najmlajše obiskovalce smo skupaj z Glasbeno matico Ljubljana pripravili glasbeno predstavo **Gal v galeriji**, ki naj bi otrokom približala galerijsko dejavnost in jim vzbudila zanimanje za različne zvrsti likovne umetnosti. Nastala je po istoimenski knjigi Svetlane Makarovič. Mlada slovenska skladateljica Tadeja Vulc je pesmi uglasbila za otroški zbor in orkester (violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, fagot, rog, trobenta, klavir, tolkala), glasbeno dogajanje na odru pa je dopolnil film z likovnimi vsebinami. Sodelovanje med inštitucijama ocenjujemo za zgledno, čeprav pri produkciji filmske projekcije koproducent ni dosegel naših pričakovanj; žal je bil tudi obisk skromnejši od načrtovanega (na treh ponovitvah v Linhartovi dvorani smo imeli 776 obiskovalcev). Predstavo je ocenjeval Radio Slovenija in ji namenil spodbudne kritike.

Nova glasbena kulturnovzgojna učna ura **Marko repa in skače** je predstava o tem, kako se prepleta glasbena govorica skozi čas in prostor. Baročna zasedba Ba-rock postavi slovenske ljudske pesmi v različne glasbeno-zgodovinske sloge in tradicije. Predstavi slovensko zgodovino in pesem (Tam za turškim gričem, srednjeveške balade, vojaške in ljubezenske pesmi) ter tudi glasbeno zgodovino in prostor (evropski glasbeni slogi in etno glasba). V njihovi izvedbi spoznavamo slovenske ljudske v slogu korala in renesanse ter turške, madžarske in pastirske pesmi, s Trkajem pa sodobne zvrsti (blues, rokenrol, rap itd.). Srečno sta se združili dobra ideja in izvrstna izvedba! Premiero in šest ponovitev si je ogledalo 987 obiskovalcev ali 141 na posamezni dogodek.

S projektom **El.Classic.com** pa smo se lotili predsodkov o klasični glasbi, ki vladajo precejšnjemu delu najstniškega sveta. Klasično glasbo smo »prevedli« v njim znan jezik, ne da bi pri tem izgubili izvirno melodijo, strukturo, sporočilo in duhovne razsežnosti. Z združevanjem prvin dinamično nasprotujočih si glasbenih smeri ustvarjalci učinkovito dokažejo, da je domišljija edina meja pri umetniškem ustvarjanju. Z dodanimi anekdotami iz življenja glasbenikov pa nastopajoča trojica – Janja Hvala, Blaž Trček in Aleksander Arsov – naredi učno uro zanimivejšo in bolj sproščeno. Projekt odlikujejo izviren pristop, inteligentna zasnova in dobra izvedba. Imeli smo pet ponovitev in 1011 obiskovalcev.

V letu 2012 smo začeli sodelovanje s **Slovenskim tolkalnim projektom**, ki se ponaša z bogatimi izkušnjami pri pripravi in izvedbi koncertov za mlade poslušalce. Razvil je kulturnovzgojno učno uro in jo prilagodil dvema različnima starostnima skupinama. Tako **Tolkala za radovedneže** nagovarjajo najmlajše občinstvo in jim pripravijo duhovito koncertno predstavo, v kateri tolkala radovednežem razkrivajo svoje skrivnosti: zvok, izvor, razvoj, način igranja in vlogo v tolkalni skupini. **Tolkala od blizu** pa so namenjena nekoliko starejši publiki in je predstava klasične tolkalne glasbe z ritmi vsakdanjega življenja, nenavaden preplet resnega koncertnega vzdušja s sproščenostjo gledališča, ki nam približa najrazličnejša klasična in etnološka tolkala ter predstavi možnost uporabe vsakdanjih predmetov za »delanje« glasbe. Vsak od projektov je doživel po šest ponovitev, ki si jih je ogledalo 985 malčkov in 722 šolarjev druge triade.

Projekt **Posluh! Recikliramo** – koncert za glasbila, narejena iz najdenih, zavrženih in recikliranih materialov – je bil premierno izveden v okviru Kulturnega bazarja 2012 in bil dobro sprejet tako pri strokovni kot ciljni javnosti. Ustvarjalna ekipa – Blaž Celarc, Žiga Golob in Boštjan Gombač – je navdušila s svojo izvirnostjo in aktualnostjo. Na treh ponovitvah smo imeli kar 703 obiskovalce.

V sezoni, ko praznujemo 30-letnico orgel, smo si želeli obuditi kulturnovzgojno učno uro **Čudoviti svet orgljanja**; kljub dobri promociji zanimanja med kulturnimi koordinatorji na osnovnih šolah ni bilo.

PONOVITVE

Pri ponovitvah je treba poudariti sodelovanje s producentom Anubis; v njihovi produkciji je nastala enournna priredba Humperdinckove pravljичne opere **Janko in Metka**, v kateri je ohranjena rdeča nit zgodbe, okrajšani so le zborovski in baletni deli ter glasbeni vložki staršev Janka in Metke. Opero smo v letu 2012 ponovili trikrat in na predstavah našli 1223 mladih obiskovalcev. Isti producent je z ekipo (Katja Konvalinka, Nataša Kranjc, Edvard Strah, Martin Sušnika, Margareta Gregorinčič) jeseni 2010 pripravil novo priredbo otroške opere, in sicer **Bastien in Bastiena** W. A. Mozarta – v letu 2012 je bilo 10 ponovitev za kar 3096 obiskovalcev. Tik pred koncem leta pa smo v program uvrstili njegov nov projekt **Pepelka** – z didaktično zasnovano priredbo predstave *Pepelka* Sergeja Sergejeviča Prokofjeva bi otrokom želeli približati balet in druge plese, ki izhajajo iz baleta; na dveh t. i. oglednih predstavah smo zaznali dober odziv občinstva.

Omenimo še, da smo kulturnovzgojno učno uro **Terrafolk – (p)osvojimo pesem drugega naroda** ponovili dvakrat; priljubljena zasedba je s tematskim programom znova navdušila (337 obiskovalcev); komentirani koncert Marka Hatlaka – **S harmoniko od Bacha do tanga** pa dvakrat – za 247 navdušenih mladih obiskovalcev.

6.1.4 LIKOVNA VZGOJA

Da se otroci med 4. in 14. letom ob ogledu razstav ne bi počutili izgubljene in da bi razstavljene umetnine resnično spoznali skozi lastne oči, jim ob izbranih razstavah v Galeriji Cankarjevega doma poleg strokovnega vodenja zagotovimo tudi dveurne **ustvarjalne delavnice**. Najprej si vso razstavo ogledajo s starostni skupini prilagojenim vodenjem, ob katerem so kot pomagalo na voljo delovni listi ali pobarvanke. Razstavljenim umetninam se približajo s pomočjo razlage, igre, zanimivih zgodb in tudi sodelovanja v pogovoru. Po ogledu razstave, ki traja približno eno šolsko uro, pa se v umetnike prelevijo še sami; projekt je tako metodično kot didaktično dobro zasnovan in pomeni nadgradnjo siceršnje likovne vzgoje. V letu 2012 smo ustvarjalnice izvedli ob razstavi *Razprta obzorja – tržaški slikarji 1945–60* in tradicionalno ob 10. slovenskem bienalu ilustracije.

V okviru Mednarodnega festivala **Igraj se z mano**, ki s svojimi dejavnostmi spodbuja integracijo oziroma inkluzijo med otroki, mladostniki, odraslimi osebami s posebnimi potrebami ter večinsko populacijo vseh generacij, je zasnovan tudi istoimenski mednarodni likovni natečaj. V letu 2012 je potekal že petič. Cankarjev dom pa je gostil razstavo del, izbranih na tem natečaju – upoštevali smo idejo, da jo otroci postavijo sami. Ob postavljanju razstave so tekale številne ustvarjalne spremljevalne dejavnosti (ustvarjalne delavnice in igre). Pomemben del projekta je torej tudi ustvarjanje okolščin, v katerih si odrasli prizadevamo spoštovati predstave otrok, ter puščamo odprte možnosti izkustvenega učenja in odkrivanja novih estetik. Ocenjujemo, da gre za pomemben kulturnovzgojni projekt, saj vključuje tudi zaznamovane otroke oziroma otroke z družbenega obrobja; pripravljamo ga v sodelovanju z Zavodom za usposabljanje Janeza Levca.

6.1.5 LITERARNA VZGOJA

Najpomembnejši projekt na področju literarne vzgoje je bil v letu 2012 pripovedovalski festival **Pravljice danes**. Lani je festival potekal v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem, Kinodvorom, Pripovedovalskim Varietejem in Društvom za oživljanje zgodb 2 koluta. Program oblikujemo, vodimo in koordiniramo Barbara Rogelj, Cankarjev dom; Anja Štefan, pesnica, pisateljica in pravljčarka; Irena Matko Lukan, urednica revij Ciciban in Cicido in Alenka Veler, urednica mladinskega leposlovja pri založbi Mladinska knjiga.

V petnajstih letih je program festivala izoblikoval naslednje stalne vsebine: pripovedovalske predstave za otroke, pripovedovalske večere za odrasle, nastop tujega gosta, odprto pripovedovalsko tribuno, izobraževalni in spremljevalni program. Poleg tega da festival poudarja pripovedno izročilo naših

prednikov, želi hkrati pripomoči tudi k negovanju sposobnosti pripovedovanja danes, med ljudmi nasploh. Zato vsako leto iščemo nove pripovedovalce. V letu 2012 smo izvedli zelo kakovosten program, ki spodbuja in dviguje tudi raven bralne kulture ter zavedanje o kulturni dediščini. Festival sam po sebi uvaja nov in vedno bolj odprt prostor umetniškega izražanja v povezavi s knjigo in govorjenim jezikom. Dotaknili smo se širokih ciljnih skupin in poskušali spodbuditi zanimanje za branje pripovedi iz ljudskega izročila ter njihovo posredovanje. Na festivalu so poleg sodelujočih iz vse Slovenije sodelovali tudi gostje iz tujine. Zahvaljujoč izdatnemu obveščanju javnosti prek vseh sodelujočih ustanov, pa tudi zato ker ima festival že zagotovljen trden prostor v kulturnem dogajanju v prestolnici, smo z letošnjim obiskom festivala zadovoljni: dogodki v okviru glavnega programa so bili skorajda v celoti razprodani (629 obiskovalcev), izjemno dober obisk smo opazili tudi na spremljevalnih dogodkih.

6.1.6 KULTURNI BAZAR

Namen celodnevne dogodka, ki smo ga 12. 3. 2012 v sodelovanju med Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavodom za šolstvo ter Ministrstvom za okolje in prostor že četrto organizirali kot izvršni producenti, je predstavitev kulturnih ustanov za strokovne delavce v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter ljudskih univerzah (ponudba za vrtce, osnovne in srednje šole kot tudi izobraževanje za odrasle oz. za otroke in mladino). S tem se krepi zavest o pomenu kulturne vzgoje ter o možnostih, ki jih omenjene ustanove ponujajo posameznim ciljnim skupinam, hkrati pa so pomembne tudi številne partnerske vezi, ki so se na ta dan spletle v Cankarjevem domu ter so pomembne za razvoj načrtne kulturno-umetnostne vzgoje v vzgoji in izobraževanju.

Kulturni bazar je bil v svoji četrti izvedbi uspešnejši in odmevnejši, ob sejamskem dogajanju se je zvrstilo kar 45 dvoranskih prireditev (4876 obiskov na dvoranskih dogodkih ter več kot 900 strokovnih delavcev in 1500 mladih obiskovalcev).

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Cankarjev dom sta izdala že tretji Katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje, v katerem sta zbrani kakovostna kulturnovzgojna ponudba in ponudba strokovnih usposabljanj na področju kulturno-umetnostne vzgoje slovenskih kulturnih ustanov **za šolsko leto 2012/13**. V prvi vrsti je Katalog namenjen strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih zavodih kot pripomoček pri načrtovanju kulturnih dejavnosti in kulturnim ustanovam pri načrtovanju kulturnega programa. Je koristen vodnik za vse (tudi starše, stare starše ...), ki načrtujejo obšolske in izvenšolske dejavnosti za otroke in mlade ter si prizadevajo za kakovostno in ustvarjalno preživljanje njihovega prostega časa.

6.2 USTVARJALNOST MLADIH

6.2.1 TRANSGENERACIJE

Festival sodobnih umetnosti mladih

Izražanje stališč, ki pogumno raziskujejo zapleten svet mladostnikov in družbe, v katerem živijo, ter prikaz idejno-estetskega naboja mladih spodbujamo s festivalom Transgeneracije. Osrednja pozornost festivala, ki nadaljuje tradicijo nekdanjih *Podob trenutkov*, je še zmeraj namenjena gledališču. Festival je velika spodbuda prenekateremu krožku na srednjih šolah, kjer morajo dramske skupine ali pa likovne in video sekcije tekmovati za denar z bolj populističnimi in na kratki rok bolj mediageničnimi projekti. Verjetno je ravno dejstvo, da mentorji na primerih konkurenčnih predstavitev ustvarjalnosti vidijo, kaj vse se da narediti z malo sredstvi, pa z veliko požrtvovalnosti in malce poguma, spodbuda in dolgoročna usmeritev tudi za njihovo delovanje in spodbujanje kreativnosti na šolah. Da o tem, kako pomemben je festival, predvsem zaradi soočenja različnih praks in izkušenj, za samorefleksijo in spodbudo nastopajočih, sploh ne govorimo. Priznanja podeljujemo z namenom, da bi poudarili dobre lastnosti posameznih ustvarjalcev ter okrepili njihovo samozavest in samozavest njihovih vrstnikov na področju ustvarjanja. Ocenjujemo, da smo v letu 2012 izvedli zelo kakovosten festival, ki je sam po sebi uveljavil nov in vedno bolj odprt prostor umetniškega izražanja srednješolcev. S programom smo

v prvi vrsti nagovorili dijake, odzvali pa so se tudi njihovi prijatelji, družine in mentorji (dostopnost je zagotovljena, saj so vsi dogodki v okviru festivala brezplačni).

GLEDALIŠČE

Na razpis je prispelo 25 prijav, izbranih pa je bilo 6 produkcij. Na področju gledališča sta presojala selektorja Eva Mahkovic in Matej Bogataj.

Priznanje za najboljšo predstavo je prejel Pionirski dom Ljubljana za predstavo *Perspektive*. Predstava *Perspektive* gledališke skupine Lokal Patrionir (člani ekipe so tudi avtorji scenarija za predstavo) se ukvarja s problematiko jeze kot neželene značajске lastnosti, s katero se posameznik poskuša spopasti in jo nadzorovati. Predstavo zaznamuje kakovostna in povezana igra šestčlanske zasedbe.

Podeljeno je bilo tudi priznanje za mentorja – prejela ga je Nataša Homar. Teater klasikov gimnazije Poljane v mentorstvu Nataše Homar več let kontinuirano ustvarja kakovostne dijaške postavitve antičnih tekstov ali tekstov z antično tematiko. Uprizoritev Sofoklejeve *Antigone*, ki smo si jo ogledali na Transgeneracijah, je estetska in ambiciozna postavitev zahtevnega klasičnega besedila, ki je učinkovito okrajšano in v številnih vlogah uspešno interpretirano.

PLES

Na področju plesa je selektorica Jedrt Jež Furlan izbrala predstavo Miniaturke. Izbrana tema in konciznost izvedbe sta določili plesno predstavo in zgodbo v malem. Odseva stališče do sebe in sveta, v katerem se porajajo. Selektorica je pohvalila predvsem odličen izbor mladih plesalcev, koreografov in plesnih mislecev.

LIKOVNO PODROČJE

Razstava, ki v okviru tega festivala predstavlja likovno ustvarjanje mladih, je namenjena spodbudi, da na področju vizualnosti razširijo že znana obzorja in se preizkusijo v različnih tehnikah: od slikanja, risanja, fotografije, oblikovanja plakatov, objektov pa vse do stripa. Z ustvarjanjem, tudi likovnim, se krepí svoboda, ki jo mladi pozneje lahko uresničujejo na različnih življenjskih področjih. Selektor Gašper Demšar je z izbranimi deli širšemu občinstvu poskusil posredovati del izrazov, ki jih dijaki uporabljajo za obravnavo različnih tem.

Na likovnem področju so po Demšarjevem izboru podelili kar šestindvajset priznanj.

Predstava je bila v Veliki sprejemni dvorani in je doživela dober obisk in topel sprejem javnosti.

6.2.2 DRUGE PRODUKCIJE

V program smo vključili dve **letni produkciji Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana** – obe sta bili revijalne narave in tehnično zahtevni, a dobro pripravljeni; vsako od njih smo zaradi velikega zanimanja ponovili po dvakrat (povprečno 590 obiskovalcev na predstavo).

V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine smo tudi v letu 2012 izpeljali odmevno prireditev **Zlata bralna značka**.

6.3 HUMANISTIČNI PROGRAMI

SVETOVNI ETOS – SLEPILO ALI REALNO UPANJE?

Cikel treh predavanj filozofa, izr. prof. dr. Boruta Ošlaja

Cikel predavanj na temo *Svetovni etos – Slepilo ali realno upanje* je potekal v CD ob večernih četrtkovih terminih. V njem je dr. Ošlaj razgrnil vprašanje svetovnega etosa, kot ga je v svojih številnih delih zasnoval švicarski teolog in filozof Hans Küng ter ga kritično poglobil in razširil znotraj treh tematskih vprašanj: Čemu svetovni etos?, Kaj je svetovni etos?, Svetovni etos v postsekularnem kontekstu. Vsa tri predavanja so bila zelo dobro obiskana, kar kaže na izrazito zanimanje javnosti za vprašanja etike in morale, še zlasti če se ta neposredno navezujejo na aktualne probleme morale v sodobni globalni družbi ter pri tem težijo k premoščanju tradicionalnih delitev na religiozno in sekularno moralo na eni ter kolektivno in individualno moralo na drugi strani.

Pomemben rezultat predavanj je prav gotovo tudi ustanovitev Gibanja svetovni etos Slovenija, ki ga je s svojim prihodom v juniju 2012 počastil tudi Hans Küng.

Zanimanje za predavanja je bilo dobro – povprečno šestdeset obiskovalcev na predavanje; vsa tri predavanja je v časniku Delo povzela novinarka Mojca Kumerdej.

DELAVNICA MARKA POGAČNIKA 2012

Samozdravilni procesi pri Zemlji in človeku

Delavnica Marka Pogačnika v Cankarjevem domu je bila ustanovljena leta 1983 z namenom, da javnosti vsako zimo predstavi aktualne avtorjeve izkušnje pri raziskovanju večdimenzionalnega prostora Zemlje, človekove notranjosti in vesolja. Govora je o arhetipskih nivojih zavesti, o katerih moderna misel največkrat molči, čeprav pomembno vplivajo na kakovost življenja.

Prva tema Delavnice z imenom *Zakrite sledi vesoljne matere* je predstavila Zemljo kot kristalizirano zavest. Avtor se sprašuje: Kdo je Boginja, ki misli tako, da smo vsak dan vzhičeni nad njeno stvaritvijo ali obupani nad izzivi, postavljenimi na pot civilizacije? V nadaljnjem poteku delavnice je avtor poskušal definirati odnose med človekom, naravo, kulturo in celovito zavestjo oziroma bitjem Zemlje, navadno imenovanim Gaja.

Druga tema Delavnice se je imenovala *Med čakanjem na veliki pok*. Govor je bil o tem, da človek s svojo civilizacijo, neusklajeno z naravo našega planeta, povzroča vedno več »polomov« na Zemlji in v naravi. Avtor je skušal pojasniti, kateri so ti samozdravilni procesi, kako jih lahko zaznamo in podpremo v smislu optimističnega pogleda na prihodnost.

V primerjavi z minulimi leti je bil obisk delavnic nekoliko slabši – kljub pospešeni promociji.

CIKEL STARODAVNE KOZMOLOGIJE IN MODERNI PREROKI

Ob znanstveni konferenci Evropskega združenja za astronomijo v kulturi (SEAC) z naslovom *SEAC 2012: Starodavne kozmologije in moderni preroki*, ki jo je v septembru v Ljubljani organiziral dr. Ivan Šprajc, predstojnik Inštituta za antropološke in prostorske študije Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, smo organizirali pet javnih predavanj.

Ker so nekatere teorije, povezane s temami preučevanja arheoastronomije in kulturne astronomije, kljub neutemeljenosti izredno odmevne, je bil naš namen poskrbeti za ozaveščanje javnosti in populariziranje znanstvenih dognanj, ki razkrivajo tako neutemeljenost kot razloge za popularnost tovrstnih teorij. Gostili smo: raziskovalca dr. Juana Antonia Belmonte Avilésa, ki je utemeljeval tezo, da skrivnost nebesnih zgodb razkrivajo piramide v Egiptu in na Kanarskih otokih; enega najbolj vplivnih strokovnjakov za arheoastronomijo na svetu dr. Cliva Rugglesa, ki nam je predstavil pomen megalitskih spomenikov zahodne Evrope; dr. Marka van Stona, ki je svoje predavanje zgostil na resnično majevsko sporočilo o letu 2012; dr. Johna W. Hoopesa, ki je predaval o izvoru in razvoju modernih ezoteričnih teorij; dr. Michaela Rappengluecka, ki se je osredotočil na astronomijo v zgodnjih prazgodovinskih obdobjih.

Cikel smo sklenili v decembru, ko smo 21. 12. 2012 organizirali predavanje dr. Šprajca, ki je občinstvu spregovoril v najnovejših odkritjih v arhitekturi Majev.

Na predavanjih smo našeli skupaj 403 obiskovalce, kar je približno sto manj, kot smo načrtovali. Zlasti v luči medijskega pompa okoli datuma 21. 12. 2012 so bili tako gostujoči predavatelji kot snovalec cikla precej izpostavljeni – vendar, žal, zgolj na tabloidni ravni v smislu, ali nas čaka konec sveta ali ne.

REFLEKSIJE SODOBNIH SCENSKIH UMETNOSTI

Cikel vsa leta ponuja mednarodno primerljiv, kakovosten in sodoben model, v katerem se prepleta umetniška praksa s teorijo, odpirajo diskurzi, vprašanja in pogledi ustvarjalcev, teoretikov, gledalcev in ljubiteljev sodobnih umetniških praks, ko v središče postavljamo sodobne scenske umetnosti in jih poskušamo uvrstiti v presečišče (sodobnih) kulturnih, družbenih in estetskih tokov ter jim omogočati, da odprejo svojo kritično pozornost z različnimi umetniškimi in teoretskimi metodologijami analize, produkcije in sodobnih politik estetike.

V letu 2012 naj bi se predavatelji spraševali o temi Biti »nepomemben« – dojemanje lastnega časa v sodobnem performansu; zaradi finančnih težav, ki jih ima producent (Maska), nam je uspelo realizirati

le dve predavanji – dr. Bojane Kunst in Danae Theodoridou, ki je za občinstvo priredila tudi delavnico performansa.

LITERATURA IN GLASBA TER LITERATURA IN FILM

Literatura in glasba je cikel predavanj, v katerem smo raziskovali presečišča oz. stike med dvema umetnostima, ki naj bi bili v zgodovini že povezani pod pojmom muzike. Cikel smo organizirali skupaj s Slovenskim muzikološkim društvom in zanj pridobili eminentne predavatelje: Kordulo Knaus (Univerza v Gradcu), Vinko Globokar, Gregor Pompe in Boris A. Novak.

Cikel pogovorov in filmskih projekcij **Literatura in film** pa je postavil v središče vprašanje o tem, kako se zgodba vede v obeh oblikah. Skratka, kako se literarizira filmski scenarij oz. ekranizira literarno predlogo. V zadnjih letih je namreč nastalo kar nekaj filmov, ki so jih režirali ali zanje napisali scenarije literarni ustvarjalci.

Prvi večer z Miho Mazzinijem, ki je bil dobro obiskan, saj se ga je udeležilo približno sedemdeset ljudi, je odprl debato s filmom *Operacija Cartier*, ki je po osamosvojitvi pomenil prvi veliki uspeh tako v literaturi kot v filmskem svetu. Sledila sta večera z Vinkom Möderndorferjem, ki je bil s filmom *Pokrajina št. 2* celo nominiran za tujejezičnega oskarja in Metodom Pevcem. Večer z Metodom Pevcem je bil med vsemi najbolj odmeven, obenem pa tudi posebej zanimiv, saj je avtor roman *Teža neba* napisal po scenariju za film *Lahko noč, gospodična*. Ubral je torej nasprotno pot od tiste, ki jo srečamo običajno.

Zanimanje za cikel je bilo izredno in prav gotovo bi bilo smiselno z njim nadaljevati v prihodnosti, morda kot z nekim odvodom festivala Liffe.

Cikli *Literatura in filozofija*, *Literatura in glasba* ter *Literatura in film* so vsi raziskovali presečišča literature z drugimi umetnostmi ter so se izkazali kot zelo aktualni in privlačni za publiko.

V prihodnje bi lahko cikle nadaljevali z iskanjem presečišč med literaturo in njenimi uporabniki (Literatura in bralci – osrednje vprašanje bi bilo, kaj naredi uspešnico, pogovarjali bi se z uredniki in uspešnimi slovenskimi ustvarjalci), literaturo in prostorom (Literatura in mesto – kako se okolje odraža v literaturi, ga preoblikuje in oblikuje literaturo, pogovori z literarnimi zgodovinarji in avtorji del), literaturo in likovno umetnostjo ...

CIKEL PREDAVANJ OB RAZPRTA OBZORJA

Ob razstavi, ki je bila spomladi na ogled v Cankarjevem domu, smo povabili ugledne predavatelje, ki bodo fenomen mesta protislovij predstavili skozi zgodovinski in intimni spomin, kot evropsko in osebno metaforo, kot mesto umetnosti ter babilonske večjezičnosti in večkulturnosti.

Predavali so:

- mag. Vid Lenard – Slovenski škorpioni, predavanje o krogu slikarjev, zbranih okoli Lojzeta Spacala, sodelavca v galeriji Škorpion;
- dr. Peter Krečič – Trst; zgodovina, razvoj mesta, njegova umetnost;
- dr. Matejka Grgič – Jezik kot simbol – identiteta in ideologija med Slovenci v Italiji;
- dr. Marko Korošic – Slovenska arhitektura in umetnost Vidma, Trsta in Gorice;
- dr. Jože Pirjevec – Trst od vzpona v 18. do zatona v 20. stoletju. Slovenci, njihova prihodnost?
- dr. Bogomila Kravos – Pot k iskanju tradicije v Trstu v letih 1945–60; vzpostavljanje tržaškega diskurza od likovnih in glasbenih do književnih del.

MUZEOFORUM

V letu 2012 smo v sodelovanju s Slovenskim muzejskim društvom organizirali le eno omizje – ukvarjalo se je z vprašanjem kulturne vzgoje v smislu, kakšno naj bi bilo delo z najstniki v muzeju (sodelovali so: mag. Nicola Bell, Velika Britanija; Vesna Lotrič, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana; Elizabeta Petruša Štrukelj, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; mag. Borut Rovšnik, Muzej in galerije mesta Ljubljane/Mestni muzej; dr. Staša Tome, Prirodoslovni muzej Slovenije); s primeri dobrih izkušenj pa Taja Gubenšek, Slovenski šolski muzej; Petra Peunik, Muzej in galerije mesta Ljubljana/Mestni muzej; ter Sebastjan Weber, Muzej novejšje zgodovine Celje.

DRUGA PREDAVANJA IN OKROGLE MIZE

Med programskim letom smo z drugimi programskimi vodji Kulturno-umetniškega programa ob posameznih odmevnih umetniških dogodkih (natečaju za fotografijo leta revije Emzin, 6. mednarodni festival gorniškega filma, Slovenia press photo, 14. festivalu dokumentarnega filma ...) pripravili bodisi predavanja gostujočih umetnikov bodisi pogovorna omizja, ki so razpirala vprašanja aktualnih umetniških praks oziroma odzivanj nanje.

Sicer pa smo se z nekaterimi okroglimi mizami odzvali pobudam Francoskega inštituta v Ljubljani (Šola in multikulturalizem ter Kaj dela Gastona Bachelardija vedno znova aktualnega), Arhiva Slovenije in Gorenjskega muzeja Kranj (Vroče sledi hladne vojne) ter Filozofskega društva Slovenije (Mišljenje krize – kriza mišljenja).

6.4 LITERARNI PROGRAM

FESTIVAL ZGODBE – FABULA 2012

Festival Literature sveta – Fabula 2012 je med 27. februarjem in 10. marcem v koprodukciji Študentske založbe s Cankarjevim domom potekal že deveto leto zapored. V letu, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige, se je festival Fabula uveljavil kot osrednji mestni literarni festival z bogatim in vrhunskim literarnim programom, namenjenim vsem generacijam bralcev.

Cankarjev dom je bil tudi v letu 2012 osrednje prizorišče festivalskih dogodkov, kjer so v Klubu CD potekali večeri z uglednimi literarnimi gosti: z Amitavom Ghoshem (Indija), Leeno Krohn (Finska), Mihailom Šiškinom (Rusija) ter s slovenskimi avtorji Mojco Kumerdej, Goranom Vojnovičem, Andrejem E. Skubicem in Suzano Tratnik. Na sklepnem večeru 10. marca je literarni večer z eno največjih svetovnih literarnih zvezd, Hanifom Kureishijem, obiskalo kar šeststo obiskovalcev. Poleg tega so v Cankarjevem domu potekali tudi osrednji dogodki festivalskega fokusa, ki smo ga v letu 2012 namenili angažirani literaturi, mednarodni simpozij o Franzu Kafki, ki ga je pospremil tudi enotedenski filmski ciklus *Kafka na filmu*, ter slavnostna podelitev nagrade Dnevnikova fabula.

Cankarjev dom je kot koproducent festivala s svojo strokovno kadrovsko in tehnično podporo omogočil produkcijo literarnih dogodkov, ki jih je obiskalo več kot dva tisoč obiskovalcev, kar je za literarne prireditve izjemno visoka številka, poleg tega pa je z uspešno promocijo močno pripomogel k široki prepoznavnosti festivala med ljubljansko in slovensko javnostjo.

Uspeh festivala večinoma pripisujemo odličnemu sodelovanju med organizatorjem in koproducentom, saj nam je tako uspelo skupaj organizirati literarni festival na vrhunski ravni ter upamo, da bomo to uspešno sodelovanje ohranjali in nadgrajevali tudi v prihodnje.

LITERARNI DIALOGI: SLOVENIJA-ŠPANIJA

Niz javnih pogovorov med pisatelji obeh držav je zasnovanih na skupnih interesih in aktualnih vprašanjih v literaturi in umetnosti ter kulturi nasploh. Namen večerov je bil obogatiti vzajemno znanje o literaturi, miselnosti in kulturi obeh držav, razpravljati o žgočih, za javnost pomembnih temah in jim zagotavljati odmevnost. V uvodu sta sodelujoča avtorja, slovenski in španski, prebrala kratka odlomka iz svojih knjig, sledil je vodeni pogovor med avtorjema in občinstvom.

»Dvojice« so bili naslednje: Andrés Neuman in Andrej Blatnik (povezovalka Tanja Lesničar Pučko); Jaime Siles in Svetlana Makarovič (povezovalac Boris A. Novak); Blanca Andreu in Aleš Šteger (povezovalac Aleš Debeljak).

Ti večeri so imeli zaradi izjemno lucidnih sogovornikov ter dobro pripravljenih in referenčnih moderatorjev prav posebno dinamiko, zato smo se tudi zaradi izkazane naklonjenosti soorganizatorjev – veleposlaništva Kraljevine Španije in Društva slovenskih pisateljev) odločili, da cikel nadgradimo tudi v letu 2013. Večeri so bili dobro obiskani, pogovori pa so se vlekli v noč še na neformalnih druženjih, ki so jih Literarni dialogi spodbudili.

VILENICA V LJUBLJANI

Mednarodni literarni festival Vilenica (v organizaciji Društva pisateljev in Kulturnega društva Vilenica) v zadnjih letih postaja vedno bolj mednarodno odmeven in širi svoje delovanje zunaj naših

meja. V letu 2012 se je razpon festivalskega dogajanja razširil na celotno leto, vidno vlogo je kot soorganizator odigral tudi Cankarjev dom.

Festival smo tako začeli že v marcu, ko smo skupaj z Mladinsko knjigo organizirali gostovanje izraelskega pisatelja Amosa Oza, v avgustu pa povabili lanskega lavreata Mircea Cărtărescuja, ki je predstavil sveža prevoda svojih del v slovenščino.

Festival je letos gostil več kot štirideset avtorjev z vseh petih celin sveta; v Cankarjevem domu smo v »vileniškem tednu« predstavili:

3. septembra: literarni večer z Borisom A. Novakom in Davidom Albaharijem; moderator: Aleš Debeljak; 4. septembra: predvečer Vilenice z Antonio Arslan, Pinom Roveredom in Gianom Mariom Villalto (Italija); moderatorica: Veronika Simoniti; 7. septembra: Hebrejska literatura na Vilenici – okrogla miza in literarno branje: Hana Amihaj, Nurit Zarhi; moderator: Klemen Jelinčič Boeta. Tudi letos dosegamo dober obisk festivalskih dogodkov, saj smo imeli povprečno 170 obiskovalcev na dogodek. Število obiskovalcev ostaja primerljivo s prejšnjimi leti, saj so dvorane večinoma povsem zasedene. Največji napredek je viden pri medijski odmevnosti festivala. Razširitev dogodkov na daljše časovno obdobje je prinesla približno 20-odstotno povečanje števila medijskih objav.

POLONA VETRIH ZNOVA KOT ALMA KARLIN

Pred več kot desetimi leti je Cankarjev dom pripravil monodramo *Alma* s priznano dramsko igralko Polono Vetrih. Besedilo o svetovni popotnici Almi Karlin je napisala Uršula Cetinski, ki se je v zanimivo in vznemirljivo življenjsko zgodbo te v Celju rojene državljanke sveta poglobila in iz Alminih zapisov njenih popotovanj, skupaj s prijateljico Polono, napisala zelo odmevno besedilo.

Po desetih letih se je umetnica Polona Vetrih odločila, da znova vzame v roke Almino zgodbo. Ni želela poustvariti osebe Alme, temveč se je besedilu približala z določeno oddaljenostjo: v tokratni predstavi je Alma pravzaprav mlada pianistka, ki igra klavir, prav tako, kot je to nekoč počejala Alma. Vetrihova pa ji z enakim, le nekoliko skrajšanim besedilom verbalno posoja njeno zgodbo.

Predstava je bila v Klubu Cankarjevega doma uprizorjena le enkrat, v časovni bližini praznika žensk. Prireditelj se je najbolj kulturno in primerno tako spomnil tega še vedno priljubljenega dneva. Besedilo namreč po vseh letih ostaja živo aktualno in Almina zgodba ni danes nič manj pomembna kot je bila v njenem življenju.

LITERARNI VEČER DRUŠTVA SLOVENSКИH PISATELJEV

Na tradicionalnem branju članov Društva slovenskih pisateljev z naslovom *Prešeren meni* so brali: Dušan Jovanović, Barbara Korun, Saša Pavček, Primož Čučnik, Katja Perat; avtorje in njihovo literarno ustvarjanje je predstavila: Ana Geršak, Stritarjeva nagrajenka 2011, čipko glasbenih nians pa je prispeval Matjaž Pikalo. Pesniki, člani Društva slovenskih pisateljev, so brali Prešernovo poezijo po svoji izbiri ter svoje pesmi, ki jih čutijo sorodne izbranim Prešernovim verzom.

Čustven dogodek je bil dobro obiskan, o njem pa sta poleg elektronskih medijev poročala tudi STA in Radio Slovenija.

LITERARNI VEČER DRUŠTVA SLOVENSКИH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV

Na tradicionalnem decembrskem večeru branja najnovejše prevodne literature so odlomke iz svojih svežih prevodnih del brali: Breda Biščak, Lijana Dejak, Milan Dekleva, Nadja Dobnik, Miriam Drev, Srečko Fišer, Branko Gradišnik, Nada Grošelj, Saša Jerele, Tina Mahkota, Marko Marinčič, Jaroslav Skrušny, Đurđa Strsoglavac, Veno Taufer.

PRED IZIDOM IN OB NJEM

Tudi v letu 2012 smo novinarjem in drugi javnosti v obliki literarnih branj, pogovorov ali manj zahtevnih predstavitev ponudili dvanajst novosti nekaterih založb, ki jih sofinancira Javna agencija za knjigo ali Mladinska knjiga, med drugim: *To nisem jaz* avtorja Evalda Flisarja; *In zmaj je pojedel sonce* avtorice Aksinije Kermauner; *Ti povem zgodbo?* Jorgeja Bucaya; monografijo Tihomirja Pinterja ...

6.5 NASMEH KOREJE

Prispevek Humanističnega programa v skupni projekt Kulturno-umetniškega programa Cankarjevega doma je dragocen, saj je po eni strani dopolnil druge programe, po drugi pa s temami in izborom referenčnih predavateljev predstavil ustvarjalnost in življenje Južne Koreje. Najpomembnejši in tudi zelo dobro obiskan je bil cikel z naslovom *Seul – sodobni azijski metropolis*, ki ga je zasnoval dr. Blaž Križnik, ki je tudi izvedel predavanje o družbenem in urbanem razvoju globalnega Seula; k sodelovanju je pritegnil tudi fotografa Nilsa Claussa, ki je o urbani in družbeni krajini Seula spregovoril prek pogleda skozi objektiv, ter Hyungmin Paia, ki je svoje predavanje povedno naslovil: *Gradnja alegorij: arhitektura, mesto in pokrajina sodobne Koreje*.

V maju smo gostili korejski literatki (Hee-Duk Ra, južnokorejska pesnica in profesorica, ter HyeYoung Pyun, romanopiska), ki sta nam z literarno govorico odkrivali sodobno in tradicionalno Korejo.

7 RAZSTAVNI PROGRAM

V programskem letu 2012 smo uresničili 18 (oziroma 20 – ker Slovenia Press Photo pravzaprav obsega 3 razstave) razstavnih projektov, 21 manjših vizualnih postavitev, 2 tematski razstavi ob drugih prireditvah v hiši, 3 izvedbe razstav drugih organizatorjev, 12 spremljevalnih programov, skupaj 44 (oziroma 46) razstavnih in 12 spremljevalnih dogodkov iz vizualne umetnosti. Hkrati so potekale programske priprave za prihodnje obdobje.

Ob razstavah smo izdali 2 kataloga, 8 zgibank, soizdali 1 katalog ter prevzeli 3 kataloge v komisijsko prodajo, natisnili 2 plakata (za vse razstave zunaj galerije pripravljamo le manjše število računalniških plakatov). Ob dveh zahtevnejših razstavah v Galeriji CD smo izdali tudi 2 dokumentarna video zapisa. Razstave v Cankarjevem domu si je v letu 2012 ogledalo 132.300 obiskovalcev.

Izrazito večdisciplinarni razstavni program Cankarjevega doma sledi bolj ali manj ustaljeni programski zasnovi, uveljavljeni s svojo posebnostjo glede na preostalo razstavno ponudbo, ki se po pravilu v Galeriji CD kot osrednjem razstavišču posveča likovni umetnosti, Mala galerija kontinuirano predstavlja in uveljavlja sočasno fotografsko ustvarjalnost, medtem ko razstave iz arhitekture, oblikovanja in kulturne zgodovine postavljamo v večnamenskih prostorih CD. Pri snovanju letnega programa poskušamo enakovredno uvrščati razstave slovenske in tuje umetniške produkcije, samostojne in skupinske, pregledne in tematske razstave, medtem ko pri izbiri posameznih – še posebej fotografskih – projektov sledimo najrazličnejšim avtorskim poetikam in tehnični raznovrstnosti, težišče pozornosti pa je pogosto usmerjeno tudi na kulturološki pomen izbranih projektov.

Pri uresničevanju razstavnega programa nadaljujemo razvejano in dinamično sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnjaki (dr. Peter Krečič, Brane Kovič, Boris Gorupič, dr. Mitja Guštin, Dejan Sluga, Judita Krivec Dragan, Sabrina Žigo, Ervin Dubrovič, Ivana Leskovšek, dr. Lev Menaše in Dušan Jovanović – vse pogosteje pa vabimo k sodelovanju mlade specialiste, kot so Vid Lenard, Nuša Podgornik, Miha Colnar, Matej Leskovšek, Iva Prosoli, Antonija Mlikota idr.), ustanovami ali asociacijami ter tujimi kulturnimi predstavništvi: Obalnimi galerijami Piran, Goriškim muzejem, Pilonovo galerijo v Ajdovščini, Umetnostno galerijo Maribor, Moderno galerijo Ljubljana, Narodno galerijo, Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, Mestnim muzejem Idrija, Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, Društvom oblikovalcev Slovenije, Slovenskim društvom likovnih kritikov, ter nevladnimi Zavodom za kreativno produkcijo Emzin, revijo Fotografija, Zavodoma Photon in Slovenia Press Photo, ter še bi lahko naštevali. Iz tujine pa s številnimi slovenskimi ustanovami in organizacijami v italijanskem zamejstvu, Umetniškim svetom Koreje ARKO iz Seula, Odborom za korejsko umetnost C-KAF, z Muzejem mesta Zagreb, Mestnim muzejem

na Reki, med tujimi predstavništvi v Sloveniji pa z veleposlaništvom Republike Koreje na Dunaju ter veleposlaništvom Republike Hrvaške.

V letu 2012 je razstavni program od pomladi do konca avgusta zaznamovala razstava Razprta obzorja – Slovenski tržaški slikarji 1945–60, medtem ko smo leto zaokrožili z jubilejnim, 10. slovenskim bienalom ilustracije.

Razstavni program se navznoter navezuje na nekatere večje programske projekte CD, kot so festival oddaljenih kultur (tokrat posvečen Koreji) ter ljubljanski filmski festival, navzven pa skuša delovati čim bolj povezovalno, tako na institucionalni kot individualni ravni sodelovanja.

V pretočnem prostoru Prvega preddverja CD smo uspešno nadaljevali ciklus manjših, a odzivnih vizualnih postavitev. Likovni kritiki izbirajo v sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov, po prenovi tega prostora na novem stalnem, sodobno oblikovanem kraju.

Na drugi strani preddverja smo po začetnem iskanju umestili še enako oblikovano konstrukcijo za predstavitev iz cikla Oblikovalska identiteta.

Na področju fotografije smo poleg že tradicionalnega Natečaja Emzina za fotografijo leta in Slovenia Press Photo uresničili še 8 samostojnih, eno skupinsko mednarodno in eno dokumentarno fotografsko razstavo.

Ob razstavah v Galeriji CD smo – kot je že ustaljeno – pripravljali javna in naročena vodenja (skupaj 89) ter otroške delavnice (14). Navezovanje stika s ciljnim skupinami na razstavnem področju razvija služba za promocijo programa in odnose z javnostjo z zunanjimi sodelavci ter v dogovoru in ob strokovni podpori razstavnega programa. Na razstave zunaj Galerije CD je bil vstop kot doslej prost oziroma brezplačen.

Zaradi nižanja stroškov med letom smo iz programa črtali dve razstavi, s katerima še niso nastali neposredni stroški (Ruska fotografija in Jazz fotografija). Ker smo uresničili več nenačrtovanih manjših spremljevalnih razstav brez ali z minimalnimi neposrednimi stroški, lahko zapišemo, da smo z izpeljanim programom terminsko in finančno presegli načrtovani obseg.

7.1 LIKOVNA UMETNOST

Skoraj do sredine februarja je bila v Galeriji CD še na ogled razstava slikarja, grafika in kiparja Vladimirja Makuca, ki smo jo leta 2011 pripravili v sodelovanju z Obalnimi galerijami Piran.

Od pomladi do konca avgusta je bila v Galeriji CD postavljena razstava **RAZPRTA OBZORJA – Tržaški slovenski slikarji 1945–60** v produkciji CD. Ker smo se v razstavnem programu CD pogosto posvečali sivim lisam slovenske umetnostne zgodovine, prezrtim ali celo pozabljenim avtorjem in temam, je bila odločitev za pripravo razstave tržaških slovenskih slikarjev razumljiva. K sodelovanju smo povabili mladega umetnostnega zgodovinarja Vida Lenarda, ki je magistriral s širšo temo, posvečeno umetnosti Krasa in Primorja. Razstavo je fokusiral na povojno obdobje med letoma 1945 in 1960, ko je tržaški umetniški krog s svojo likovno ustvarjalnostjo močno vplival na osrednjeslovenski likovni razvoj. Strokovni svetovalec pri projektu je bil dr. Peter Krečič.

Pojem slovenski tržaški slikarji je postal znan širšemu slovenskemu občinstvu v času Svobodnega tržaškega ozemlja (1947–53). Tržaški slikarji **Milko Bambič** (1905–91), **Albert Sirk** (1887–1947), **Jože Cesar** (1907–80), **Avzug Černigoj** (1898–1985), **Bogdan Grom** (1918), **Robert Hlavaty** (1897–1982), **Avrelij Lukežič** (1912–80), **Lojze Spacal** (1907–2000) in **Rudolf Saksida** (1913–85) so v skladu s sodobnimi likovnimi pogledi sledili strogo začrtani viziji: težili so k oblikovni dorečenosti, ki se kaže v čvrsto zajetih predmetih in pregledni likovni zgradbi, ter k preprostemu, neprisiljenemu izražanju, včasih že blizu čistemu slikarstvu.

Na razstavi in v razstavnem katalogu je bilo predstavljenih več kot sto del navedenih slikarjev, ki so jih posodile številne ustanove in organizacije: Narodna in Moderna galerija v Ljubljani, Umetnostna

galerija v Mariboru, Pokrajinski muzej Koper, Pilonova galerija Ajdovščina, Goriški muzej (Kromberk in Štanjel), iz Italije pa zbirka Finančne in delniške družbe KB1909, Zveza slovenskih kulturnih društev Trst, Slovenska kulturno-gospodarska zveza Trst, Stalno slovensko gledališče Trst, Zadruga Kraška banka Trst, Slovenska študijska knjižnica Trst ter vrsta zasebnih zbirateljcev iz Trsta, Gorice in le nekaj iz Slovenije.

Naj poudarimo, da je bila več kot polovica umetniških del prvič razstavljena in objavljena v katalogu, saj izbrani eksponati v glavnem izhajajo iz javnih in zasebnih zbirk v zamejstvu.

Izbor del in premišljeno postavitve razstave so skupaj zasnovali V. Lenard, P. Krečič in Nina Pirnat.

Finančna delniška družba KB1909 iz Gorice je približno v istem času pripravila obsežno pregledno razstavo zamejskega slikarstva z naslovom Umetnost 20. stoletja med Italijo in Slovenijo z deli šestdesetih avtorjev, ki so jo postavili v uglednem tržaškem razstavišču Salone degli Incanti (nekdanja tržaška ribarnica) od 20. aprila naprej. Ker sta bili naša, ljubljanska, in tržaška razstava v skoraj dvomesečnem obdobju istočasno odprti, smo se odločili, da ju povežemo s skupnim naslovom in celotno podobo ter častnimi pokrovitelji (mesto Ljubljana in mesto Trst) ter visokim pokroviteljstvom predsednikov obeh držav. Celoten projekt je tako prispeval tudi k povezovanju zamejskega prostora s prestolnico in morda tudi k tesnejšemu kulturnemu sodelovanju med Ljubljano in Trstom, saj je med nastajanjem obeh projektov prišlo do srečevanj odgovornih za kulturo v obeh mestih.

Razstavo smo v okviru humanističnega programa CD nadgradili s spremljevalnim programom.

Razstavo slikarja, grafika in ilustratorja **Rudija Skočirja** smo pripravili v sodelovanju z Mestnim muzejem Idrija, zamišljena pa je bila ob izidu monografije v izdaji idrijske založbe Bogataj (avtor besedila Janez Kavčič); žal knjiga zaradi finančnih težav ni izšla pred razstavo ali v teku, zato smo natisnili le zgibanko z besedilom dr. Damirja Globočnika. Postavitev je bila zasnovana kot nizanje zgodnjih in najnovejših slikarskih Skočirjev del. Slikarske kompozicije, ki jih je Skočir naslikal po diplomu in specialki za slikarstvo na ljubljanski likovni akademiji, z njegovim aktualnim slikarskim izrazom povezuje osrednji motiv – ženska figura. Ta se v različnih motivnih in kompozicijskih združbah pojavlja v vlogi posredovalke simbolnega sporočila, hkrati s poudarjanjem erotične čutnosti nas slikar opozarja tudi na minljivost človeškega telesa. Na prvih poakademijskih figuralnih kompozicijah naletimo na zametke pristopov, ki jih je Rudi Skočir izostril pri poznejših ciklusih s skrivnostnimi, secesijsko razpoteženimi elegantnimi ženskimi figurami in drugimi motivi, mdr. gre za prepletenost risbe s slikarskimi prvinami, povezavo barve in strukturnih nanosov, letrizme, raziskovanje sporočilne vloge barve in težnjo po kolažni gradnji slikarske površine. Razstavo je postavila Nina Pirnat.

Slovenski bienale ilustracije sta Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov in razstavni program Cankarjevega doma prvič priredila leta 1993 ter ga od tedaj razvijata kot najpomembnejšo prireditev, posvečeno ilustraciji pri nas. Ustanovljen je bil predvsem kot možnost za redno preverjanje in predstavljanje ustvarjalnih dosežkov na tem likovnem področju, hkrati naj bi ilustraciji kot umetnostno samosvoji likovni disciplini poleg knjižne oziroma tiskane zagotavljal tudi redno galerijsko potrditev ter prispeval k ohranjanju ustvarjalne kondicije in kontinuitete slovenske ilustracije.

Ilustratorska sekcija Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov sodeluje pri pripravi in objavi razpisa ter zbiranju prijavljenih del. Koordinatorica tega segmenta je tudi letos kot doslej Irena Majcen. Sekcija je poleg javnega razpisa v Uradnem listu, prek art-servisa in spletnih strani, neposredno poslala poziv 209 ilustratorjem, članom ZDSLU in drugim avtorjem ter 140 slovenskim založbam, ki izdajajo ilustrirano literaturo.

1. oktobra je žirija 10. SBI v sestavi: Brane Kovič, predsednik; Maja Gspan Vičič, Lucijan Bratuš, Silvester Plotajs Sicoe in Nina Pirnat Spahić pregledala 138 prijavljenih ilustratorskih projektov ter na razstavo uvrstila 64 avtorjev in 1 avtorsko skupino. Lahko ugotavljamo, da je ob jubileju prispelo največ prijav doslej, prav tako je bilo tokrat za razstavo izbranih največ ilustratorskih projektov doslej. Razveseljuje tudi dejstvo, da se ob starejših uveljavljenih generacijah prijavlja vse več mladih, nadarjenih in inventivnih ustvarjalcev, ki tako idejno kot tehnično prispevajo k dinamiziranju celotne prireditve.

Žirija je že pred poletjem soglasno sprejela odločitev za letošnjo nagrado za življenjsko delo: to veliko priznanje je pripadlo akademski slikarki **KAMILI VOLČANŠEK**. Širši izbor njenih del je bil na ogled v Mali galeriji Cankarjevega doma v prvem mesecu bienala.

Besedilo o nagrajenki in njenem prispevku k razvoju slovenske ilustracije je zapisal likovni kritik Brane Kovič, pri izboru del za razstavo je z njim sodelovala Nina Pirnat, ki je obe razstavi tudi postavila.

Žiriranje za nagrade, plakete in priznanja Hinka Smrekarja je potekalo nekaj dni pred otvoritvijo, 8. novembra 2012. Člani žirije so se soglasno odločili za podelitev nagrad, plaket in priznanj Hinka Smrekarja: nagrada Hinka Smrekarja – Peter Škerlj; nagrada za življenjsko delo Hinka Smrekarja – Kamila Volčanšek; plaketa Hinka Smrekarja – Petra Preželj; plaketa Hinka Smrekarja – Damijan Stepančič; priznanje Hinka Smrekarja – Vladimir Leben; priznanje Hinka Smrekarja – Maja Kastelic; pohvala žirije za mladega ustvarjalca – Ana Baraga; posebna pohvala žirije za zamisel in izpeljavo projekta Žuželke od blizu – Skupina Kaverljag.

Jubilejni, 10. slovenski bienale ilustracije smo zaznamovali s prenovljeno celostno grafično podobo, ki smo jo izbrali na podlagi seminarских nalog študentov ALUO, Ljubljana, pod vodstvom profesorjev Radovana Jenka, Ranka Novaka in Boštjana Botasa Kende. V vseh elementih grafične podobe se je izvedel se prvonagrajeni projekt Katarine Medić.

Dobitniki nagrade Hinka Smrekarja 1.–9. so bili: Marija Lucija Stupica (2x), Dušan Muc, Rudi Skočir, Zvonko Čoh, Jelka Godec Schmidt, Alenka Sottler, Kostja Gatnik in Danijel Demšar. Doslej je bilo podeljenih osem nagrad za življenjsko delo, in sicer Marlenki Stupici, Ančki Gošnik Godec, Jelki Reichman, Mariji Vogelnik in Milanu Bizovičarju, Marjanci Jemec Božič, Štefanu Planincu in Meliti Vovk.

V sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov in njegovim predsednikom, umetnostnim zgodovinarjem Borisom Gorupičem, smo nadaljevali akcijo **Likovni kritiki izbirajo** ter v letu 2012 uresničili 9 predstavitev, ki so na vidnem delu Prvega preddverja naletele na dober odziv javnosti. Od jeseni 2010, po prenovi Prvega preddverja, imajo prezentacije nov stalen položaj v tem prostoru. Kot smo že zapisali, prireditve nadaljuje nekdanji odmevni projekt Likovno delo meseca, ki je pred desetletji potekal v CD. Izbiranje avtorjev je v glavnem usmerjeno k mlajšim generacijam ali v širši javnosti manj opaznim slovenskim likovnim umetnikom. Med njimi so seveda tu in tam tudi uveljavljeni avtorji. Uresničili smo naslednje:

- izbor: Andreja Rakovec; avtorica: Natalija Rojc Črnec
- izbor: Monika Ivančič Fajfar; avtor: Sašo Vrabič
- izbor: Goran Milovanović; avtor: Boštjan Pucelj
- izbor: Lev Menaše; avtorica: Alenka Koderman
- izbor: Vesna Krmelj; avtor: Žiga Okorn
- izbor: Damir Globočnik; avtorica: Annibel Cunoldi Attems
- izbor: Vid Lenard; avtor: Bojan Gorenec
- izbor: Boris Gorupič; avtor: Tomaž Milač
- izbor: Marko Košan; avtor: Mirko Bratuša

7.2 ARHITEKTURA – OBLIKOVANJE

V letu 2012 smo s področij arhitekture in oblikovanja, ki ju praviloma predstavljamo v Prvem preddverju in Veliki sprejemni dvorani, uresničili bienalno, tematsko razstavo članov Društva oblikovalcev Slovenije z naslovom POBUDE. Oblikovalci so se tokrat predstavili z idejnimi zasnovami za še ne uresničena dela kot spodbudo za morebitno izvedbo. Pokazali so dela, ki so obtičala v ateljejih ali zgolj v glavah ustvarjalcev in zaradi različnih razlogov niso bila realizirana ali ustrezno sprejeta. Zanimiva postavitev je obsegala vsa področja oblikovanja: od grafičnega in industrijskega do unikatnega oblikovanja.

Ob razstavi je bilo izvedeno tudi strokovno srečanje DOS v Štihovi dvorani CD.

Oblikovalska identiteta – ciklus 8 predstavitev slovenskih oblikovalcev in njihovih avtorskih dosežkov smo zasnovali v sodelovanju z Društvom oblikovalcev Slovenije.

V letu 2012 so se s svojimi deli zvrstili naslednji avtorji: Ksenija Baraga, Jasna Andrić, Belinda Radulović, Edi Berk, Suna Ljubica Čehovin, Mojca Turk, Andreja Čeligoj in studiobotas.

Koordinatorica tega projekta je Andreja Čeligoj, ob pomoči Saše Urukala, predsednika sekcije vizualnih komunikacij DOS. Nadzor nad grafičnim oblikovanjem vabil in panojske predstavitve izvaja Maja Gspan.

V poletnem času smo v Mali galeriji predstavili 14 rešitev za **prenovo celostne grafične podobe 10. slovenskega bienala ilustracije**, ki so jih zasnovali študentje iz seminarjev prof. Boštjana Botasa Kende, Radovana Jenka in Ranka Novaka. Med njimi je žirija v sestavi Robert Ilovar, Roman Ražman in Peter Skalar (za ALUO) in Maja Gspan, Mojca Vanelli in Nina Pirnat (za CD) izbrala prvo, drugo in tretjo nagrado, ki so bile posebej predstavljene še v času otvoritve 10. slovenskega bienala na panojski konstrukciji, kjer potekajo predstavitve iz cikla Oblikovalska identiteta.

V Prvem preddverju smo omogočili predstavitev in podelitev **priznanj Društva oblikovalcev Slovenije** za presežke v letu 2012: nagrado za življenjsko delo je prejel Janez Suhadolc, med drugimi nagrajenci pa so bili: Gigodesign, Petra Oven Černe, kolektiv Rompokom, Tea Tadej, Danijela Grgić, Edi Berk in Irena Gubanc.

7.3 FOTOGRAFIJA

V okviru fotografskega programa CD smo uresničili 8 samostojnih fotografskih razstav, od tega štiri iz tujine in štiri slovenske, generacijsko in umetniško povsem različnih avtorjev. Med obsežnejšimi projekti sta dve stalnici: že tradicionalni Natečaj za fotografijo leta Emzin in (v CD bienalni) Slovenia Press Photo, ki predstavlja tri projekte. Poleg tega smo predstavili dokumentarno fotografsko razstavo Koreja navdihuje, čez poletje pa še mednarodno razstavo Portret 2012 v organizaciji Fotokluba Ljubljana.

Edini vseslovenski fotografski projekt **Natečaj za fotografijo leta revije Emzin**, ki uveljavlja fotografijo kot enega ključnih elementov sodobne vizualne komunikacije, že od leta 1994 gostuje v CD. V tokratni mednarodni žiriji so se zbrali: **Metka Dariš**, art direktorica revije Emzin, Ljubljana; **Petja Grafenauer**, kuratorica in kritičarka, Ljubljana; **Milan Jaroš**, fotograf, Praga; **Petar Dabac**, fotograf, Zagreb; in **Philippe Bordas**, fotograf, Pariz. Žirija je vsakokrat sestavljena zelo raznovrstno, tako da lahko izbrana in nagrajena dela kažejo ves razpon delovanja, ki ga ima fotografija danes. Na natečaj je prispelo 519 fotografskih opusov oziroma 3401 fotografije.

Nagrade so podelili takole: prva in druga nagrada sta pripadli fotografu Simonu Changu iz Ljubljane, tretja pa Mateju Leskovšku iz Sevnice, ki je prejel tudi nagrado za reportažno fotografijo. V ožji izbor se je uvrstilo še 25 avtorjev s petindvajsetimi opusi.

Ob projektu sta zelo odmevni predavanji pripravila člana žirije Milan Jaros (Fotografija kot glas osebne izkušnje) in Philippe Bordas (Herojska Afrika 1988–2008).

Projekt **Slovenia Press Photo** v organizaciji istoimenskega nevladnega zavoda, ki ga vodi Matej Leskovšek, vsakokrat obsega tri razstave: v letu 2012 so iz cikla Art Works Projects predstavili angažirano fotografsko razstavo, ki je obsegala tematske celote: *Kongo – Ženske, Lakota v Afriškem rogu* in *Afganistanske ženske*. Sledila je samostojna razstava uglednega fotožurnalista Yuriya Kozyreva z naslovom *Arabska pomlad / Na cesti revolucije*. SPP se je slovesno zaokrožil z razstavo nagrajenih del na natečaju Slovenia Press Photo: Matic Zorman (reportaža leta), Matej Povše (zmagovalna fotografija | novice), Mitja Kamplet (zmagovalna fotografija | šport), Aleš Gregorič (zmagovalna fotografija | ljudje), Samo Vidic (zmagovalna fotografija | narava), Kaja Brezočnik (zmagovalna fotografija | kultura), Simon Chang (zmagovalna reportaža | šport), Voranc Vogel (zmagovalna

reportaža | kultura), Simon Chang (zmagovalna reportaža | ljudje), Matjaž Tančič (zmagovalna reportaža | narava).

Ob razstavah Slovenia Press Photo sta se zvrstili dve predavanji, in sicer Yuriya Kozyreva z naslovom *Arabska pomlad* in Christopherja Morrisa, tudi člana žirije, pripravili pa smo tudi odmevno okroglo mizo z naslovom *Kako skozi fotografijo učinkoviteje opozarjati na kršenje človekovih pravic*.

V okviru Festivala oddaljenih kultur, ki je letos pod naslovom **Nasmeh Koreje** posvečen umetnosti in kulturi Južne Koreje, smo pripravili večjo dokumentarno fotografsko razstavo **Koreja navdihuje**. Projekt je obsegal 56 barvnih fotografij velikega formata, ki pripovedujejo zgodbo o korejski zgodovini, kulturi, naravi in najrazličnejših običajih z namenom, da nam skozi estetske podobe približajo svoj način življenja. Projekt smo pripravili v sodelovanju z Umetniškim svetom Koreje ARKO iz Seula, uresničitev pa je izvedel Odbor za korejsko umetnost C-KAF.

Fotoklub Ljubljana v okviru svoje dejavnosti organizira različne fotografske razstave del svojih članov ali drugih fotografov iz Slovenije in/ali drugih držav. Med take razstave sodijo tudi bienalne razstave na temo portreta. V četrti izvedbi te mednarodne razstave črno-belih fotografij **PORTRET 2012** so ostali zvesti mediju – torej na papir izdelanim fotografijam. Tokrat so vodilni temi portreta dodali še prosto temo, pri kateri so prav tako sprejemali samo črno-bele fotografije, izdelane na papir. Sodelujoči avtorji so s tem dobili možnost predstavitve še drugih področij svojega ustvarjanja. Zanimivo pa je, da so se tudi v tej temi avtorji večinoma omejili na človeka kot glavni motiv. Na obe razpisani temi skupaj je 147 avtorjev iz 31 držav poslalo 956 fotografij. Tričlanska mednarodna žirija priznanih fotografov (Stojan Kerbler, MF FZS, EFIAP iz Slovenije, Kurt Batschinski, Hon. EFIAP iz Avstrije in Branislav Brkić, MF FSS, MFIAP, EFIAP/s iz Srbije) je za razstavo izbrala 179 fotografij 78 avtorjev iz 24 držav. Pri tem sta bili vodili žirije med drugim kakovost in celovitost razstave.

V temi portret je prvo nagrado osvojila fotografinja Vi Wilson iz Avstralije za fotografijo *Eye contact*, drugo Željko Đurić iz Srbije in tretjo Tordai Ede iz Romunije. V prosti temi je prvo nagrado osvojila Gordana Hajinović iz Srbije s fotografijo *About one youth*, drugo nagrado slovenska avtorica Štefi Praprotnik in tretjo nagrado Leonid Goldin iz Izraela. Najuspešnejši avtor razstave je Željko Đurić iz Srbije s sedmimi uvrščenimi fotografijami na razstavo.

V Mali galeriji se je torej zvrstilo 8 samostojnih razstav, med njimi polovica slovenskih avtorjev.

Fotograf in filmski režiser **Vančo Ivanov** iz Radoviša (Makedonija) ter večkrat nagrajevana slovenska pisateljica in publicistka **Nina Kokelj** sta predstavila fotografsko razstavo, v kateri sta nam odkrila odročno, slikovito, svetu nepoznano, še neodkrito ter povsem edinstveno pokrajino, **Mariovo** v južni Makedoniji.

Zgodbe in arhetipsko lepoto, obenem pa tudi univerzalno vprašanje povezovanja generacij, si zamišljata kot umetelen, konceptualen kolaž črno-belih fotografij – portretov starčkov ter z izvirnimi teksti.

Tihomir Pinter v zadnjih letih intenzivno dopolnjuje svojevrstno kulturno kroniko današnje Slovenije – portretno galerijo pomembnih sodobnikov našega kulturnega življenja, fotografira zlasti likovne umetnike, književnike in skladatelje (knjige: *Umetnik v ateljeju* – DZS, *Portreti sodobnih slovenskih književnikov* – Etic in *Sodobni slovenski skladatelji* – Prešernova družba). V Mali galeriji CD se je predstavil že tretjič, tokrat z razstavo **Portreti slovenskih likovnih umetnikov**. Besedilo za razstavno zloženko je prispeval likovni kritik Brane Kovič:

Ob razstavi smo predstavili Pintarjevo najnovejšo monografijo *Atelje in umetniki*, založba Pasadena, ki pomeni nadaljevanje dela, ki sta ga začrtala mojster fotografije Tihomir Pinter in umetnostni kritik Aleksander Bassin s knjigama *Umetnik v ateljeju* (DZS, Ljubljana, 1984) in *Umetniki v ateljeju* (Modrijan, Ljubljana, 2008). Tokratna izdaja predstavlja novih 99 umetnikov, nekaj iz mlajše generacije, nekaj pa tudi iz srednje in starejše, ki iz objektivnih vzrokov niso bili predstavljeni v prejšnjih dveh delih

Zgodbe (Stories) je bil naslov razstave, s katero se je mladi hrvaški umetnik **Marko Mrše** predstavil slovenskemu občinstvu. S tehniko fotokolažev ta ulični fotograf v svobodnem poklicu raziskuje, kaj pomeni potovanje. Vsak fotokolaž je izjava, ki spodbuja dialog z gledalcem, saj si različni ljudje isti fotokolaž razlagajo popolnoma drugače. Avtor si prizadeva ustvariti potovanja kot resnično odkritje. Besedilo za razstavno zgibanko je prispevala prav tako mlada umetnostna zgodovinarica Antonija Mlikota.

V okviru meseca fotografije **FOTONIČNI TRENUTKI** in v sodelovanju s centrom za sodobno fotografijo Photon smo pripravili razstavo starejšega hrvaškega fotografa **Ervina Debeuca** z naslovom **Kompozicija fotoslike**. Projekt smo uresničili v sodelovanju z Mestnim muzejem na Reki, ki v svojem skladu hrani Debeučeve fotografije, razstavo pa je pripravila kustosinja muzeja Sabrina Žigo. Izbor fotografij, ki jih je avtor podaril Muzeju mesta Reka. Donacija obsega sedemdeset del iz časa med letoma 1955 in 1962, ki pomeni najplodnejše ustvarjalno obdobje Ervina Debeuca, ko se je s fotografijo ukvarjal izrazito medijsko in formalno dognano. Razstava poleg umetniške plati je aktualizirala tudi fenomen vpliva zgodnjega jugoslovanskega družbeno-političnega ustroja na kulturo in družbo ter preizkuša možnosti in načine odmikov od teh izhodišč znotraj polja kulture.

V okviru Meseca fotografije so v sejni dvorani M1 potekali tradicionalni pogovori o fotografiji, ki jih organizira in skupaj z gosti vodi Dejan Sluga. Dvodnevni forum je ponudil številna predavanja, predstavitve in panelne diskusije številnih strokovnjakov interdisciplinarnega nabora – kuratorjev, umetnikov in teoretikov s področij umetnosti, fotografije in družbenih ved.

Forum se je nanašal na tematiko razstavnega projekta *Aftermath. Changing Cultural Landscape* (osrednje razstave Meseca fotografije), ki je bil posvečen raziskovanju vpliva velikih družbenih premikov na podobo fizičnega in mentalnega okolja ter s tem tudi na izraznost številnih umetnikov, ki delujejo na področju sodobne fotografije. Predstavljeni so bili različni pogledi in širši konteksti spreminjanja kulturne krajine, ki se odražajo v opusih avtorjev, aktivno delujočih na področju nekdanje Jugoslavije v obdobju po njenem razpadu (1991–2011).

Jesensko fotografsko sezono smo uvedli z mladim ustvarjalcem **Lijem Weingerlom**, ki se je rodil v Ljubljani leta 1971, od šestega leta pa vse do danes pa živi v Švici, kjer je v zadnjih desetih letih tudi največ razstavljal (Ženeva, Lozana in Bern). Njegov umetniški pristop bi lahko označili za izčiščeno vizijo sveta; preprostost kompozicije v Lijevih podobah, urejenost linij, oblik in barv, popeljejo opazovalca v poglobljen razmislek. Besedilo za razstavno zloženko je prispevala umetnostna zgodovinarica Nuša Podgornik. Ob razstavi smo v koprodukciji s KD Bežigrad pripravili *Multi Vizijo*, v okviru katere so potekale projekcije del naslednjih avtorjev: Jože Slak Đoka, Andraž Šalamun, Arne Hodalič, Li in Matjaž Weingerl, Andrej Trobentar, Bošjan Franc Avguštin, Metka Gorjup, Lojze Poreber, Ligh San Juan, Smiljan Šiška in Borut Šraj. Glasbena spremljava, ki so jo izvajali Lado Jakša, Tomaž Gorjup, Drago Ocepek, Jani Tutta, Julija Temlin, Najka Makuc, Aleksandra Cigale, Boris Magdalenc, Maruša Kragelj, Boris Romih in Matjaž Weingerl.

Uresničili smo tudi razstavo slovite zagrebške fotografkinje **Marije Braut** z naslovom **Moj Zagreb**, ki smo jo načrtovali že v letu 2011. Pripravili smo jo v sodelovanju z Muzejem mesta Zagreb, ki v svojih zbirkah hrani obsežen del njenega opusa. Izbor črno-belih fotografij in besedilo za razstavni katalog je prispevala kustosinja muzeja Iva Prosoli.

Marijo Braut številni imenujejo za prvo damo hrvaške fotografije, vsekakor pa je fotografska ikona mesta Zagreba, saj več kot štirideset let neutrudno hodi s svojo kamero po mestu in zapisuje, dokumentira, komentira. Posnetki, marsikje tudi nostalgичni, odkrivajo njeno gibanje in ljubezen do svojega mesta. Avtorici, ki se je tudi udeležila otvoritve, je veliko pomenil umetniški nastop v rodni Sloveniji.

Fotografski program Male galerije smo sklenili z razstavo fotografa **Sunčana Stona** z naslovom **Zamrznjen ples**. Stone (1971) se je rodil v Londonu, v Ljubljani je študiral sociologijo kulture in umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti ter se v glavnem posvečal prevajanju znanstvenih in občasno literarnih tekstov. S fotografijo se redno in intenzivno ukvarja od leta 2009, ko je ugotovil, da

težko zapusti dom brez fotoaparata (v drugi polovici tega leta je začel svoj dnevni fotoblog). Kot sam pravi, rad fotografira vse, kar je povezano s človeško kreativnostjo. Največkrat ga vidimo s fotoaparatom na koncertih, razstavah, performansih, gledaliških in plesnih predstavah. Za CD je pripravil premišljen izbor barvnih in črno-belih fotografij najrazličnejših plesnih predstav, ki jih je z besedilom pospremil režiser Dušan Jovanović.

7.4 DRUGI PROJEKTI

V Veliki sprejemni dvorani smo konec julija ponovno obesili **TAPISERIJE**, ki so bile posebej zasnovane in izdelane za Cankarjev dom v letih 1979 in 1980. Zaradi dinamičnega sejemskega in razstavnega programa v tem prostoru smo jih že pred leti sneli in shranili v depo, letos pa želeli omogočiti javnosti, da se ponovno spozna s temi mogočnimi izdelki, zamišljenimi kot stalna oprema tega prostora. Postavitev tapiserij pomeni tehnično zelo zahteven podvig, saj gre za likovna dela velike teže in dimenzij (6 x 4 m).

Avtorji velikih tapiserij za Veliko sprejemno dvorano so: Jagoda Buić, Etelka Tobolka, Jože Ciuha, Dimče Nikolov, Mersad Berber in Milutin Kostić, medtem ko so manjše tapiserije (3 x 2 m) delo Valentina Omana, Vladimirja Makuca, Lojzeta Spacala in Janeza Bernika. Večina tapiserij je bila izdelana v Dekorativni Ljubljana.

V sodelovanju s slovenskim arheologom dr. Mitjem Guštinom smo v Prvem preddverju predstavili predzgodovinsko figurino, simbolično poimenovano **Adam iz Govrlevega**. V Govrlevem pri Skopju je bil namreč pri raziskavi neolitske naselbine odkrit izjemno zanimiv keramičen torzo (Adam), ki po obdelavi – kakovostnem oblikovanju hrbtenice in reber izstopa iz znanega spektra prazgodovinske, neolitske plastike in nima ustrezne primerjave v prazgodovinskem likovnem svetu. Odlomek iz Govrleva pripada votivnim figuram mlajše kamene dobe, po vsej verjetnosti podobi sedečega moškega na pručki, stolu. Podobne votivne figure, izdelane bolj preprosto, so v vzhodni Evropi značilne za konec kamene in bakrene dobe, pribl. 4000–3000 pr. n. št. Posebno vitrino za ta dragoceni predmet je zasnoval arh. Miha Čerin. Hkrati smo pripravili še predstavitev monografskih knjig prof. dr. Mitje Guština v izdaji založbe Littera Picta: O potovanju na Pirenejskem polotoku leta 1970 in 1996

TRAS LAS HUELLAS DE IBERIA / EM BUSCA DOS VESTIGÍOS DA IBERIA ter o o življenju in vernikularni arhitekturi nad Skadarskim jezerom v Črni gori NA OBRONCIMA RUMIJE / NĚ SHPATIJET E RUMISĚ / ON THE SLOPES OF THE RUMIJA MOUNTAIN.

Ob 23. ljubljanskem filmskem festivalu smo v Drugem preddverju postavili razstavo za naslovom **Pot/Route 66** znanega slovenskega fotografa **Boruta Krajnca** (avtorja, ki je že dvakrat samostojno razstavljal v Mali galeriji CD) ob ciklu road movies (filmi ceste) ter ambientalno razstavo filmskih plakatov.

Skupini mladih ustvarjalk, ki nastopajo pod imenom **3kolektiv** (Maša Gala, Eva Kastelic, Katja Felle), smo omogočili postavitev projekta **Rezervoar** na ploščadi pred Cankarjevim domom. Šlo je za interaktivno instalacijo v obliki velike rdeče svinje, ki ima funkcijo hranilnika. Objekt velikih dimenzij (dolžina 3,45 metra) mimoidoče nagovarja s humorno prezenco in zvokom, ki ga oddaja. Kot hranilnik – rezervoar od publike in mimoidočih zbira sredstva za delovanje kulturne sfere.

Ob razstavah v Galeriji CD smo pripravljali javna in naročena **vodenja** (skupaj 89) ter otroške **delavnice** (14). Ker 10. SBI traja še prvi mesec leta 2013, naj poudarimo, da bo v tem času uresničenih še dodatnih 25 vodenj in 13 delavnic. Navezovanje stika s ciljnimi skupinami na razstavnem področju razvija služba za promocijo programa in odnose z javnostjo z zunanjimi sodelavci ter v dogovoru in ob strokovni podpori razstavnega programa.

Razstavni program je sodeloval pri organizaciji in tehnični izvedbi še treh razstavnih projektov ob drugih programih in v različnih prostorih Cankarjevega doma, naj jih naštejemo:

Razstava ob 6. mednarodnem festivalu goriškega filma (v okviru filmskega programa)

Brecljevanje: razstava MIDDLE BROTHER (v okviru programa druge glasbe)

AM BAM 5 LJUBLJANA – razstava otroških plakatov (v okviru kulturnovzgojnega programa)

Postavitev portreta Ane Netrebko (olje na platnu večjih dimenzij) slikarja Silvestra Plotajsa Sicoa v preddverju Gallusove dvorane ob koncertu slovite operne pevke (v okviru programa klasične glasbe).

7.5 PRIPRAVA ZA NASLEDNJA LETA

Ob rednem delu so ves čas potekale priprave za program, ki ga načrtujemo v naslednjem obdobju dveh do treh let. Nekateri projekti so zahtevnejši, zato so tudi priprave dolgotrajnejše. Zlasti pri produkciji razstav je pripravljalna faza neprimerno težavnejša kot pri prevzemih zaključenih projektov.

V letu 2012 so potekale priprave za razstavi slikarjev Bogdana Borčiča in Iva Prančiča, ki ju odpiramo v prvi polovici leta 2013, dogovori pa potekajo tudi za večje razstavne projekte v letu 2014, med njimi naj zlasti omenimo arheološko razstavo, ki bo vključena v pomembni ljubljanski projekt EMONA 2014.

III. KONGRESNO-KOMERCIALNA DEJAVNOST CANKARJEVEGA DOMA

1 SPLOŠNA OCENA REZULTATOV POSLOVANJA

Najpomembnejši del dejavnosti CD na trgu je kongresna dejavnost. Poslanstvo kongresne dejavnosti Cankarjevega doma na trgu je večplastno. Podpira razvoj turističnega gospodarstva v državi in mestu, organizatorjem številnih dogodkov omogoča tehnično izvedbo njihovih prireditev, z organiziranjem mednarodnih kongresov, konferenc, simpozijev in srečanj mednarodnih strokovnjakov pa sodeluje pri razvoju številnih znanstvenih disciplin.

Realizacija finančnega načrta za leto 2012 je bila v kongresno-komercialni dejavnosti kljub slabim gospodarskim razmeram uspešna. Poleg kongresov, izobraževalnih prireditev in sejmov smo v dvoranah CD tehnično izvedli več kulturnih prireditev drugih organizatorjev. Ponudba zasebnih organizatorjev, agencij je vse močnejša in ima poslovne prednosti v primerjavi z javnimi (državnimi) zavodi, pri katerih razumljivo veljajo predpisi za javni sektor. Kongrese s področja medicine navadno prirejajo kongresni organizatorji iz Evrope (CORE PCO – izbran stalni organizator, ki pokriva organizacijo večine velikih dogodkov znotraj določene stroke), ki jih najamejo mednarodna združenja, domači organizatorji kongresov pa večino storitev opravijo sami ali v sodelovanju z agencijami, s katerimi jih veže prav poseben dogovor ali sodelovanje. V Sloveniji se pojavljajo nove agencije PCO, ki se želijo uvrstiti med večje v Evropi, hkrati pa je veliko tudi manjših, ki običajno s slabo kakovostjo dela in nizkimi cenami storitev mečejo slabo luč na vso industrijo poslovnih srečanj.

Zdravniška zbornica je v letu 2012 še intenzivneje nadaljevala z organizacijo zdravniških kongresov in izobraževalnih dogodkov v svojih na novo zgrajenih prostorih. S spletno računalniško aplikacijo za registracijo udeležencev in storitev PCO je posegla tudi na področje, na katerem smo do sedaj bili edini na slovenskem trgu.

Za številne tuje in domače poslovne partnerje je Cankarjev dom postal zanimivejši zaradi prenovitvenih del, opravljenih v zadnjih letih (Drugo preddverje, Prvo preddverje, Klub CD, Kosovelova dvorana, Velika sprejemna dvorana z novo preobleko in številnimi tehničnimi izboljšavami). Konkurenčnost CD je tudi v letu 2012 dodatno povečala nadgradnja profesionalne kongresne programske aplikacije AMLINK.

V letu 2012 se zaradi visokih stroškov nismo udeležili generalne skupščine IAPCO in kongresa mednarodnega združenja ICCA. Predstavili smo se na kongresni borzi EIBTM v Barceloni in na borzi IMEX v Frankfurtu ter se udeležili slovenske kongresne borze Conventa na Gospodarskem razstavišču.

Naše stalne naročnike in partnerje smo, za ohranjanje in nadgradnjo poslovnih sodelovanj v povezavi s kulturno-umetniškim programom CD, povabili na ogled razstave Slovenskih tržaških slikarjev v obdobju od leta 1945 do 1960 (pod vodstvom Vida Lenarda, kustosa razstave), ki je gostovala v programu javne službe CD. Prek spletne strani CD smo nadaljevali pošiljanje e-novičk z informacijami o delovanju kongresno-komercialne dejavnosti CD. Novico o čebelarstvu na strehi CD in lastni pridelavi medu smo tudi letos posredovali največjim kongresnim organizatorjem Evrope in sveta v okviru mednarodnih borz IMEX in EIBTM. V okviru marketinških akcij smo pripravili in distribuirali tudi PR-sporočilo o tehnični opremljenosti Cankarjevega doma in nakupu novega digitalnega projektorja. Novico so objavili v dnevnem časopisu borze EIBTM DAILY.

Za nadaljnji razvoj kongresno-komercialne dejavnosti je za CD pomembno sodelovanje s Slovenskim kongresnim uradom, katerega člani smo, ter še posebej z Zavodom za turizem Ljubljana in s Slovensko turistično organizacijo. Žal pa tudi v letu 2012 ta sodelovanja niso vplivala na naše poslovne rezultate oz. niso prinesla zelenih pozitivnih poslovnih učinkov.

Za usmerjeno trženje in prepoznavnost Cankarjevega doma in kongresne dejavnosti smo v minulem letu pripravili novo podobo oglaševanja naših storitev, s katero predstavljamo delček vsebine obeh programov, kulturno-umetniškega in kongresnega ter predvsem prenovljene dvorane s fotografijami, tehničnimi podatki in zmogljivostmi. Oglaševali smo na mednarodni spletni strani direktorija kongresnih centrov CVENT in domačih medijih (Delo, Dnevnik, Finance, revija Kongres).

V pridobivanju pokroviteljskih in darovalskih sredstev za izvedbo kongresov, festivalov in sejmov smo skupaj z naročniki precej utrdili finančno osnovo prireditev s sredstvi v višini 347.374 EUR. Pridobljena finančna sredstva so bila vložena v obogatitev strokovnega programa na kongresih, konferencah, simpozijih, strokovnih izobraževanjih in sejmih.

S kongresno-komercialno in drugo dejavnostjo CD na trgu smo v letu 2012 uresničili (s prispevkom za kritje splošnih odhodkov pa presegli) načrtovane cilje:

po ustvarjenem prihodku:

- načrtovani prihodek 2.283.000 EUR
- uresničeni prihodek 2.194.995 EUR

po številu projektov:

- načrtovanih 175 projektov, 495 dogodkov
- uresničenih 181 projektov, 814 dogodkov

po prispevku za kritje splošnih odhodkov:

- načrtovani prispevek za kritje splošnih odhodkov 1.522.318 EUR
- uresničeni prispevek za kritje splošnih odhodkov 1.590.912 EUR

Uresničeni prihodki za kritje splošnih odhodkov CD v višini 1.590.912 EUR so za 68.594 EUR večji od načrtovanih. Z njimi smo sofinancirali sorazmerni del splošnih odhodkov CD (v skladu s Pravilnikom) in ustvarili presežek prihodkov nad odhodki v višini 68.692 EUR. Ustvarjeni presežek je pomemben kot osnova za izračun in izplačilo sredstev za dodatno delovno uspešnost iz dejavnosti CD na trgu, ki ne sme presegati 50 % presežka prihodkov nad odhodki minulega leta. Ustvarjeni presežek bo pomemben vir sofinanciranja investicij in nakupov opreme v letu 2013.

Za ugodno v letu 2012 ocenjujemo finančno razmerje med neposrednimi stroški v višini 672.780 EUR (ki so bili nižji od načrtovanih) in obračunanimi splošnimi stroški hiše (vključno s plačami zaposlenih, amortizacijo in investicijskim vzdrževanjem), ki smo jih morali v CD z dejavnostjo na trgu ustvariti za kritje splošnih odhodkov, v skladu s finančnim načrtom za leto 2012.

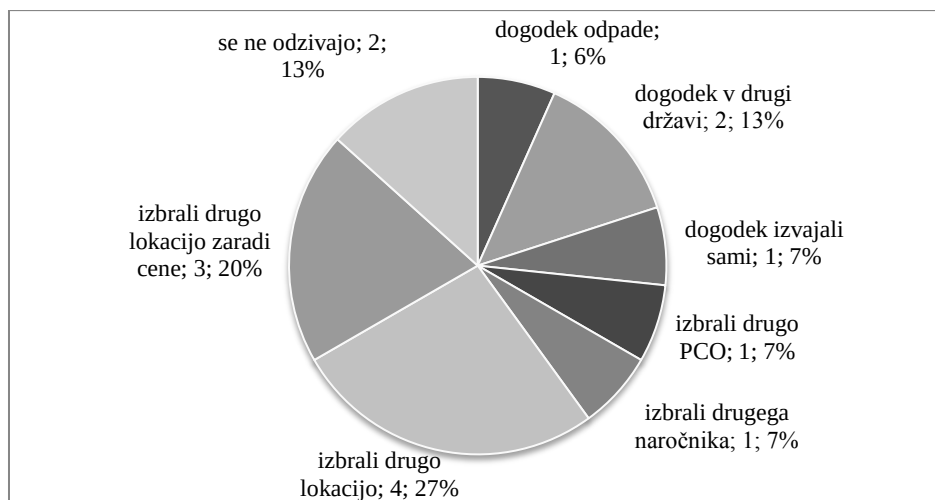
Obseg dejavnost na trgu

Zastavljeni strateški cilj o razmerju glede uporabe vseh v letu dni razpoložljivih terminov (dvoranskih zmogljivosti) med javno službo in kongresno-komercialno dejavnostjo:

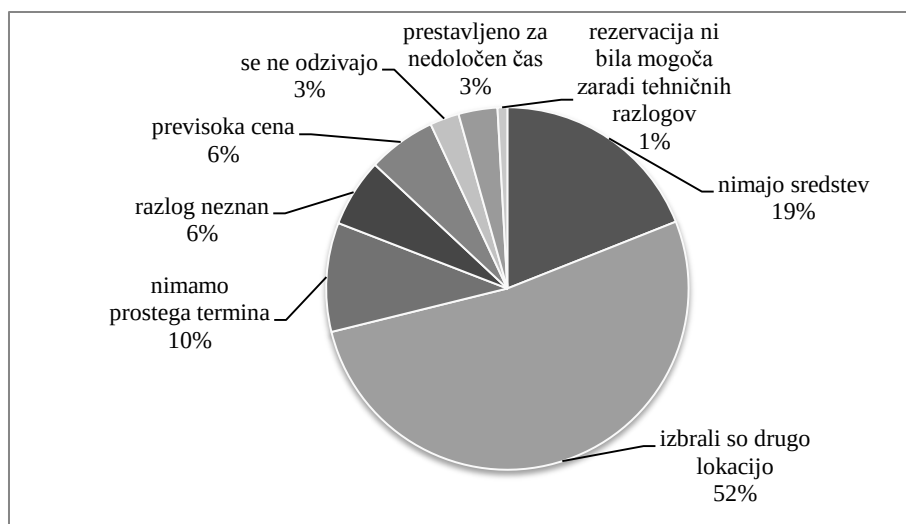
Terminsko razmerje med javno službo in dejavnostjo na trgu v dvorinah CD v letu 2012:

- Strategija CD: najmanj 70 % programa javne službe : največ 30 % programa dejavnosti na trgu
- uresničeno: 77 % : 23 %

Razlogi za spremembe terminskega razmerja so različni. Na področju kongresov se je v letu 2012 od skupno 15 povpraševanj različnih organizatorjev kongresov 6 (36 %) odločilo za drugo lokacijo, 1 (9 %) ker so dogodek organizirali in izvajali sami, 3 (27 %) ker so dobili ugodnejšo cenovno ponudbo, 1 (9 %) zaradi odpovedi kongresa, 1 (9 %) ker so izbrali drugega profesionalnega kongresnega organizatorja, 1 (9 %) ker je bil izbran drugi naročniki 2 (13 %) pa se nista odzvala na ponudbo.

SLIKA 14: Prikaz odpovedanih (rezerviranih) terminov za kongresne prireditve v letu 2012:

Na področju tako imenovanih enodnevnih prireditev se je od skupno 115 povpraševanj po prireditvah 60 (52 %) odločilo za drugo lokacijo, 11 (10 %) nismo mogli zagotoviti želenega termina, 7 (6 %) jih je dobilo ugodnejšo cenovno ponudbo, 8 (6 %) zaradi odpovedi prireditve, 4 (3 %) prireditve so prestavili za nedoločen čas, pri 7 (6 %) je razlog neznan, 22 (19 %) jih ni imelo dovolj sredstev za izvedbo prireditve, 3 (3 %) se niso odzvali, 1 (1 %) rezervacija ni bila mogoča zaradi tehničnih razlogov.

SLIKA 15: Prikaz odpovedanih (rezerviranih) terminov za enodnevne prireditve v letu 2012

Kako pomembna je za naročnike profesionalno in strokovno izvedena prireditev, pričajo pohvale, ki smo jih po končanih prireditvah prejeli od številnih naročnikov, nekaj jih navajamo:

Zavarovalnica Triglav za Srečanje uprave s ključnimi in perspektivnimi sodelavci (15. februar 2012):
»Najlepše se zahvaljujem za izjemno sodelovanje in sijajno izvedbo našega dogodka. V Cankarjevem domu smo se odlično počutili in navdušeni smo bili nad profesionalnostjo in prijaznostjo vseh vaših

sodelavcev. Zelo smo vam hvaležni za ogled zaodrja; to je bil zares privilegij za vse nas. Pohvale tudi mladim članom hostesne službe, ki so bili nadvse prizadevni, zanesljivi in uglašeni.

Še enkrat iskrena hvala in upam, da bomo še kdaj imeli priložnost sodelovati».

Metoda Debeljak, Zavarovalnica Triglav

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije ob Dneh medicinskih sester in babic (9.–10. maj 2012): *«... Zahvaljujemo se za brezhibno izvedbo dejavnosti za Dni medicinskih sester in babic 2012, ki so potekali 9. in 10. maja v Cankarjevem domu. Veselimo se tudi prihodnjega sodelovanja in vam želimo veliko uspehov.»*

Monika Ažman, Darinka Klemenc

Slovensko društvo za angleške študije ter Oddelek za anglistiko in amerikanistiko na Filozofski fakulteti o 3. mednarodni konferenci Slovenskega društva za angleške študije – SDAŠ 2012 (od 10. do 12. maja 2012): *»Dovolite mi, da se vam v imenu Slovenskega društva za angleške študije in Oddelka za anglistiko in amerikanistiko na Filozofski fakulteti najiskrenejše zahvalim za pripravo in organizacijo naše konference. Vse je potekalo brezhibno in kot švicarska urica, poleg tega pa je ambient Cankarjevega doma ustvaril tisto pravo konferenčno ozračje, ki ga na naši fakulteti ne bi zmogli. Pika na i pa sta bila oba dogodka v Klubu CD, še posebej večerni sprejem, ko sta nam razpoloženje polepšala še čudovito pomladno vreme in sončni zahod za Rožnikom s kozarčkom penine v roki. Najlepša hvala vaši izurjeni ekipi, da nam je pomagala organizirati konferenco, ki se je udeleženci spominjajo ne le po njeni akademski vrednosti, ampak tudi po prijaznem in zares gostoljubnem ozračju.*

Želim vam še veliko uspehov pri nadaljnjem delu in obljubljam, da se vrnemo k vam, če se bomo v prihodnje lotili kakšnega podobnega dogodka.»

dr. Smiljana Komar, red. prof., vodja projekta

Zveza za tehnično kulturo Slovenije za prireditev Zotkini talenti 2012 (10. junij 2012):

»Zahvaljujemo se vam in vaši ekipi za pomoč pri organizaciji in izvedbi ZOTKINI H TALENTOV – slovesne razglasitve rezultatov tekmovanj iz znanja in srečanja mladih raziskovalcev, ki jih organiziramo v Zvezi za tehnično kulturo Slovenije. Prireditev smo pripravili v čast najboljšim mladim talentom, ki so se v šolskem letu 2011/12 izkazali s svojim znanjem, sposobnostmi, inovativnostjo in ustvarjalnostjo. Brez vaše pomoči in strokovnega dela vaše ekipe prireditev za mlade talente, njihove učitelje in starše zagotovo ne bi bila tako uspešna, kot je bila. Ob tem želimo poudariti tudi, da nam je na prireditev uspelo privabiti kar 490 nagrajencev ter še dvakrat toliko njihovih mentorjev in staršev, s čimer smo skoraj do konca napolnili največjo dvorano Cankarjevega doma. To dokazuje, da si tako mladi talenti znanja, kot tisti, ki jih na poti spodbujajo in spremljajo, želijo tovrstnega dogodka in izkazane pozornosti ob svojih uspehih.»

dr. Mitja Slavinec, predsednik; Mirko Vaupotič, glavni tajnik

Športno društvo Freeapproved za projekcijo filma Aurora Polaris (21. november 2012):

»Rad bi se vam od srca zahvalil za vaš trud in prizadevanje, da je naš dogodek lepo uspel, bil odlično organizacijsko in tehnično brezhibno izpeljan. Kar sem doslej prejel odziva, je bilo vse v superlativih. Skratka, še enkrat hvala za vašo pomoč in seveda z željo po vnovičnem sodelovanju pošiljam pozdrave tako v svojem imenu in v imenu celotne ekipe filma Aurora Polaris.» Anže Čokl

Futura DDB, d.o.o., za prednovoletni sprejem, ki sta ga priredila KDD in Ljubljanska borza (19. december 2012): *»...Vaša ekipa je bila fleksibilna, ustrežljiva in zelo prijazna. V veselje mi je bilo delati pri vas, saj sem že na začetku vedela, da bo vse potekalo tako, kot mora. Tudi sama organizacija z vaše strani je bila speljana odlično, saj so vsi vedeli, kaj so njihove naloge. Res bi prosila, da fante pohvalite, saj mislim, da so si zaslužili. Verjamem, da je december naporen mesec in da so vsi, ki delajo pri dogodkih, že malo utrujeni (jaz sem), ampak vedno cenim, kadar sta občutni dobra volja in fleksibilnost. To je pri vas vsekakor bilo, zato je bil tudi dogodek v celoti uspešen. Veselim se ponovne organizacije dogodka v vaši hiši, s takšno ekipo!*

Vse lepo želim vam in celotni ekipi v letu 2013! Srečno!«
Mojca Praznik, vodja projektov

TEMMA-X, d.o.o., o predbožičnem koncertu Radeta Šerbedžija (17. december 2012): *»Najlepša hvala za odlično produkcijsko izveden koncert. G. Šerbedžija in skupina so bili izjemno zadovoljni in navdušeni nad slovensko publiko ...«*

Roman Fileš

2 URESNIČENI PROJEKTI

Uresničeni projekti v sklopu kongresno-komercialnega programa CD v letu 2012

Mednarodne prireditve dejavnosti na trgu

Mednje uvrščamo kongrese strokovnih združenj, simpozije, seminarje, izobraževalne prireditve. V letu 2012 smo jih v CD organizirali 6 z 2296 udeleženci in 77 dogodki, skupaj v trajanju 15 dni.

Najpomembnejše mednarodne prireditve (konference, kongresi) v Cankarjevem domu, kjer je CD sodeloval kot profesionalni kongresni organizator:

- Svetovni kongres anestezijskih medicinskih sester
- ECWM6 / Bioteh. fakulteta; Oddelek za lesarstvo
- 2. mednarodni simpozij o hrbtenici 2012 in letni sestanek strokovnjakov za hrbtenico
- 3. mednarodna konferenca Slovenskega društva za angleške študije – SDAŠ 2012
- Izzivi za zagotavljanje kakovosti zdravil v luči varovanja javnega zdravja

Kongresi in druge sorodne prireditve dejavnosti na trgu zunaj CD

V letu 2012 je kongresno-komercialna ekipa CD na drugih lokacijah organizirala 10 tovrstnih prireditev s 114 dogodki in 1875 udeleženci v 29 dneh.

Pomembnejše med njimi so:

- Skupščina Evropske federacije medicinskih sester 2012
- Poletna sekcija EIGAA – Evropskega združenja industrijskih plinov
- Srednjeevropski ortopedski kongres, ARTOF – srečanje, 3. slovenski ortopedski kongres
- Tečaj iz zdravljenja opeklin MBC
- Vseslovanski kongres otroških nevrologov
- 9. slovenski oftalmološki kongres z mednarodno udeležbo, 32. simpozij oftalmologov Slovenije in Hrvaške, 9. kongres združenja oftalmologov jugovzhodne Evrope
- 13. simpozij o proteazah, inhibitorjih in biološkem nadzoru
- Slovenski psihiatrični kongres

Kulturno-komercialne prireditve v dejavnosti na trgu v CD

Mednje uvrščamo glasbeno-scenske in odrsko scenske prireditve, komercialne filme, literarna predavanja in komercialne koncerte popularne glasbe.

V letu 2012 smo organizirali in tehnično izvedli 31 prireditev z 49 dogodki in 29.331 obiskovalci v 37 dneh:

Pomembnejše so bile:

- Festival stand-up komedije Panč
- Predpremiera dokumentarnega filma RTV Slo
- Festival muharskega filma
- Koncert Orkestra Slovenske vojske
- Jubilejni koncert Gimnazije Kranj (Glasba, ritem in ples)
- Koncert zborov in orkestrrov Zavoda sv. Stanislava
- Koncert Andreja Šifrerja: Ideje trideset let pozneje
- 30. obletnica Folklorne skupine Cof: Po sledih Cofa
- Koncert Deve Premal in Mitena z Manosom in Maneeshem
- Moped Show v živo
- Zaključni nastop Baletne šole Pirueta (Mladoletje)
- Nastop otrok za starše – Vrtec Pingvin
- Zaključni nastop Baletne šole Saša
- Koncert Duke Ellington Orchestra
- Koncert: Jovan Kolundžija
- Koncert SF in Ane Netrebko
- Premiera predstave Slovenska muska od A do Ž (Kulturno društvo Špas teater)
- 18. gala koncert Radia Ognjišče
- Koncert študentov Medicinske fakultete
- Srečanje z Alessandrom D'avenio, Bela kot mleko, rdeča kot kri (Družina)
- Prifarci gremo v svet (Koncert Prifarskih muzikantov)
- Novoletni koncert PPO Vevče
- Rade Šerbedžija in Zapadni kolodvor (Veliki predbožični koncert)
- Med nebom in zemljo (Božični koncert Gimnazije Kranj)

Druge slovenske prireditve dejavnosti na trgu v CD

Mednje uvrščamo prireditve podjetij in družb, dogodke, proslave, dobrodelne in družabne prireditve (plesi, modne revije, podelitve priznanj). V letu 2012 je bilo 52 prireditev z 68 dogodki in z 20.216 obiskovalci v 57 dneh.

Pomembnejše proslave, podelitve nagrad, priznanj, obletnice in slavnosti:

- Proslava ob mednarodnem dnevu žena
- Športnik leta 2011
- Proslava ob dnevu samostojnosti
- Gaudeamus 2012
- valet 2012
- Slovenske vinske zgodbe 2012
- Viktorji 2011
- Tradicionalni dobrodelni lions ples
- Nova pomlad življenja – proslava žensk z rakom na dojki
- Podelitev diplom FF
- Podelitev nagrad GZS
- 15. gala ples Alumni združenja MBA Radovljica
- Svečana akademija ob 85. obletnici ustanovitve organizacije TIGR

Sejmsko-kulturne prireditve, razstave, festivali

V letu 2012 je bilo tovrstnih prireditev v CD 9, na njih je bilo kar 56.200 obiskovalcev (od tega 30.000 na 28. slovenskem knjižnem sejmu), s 367 dogodki v 26 dneh:

- razstava Čar lesa
- Finančni sejem Kapital 2012
- Slovenska konferenca digitalnih komunikacij – DIGGIT
- Investo Slovenija – srečanje svetovne federacije investorjev
- Dnevi medicinskih sester in babic v Sloveniji
- 12. festival za tretje življenjsko obdobje
- 28. slovenski knjižni sejem

Izobraževalne prireditve dejavnosti na trgu v CD

V letu 2012 je bilo realiziranih 47 prireditev z 8320 udeleženci in 93 dogodki v 55 dneh.

Pomembnejše med njimi so:

- Življenjsko-kozmična energija in njena uporaba ob predstavitvi 5. knjige Božidarja Djurice
- Evropski večeri Lojzeta Peterleta 2012
- Srečanje uprave s ključnimi in perspektivnimi sodelavci; Zavarovalnica Triglav
- Evropa v šoli: Jaz tebi radost – ti meni modrost
- Predstavitev knjige *Prva osamosvojitvena vlada* Rosvite Pesek
- Zaključna prireditev Trusted Brand
- Informativni dan za potencialne prijavitelje strateških projektov v okviru Jadranskega čezmejnega programa IPA
- izobraževalni dogodek Pomp forum
- dogodek ob evropskem dnevu jezikov
- filmska projekcija in pogovor z Ericom Pearlom (Matrica življenja)
- predavanje Društva bolnikov s krvnimi boleznimi
- Schrottovi dnevi

Druge prireditve dejavnosti na trgu v CD

Mednje uvrščamo novinarske konference, tiskovna središča (volitve), sprejeme in sestanke poslovnih partnerjev. V letu 2012 smo organizirali 23 prireditev z 2906 obiskovalci in 25 dogodki v 22 dneh.

Pomembnejše med njimi so:

- Sprejem Slovenske kongresne borze – Conventa
- Sprejem Japonskega veleposlaništva
- Novinarska konferenca Za Infiniti
- Novinarska konferenca Amnesty International
- Tiskovna konferenca Umanotere
- Novinarska konferenca ob izidu monografije Karla Destovnika Kajuha
- Volitve v Državni Svet
- Mednarodna novinarska konferenca Mercator
- Tiskovno središče predsedniških volitev 2012

Opravljanje tehničnih storitev v CD in zunaj njega

Zaposleni v tehničnem sektorju CD so pomembno prispevali k dobrim rezultatom dejavnosti na trgu tudi z opravljanjem tehničnih storitev na drugih prizoriščih. V letu 2012 smo zagotovili opremo in tehnične storitve na 14 prireditvah s 640 obiskovalci.

Tehnične službe CD opravljajo tudi storitve delovanja in vzdrževanja za prostore in opremo Telekom/Centrexa v zgradbi CD in za nekatere druge poslovne partnerje.

TABELA 22: Število prireditev, projektov, udeležencev in čas trajanja kongresno-komercialnih prireditev v letu 2012

P O V Z E T E K	število udeležencev	število dogodkov	število projektov	trajanje dni
KONGRESNE PRIREDITVE	4153	191	16	44
PROSLAVE	11.520	40	15	15
GAUDEAMUS, VALETE	2225	6	6	6
KULTURNE PRIREDITVE	29.331	49	31	36
SEJMI, RAZSTAVE, FESTIVALI	56.200	367	9	26
ZNANSTVENE, IZOBRAŽEVALNE PRIREDITVE	8320	93	47	55
SPREJEMI	1.516	13	12	11
TISKOVNE KONFERENCE	915	12	11	11
DRUŽABNE PRIREDITVE	2206	26	22	22
DOBRODELNE PRIREDITVE	1540	4	3	3
DRUGO	2809	13	9	14
SKUPAJ PRIREDITVE	120.735	814	181	243
SKUPAJ TEHNIČNE STORITVE	640	12	10	14
PRIREDITVE IN TEHNIČNE STORITVE SKUPAJ	121.375	826	191	257
prireditve izven CD	1857	114	10	29
tehnične storitve izven CD	590	11	9	13
prireditve v prostorih CD	118.878	700	171	214
tehnične storitve v CD	50	1	1	1

V sklopu kongresno-komercialnega programa smo v letu 2012 organizirali 191 projektov, od tega 31 kulturnih prireditev drugih organizatorjev z 814 dogodki, in imeli na prireditvah 120.735 obiskovalcev oz. udeležencev. Poleg tega smo opravljali tehnične storitve ali posodili opremo na 14 projektih.

Zahtevno usklajevanje kulturno-umetniškega programa, ki je sofinanciran iz javnih virov, in kongresno-komercialnega programa oz. dejavnosti na trgu, ki mora storitve zaračunati neposrednim uporabnikom ali partnerjem, so vodstvo CD in odgovorni sodelavci na obeh straneh opravljali produktivno in z velikim poslovnim posluhom za doseganje optimalnih programskih rešitev v letu 2012 v Cankarjevem domu.

PRILOGA: Uresničen program (prireditve in obiskovalci) javne službe po dejavnostih in zvrsteh

datum	dvorana	naziv projekta oz. prireditve	št.prir.	št. obisk.
	GD	Abonmaji orkestra Slovenske filharmonije	36	35.416
		Abonmaji orkestra simfonikov RTV	9	8.175
23.3.2012	GD	ROTTERDAMSKA FILHARMONIJA, DUNAJSKA PEVSKA AKADEMIJA. Dirigent: Yannick Nézet-Séguin	1	1.423
18.4.2012	GD	ZBOR RUSKE DRŽAVNE KAPELE, Dirigent: Valerij Poljanski	1	1.437
21.5.2012	GD	SIMFONIČNI ORKESTER SEVERNOMORSKEGA RADIA (NDR) IZ HAMBURGA, Dirigent: Thomas Hengelbrock, Solistka: Solistka: Alice Sara Ott, klavir	1	1.324
17.10.2012	GD	MÜNCHENSKI FILHARMONIKI, dir. Andris Nelsons, Solist: Christian Tetzlaff, violina	1	1.437
19.11.2012	GD	BELGIJSKI NACIONALNI ORKESTER, dir. Stefan Blunier, Solistka: Alice Sara Ott, klavir	1	1.335
2.12.2012	GD	SANKTPETERBURŠKA FILHARMONIJA, dir: Jurij Temirkanov, Solistka: Eliso Virsaladze, klavir	1	1.434
		Zlati abonma	6	8.390
24.4.2012	GD	SIMFONIČNI ORKESTER AG, Dirigent: George Pehlivanian	1	1.236
1.1.2012	GD	NOVOLETNI KONCERT SF, dir: Martina Batič	1	1.018
23.12.2012	GD	BOŽIČNI KONCERT RTV, Simfonični orkester RTV Slovenija, Mladinski pevski zbor RTV Slovenija, Učenci in dijaki baletnega oddelka Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, Dirigent: Simon Krečič	1	919
12.3.2012	GD	KONCERT OB 100-LETNICI ROJSTVA BOJANA ADAMIČA: Bojan Adamič – poklon mojstru	1	761
27.11.2012	LD	ORKESTER RTV: KONCERT OB KONCU SVETA, Avtorski večer Dua Silence (Primož Hladnik, Boris Benko); Dirigent: Tomislav Fačini, Solist: Igor Vičentić, klavir	1	588
		Drugi simfonični koncerti	5	4.522
		Simfonični koncerti za GML in GMS	17	17.000
		SIMFONIČNA GLASBA	73	73.503
	GD	GLASBENO SCENSKA DELA: ČRNE MASKE, MARIJ KOGOJ; SNG Opera in balet Lj, SNG Maribor, dirigent: Uroš Lajovic	6	6.107
	LD	PLACEBO - KOMU POTOK SOLZ NE LIJE, Carmina Slovenica	2	881
19.5.2012	SF	VES SVET JE ODER, APZ Tone Tomšič, Dirigent: Sebastjan Vrhovnik	1	436
	GD	TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR PINKA TOMAŽIČA - 40 let	2	2.901
		VOKALNA GLASBA	5	4.218
18.1.2012	SF	SREBRNI ABONMA: MONIKA LESKOVAR & GIOVANNI SOLLIMA: V vrtincu dveh violončel	1	444
15.2.2012	SF	SREBRNI ABONMA: MARCIN DYLLA: Srebrni odzveni zlate kitare	1	460
13.3.2012	GD	SREBRNI ABONMA: LÁSZLÓ FASSANG: Orgle med melodiko in zvočnostjo	1	462
17.4.2012	GD	SREBRNI ABONMA: PIERRE-LAURENT AIMARD: Pianist vseh časov, glasba za vse čase	1	488
16.10.2012	GD	SREBRNI ABONMA: JAROSLAW TUMA: Češke orgelske zgodbe	1	440
4.12.2012	SF	SREBRNI ABONMA: GODALNI KVARTET PAVEL HAAS: Prva liga godalnih kvartetov	1	243
		Srebrni abonma	6	2.537

8.5.2012	Frančiškanska cerkev	MLADI MLADIM: Ula Mlakar, harfa; Polona Miklavčič, orgle	1	150
23.1.2012	KCD	MLADI MLADIM: Uroš Polanc, harmonika; Jan Gričar, saksofon	1	107
5.3.2012	KCD	MLADI MLADIM: Borut Turk, bas klarinet; Pihalni kvintet NoobSaysWhat	1	120
24.10.2012	KCD	MLADI MLADIM: Avtorski večer mladih skladateljev; Matija Krečič, Matija Marčina	1	128
21.11.2012	SF	MLADI MLADIM: Koncert nagrajencev TEMSIG; Jaka Klun, kitara, Lucija Krišelj, violina	1	66
5.12.2012	SF	MLADI MLADIM: Pevski recital; David Jagodic, tenor, Jerica Steklasa, sopran	1	100
		Mladi mladim	6	671
28.3.2012	SF	KLAVIRSKI TRIO AMAEL	1	243
9.5.2012	SF	MLADEN BUCIČ, kitara	1	254
22.5.2012	GD	KONCERT ŠTUDENTOV ORGELSKEGA RAZREDA AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI	1	179
21.11.2012	GD	DALIBOR MIKLAVČIČ, SVETOVI ČRNO-BELIH TIPK IN PEDAL; orgle in pedalni čembalo	1	180
		KOMORNA GLASBA	16	4.064
		RESNA GLASBA	100	87.892
14.1.2012	LD	BONGA	1	329
10.2.2012	GD	DULSORI - tolkalci; Nasmeh Koreje	1	648
11.2.2012	GD	DULSORI - tolkalci; Nasmeh Koreje	1	454
14.3.2012	LD	DESERT SLIDE	1	508
19.10.2012	LD	MARTA SEBASTYEN	1	355
26.5.2012	KCD	DRUGA GODBA: ERKAN OGUR & DERYA TÜRKAN & AMIRA	1	200
12.6.2012	GD	VEČER KLASIČNE TRADICIONALNE KOREJSKE GLASBE, Orkester SNG Opera in balet Ljubljana, Dirigent: Sung-Jin Kim; Nasmeh Koreje	1	900
11.6.2012	KCD	TORI ENSEMBLE, Nasmeh Koreje	1	220
8.5.2012	KCD	DRUGA GODBA: MORIATRY	1	142
12.5.2012	GD	DRUGA GODBA: MADREDEUS	1	444
13.11.2012	GD	TOUMANI DIABATÉ	1	461
		GLASBE SVETA	11	4.661
30.6.2012	Križanke	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Ibrahim Maalouf Diagnostic; Neneh Cherry & The Thing; John Scofield Hollowbody Band feat. Kurt Rosenwinkel, Ben Street, Bill Stewart	1	846
29.6.2012	ŠD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Joe McPhee	1	119
28.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Joe McPhee & Ingebrigt Haker Flaten + Adam Lane's Full Throttle Orchestra	1	346
29.6.2012	Križanke	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Jure Pukl's Abstract Society; Dee Dee Bridgewater	1	448
30.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Kaja Draksler	1	75
30.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Lama	1	120
29.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Peter Evans + Žiga Murko 13	1	200
30.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Trumpet and Drums	1	120
20.6.2012	KCD	53. JAZZ FESTIVAL: 12 POINTS PLUS (Elifantree)	1	120
		53. JAZZ FESTIVAL	9	2.394
10.1.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: NARAT BEND	1	139
17.1.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: FIRE!	1	98
24.1.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: ROBERT JUKIČ	1	57
31.1.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: SAVINA YANNATOU & PRIMAVERA EN SALONICO	1	142
7.2.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: JANJA MAJZELJ	1	87

14.2.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: FOOD	1	69
21.2.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: NOSTALGIA 77 FEAT. JOSA PEIT	1	135
28.2.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: SAMO ŠALAMON 2ALTO FEAT. LOREN STILLMAN, JOHN O'GALLAGHER & ROBERTO DANI	1	99
6.3.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: BRINA	1	119
13.3.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: RESONANCE ENSEMBLE	1	79
20.3.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: TIM BERNE & SNAKEOIL	1	60
27.3.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: MARC RIBOT; REALLY THE BLUES	1	202
3.4.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: DEMETER + NEVCHEHIRLIAN	1	116
10.4.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: GET THE BLESSING	1	142
17.4.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: TIGRAN HAMASJAN	1	123
24.4.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: HANNE HUKKELBERG	1	115
25.9.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: HARRIS EISENSTADT'S SEPTEMBER TRIO	1	44
2.10.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: NANA MILČINSKI	1	235
9.10.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: STEVE LEHMAN TRIO	1	96
16.10.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: BELLERUCHE	1	115
23.10.2012	KCD	CANKARJEV TOREK: NEOMI	1	168
		CANKARJEVI TORKI	21	2.440
8.11.2012	KCD	JANI KOVAČIČ & BIG BAND RTVS, Dirigent: Igor Lunder	1	73
27.11.2012	KCD	KAYHAN KALHOR & BAHRAMI FARD	1	218
13.12.2012	LD	BIG BAND RTV SLOVENIJA: Božični koncert – Hippy Christmas; Dirigent: Tadej Tomšič; solistka: Alenka Godec	1	374
		CANKARJEVI TORKI, JAZZ	33	5.499
14.2.2012	GD	KONCERT JOSIPE LISAC	1	956
4.6.2012	GD	LA VIE EN ROSE: Sto let Bojana Adamiča	1	1.274
11.9.2012	GD	ALEKSANDER MEŽEK (Ljubljana po Londonu)	1	402
7.10.2012	GD	VOKAL XTRAVAGANZZA 2012: PERPETUUM JAZZILE & RAJATON	1	1.496
8.10.2012	GD	VOKAL XTRAVAGANZZA 2012: PERPETUUM JAZZILE & RAJATON	1	1.500
8.11.2012	GD	VOKAL XTRAVAGANZZA 2012: PERPETUUM JAZZILE & RAJATON	1	1.326
10.12.2012	GD	VLADO KRESLIN: Srca na stežaj!	1	1.475
11.12.2012	GD	VLADO KRESLIN: Srca na stežaj!	1	1.496
30.3.2012	LD	JANEZ BONČINA BENČ FEAT. SEPTEMBER & PRIJATELJI	1	581
19.4.2012	LD	BRECLJEVANJE - FRANCI BLAŠKOVIČ & GORI USSI	1	126
22.4.2012	KD	BRECLJEVANJE - MARKO BRECELJ: Mojstru, ki me je odkril	1	97
16.- 23.4.2012	MG	BRECLJEVANJE: Brecljeteke	1	160
23.- 26.5.2012	Ploščad CD	SVETLOBNA GVERILA: GRAVITACIJSKO SLIKANJE	1	130
5.10.2012	LD	AVTOMOBILI	1	453
19.12.2012	KCD	TINKARA KOVAČ	1	161
		MEJNE GLASBENE ZVRSTI	15	11.633
		DRUGA GLASBA	59	21.793
	DDP, PG Kranj	NEKEGA DNE IN NEKE NOČI, Barbara Kapelj Osredkar	3	132
	ŠD, izven CD	CVETJE V JESENI, Mija Špiler, Zavod Margareta Schwarzwald	3	290
	ŠD	MACBETH PO SHAKESPEARU, Heiner Müller, Režija: Ivica Buljan	1	87

	GD, MB	USTAVLJIVI VZPON ARTURA UIA, B. Brecht; rež: E. Miler	16	10.742
	ŠD	RADIO YU TUP, Nkol ni prepozn za slavo, Nika Vipotnik, Rima Rampre	2	90
	DDP	DRAGA DUŠA, Barbara Kapelj Osredkar	6	249
12.5.2012	LD	IMPROVIZIJA 2012, KUD France Prešeren	1	431
	DDP	OKUS TIŠINE VEDNO ODMEVA, IRENA TOMAŽIN, produkcija: Emanat, CD	3	158
	KD	OGOLJUFANI SODNIK, CH. W. GLUCK;	5	460
	ŠD	EU SI MUOVE!; ECLIPSE	2	107
	DDP	MOJA NIT JE RDEČA, Eva Škofic – Maurer, Maja Dekleva Lapajne	12	681
		KOPRODUKCIJE	54	13.427
	LD	REVIZOR, NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOLJ; Prešernovo gledališče Kranj	5	2.002
	DDP	ZADET PRAVI ČAS, D. IVES, rež: Milan Golob; AGRFT	5	345
	KD	POTOHODEC, Dane Zajc, Režija: Zala Sajko; AGRFT	2	79
18.6.2012	ŠD	JULIJ CEZAR, William Shakespeare; Režiserka: Mateja Kokol; AGRFT	1	206
	CD	Prezir II, AGRFT	7	985
		CAFE TEATER: Cabares Cabarei Zijah Sokolović	4	764
6.10.2012	KCD	CAFE TEATER: Koncert skupine Male malice	1	131
		CAFE TEATER: MICIKA IN ALDO, Tone Partljič; Režija Vinko Möderndorfer; igrata: Mojca Partljič in Renato Jenček	5	770
		CAFE TEATER: NE STAVI NA ANGLEŽE, Vladimir Đurđević, Režiser Gašper Tič	3	214
		CAFE TEATER: SPRAVA, Tone Partljič, Režiser: Boris Kobal, igrata: Janez Hočevar Rifle in Sandi Pavlin	8	560
13.10.2012	KCD	CAFE TEATER: Večer šansonjerke Vite Mavrič z gosti	1	129
	KCD	Cafe Teater	22	2.568
	LD	SLJEHERNIK, Iztok Mlakar (Gledališče Koper in SNG Nova Gorica)	3	1.830
31.12.2012	LD	PAROLE, PAROLE, ALDO NIKOLAJ; Režija: Jaka Ivanc; Gledališče Koper	1	540
		GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	46	8.555
	LD	OČE NA SLUŽBENEM POTOVANJU, Atelje 212	2	940
20.3.2012	KD	CENENO PREDAVANJE IN KRAVJI KOMAD, Jonathan Burrows & Matteo Fargion	1	66
14.9.2012	LD	DON JUAN, režija: ALEKSANDER MORFOV; Državno gledališče Vere Komisarževske, Sankt Peterburg; Ex Ponto	1	172
20.9.2012	KD	VZKLIK ZA ČLOVEČANSTVO, režija: RENATA VIDIČ, Scenografija: Bine Skrt; Ex Ponto	1	76
21.9.2012	LD	MICRO, PIERRE RIGAL; Compagnie Derniere Minute, Toulouse; Ex Ponto	1	122
		Ex Ponto	3	370
12.12.2012	LD	ČEŠNJEV VRT, ANTON PAVLOVIČ ČEHOV, Režija: Paolo Magelli, Teatro Metastasio Stabile della Toscana	1	145
	GD	CIRKOPOLIS, CIRQUE ÉLOIZE	5	5.362
		GOSTOVANJA IZ TUJINE	12	6.883
		GLEDALIŠČE	112	28.865
		23. LIFFE	292	44.957
		6. mednarodni festival gorniškega filma	23	3.041
		14. festival dokumentarnega filma	51	2.337
		SKUPAJ FILMSKI FESTIVALI	366	50.335
		Kafka na filmu	6	507

		Sodobni korejski film	11	364
		Mesto žensk	5	118
		FILMSKI CIKLUSI	22	989
2.2.2012	KD	ŽENSKA, KI POJE, rež: Denis Villeneuve	1	25
	KD	ŽENSKA, KI POJE, rež: Denis Villeneuve	18	746
	KD	ŽENSKA IZ 6. NADSTROPJA, rež: Philippe Le Guay	21	1.077
	KD	ŽENSKA IZ PETEGA OKROŽJA, rež: Pawel Pawlikowski	14	321
	KD	Fabula 2012	2	60
	KD	ZVERI JUŽNE DIVJINE, rež: Benh Zeitlin	6	76
31.12.2012	KD	PODMORNICA, rež: Richard Ayoade	1	125
		FILMI DRUGIH DISTRIBUTERJEV	62	2.405
		FILM	450	53.729
	ŠD	MARTIN IN GREGOR ALI OD JUNAKA DO BEDAKA	11	1.824
	ŠD	DO KONCA SVETA	2	247
	ŠD	S HARMONIKO OD BACHA DO TANGA, Marko Hatlak	2	273
		Delavnice za otroke	15	559
	LD	Babica in lonec pravljič	2	1.020
		LIFFE PO LIFFU	8	684
		DOKUMENTI ČASA	5	218
		Filmski abonma	13	902
	ŠD	15. pripovedovalski festival PRAVLJICE DANES	4	629
	ŠD	Igralec	7	1.155
		Moj prvi abonma	5	864
		Kulturni bazar 2012	44	3.876
	LD	Jazz v živo/Jazz etno	5	2.732
	KD	DOGAJA!, Andreja Rauch, Tomaž Lapajne	7	791
	LD	Srečanje s policijskim orkestrom	5	2.843
		Tolkala od blizu	6	722
4.12.2012	ŠD	KATALENA ZA VAS...IN MESTO	1	51
	KD	Slovenski tolkalni projekt: tolkala za radovedneže	6	985
	LD	PEPELKA; opera za otroke	2	1.123
		POSLUH, RECIKLIRAMO!, Boštjan Gombač, Ivana Djilas	3	703
	ŠD	Terrafolk: (P)osvojimo pesem....	2	337
	LD,KD	JANKO IN METKA; opera za otroke	3	1.223
	LD	Mala vodna vila	2	629
	LD	GAL V GALERIJI	3	776
	ŠD	MARKO SKAČE IN REPA	7	987
	ŠD	EL.CLASSIC.COM	5	1.011
9.3.2012	GD	GLASBENA TORTA	1	1.000
	LD, KD	Bastien in Bastiena	10	3.096
		Kraljestvo pravljič	5	1.077
17.2.2012	KD	IGRAJ SE Z MANO: Pisano drevo; glasbeno-plesna predstava	1	203
	KD	Poslušanje klasične glasbe v filmu	5	600
		KULturna VZGOJA	184	32.238
	LD	PRODUKCIJA KONZERVATORIJA ZA GLASBO IN BALET, klasični balet	2	1.175
	LD	Ljubljanske razglednice	2	1.186
6.6.2012	GD	ZLATA BRALNA ZNAČKA	1	1.200
18.10.2012	LD	VSE, KAR STE ŽELELI VPRAŠATI O NAS, PA NISTE NIKOLI VPRAŠALI, Maja Martina Merljak, Branko Djurić - Djuro	1	528
		37. Transgeneracije	10	1.297
		USTVARJALNOST MLADIH	16	5.386
	M3+5	Refleksije sodobnih scenskih umetnosti	4	75

19.1.2012	KD	LITERATURA IN GLASBA: Ideal lirike: pred vsem drugim bodi glasba!, Boris A. Novak	1	50
	M	Svetovni etos	3	200
26.3.2012	M1	MUZEOFORUM: 40. obletnica Pedagoške sekcije in izzivi za prihodnost	1	43
		Cikel predavanj ob razstavi tržaški slikarji	6	431
	ŠD	Delavnica Marka Pogačnika	2	295
		Fabula 2012	11	1.793
	KCD	Literarni dialogi: Slovenija - Španija	4	290
		Literarni večeri DSP in DSKP	2	130
2.2.2012	KD	SPOMIN NA NJIH, NAŠ SPOMIN; spominski večer	1	30
4.4.2012	LN	INA, CVETKA BEVC; literarni večer	1	30
18.9.2012	ŠD	SVET BREZ SOVRAŠTVA; Literarni večer ob stoti obletnici rojstva Mire Mihelič; Damjana Černe, Alenka Puhar	1	150
3.9.2012	KCD	LITERARNI VEČER Z BORISOM A. NOVAKOM IN DAVIDOM ALBAHARIJEM; Vilenica	1	80
4.9.2012	KCD	PREDVEČER VILENICE Z ANTONIO ARSLAN, PINOM ROVEREDOM IN GIANOM MARIEM VILLALTO	1	45
7.9.2012	KCD	HEBREJSKA LITERATURA NA VILENICI; Okrogla miza in literarno branje: Hana Amihaj, Nurit Zarhi	1	60
13.9.2012	KCD	ROŽANČEVA NAGRADA ZA ESEJ LETA 2012	1	150
4.10.2012	KD	KER JE NAŠA PISATELJSKA DRŽAVA REPUBLIKA; 140 let društva slovenskih pisateljev; Nastopajo: Pavle Ravnohrib, Janko Petrovec, Primož Forte, Bogdana Herman, Jani Kovačič, Borut Savski	1	80
15.11.2012	LN	HOMMAGE GREGORJU STRNIŠI; V sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev	1	40
		Drugi (priložnostni) literarni večeri	9	665
		Pred in ob izidu	11	958
	LD	Priložnostne prireditve ob knjižnem sejmu: Knjiga o džungli, APT Novo mesto	3	902
		Druga predavanja	15	1.748
		Okrogle mize in forumi	8	609
		Nasmeh Koreje	4	300
11.3.2012	KCD	ZNOVA ALMA KARLIN	1	85
	KD	Starodavne kozmologije in preroki	5	316
		HUMANISTIČNI IN LITERARNI PROGRAM	90	8.890
		DRUGE PRIREDITVE KVH	24	1.345
		KULTURNA VZGOJA IN HUMANISTIKA	314	47.859
26.03.- 26.08.2012	G	RAZPRTA OBZORJA - TRŽAŠKI SLIKARJI 1945-60	1	5.000
12.9.- 4.11.2012	G	MOJI RAJSKI VRTOVI, Rudi Skočir	1	1.000
07.12.11- 12.02.12	G	MAKUČEVE ETUDE	1	1.500
13.11.2012- 31.1.2013	G	10. SBI	1	10.000
13.11.- 16.12.2012	MG	KAMILA VOLČANŠEK	1	3.000
05.01.- 05.02.2012	P1	DRUŠTVO OBLIKOVALCEV SLOVENIJE: Oblike	1	8.000
04.04.- 09.05.2012	P1	KOREJA NAVDIHUJE	1	7.000
25.01.- 26.02.2012	MG	VANČO IVANOV IN NINA KOKELJ: Mariovo - Dežela starih	1	950

14.02.- 09.03.2012	P1	FOTOGRAFIJA LETA EMZIN 2012	1	12.000
21.02.- 15.03.2012	VSD	SLOVENIJA PRESS FOTO 2012	1	11.000
29.02.- 25.03.2012	MG	TIHOMIR PINTER: Portreti slovenskih likovnih umetnikov	1	1.100
28.03.- 15.04.2012	MG	MARKO MRŠE: Zgodbe	1	1.250
24.04.- 27.05.2012	MG	HERMAN PIVK: Portreti	1	2.800
30.5.- 24.06.2012	MG	ERVIN DEBEUC: Kompozicija fotoslike; Fotonični trenutki	1	1.100
21.12.11- 22.01.12	MG	FRANCI VIRANT: Praznovanja	1	2.400
21.06.- 22.07.2012	VSD	PORTRET 2012	1	3.100
11.9.- 7.10.2012	MG	HIGH END, Li Weingerl	1	1.450
11.10.- 11.11.2012	MG	MOJ ZAGREB, Marija Braut	1	2.300
20.12.12- 20.1.13	MG	ZAMRZNJEN PLES, Sunčan Stone	1	1.900
	P1 - LKI	LIKOVNI KRITIKI IZBIRAJO	9	4.500
28.12.11- 08.01.12	VSD	KRESLINOVIH 20	1	4.000
	P1 - OI	OBLIKOVALSKA IDENTITETA	9	4.500
18.- 25.9.2012	Ploščad CD	REZERVOAR »SVINJA JE UMETNOST IN UMETNOST JE SVINJA.«	1	2.000
16.10.- 16.11.2012	P1	ADAM V LJUBLJANI	1	500
		Razstavni program	40	92.350
16.- 23.04.2012	MG	BRECLJEVANJE: Razstava MIDDLE BROTHER	1	200
16.- 24.04.2012	VSD	37. TRANSGENERACIJE - FESTIVAL SODOBNIH UMETNOSTI MLADIH (razstava)	1	1.000
2.-6.4.2012	P2	RAZSTAVA OB 6. MEDNARODEM FESTIVALU GORNIŠKEGA FILMA	1	500
31.01.- 19.02.12	P2	IGRAJ SE Z MANO (razstava)	1	2.500
17.- 24.10.2012	VSD	AM BAM 5 LJUBLJANA (razstava otroških plakatov)	1	1.700
7.- 15.11.2012	P2	23. LIFFE - RAZSTAVA POT / ROUTE 66 + razstava plakatov	1	8.500
		Razstave drugih programov	6	14.400
		RAZSTAVE	46	106.750
		DRUGE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE	4	5.030
12.1.2012	LD	MIT, M & N Dance Company (Ta hud abonma)	1	424
	LD	COMPASSION, KJARA'S Dance Project	3	1.137
	DDP	ROŽA IN FRAK, MOJCA ŽORŽ; Gibalni variete; Masa, CD	5	68
	ŠD	PRIJATELJICI ZA VEDNO, Koreografija: Uršula Teržan; Celinka, CD	3	116
		PLES / KOPRODUKCIJE	12	1.745

3.11.2012	LD	12. GALA VEČER NOVIH BALETNIH KOREOGRAFIJ NA SLOVENSKO GLASBO; V sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije	1	224
		BALET	1	224
24.11.2012	GD	FOLKLORNA SKUPINA EMONA: POGLEJ - VA ' SE: Slavnostna akademija ob 45. obletnici delovanja	1	933
21.4.2012	LD	PREBUJENI ZAPISI, 64. letni koncert Akademske folklorne skupine France Marolt ŠOU v Ljubljani	1	579
		FOLKLORA	2	1.512
16.2.2012	LD	GARDENIA, Alain Platel	1	174
17.2.2012	LD	GARDENIA, Alain Platel	1	215
12.4.2012	LD	DOLŽINA 100 IGEL, Josef Nadj; Regionalni kreativni atelje Josef Nadj, Kanjiža	1	285
13.6.2012	LD	LABORATORY DANCE PROJECT: SI VESEL, DA ME VIDIŠ?, Koreografija: Misook Jeon; MONOLOG, Koreografija: Bora Kim; BREZ KOMENTARJA, Koreografija: Changho Shin; Nasmeh Koreje	1	617
28.11.2012	GD	FAR, Wayne McGregor; Random Dance Company	1	712
		PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	5	2.003
		PLESNA UMETNOST	20	5.484
		SKUPAJ KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CD	1.105	357.402

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2012 so pripravili:

Dimitrij Rotovnik, *generalni direktor*
Jana Kramberger, *direktorica poslovnega sektorja*
Sašo Kranjc, *direktor tehničnega sektorja*
Brigita Pečovnik, *direktorica kongresno-komercialnega sektorja*
Janja Kolenc, *vodja službe za kadrovske in splošne zadeve*
Ingrid Gortan, *vodja programa resne glasbe in baleta*
Bogdan Benigar, *vodja programa jazza, etna in druge glasbe*
Staša Mihelčič, *vodja projektov gledališkega programa*
Simon Popek, *vodja filmskega programa*
Barbara Rogelj, *vodja kulturnovzgojnega in humanističnega programa*
Nina Pirnat Spahić, *vodja razstavnega programa*
Saša Globačnik, *vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo*
Tina Kramberger, *vodja projektov*
Irena Verdinek, *koordinatorka programa*
Mira Štrbenk, *poslovna sekretarka*
in druge sodelavke in sodelavci iz Cankarjevega doma.

Jezikovni pregled (delno): Sonja Vesel Košmrlj

Uredila in koordinirala: Jana Kramberger

Odgovorna oseba:
Dimitrij Rotovnik, generalni direktor

Ljubljana, 28. februar 2013